Ἡ Νεολαία

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 34 (85)
26 ΜΑΪΟΥ 1940 – Ε

Ἡ Νεολαία

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, διοικουμένου ὑπὸ Ἀνωτάτου Διοικητικοῦ Συμβουλίου προεδρευομένου ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, ὅστις καὶ ἐκπροσωπεῖ ταύτην, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΟΣ Β'.—ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
Ὁδὸς Λεωχάρους 19 (Β' ὄροφος)
Ἀριθ. Τηλεφ. Λογιστηρίου 32-094
» » Συντάξεως 34-425

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ»
Ὁδὸς Λεωχάρους 19

Ἀριθ. Τεύχ. 34—25 Μαΐου 1940
ΤΙΜΗ Δραχ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

		Μελῶν	καὶ μὴ μαθητῶν μελῶν
ΕΤΗΣΙΑ (Ἐσωτερικοῦ)	Δρ.	160	— 200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ »	»	80	— 100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ »	»	40	— 50
ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ:	Λίρ. Ἀγγλίας		1
	Ἀμερικῆς Δολ.		6
	Αἰγύπτου Λίρ.		1

Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου (Δήμους, Κοινότητας) καὶ Σχολικὰς Ἐφορίας. ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»
ἢ ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ, Γεν. Γραμματέα Ε.Ο.Ν.

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνητε ἀπόδειξιν φέρουσαν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Γεν. Γραμματέως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ Συνταγματάρχου ἐ. ἀ. καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς Ε.Ο.Ν.

ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΙΣ

Ἀπὸ τὰς βραβευθείσας σχολικὰς ἐκθέσεις ὑπὸ τῶν Ταχ. Ταμιευτηρίων

ΣΧΟΛΗ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΚΑΒΑΛΛΑΣ
Ε' ΤΑΞΙΣ ΚΛΑΣΣΙΚΟΥ

Ἡ Ἀποταμίευσις καὶ ἡ Οἰκονομία ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ Ἐθνικοῦ Κράτους.

(Σύνθεσις ἐν τῷ Σχολείῳ)

Δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ ἀνατρέξωμεν εἰς παρῳχημένας ἐποχὰς ἢ εἰς τὰ οἰκονομικὰ συστήματα ἄλλων κρατῶν, ἵνα ἐννοήσωμεν τὴν σημασίαν τῆς ἀποταμιεύσεως ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ ἀτόμου, τῆς οἰκογενείας καὶ τοῦ κράτους.

Αἱ σοφαὶ ὑποθῆκαι τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως μᾶς παρέχουν, διὰ τῆς προσεκτικῆς μελέτης των, τὰς στερεὰς βάσεις δι' ὅλα τὰ ζητήματα.

Δὲν ἔχει παρέλθει ἀκόμη μήν, ἀφ' ὅτου ὁ ἐπιτελὴς τοῦ 1912 διελάλει εἰς σύμπαντα τὸν Ἑλληνικὸν κόσμον τὴν σημασίαν τῆς ἀποταμιεύσεως, τῆς οἰκονομίας... Ἀποταμιεύσεως, ἥτις θὰ ἐπιτευχθῇ ἐπὶ τῇ βάσει ὑγιῶν ἀρχῶν: «Θέλω ὁ κάθε ἐργάτης, ὁ κάθε γεωργός, νὰ ἐντείνῃ τὰς δυνάμεις του διὰ τὴν εὐημερίαν τοῦ Ἔθνους, διὰ τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν πόρων του. Θέλω νὰ ξερριζώσητε ἀπὸ τοὺς κήπους σας τὰ πλουμιστὰ λουλούδια, καὶ ὁ καθένας σας νὰ φυτέψῃ κάτι τὸ χρήσιμο, νὰ βγάλῃ ἔστω καὶ ἕνα κιλὸ πατάτες. Θέλω σὲ ὅλες τὶς πράξεις σας νὰ κυριαρχῇ ἡ οἰκονομία. Καὶ λέγοντας οἰκονομία, δὲν ἐννοῶ τὸν περιορισμὸν τῶν βασικῶν διὰ τὴν ὑγείαν σας στοιχείων. Ἐννοῶ τὴν κατάπαυσιν, κατὰ τὸ δυνατόν, τῶν περιττῶν ἐξόδων, τὴν καλοκυροσύνη, τὸ φύλαγμα καὶ αὐτῶν τῶν ψιχίων τῆς τραπέζης σας, ἀπὸ τὰ ὁποῖα καὶ μόνον ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς χάνει κατ' ἔτος 45.000.000 δραχμῶν»!

Εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπάρχῃ ἄνθρωπος ἄλλος, ἄλλος ἀρχηγὸς κράτους, ὅστις νὰ ἔχῃ θέσει ὑγιεστέρας βάσεις διὰ τὴν οἰκονομίαν καὶ τὴν ἀποταμίευσιν τοῦ λαοῦ! Τὸ κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου κατενόησε καὶ ἐφήρμοσε δύο κυρίως πράγματα. Τὸ ἀναγκαῖον τῆς ἀτομικῆς καὶ δι' αὐτῆς τῆς κρατικῆς ἀποταμιεύσεως, καὶ τὸν τρόπον τῆς δημιουργίας τῶν κρατικῶν κεφαλαίων καὶ τῆς χρησιμοποιήσεως αὐτῶν.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν κομματικῶν διαταραχῶν τὸ πνεῦμα τῆς κρατικῆς ἀποταμιεύσεως εἶχε τελείως ἐκλείψει. Τὰ ὑπὸ βαρείας φορολογίας συλλεγόμενα χρήματα τοῦ τιμίου ἱδρῶτος τοῦ λαοῦ διεσπαθίζοντο κατὰ τὸν πλέον αἰσχρὸν τρόπον. Τὸ ὑστέρημα τοῦ λαοῦ, ἀντὶ νὰ χρησιμοποιῆται ἐπωφελῶς, ἀντὶ μέρος αὐτοῦ νὰ φυλάσσεται διὰ πιθανῶς δυσκολωτέρους καιρούς, εἰσέρρεεν ἀφθόνως εἰς τὰ θυλάκια τῶν κομματαρχῶν. Καί, ὢ τῆς δυστυχίας, ἐν δεδομένῃ στιγμῇ, ὅτε μᾶς ἐχρειάσθησαν ἀεροπλάνα κατεφύγαμεν εἰς τὴν βοήθειαν ἄλλων βαλκανικῶν κρατῶν...

Τώρα, πόσον διάφορος εἶναι ἡ κατάστασις! Τὸ κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου, διὰ τῆς περισυλλογῆς, διὰ τῆς φράξεως τῶν ὀπῶν ἐκ τῶν ὁποίων ἐξήρχετο ὁ χρυσός μας, διὰ τῆς δημιουργίας καταλλήλου ἀποταμιευτικοῦ πνεύματος παρὰ τῷ λαῷ, διὰ τῆς πολιτικῆς τῆς αὐταρκείας, διὰ τῆς ἐντάσεως τῆς ἐργασίας κατώρθωσεν ἓν θαῦμα!... Ἄνευ οὐδεμιᾶς φορολογικῆς ἐπὶ πλέον ἐπιβαρύνσεως, διὰ τῆς συστηματικῆς του μεθόδου, ἀνεζωπύρησε τὰ οἰκονομικά μας, ἐγέμισε τὰ κενὰ ταμεῖα τοῦ κράτους, καὶ τοιουτοτρόπως ἐδημιούργησε τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα, ἅτινα τοῦ ἐπέτρεψαν νὰ ἐνισχύσῃ τὸν ἀνύπαρκτον σχεδὸν στρατόν μας καὶ νὰ κρατήσῃ τὴν Ἑλλάδα μας «ΦΟΒΕΡΑΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΕΧΘΡΟΥΣ ΤΗΣ καὶ ΣΕΒΑΣΤΗΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΤΗΣ».

Ἔδωσε τεραστίαν ἀνάπτυξιν εἰς τὰ Ταχυδρομικὰ Ταμιευτήρια, τὰ ὁποῖα διὰ τῆς εἰσροῆς ὁλονὲν περισσοτέρων χρημάτων καὶ τῆς καταλλήλου διαθέσεώς των, ἀπέβησαν εἷς τῶν πλέον ἀπαραιτήτων ὀργανισμῶν, διὰ τὴν ὅσον οἷόν τε εὐνοϊκὴν διαβίωσιν τοῦ λαοῦ!

Τοιουτοτρόπως ἡ ἀποταμίευσις καὶ ἡ οἰκονομία τοῦ κράτους μας, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐπιβαρύνσεως τοῦ λαοῦ, ἔφεραν τὰ ἑξῆς ἀποτελέσματα:

Ἀσφάλειαν τοῦ οἴκου μας, οἰκονομικὴν εὐεξίαν, καλλιτέρους ὅρους διαβιώσεως, κοινωνικὰς ἀσφαλίσεις, εὐρυθμίαν κοινωνικήν, ἀνάπτυξιν τεραστίας δραστηριότητος, νέον σφρῖγος καὶ νέαν πρωτοφανῆ ἔντασιν ἐργασίας, ἐντατικὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν πλουτοπαραγωγικῶν πηγῶν τῆς Πατρίδος μας, καὶ τόσα ἄλλα...

Ἐξ ὅλων αὐτῶν ἀνεπήδησεν ἡ πίστις ἐπὶ τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδος, ἡ ἀναζωπύρησις τοῦ ἐθνικοῦ αἰσθήματος καὶ ἡ δημιουργία τῶν στερεῶν βάσεων ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται τὸ ὁλονὲν ὑψούμενον οἰκοδόμημα τοῦ «ΤΡΙΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ».

Στυλιανὸς Παπαπασχάλης

ΑΣΦΑΛΗΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

Ὁ φοβερώτερος τῶν πολέμων τῆς Ἱστορίας εἰσῆλθεν εἰς δραματικωτάτην φάσιν ἀπὸ τὴν στιγμὴν ποὺ τὸ κέντρον τῶν ἐπιχειρήσεων μετετέθη εἰς τὸ δυτικὸν μέτωπον. Πρόκειται ἄράγε αἱ μάχαι ποὺ ἄρχισαν ἐδῶ καὶ δύο ἑβδομάδες μὲ τὴν γερμανικὴν εἰσβολὴν εἰς τὴν Ὁλλανδίαν καὶ τὸ Βέλγιον διὰ νὰ καταλήξουν γρήγορα εἰς τὴν βορειοδυτικὴν Γαλλίαν νὰ ἐπιταχύνουν τὴν λύσιν τῆς μεγάλης τραγωδίας; Πρόκειται τάχα νὰ κρίνουν τὴν ἔκβασιν τοῦ πολέμου ἢ μήπως ὅλη αὐτὴ ἡ κατακλυσμικὴ συναυλία ποὺ γίνεται μὲ τὰ δαιμονικώτερα ὄργανα τῆς τεχνικῆς, ὅλη αὐτὴ ἡ καταιγὶς τοῦ φονικοῦ πυρὸς καὶ τοῦ σιδήρου, ποὺ δὲν εἶδε παρομοίαν καὶ ἄμποτε νὰ μὴν ἴδη ποτὲ πλέον ἡ γῆ, δὲν θὰ εἶναι παρὰ ἕνα ἐπεισόδιον, μία πρᾶξις μόνον τοῦ δράματος, ποὺ θὰ τὴν ἀκολουθήσουν καὶ ἄλλαι, περισσότερον ἢ ὀλιγώτερον φρικταὶ ἕως ὅτου ἐπέλθη τὸ τέλος;

Εἶναι πολὺ δύσκολον, πολὺ ἀδύνατον νὰ διακινδυνεύση κανεὶς εἰς προβλέψεις. Ἡ σύγχρονος τεχνική, διὰ τὰ ἔργα τῆς ὁποίας τόσον ἀλαζονικὴ ὑπῆρξεν ἡ ἔπαρσις τοῦ ἀνθρώπου, ἀπὸ ὄργανον εἰρηνικῆς ἀνέσεως καὶ εὐφορίας ἐπεμβαίνει πανίσχυρος εἰς τὰ ἔργα τοῦ πολέμου. Καὶ μὲ τὴν ἐπέμβασίν της κινδυνεύει νὰ συμβῆ κάτι ἀνάλογον μὲ ὅ,τι συνέβη μὲ τὴν ἐπέμβασίν της εἰς τὰ ἔργα τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς οἰκονομίας. Ἕνα εἶδος βαβελικῆς συγχύσεως. Και μ' ὅλο ποὺ εἶναι φοβερὸν νὰ τὸ λέγη κανείς, ὁ νοῦς καταλαμβάνεται ἀπὸ δέος μὲ τὴν ἰδέαν ὅτι οἱ ἄνθρωποι, ἀφοῦ ἔχουν ἐξαπολύσει εἰς τὸν πόλεμον τὸ ψυχρὸν καὶ τυφλὸν ὄργανον τῆς μηχανῆς, δὲν θὰ κατορθώσουν νὰ κυριαρχήσουν ἐπ' αὐτοῦ ὅσον χρειάζεται, ἀλλὰ θ' ἀφήσουν νὰ τοὺς παρασύρη ἡ ἄλογος καὶ ἀνοικτίρμων φύσις του εἰς ἔκτασιν καταστροφῶν ἄμετρον, πολὺ ἀνωτέραν τῆς προβλέψεως καὶ τοῦ σκοποῦ των, εἰς τρόπον ὥστε ὅταν θα ἔλθη τὸ τέλος καὶ θὰ ἔχη κορεσθῆ ὁ Μολὼχ τοῦ μίσους καὶ τῶν ἐκδικήσεων νὰ ἔχουν ναυαγήσει μαζὶ μὲ τὰ ὄνειρα τῆς νίκης καὶ τῆς κυριαρχίας καὶ τὰ ἀγαθὰ καὶ αἱ ἀξίαι τοῦ πολιτισμοῦ, ποὺ αἰώνων σοφία καὶ προκοπὴ ἐσώρευε καὶ ἀποθήκευε μὲ φωτεινὴν καρτερίαν.

Ἡ Ἱστορία ἀναφέρει παραδείγματα πολεμικῶν ἐπικρατήσεων ποὺ ἐπήγασαν ἀπὸ τὴν ἐπινόησιν καὶ ἐφαρμογὴν νέας ἀγνώστου τακτικῆς ἢ νέου ἀγνώστου ὅπλου. Αὐτὰ ὅμως συνέβαιναν εἰς ἐποχὰς ὅπου οἱ λαοὶ ἔζων κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἀπομονωμένοι καὶ ὑπὸ διάφορον καὶ ἄνισον στάθμην ἀναπτύξεως καὶ πολιτισμοῦ. Σήμερον ὁ πολιτισμὸς καὶ ἡ ἀνάπτυξις εἶναι ἑνιαῖον, οἰκουμενικὸν φαινόμενον. Ἰδιαιτέρως ἡ ἀνάπτυξις, τὰ μέσα καὶ ἡ ἐπίνοια τῶν λαῶν, ποὺ ἦλθον εἰς σύγκρουσιν εἰς τὸν παρόντα πόλεμον, εἶναι ποιοτικῶς τοὐλάχιστον ὅμοιαι καὶ ἴσαι. Εἶναι δύσκολον νὰ παραδεχθῆ κανεὶς ὅτι θὰ ὑπάρξη εἰς τὴν σύγκρουσιν αὐτὴν ὄργανον καὶ ὅπλον καὶ ἐπινόημα τακτικῆς ἢ στρατηγικῆς, ποὺ νὰ εἶναι δύσκολον ἅπαξ τεθῆ εἰς χρῆσιν καὶ ἐφαρμογὴν νὰ μὴ τὸ ἀφομοιώση ἢ νὰ μὴ τὸ ἐξουδετερώση δι' ἄλλου ἀναλόγου ὁ ἀντίπαλος. Ἡ διαπίστωσις αὐτὴ ἐλαττώνει εἰς τὸ ἐλάχιστον, ἂν δὲν ἀποκλείη ὁλότελα, τὰς δυνατότητας τῶν κεραυνοβόλων ἐπιτυχιῶν καὶ προδικάζει τὸν χαρακτῆρα τοῦ σημερινοῦ πολέμου, ὡς πολέμου ἐξαντλήσεως, ποὺ εἶναι καὶ ὁ φοβερώτερος ὡς πρὸς τὰς ἀπωτέρας του συνεπείας. Ἀγόμεθα ἔτσι εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι παρ' ὅλην τὴν κυριαρχίαν τοῦ μηχανικοῦ καὶ τεχνικοῦ στοιχείου εἰς τὴν διεξαγωγήν του, ὁ ψυχικὸς παράγων θὰ εἶναι καὶ πάλιν ἐκεῖνος ποὺ θὰ κρίνη ἐν τέλει καὶ τοῦ σημερινοῦ πολέμου τὴν ἔκβασιν.

Αὐτὸ τὸ ἀντιλαμβάνονται πολὺ καλὰ οἱ ὑπεύθυνοι κυβερνῆται τῶν ἐμπολέμων κρατῶν, ὅπως βλέπομεν ἀπὸ ὡρισμένα μέτρα τὰ ὁποῖα ἐφαρμόζουν. Πρῶτα πρῶτα ἀπὸ τὸν αὐστηρότατον ἔλεγχον ποὺ ἐπιβάλλουν εἰς τὰ μέσα καὶ τὰ ὄργανα τῆς δημοσιότητος. Ἀπὸ τὸν τόνον καὶ τὴν ἔκτασιν τῶν ἐπισήμων ἀνακοινώσεων γύρω ἀπὸ τὰ γεγονότα τοῦ πολέμου. Εἰς ἐποχήν, ποὺ καμμιὰ ἄλλη δὲν ἠμπορεῖ νὰ συγκριθῆ μὲ αὐτήν, ἀπὸ ἀπόψεως ἀφθονίας καὶ ταχύτητος μέσων μεταδόσεως πληροφοριῶν, αἱ πολεμικαὶ καὶ αἱ ἄλλαι ἀνακοινώσεις διατυπώνονται ὡς πυκνοὶ καὶ σκοτεινοὶ χρησμοὶ ποὺ δὲν λύουν, ἀλλὰ μᾶλλον ἐπισωρεύουν ἀπορίας. Ἡ δημοσιογραφικὴ παρακολούθησις τῶν ἐπιχειρήσεων, χωρὶς νὰ ἔχη τελείως ἀπαγορευθῆ, ἔχει ὑποβληθῆ εἰς περιορισμοὺς τόσον αὐστηρούς, ὥστε νὰ καθίσταται ἀδύνατος ὅλη ἐκείνη ἡ φιλολογία τῶν πολεμικῶν ἀνταποκρίσεων, ποὺ ἦτο τὸ ἐντρύφημα τοῦ ἀμάχου κοινοῦ εἰς ἄλλας πολεμικὰς ἐποχάς. Ἀντὶ τῆς φιλολογίας αὐτῆς ὅμως ἐδημιουργήθη ἕνα ἄλλο πληθωρικὸν εἶδος, τὸ ὁποῖον ὅμως δὲν ἔχει καμμίαν ὁμοιότητα καὶ σχέσιν καὶ δὲν ἔχει καθόλου σκοπὸν νὰ διαφωτίζη, ἀλλὰ νὰ συσκοτίζη, νὰ συγχέη καὶ νὰ διαστρέφη τὰ πολιτικὰ καὶ τὰ πολεμικὰ γεγονότα. Ἡ μεγαλυτέρα πρωτοτυπία τοῦ νέου αὐτοῦ εἴδους εἶναι ὅτι δὲν προορίζεται δι' ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν, ἀλλὰ δι' ἐξαγωγήν, ὅπως εἰς ἄλλας ἐποχὰς τὰ κατωτέρας ποιότητος προϊόντα τῆς βιομηχανίας. Ἄλλοτε, εἰς εὐδαιμονικὰς ἐποχάς, εἰς τὴν βιομηχανίαν τῆς ἐντυπωσιακῆς εἰδήσεως ἐπεδίδοντο, μᾶλλον ἀκινδύνως, καὶ ἀποκλειστικὰ διὰ κυκλοφοριακοὺς σκοποὺς αἱ ἀμφιβόλου ποιότητος ἐφημερίδες. Σήμερον ἡ ἐντυπωσιακὴ πληροφορία ἠξιώθη τῶν ἐπισήμων τιμῶν. Φιλοτεχνεῖται εἰς τὰ ἐπίσημα γραφεῖα τῶν ὑπουργείων μὲ μέθοδον καὶ μὲ σύστημα μελετημένον καὶ ἐξαπολύεται ἀπὸ τοὺς ἐπισήμους ραδιοφωνικοὺς σταθμοὺς πρὸς ὅλους τοὺς ὁρίζοντας. Σκοπός της εἶναι νὰ διαστρέφη καὶ νὰ παραμορφώνη τὰ γεγονότα, νὰ δημιουργῆ σύγχυσιν καὶ δυσπιστίαν εἰς τὰ μετόπισθεν τῶν ἀντιπάλων καὶ τῶν οὐδετέρων, νὰ ὑπονομεύη καὶ νὰ κλονίζη τὸ θάρρος, νὰ δηλητηριάζη τὴν αἰσιοδοξίαν καὶ τὴν αὐτοπεποίθησιν, νὰ διαταράζη τὴν ἀφοσίωσίν των εἰς τὰ εἰρηνικά των ἔργα καὶ νὰ ἐπηρεάση τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἔργων αὐτῶν, νὰ φονεύση, μὲ μίαν λέξιν, τὴν ψυχικήν των ἀντοχήν.

Ὅπως εἶναι φυσικόν, ἡ ἐντυπωσιακὴ καὶ προπαγανδιστικὴ εἴδησις, ποὺ ἀποκτᾶ καὶ αὐτὴ τὴν ἰδιότητα καὶ τὴν σημασίαν ἀληθινοῦ ὅπλου — ὄχι ὀλιγώτερον φοβεροῦ καὶ ἐπικινδύνου ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα — θὰ συστηματοποιῆται ὅσον ὁ πόλεμος προχωρεῖ περισσότερον. Ἡ οὐσιώδης διαφορὰ τοῦ ὅπλου αὐτοῦ, κοντὰ εἰς τὰ ἄλλα, ἔγκειται καὶ εἰς τὸ ἑξῆς: Ὅτι δὲν στρέφεται, ὅπως ἐκεῖνα, ἀποκλειστικῶς μόνον ἐναντίον τῶν κεκηρυγμένων πολεμίων, ἀλλὰ καὶ ἐναντίον τῆς κοινῆς γνώμης τοῦ κόσμου γενικῶς, καὶ φυσικὰ καὶ ἐναντίον τῶν λαῶν ποὺ δὲν παρεσύρθησαν εἰς τὸν πόλεμον. Χάρις εἰς αὐτὴν εἰς τὸ πεδίον τῶν νεύρων ὁ πόλεμος ἐγενικεύθη. Χρειάζεται ἑπομένως νὰ γενικευθῆ καὶ ἡ ἄμυνα. Ἡ ἄμυνα ὅμως αὐτὴ εἶναι δύσκολον νὰ διευθύνεται καὶ νὰ ἐνεργῆται μὲ κρατικὰ μόνον μέσα. Δὲν φθάνει νὰ διαψεύδεται κάθε τόσον ἡ ἐντυπωσιακὴ εἴδησις, οὔτε καὶ εἶναι εὔκολον νὰ παρακολουθῆται πάντοτε, διότι ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς ραδιοφωνικοὺς σταθμούς, ποὺ κάμνουν χρῆσιν πάσης γλώσσης, ὁ πόλεμος τῶν νεύρων διεξάγεται καὶ ἀπὸ τοὺς μυστικοὺς πράκτορας τῶν ἐμπολέμων καὶ μὴ κρατῶν εἰς ὅλας τὰς χώρας καὶ εἰς ὅλα τὰ γεωγραφικὰ πλάτη. Ἀπαιτεῖται ἑπομένως, πλὴν τοῦ κράτους, ν' ἀμύνωνται καὶ κατὰ μόνας τὰ ἄτομα. Καὶ ἡ ἄμυνα αὐτὴ δὲν εἶναι δύσκολος. Ὑπάρχει μία ἀσφαλὴς μέθοδος. Νὰ καταπνικᾷ ὁ κάθε πολίτης τὴν ἰδίαν του περιέργειαν καὶ ν' ἀρκῆται εἰς τὰς ἐλεγχομένας πληροφορίας, ποὺ τοῦ δίδουν αἱ ἐπίσημοι πηγαὶ καὶ ὁ τύπος τῆς χώρας. Δι' ἐκείνους ποὺ δὲν ἀντέχουν εἰς τὸν κακὸν πειρασμὸν τῆς περιεργείας θὰ συστήσωμεν καὶ μίαν ἄλλην μέθοδον: Νὰ μὴν ἀφήνουν τὴν κρίσιν των νὰ κοιμᾶται. Νὰ ἐλέγχουν μόνοι των τὴν πηγὴν ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἔρχεται ἡ εἴδησις, νὰ τὴν βασανίζουν ὀλίγον εἰς τὴν κρίσιν των, νὰ τὴν συγκρίνουν μὲ ἄλλας ποὺ ἤκουσαν ἀπὸ ἄλλας πηγὰς καὶ θὰ ἐκτιμήσουν εὔκολα τὴν ἀξίαν της. Εἰς στιγμὰς πανανθρωπίνης ἀγωνίας, ὅπως αἱ σημεριναί, ἡ ψυχικὴ ἠρεμία καὶ ἡ ἰσορροπία τῆς κρίσεως καὶ τοῦ τελευταίου πολίτου εἶναι πολυτιμότατον ἀγαθόν, ποὺ πρέπει νὰ περιφρουρῆται ἀγρύπνως. Εἰδικῶς δι' ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας, ὁ Ἀρχηγός, προσφάτως ἀκόμη, ἔχει χαράξει ἀσφαλέστατον προσανατολισμὸν μέσα εἰς τὴν δίνην τῶν φοβερῶν γεγονότων, διακηρύξας τὴν ἀπόφασιν τῆς Χώρας νὰ μὴ διακόψη τὰ εἰρηνικά της ἔργα, παρὰ μόνον εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν θὰ ἠπειλεῖτο ἡ ἀκεραιότης καὶ ἡ ἀνεξαρτησία της. Ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς, τὴν ὁποίαν καμμία δύναμις, κανὲν γεγονὸς δὲν ἠμπορεῖ νὰ μεταβάλη, ὅλοι οἱ Ἕλληνες ἠμποροῦν θαυμάσια νὰ διατηροῦν ἀδιατάρακτον τὴν ψυχικὴν γαλήνην, τὸ θάρρος καὶ τὴν αἰσιοδοξίαν των, ὁπλισμὸν ἀνεκτίμητον, ἐναντίον ὅλων τῶν ἐναντιοτήτων καὶ ὅλων τῶν ἀπροόπτων.

Κδς

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ Κ.Ε.Ν. κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΘΛΗΤΑΣ ΕΠΙ ΤΗ ΛΗΞΕΙ ΤΩΝ Β΄ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Β΄.

Θέλω ὅμως νὰ μὲ προσέξετε εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ καὶ νὰ τὸ καταλάβετε ὅλοι ὅτι ξεύροντας τί δυσκολίες ἔχετε νὰ ἀντιμετωπίσετε, ξεύροντας πάλιν πόσον βασικὴν σημασίαν ἀποδίδουμε εἰς τὴν ἀθλητικὴν αὐτὴν κίνησιν τῆς Ε.Ο.Ν., ξεύρουμε συγχρόνως καὶ πόσην ἀνάγκην βοηθείας ἔχουν αἱ διάφοροι Περιφερειακαὶ Διοικήσεις καὶ σᾶς ἐπαναλαμβάνω ὅτι μέσα περίπου εἰς τὰ πλαίσια ποὺ σᾶς καθώρισα θὰ δώσουμε ὅλην τὴν βοήθειαν ποὺ εἶναι δυνατὸν νὰ παρασχεθῇ. Ἀλλὰ διὰ νὰ ἔχῃ ἀποδοτικότητα τὸ πρᾶγμα αὐτό, βασιζόμεθα κυρίως ἐπάνω εἰς τὴν ὑπομονήν, εἰς τὴν ἐπιμονὴν καὶ εἰς τὴν ἀντοχὴν τὴν ἰδικήν σας. Χωρὶς αὐτὴν δὲν γίνεται τίποτε. Ἐὰν ἐδίναμε ὅλην τὴν βοήθειαν τοῦ κόσμου καὶ δὲν ἐβασιζόμεθα ἐπάνω εἰς σᾶς, ἡ βοήθεια αὐτὴ θὰ ἦτο ματαία. Ἐνῷ ξεύρουμε καλὰ ὅτι, ἔστω καὶ ἂν ἡ βοήθεια αὐτὴ ποὺ θὰ δώσουμε δὲν εἶναι ἀνάλογη τῶν ἀναγκῶν, πάντως ὅμως μεγαλυτέρα κατὰ πολὺ ἀπὸ τὴν μέχρι σήμερον, ἐν τούτοις ἔχομεν τὴν πεποίθησιν ὅτι θὰ φέρῃ τὰ ποθούμενα ἀποτελέσματα, ἀκριβῶς ἐπειδὴ ἔχομεν πεποίθησιν εἰς σᾶς. Καὶ ὁ τρόπος αὐτὸς τοῦ σκέπτεσθαι εἶναι ἐκεῖνος ποὺ διέπει ἐξ ὁλοκλήρου τὴν Ὀργάνωσιν, ἡ ὁποία ἔχει ὡς ἀρχὴν μὲ ὀλίγα μέσα νὰ κάνῃ πολλὰ καὶ πράγματα μεγάλα. Αὐτὸ βέβαια ἀποτελεῖ τὴν δυσκολίαν τοῦ ἀγῶνος μας, ἀλλὰ αὐτὸ ἀκριβῶς ἀποτελεῖ καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἀγῶνος μας, αὐτὸ ἀκριβῶς ἀποτελεῖ τὴν τιμὴν τὴν ἰδικήν σας, διὰ τὴν ὁποίαν δικαιοῦσθε νὰ εἶσθε ὑπερήφανοι καὶ ὑπερήφανες.

Καὶ θέλω ἐπίσης νὰ ξεύρετε καὶ νὰ σκέπτεσθε πάντοτε ὅτι ὅσα δὲν ἔγιναν εἰς τὸν τόπον αὐτὸν μέσα εἰς 115 χρόνια, δὲν μποροῦμε νὰ θέλουμε νὰ γίνουν ὅ λ α μέσα εἰς 4 χρόνια. Λέγω ὅτι δὲν μποροῦμε νὰ θέλουμε νὰ γίνουν ὅ λ α, διότι πλεῖστα ἀπ' ὅσα δὲν ἔγιναν εἰς τὰ 115 χρόνια, ἔγιναν καὶ γίνονται εἰς τὰ 4 ἐξ ὁλοκλήρου, ἀλλὰ βέβαια δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνουν καὶ ὅλα. Ὅτι θὰ γίνουν, θὰ γίνουν ἀσφαλῶς, διότι τὸ καθεστὼς τῆς 4ης Αὐγούστου εἶναι γόνιμο καὶ ὁριστικόν, διότι πηγάζει ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸ λαὸ καὶ τὴν ἐθνικὴ ἀνάγκη, διότι ἔχει ὡς συνέχειάν του, ὡς ἐγγύησίν του καὶ ὡς ἐξασφάλισίν του 1.000.000 ἀγόρια καὶ κορίτσια τῆς Ἑλλάδος.

Εἶναι λοιπὸν ὁριστικὸν καὶ μόνιμον, καὶ δι' αὐτὸ βαθμιαίως ὅλα θὰ γίνουν. Θέλω ὅμως νὰ ξεύρετε καὶ νὰ σκέπτεσθε πάντοτε ὅτι τὴν στιγμὴν αὐτὴν κάνουμε ἕνα πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ὄχι μόνον γίνεται διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ τὸ ὁποῖον εἶναι δύσκολον νὰ εὕρῃ κανεὶς ὡς παράδειγμα εἰς οἱανδήποτε ἄλλην χώραν, ἀκόμη καὶ ἂν ψάξῃ μέσα εἰς χῶρες πολὺ πλουσιώτερες καὶ πολὺ μεγαλύτερες.

Εἶναι πραγματικὰ δύσκολο νὰ βρῇ κανεὶς ἕναν τόπον μέσα εἰς τὸν ὁποῖον νὰ γίνωνται συγχρόνως ἐξοπλισμοί, νὰ γίνωνται συγχρόνως παραγωγικὰ ἔργα, νὰ γίνωνται συγχρόνως εὐρύταται κοινωνικαὶ μεταρρυθμίσεις, καὶ ὅλα αὐτὰ χωρὶς οὔτε μιᾶς δεκάρας δάνειον. Διατί; Διότι ἀκριβῶς τὸ καθεστὼς αὐτὸ προέρχεται ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸν Λαὸν καὶ ξεύρει, τὰ χρήματα αὐτὰ ποὺ δίδει μὲ τὸν ἱδρῶτα του ὁ Ἑλληνικὸς Λαός, νὰ τὰ χρησιμοποιῇ διὰ τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν καὶ μόνον δι' αὐτὸν καὶ διὰ κανένα ἄλλον. Αὐτὸ εἶναι τὸ μυστικὸν τοῦ καταπληκτικοῦ αὐτοῦ γεγονότος καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ λύσις τοῦ προβλήματος, τὸ ὁποῖον δὲν μποροῦσε νὰ λυθῇ ἀπὸ ἀνέκαθεν, αὐτὴ μαζὶ μὲ τὴν πίστιν εἰς τὴν ἐπανάστασιν τὴν ὁποίαν ἔκανε ὁ Ι. Μεταξᾶς καὶ ἡ ὁποία εἶναι ἐπανάστασις ἀνήκουσα σὲ ὅλους τοὺς Ἕλληνας καὶ πρῶτ' ἀπ' ὅλα στοὺς Φαλαγγίτες καὶ τὶς Φαλαγγίτισσες τῆς Ε.Ο.Ν. Θέλω λοιπὸν νὰ τὰ ἔχετε ὑπ' ὄψιν σας αὐτά, ἀκριβῶς γιὰ νὰ καταλάβετε ὅτι κάθε οἰκονομικὴ θυσία γιὰ πράγματα ὁπωσδήποτε ἀναγκαῖα, εἶναι ἀληθινὴ θυσία καὶ πρέπει πάντοτε νὰ τὴν βλέπετε καὶ νὰ τὴν ἐκτιμᾶτε σὰν τέτοια, ἀποδίδοντας εἰς αὐτὴν τὴν ἀξίαν τῆς πραγματικῆς θυσίας. Πρέπει λοιπὸν ἀνεξαρτήτως τῆς βοηθείας τὴν ὁποίαν θὰ σᾶς παράσχωμεν, νὰ διατηρήσετε ἀκμαίαν τὴν ἀντοχήν σας, τὴν ἐπιμονήν σας καὶ τὴν ὑπομονήν σας. Καὶ τοῦτο σᾶς τὸ λέγω διότι ἐπαναλαμβάνω καὶ τονίζω ὅτι ξεύρω τὶς δυσκολίες τὶς ὁποῖες εἰς ὡρισμένες ἰδίως περιφέρειες θ' ἀντιμετωπίσετε. Ξεύρω ὅτι εἰς πολλὲς περιφέρειες τὰ ἀγόρια καὶ τὰ κορίτσια, τὰ ὁποῖα ἐπιδίδονται εἰς τὸν ἀθλητισμόν, εἶναι ἀληθινοὶ πρωτοπόροι καὶ εἰδικῶς τὰ κορίτσια εἶναι κάτι πάρα πάνω, εἶναι σχεδὸν ἡρωΐδες. Γι' αὐτὸ τοὺς πρέπει κάθε τιμή. Τὴν δυσκολίαν λοιπὸν αὐτὴν τὴν ξεύρω καὶ τὴν ξεύρετε πολὺ καλά, ἀλλὰ πρέπει μαζὶ μὲ ὅλες τὶς ἄλλες δυσκολίες ποὺ κάνουν τὸν ἀγῶνα τους ὡραῖο νὰ ἔχωμεν τὴν θέλησιν καὶ τὴν δυνατότητα καὶ αὐτὴν νὰ τὴν ὑπερνικήσωμεν καὶ νὰ ἐξουδετερώσουμε.

Σ' αὐτὴν λοιπὸν τὴν προσπάθειαν, τὴν ὁποίαν σᾶς διέγραψα, αὐτὸ τὸ ὁποῖον θὰ κυττάξετε καὶ τὸ ὁποῖον ἔχομεν ἀπόφασιν νὰ περιφρουρήσωμεν μὲ κάθε τρόπον, μὲ κάθε θυσίαν, μὲ αὐστηρότητα ποὺ νὰ φθάνῃ μέχρι σκληρότητος, εἶναι τὸ πνεῦμα τὸ ἀγωνιστικὸ καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἀθλητικόν. Θὰ τὸ περιφρουρήσουμε τὸ γνήσιο αὐτὸ ἀθλητικὸ πνεῦμα μὲ ὅλες μας τὶς δυνάμεις ἀπὸ κάθε διαφθορά, ἀπὸ κάθε ἴχνος συναλλαγῆς ἢ ἐπαγγελματισμοῦ, ἀπὸ κάθε ὑπόνοια παραποιητικὴ τῶν πραγματικῶν ἀρχῶν τῆς 4ης Αὐγούστου, τῶν ὁποίων ὁ φαλαγγιτισμὸς εἶναι τὸ δημιούργημα ἀλλὰ καὶ ὁ φρουρός. Μὲ ἄλλα λόγια τὴν ὅλην προσπάθειαν θὰ ἐμπνέῃ παντοῦ καὶ πάντοτε τὸ πνεῦμα τοῦ Ἑλληνικοῦ Φαλαγγιτισμοῦ. Αὐτὸ θὰ εἶναι ὁπωσδήποτε τὸ ἀπαρασάλευτο θεμέλιο, ἐπάνω εἰς τὸ ὁποῖον θὰ προχωρήσωμεν, σὲ κάθε μας προσπάθεια, ἔτσι καὶ στὴν ἀθλητική. Τελειώνοντας τοὺς Β' Πανελληνίους ἀγῶνας θέλω νὰ ξεύρετε ὅτι ὑπάρχουν ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι κατώρθωσαν νὰ φέρουν ἀποτελέσματα λαμπρά. Αὐτοὶ οἱ ὁποῖοι τὰ ἔφεραν, δὲν τὰ ἔφεραν μόνον διὰ τὸν ἑαυτόν τους οὔτε διὰ τὴν Διοίκησιν τὴν ὁποίαν ἀντιπροσωπεύουν. Τὰ ἔφεραν δι' ὁλόκληρον τὴν Ὀργάνωσιν. Καὶ αὐτοὶ ποὺ δὲν ἔφεραν κανένα ἀποτέλεσμα, ποὺ δὲν ἀνεδείχθησαν δηλ. νικηταί, καὶ αὐτοὶ ἔφεραν μεγάλα ἀποτελέσματα διὰ τὴν Ὀργάνωσιν, τὸ ἀκαταγώνιστο ἠθικὸ ἀποτέλεσμα ποὺ φέρνει κάθε ἀγωνιστής, ὁ ὁποῖος ἀγωνίζεται τὸν ἀγῶνα του τίμια καὶ ἕως τὸ τέλος. Καὶ ἔτσι μὲ τὸ τέλος τῶν ἀγώνων δὲν ὑπάρχουν οὔτε ἡττημένοι ἀλλὰ οὔτε καὶ ἀτομικὰ νικηταί, ἀλλὰ ὑπάρχει ἕνας καὶ μόνος καὶ μεγάλος νικητής, καὶ αὐτὸς ὁ νικητὴς εἶναι ἡ Ε. Ο. Ν. Καὶ θέλω νὰ ἔχετε τὴν πίστιν καὶ τὴν πεποίθησιν ὅτι ὁ νικητὴς αὐτὸς βασιζόμενος εἰς τὴν πίστιν καὶ τὸν ἐνθουσιασμὸν ποὺ ἐνέπνευσε εἰς τὰ ἀγόρια καὶ τὰ κορίτσια τῆς Ἑλλάδος ἡ πνοὴ τοῦ Ι. Μεταξᾶ, βασιζόμενος, λέγω, ἐπάνω εἰς αὐτά, θέλω νὰ ἔχετε τὴν πεποίθησιν, τὴν ὁποίαν νὰ μεταδώσετε παντοῦ, ὅτι θὰ εἶναι νικητὴς εἰς κάθε προσπάθειαν καὶ ὅτι ἡ νίκη τῆς Ὀργανώσεως θὰ εἶναι ἡ λαμπροτέρα νίκη τῆς Ἑλλάδος, διότι ἐξασφαλίζει μιὰ γιὰ πάντα τὸ μέλλον τῆς Χώρας μέσα εἰς τὸ πλαίσιον τῆς 4ης Αὐγούστου, ὅπως τὸ ἐχάραξεν ὑπὸ τὴν Βασιλικὴν αἰγίδα ὁ Ι. Μεταξᾶς, ὅπως ἀκριβῶς τὸ ἠθέλησε, τὸ ἐπόθησε καὶ τὸ ὠνειρεύτηκε ὁ Ἑλληνικὸς Λαός, ὅπως τὸ ἐπέβαλεν ἡ παράδοσις, ἡ ἱστορία καὶ ἡ ἀποστολὴ τοῦ τόπου μας.

Σᾶς ἐπαναλαμβάνω, πρέπει πρὸ παντὸς ἄλλου νὰ διαφυλάξετε καὶ νὰ καλλιεργήσετε τὸ πνεῦμα αὐτό, τὸ πνεῦμα τοῦ Φαλαγγιτισμοῦ, διότι αὐτὸ εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μᾶς ὠθεῖ εἰς τὸν ἀγῶνα, εἰς τὴν θυσίαν γιὰ τὴν ἐπιτυχίαν, γιὰ τὴ νίκη στὴν ὁποία ὁδηγεῖ ὁ Ι. Μεταξᾶς, πρῶτος αὐτὸς ἀγωνιστής. Βασιζόμενοι ἐπάνω εἰς αὐτὸ καὶ ἐπάνω σὲ σᾶς θὰ βαδίσωμεν ἀδιάσπαστα ἑνωμένοι τὸν μεγάλο δρόμο τῆς Ε. Ο. Ν., αὐτὸ τὸν ἀνηφορικὸ ποὺ μιὰ γιὰ πάντα, μὲ ἀπόλυτον σταθερότητα, μὲ ἀπόλυτον βεβαιότητα καὶ κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν μᾶς χάραξε ὁ Ι. Μεταξᾶς. Αὐτὰ συναγωνιστὲς καὶ συναγωνίστριες, μὲ λίγα λόγια, εἶναι τὰ συμπεράσματα τὰ γενικά, τὰ ὁποῖα μποροῦμε νὰ βγάλουμε μέσα ἀπὸ τὴν τέλεσιν τῶν Β' Πανελληνίων ἀγώνων. Εἶναι δὲ τὰ συμπεράσματα αὐτὰ γιὰ ὅλους μας ἐξόχως πολύτιμα· φθάνει νὰ τὰ ἔχωμεν κάθε στιγμὴν μπροστά μας, σὲ κάθε στιγμήν, ὄχι μόνον

«Δὲν πρέπει, καὶ νομίζω ὅτι δὲν θὰ παραξενοφαίνεται σὲ κανένα ὅτι μέσα εἰς τὴν πυρκαϊὰν ἡ ὁποία παραδέρνει τὴν ἀνθρωπότητα, εὑρίσκομεν ἡμεῖς καὶ καιρόν, καὶ μέσα, καὶ ἀπόφασιν, νὰ μὴ σταματήσωμεν καθόλου τὴν πρόοδον τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀπὸ ἠθικῆς, καὶ ἀπὸ τεχνικῆς ἀπόψεως. Αὐτὸ προέρχεται ἀπὸ δύο αἰτίας: πρῶτον μὲν διότι κανένας πόλεμος δὲν πρέπει ποτὲ νὰ σταματᾷ τὴν πρόοδον ἑνὸς ἔθνους, ὅταν τὸ ἔθνος αὐτὸ μέσα του αἰσθάνεται τὴν ζωτικότητά του πλήρη, τοὐναντίον μάλιστα ἕνας πόλεμος κεντρίζει καὶ ἐρεθίζει τὴν ζωτικότητα τοῦ ἔθνους αὐτοῦ πρὸς πρόοδον. Αὐτὸς εἶναι ὁ ἕνας λόγος. Ὁ δεύτερος εἶναι ὅτι ἡμέραν καὶ νύκτα καὶ κάθε ὥραν καὶ κάθε στιγμὴν δὲν ἔχομεν παύσει νὰ ἔχωμεν συγκεντρωμένην τὴν προσοχήν μας εἰς τὰ μεγάλα γεγονότα, τὰ ὁποῖα ἐξελίσσονται πέριξ μας καὶ νὰ λαμβάνωμεν διαρκῶς ἀπὸ πάσης ἀπόψεως, καὶ ἀπὸ πολιτικῆς ἐσωτερικῶς, καὶ ἀπὸ διπλωματικῆς ἀπόψεως, καὶ ἀπὸ ἀπόψεως πολεμικῆς παρασκευῆς πᾶσαν φροντίδα, οὕτως ὥστε, ἂν ποτὲ ἤθελε παραστῇ ἀνάγκη, τὸ ὁποῖον εὔχομαι καὶ ἐλπίζω νὰ μὴ συμβῇ, ἡ Ἑλλὰς νὰ εἶναι εἰς θέσιν ὡς εἷς ἄνθρωπος ἑνωμένη ὅλη νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν ἀκεραιότητα καὶ τὴν ἀνεξαρτησίαν της».

(Ἀπὸ τὸν λόγον τοῦ Ἀρχηγοῦ κατὰ τὰ ἐγκαίνια τῶν ἔργων τοῦ Πειραιῶς).

ὅταν εἴμαστε μέσα εἰς τὸν στίβον, ἀλλὰ καὶ ὅταν εἴμαστε μέσα εἰς τὸν μεγάλον στίβον, ἐκεῖ ποὺ ἐθελονταὶ ταχθήκαμε κάτω ἀπὸ τὴν Σημαία τοῦ διπλοπέλεκυ, ἐκεῖ ὅπου δίδομεν τὴν μεγάλην μάχην ἐναντίον τῆς παρακμῆς καὶ τῆς καταπτώσεως, τὴ μάχη ἐναντίον κάθε πράγματος τὸ ὁποῖον στρέφεται ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος, τὴ μάχη τῆς 4ης Αὐγούστου. Πρέπει μπροστὰ στὰ μάτια μας νὰ ἔχωμεν τὰ συμπεράσματα αὐτά, καὶ ἀκόμη νὰ τὰ ἔχωμεν εἰς κάθε ἐκδήλωσιν τῆς ζωῆς μας εἴτε μέσα εἴτε ἔξω ἀπὸ τὴν Ὀργάνωσιν, διότι παντοῦ καὶ πάντοτε εἴμεθα πρὸ παντὸς Φαλαγγῖται καὶ Φαλαγγίτισσες.

Καὶ γι' αὐτὸ ζητῶ ἀπὸ σᾶς, ὅταν γυρίσετε πίσω, νὰ εἰπῆτε ὅτι τὸ σπουδαιότερον τὸ ὁποῖον διδάσκει ἡ Ε.Ο.Ν. εἰς ὅλα τὰ μέλη της εἶναι παντοῦ καὶ πάντοτε, εἰς κάθε περίστασιν, νὰ εἶναι πραγματικοὶ ἀθληταὶ καὶ ἀθλήτριες καὶ νὰ εἶναι πραγματικοὶ ἀγωνισταὶ καὶ ἀγωνίστριες. Σᾶς εὔχομαι στοὺς Γ΄ Πανελληνίους ἀγῶνας νὰ κατέλθωμεν μὲ μίαν προσπάθειαν ἀκόμη μεγαλυτέραν ἀπὸ τὴν ἐφετεινήν, μὲ μίαν προσπάθειαν ποὺ νὰ δείξῃ ὅλον τὸ μέγεθος τῆς ἐργασίας ποὺ θὰ συντελεσθῇ ἐν τῷ μεταξύ, καὶ σᾶς εὔχομαι τὰ συμπεράσματα τοῦ ἐρχομένου ἔτους νὰ εἶναι ἀκόμη καλλίτερα καὶ ἀκόμη πιὸ θριαμβευτικὰ διὰ τὴν Ὀργάνωσιν μας. Καὶ μὲ τὴν εὐχὴν αὐτὴν σᾶς εὔχομαι καλὸ ταξεῖδι καὶ καλὴν ἀντάμωσι. Ζήτω τὸ Ἔθνος! Ζήτω ὁ Βασιλεύς! Ζήτω ὁ Διάδοχος! Ζήτω ὁ Ἀρχηγός! Ζήτω ἡ Ε. Ο. Ν.! Ζήτω ὁ ἀθλητισμὸς τῆς Ε. Ο. Ν.

Γράμματα ΣΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ

Η ΑΛΗΘΙΝΗ ΥΓΕΙΑ

Ἀγαπητοί μου Φίλοι,

Στὴν εἴσοδο τοῦ Ἱπποκρατείου Νοσοκομείου εἶδα τὶς προάλλες μιὰ μικρὴ κόρη, ποὺ περίμενε νὰ πάρῃ σειρά, γιὰ νὰ μπῇ μέσα. Δίπλα της στεκόταν μιὰ συμπαθητικὴ γριά, ποὺ ἄκουσα νὰ τὴν ἀποκαλῇ «γιαγιά», καὶ στὸ χέρι κρατοῦσε ἕναν στενόμακρο φάκελλο. Ἦταν ἕνα λεπτὸ κορίτσι, μὲ χλωμὸ πρόσωπο, ἀλλὰ μὲ μάτια φωτεινὰ καὶ ζωηρά. Ρωτοῦσε γιὰ τὴν ὥρα ποὺ θὰ ἐπιτρεπόταν ἡ εἴσοδος. Τῆς ἔδωσα τὴν πληροφορία καὶ τὴ ρώτησα:

— Γιὰ τὴ γιαγιά σου ρωτᾶς ἢ γιὰ σένα;

— Γιὰ μένα. Θὰ κάμω ἐγχείρησι στὶς ἀμυγδαλές.

Μιλοῦσε μὲ θάρρος καὶ σταθερότητα. Κι' ὅταν σὲ λίγο τὴν ρώτησα ἀπὸ ποῦ εἶναι, μοῦ ἀπήντησε:

— Ἀπ' ἐδῶ. Εἶμαι φαλαγγίτισσα. Νὰ καὶ τὸ ἔγγραφο τῆς Ὀργανώσεώς μας.

Καὶ μὲ κύτταξε μὲ χαμόγελο περηφάνειας κι' αὐτοπεποιθήσεως.

Σκέφτηκα νὰ τῆς φανῶ χρήσιμος, μὰ δὲν ἐχρειάστηκα σὲ τίποτε. Ἔδειξε τὸ ἔγγραφο στὸν θυρωρό, πῆρε ἀπὸ τὸ χέρι τὴ γιαγιά της καὶ μπῆκε μαζί της μέσα.

Σὲ λίγο συναντηθήκαμε πάλι σ' ἕναν ἄλλο διάδρομο. Ἔλεγε στὴ γιαγιά της νὰ καθήσῃ σὲ μιὰ καρέκλα ποὺ ἦταν ἐκεῖ, ὅσο νὰ γυρίσῃ ἐκείνη.

— Νὰ μὴν κουραστῇς, γιαγιά. Μιὰ στιγμὴ νὰ κανονίσω τὰ πράματα, κι' ἔφτασα.

Καὶ χάθηκε στὸ βάθος γρήγορη καὶ σβέλτη. Στάθηκα καὶ τὴν καμάρωνα. Θαρραλέα χωρὶς ἀγένεια, εὐφυὴς χωρὶς αὐθάδεια, ἀξιοπρεπὴς χωρὶς ἐγωπάθεια, ἱκανὴ κι' ἄξια χωρὶς ταπεινὴν ἐπιτηδειότητα. Ἡ γιαγιά της, ταραγμένη, τρομαγμένη, χαμένη μέσα στοὺς μεγάλους ἐκείνους διαδρόμους, φαινόταν πὼς δὲν ὡδηγοῦσε αὐτὴ τὴ μικρή της ἐγγονούλα, ἀλλὰ ἡ ἐγγονούλα ὡδηγοῦσε αὐτήν, κι' ἡ ἐγγονούλα ἔδινε σ' αὐτὴν θάρρος καὶ δύναμι!

Πάλι χωρίσαμε. Ὅταν ὅμως ἀργότερα ἐπρόκειτο νὰ φύγω, τὴν εἶδα ξανὰ στὸ διάδρομο, ντυμένη τώρα μ' ἕνα μακρὺ νυχτικό, μὲ μιὰ νοσοκόμο καὶ τὴ γριὰ γιαγιά της δίπλα, νὰ προχωρῇ σ' ἕναν μεγάλο θάλαμο ἐκεῖ κοντά! Ἔτρεξα καὶ τὴν πρόλαβα.

— Πῶς; Θὰ μπῇς κι' ὅλας στὸ θάλαμο;

— Ναί, αὔριο θὰ μοῦ κάμουν τὴν ἐγχείρησι.

— Σοῦ εὔχομαι περαστικά, παιδί μου. Μήπως θέλεις τίποτε, νὰ σὲ βοηθήσω;

— Εὐχαριστῶ πολύ. Ὅλα εἶναι ἐν τάξει.

Μοῦ χαμογέλασε καὶ μοῦ ξανάπε: «Σᾶς εὐχαριστῶ πολύ». Καὶ μπῆκε στὸν θάλαμο μὲ τὸ ἴδιο σταθερὸ καὶ θεληματικὸ βῆμα...

Δὲν εἶναι βέβαια ἀνάγκη, ἀγαπητοί μου Φίλοι, νὰ σᾶς σχολιάσω αὐτὴν τὴ σκηνή! Τὰ σχόλια καὶ τὰ συμπεράσματα ἀναδίνονται αὐτομάτως ἀπ' αὐτήν, ὅπως τὸ φῶς ἀπὸ ἕνα φωτεινὸ σῶμα.

Ἡ κοπέλλα αὐτὴ δὲν ἦταν ἄρρωστη, κι' ἂς ἔμπαινε στὸ Νοσοκομεῖο. Εἶχε τὴ βαθύτερη, τὴ σταθερώτερη καὶ πολυτιμότερη ὑγεία: τὴν ὑγεία τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ πνεύματος, τὴν ὑγεία τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῶν αἰσθημάτων, ποὺ τῆς τὴν εἶχε ἤδη δώσει ἡ Ὀργάνωσίς της. Καὶ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἡ Ὀργάνωσις ἐφρόντισε καὶ γιὰ τὴ σωματική της ὑγεία, σὰν συμπλήρωμα, σὰν συνέχεια τῆς πρώτης. Τί θὰ ὠφελοῦσε νὰ εἶχε τὴν πιὸ ἀπόλυτη σωματικὴ ὑγεία, ἂν ἡ ψυχή της ἦταν ἄρρωστη; Οἱ ἀμυγδαλές της θὰ βγοῦν, ἡ σωματική της ὑγεία θ' ἀποκατασταθῇ — ἡ ψυχική της ὑγεία θὰ βοηθήσῃ σ' αὐτὸ κατὰ πολὺ — καὶ ἡ γνωστή μας συναγωνίστρια, βγαίνοντας αὐτὲς τὶς μέρες ἀπὸ τὸ Νοσοκομεῖο, θ' ἀποτελῇ ἕνα ζωντανὸ κι' ὡραῖο ὑπόδειγμα τῆς μόνης ἀληθινῆς ὑγείας, ποὺ εἶναι ἡ συνδυασμένη ὑγεία τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος.

Μὲ ὅλη μου τὴν ἀγάπη

Μελῆς Νικολαΐδης

Στὸ περιθώριον

Ο ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ

Ἐὰν τὸ ποσὸν καὶ ἡ διάθεσις τῆς προσφορᾶς εἶναι, ὅπως πρέπει νὰ εἶναι, τὰ μόνα κριτήρια τῆς ἀφοσιώσεως εἰς τοὺς ἀγῶνας, εἰς τοὺς Ὑψηλάντας καὶ κατὰ ἀξιολογικὴν τάξιν εἰς τὸν Ἀλέξ. Ὑψηλάντην ἀνήκει ἡ κορυφαία θέσις εἰς τὸ πάνθεον τῶν ἀγωνιστῶν τῆς ἑλληνικῆς ἀναγεννήσεως. Αἱ περιπέτειαι τοῦ ἀγῶνος του εἰς τὰς ἡγεμονίας καὶ ἡ ἀτυχὴς ἔκβασις τοῦ ἀγῶνος ἐκείνου, ἡ ἐγκάθειρξις καὶ τὸ μαρτύριόν του εἰς τὴν Αὐστρίαν δὲν ἐλαττώνουν καθόλου ἀλλὰ τοὐναντίον κάμνουν ἀκόμη περισσότερον συγκινητικὴν καὶ ἀκόμη συμπαθεστέραν τὴν μορφὴν τοῦ ἁγνοτάτου τῶν ἀγωνιστῶν τῆς μεγάλης ἐκείνης ἐποχῆς. Τὸ ὅτι ἐπὶ ἕνα αἰῶνα ἔχουν καθυστερήσει αἱ τιμαὶ ποὺ τὸ Ἔθνος ὤφειλεν εἰς τὸν Ἀλέξανδρον Ὑψηλάντην, δὲν εἶναι ἀποτέλεσμα οὔτε παρανοήσεως τῆς ἀξίας τῆς συμβολῆς του εἰς τὸν ἀγῶνα, οὔτε ὑποτιμήσεως τῆς μεγάλης μορφῆς του ἀπὸ μέρους τοῦ Ἔθνους. Θὰ ἦτο πεπλανημένη καὶ ἄδικος κάθε τοιαύτη ὑπόνοια. Ἡ μνήμη τοῦ Ὑψηλάντου παρημελήθη ὀλιγώτερον ἀπὸ τὸ Ἔθνος καὶ περισσότερον ἀπὸ τὸ Κράτος. Ὁ Ὑψηλάντης ἦτο μορφὴ πανελλήνιος, ἀλλὰ δὲν ἦτο τοπικὸς ἥρως καμμιᾶς ἀπὸ τὰς ἀπελευθερωθείσας περιοχὰς τῆς Ἑλλάδος καὶ ἴσως δὲν εἶναι καὶ ὁ λόγος αὐτὸς ἄσχετος μὲ τὴν παραμέλησιν τῆς μνήμης του. Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ δεχθῶμεν ὡς σύμπτωμα ὡριμότητος τῆς ἐθνικῆς κρίσεως τὸ ζωηρὸν ἐνδιαφέρον τῆς κοινῆς γνώμης διὰ τὸν ἥρωα τοῦ Προύθου, εἰς τὸν ὁποῖον ὀφείλεται ἡ ἀπόφασις περὶ μετακομιδῆς τῶν λειψάνων του καὶ ἀποδόσεώς των εἰς τὴν ἑλληνικὴν γῆν. Καὶ δὲν ὑπάρχει κανεὶς ὁ ἀμφιβάλλων ὅτι εἰς τὰς τελετὰς ποὺ θὰ συνοδεύσουν τὴν μετακομιδὴν θὰ προσδοθῇ ἐπισημότατος καὶ πανελλήνιος χαρακτήρ, ἀντάξιος τῆς μεγίστης σημασίας τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ ἐξόρμησις τοῦ Ὑψηλάντου εἰς τὴν ἐθνικήν μας ἀνάστασιν.

ΤΟ ΑΙΣΘΗΜΑ ΤΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Τὴν περασμένη Κυριακή, σύμφωνα μὲ τὸ πρόγραμμα, ἤρχισαν αἱ ἐργασίαι τοῦ Β´ Συνεδρίου τῶν Περιφερειακῶν Διοικητῶν. Τὴν ἔναρξιν ἐκήρυξεν ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος καὶ Γενικὸς Ἀρχηγὸς τῆς Ὀργανώσεως. Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ὀργανώσεως, προσφωνῶν τοὺς συνέδρους, ἐχάραξεν εἰς ὀλίγας ἀλλὰ σαφεῖς γραμμὰς τὸν χαρακτῆρα καὶ τοὺς σκοποὺς τοῦ συνεδρίου. Καὶ πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι μέσα εἰς τὸ πλαίσιον τῶν γραμμῶν αὐτῶν ἀκριβῶς ἐπροχώρησαν αἱ ἐργασίαι τοῦ συνεδρίου ἀπ' ἀρχῆς. Αἱ συζητήσεις τοῦ συνεδρίου διετηρήθησαν αὐστηρῶς εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς ἀνταλλαγῆς παρατηρήσεων ἐπὶ τῆς γενομένης κατὰ τόπους ἐργασίας καὶ τῆς ἀποδόσεώς της καὶ σκέψεων καὶ συμπερασμάτων ὅσον ἀφορᾷ τὸν καλλίτερον τρόπον συνεχείας τοῦ ἔργου. Ὅ,τι ἐπιβάλλεται νὰ σημειωθῇ ἰδιαιτέρως εἶναι ὅτι, παρ' ὅλον τὸν φόρτον τῆς πολυμερίμνου προσπαθείας, τὸν ὁποῖον συνεπάγεται ἡ ὑπεύθυνος διοίκησις μεγάλων τμημάτων τῆς Ὀργανώσεως, αἱ προϊστάμεναι καὶ οἱ προϊστάμενοι τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων διατηροῦν ἀμείωτον τὴν ὁρμὴν τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τῶν πρώτων ἡμερῶν. Τοῦτο εἶναι ἀπόδειξις ὅτι καὶ τὸ ἔργον καθ' ἑαυτό, ἀλλὰ καὶ ἡ ἡγεσία του ἐμπνέουν. Ἠμπορεῖ μάλιστα νὰ προσθέσῃ κανεὶς ἀδιστάκτως ὅτι ἡ προσκτωμένη ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ πεῖρα, χωρὶς νὰ ἐλαττώνῃ, ὅπως θ' ἀνέμενε κανείς, τὴν πηγαίαν δύναμιν τοῦ ἐνθουσιασμοῦ, τὸν σφυρηλατεῖ, τὸν χαλιναγωγεῖ καὶ τὸν δαμάζει, διὰ νὰ τὸν κάμῃ γονιμώτερον.

Ἄλλη παρατήρησις, ἰδιαιτέρως ἀξία ἐξάρσεως, ἐκ τῆς πορείας τῶν ἐργασιῶν τοῦ συνεδρίου εἶναι ἡ ὁλονὲν ἐμβαθυνομένη μεταξὺ τῶν ἡγετῶν τῆς Ὀργανώσεως συναίσθησις τῶν μεγάλων εὐθυνῶν μὲ τὰς ὁποίας εἶναι ταῦτα δεσμευμένα ἀπέναντι τῆς Πολιτείας καὶ τῆς Κοινωνίας, ἡ ὁποία ἐμπιστευθεῖσα εἰς αὐτοὺς τὴν νέαν γενεὰν τῶν Ἑλλήνων, ἐναπέθεσεν εἰς χεῖράς των αὐτὰς ταύτας τὰς προσδοκίας καὶ τὸ μέλλον τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Χωρὶς ἐξαίρεσιν ὅλαι καὶ ὅλοι οἱ ἀπαρτίσαντες τὸ συνέδριον ἔδειξαν ὅτι δὲν παύουν οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν νὰ συναισθάνωνται τὸ βάρος καὶ τὴν σημασίαν τοῦ ρόλου των καὶ νὰ προσπαθοῦν, ὥστε αἱ ἀποφάσεις, αἱ ἐνέργειαι καὶ αἱ πράξεις των ν' ἀνταποκρίνωνται πρὸς τὸν σκοπὸν τὸν ὁποῖον ὑπηρετοῦν. Κρίνοντες ἐκ τῆς ὅλης πορείας τῶν ἐργασιῶν τοῦ συνεδρίου, ἠμποροῦμεν νὰ εἴπωμεν ὅτι τὸ αἴσθημα τῆς ἡγετικῆς εὐθύνης εἶναι ζωηρὸν καὶ ἄγρυπνον καὶ μεταξὺ τῆς ἀνωτάτης διοικήσεως καὶ μεταξὺ ὅλων τῶν στελεχῶν καὶ ὅτι ἂν σημειοῦνται ἀρρυθμίαι — ὅπως εἰς κάθε ἀνθρώπινον ἔργον — αὗται ὀφείλονται περισσότερον εἰς τὰς ἀντικειμενικὰς δυσχερείας, ὀλιγώτερον εἰς ἀκούσια καὶ ἀνθρώπινα λάθη, οὐδαμῶς ὅμως εἰς χαλάρωσιν τῆς ἡγετικῆς ἀγρυπνίας τῶν στελεχῶν. Εἶναι περιττὸν νὰ προσθέσωμεν ὅτι τὰ λάθη καὶ αἱ δυσχέρειαι θὰ ὑπερνικῶνται καὶ θὰ ἐλαττοῦνται σὺν τῷ χρόνῳ, ἐφόσον θὰ διατηρῆται τεταμένον καὶ ἄγρυπνον τὸ αἴσθημα αὐτὸ τῆς εὐθύνης.

Στὸ περιθώριον

Η ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ

Ὑπάρχει κάτι τὸ μεγαλειωδῶς ὑποβλητικὸν εἰς τὴν λακωνικήν, ἀπηλλαγμένην ἀπὸ κάθε περιττὴν φιλολογίαν, θὰ ἐλέγαμε κλασσικὴν κατὰ τὴν διατύπωσιν, διαμαρτυρίαν τῶν ἡνωμένων ἐν τῇ παναμερικανικῇ διασκέψει Κρατῶν τοῦ Δυτικοῦ ἡμισφαιρίου, ἐξ ἀφορμῆς τῆς παραβιάσεως τῆς οὐδετερότητος τῶν τριῶν μικρῶν εὐρωπαϊκῶν Κρατῶν, τῆς Ὀλλανδίας, τοῦ Βελγίου καὶ τοῦ Λουξεμβούργου. Εἰς στιγμὰς καθ' ἃς φαίνεται νὰ ἔχῃ παραλύσει εἰς τὴν Εὐρώπην, πρὸ τῆς ἀσκουμένης ἰσχύος τῆς ὑλικῆς βίας, κάθε ἠθικὴ ἀντίδρασις, εἰς στιγμὰς καθ' ἃς ἀποτολμᾶται ἡ διατύπωσις θεωριῶν ἀρνουμένων εἰς τὰ ἀριθμητικῶς μικρὰ ἔθνη τὸ δικαίωμα τῆς αὐτοτελοῦς κρατικῆς ὑπάρξεως, εἶναι ἰδιαιτέρως παρήγορον ὅτι οἱ λαοὶ μιᾶς ἄλλης Ἠπείρου, πολλαπλασίως μεγαλειτέρας τῆς Εὐρώπης, πολυανθρώπου καὶ ἰσχυρᾶς εἰς πλοῦτον καὶ πολιτισμόν, ὑψώνουν τὴν φωνήν των διὰ νὰ προβάλουν τὴν ἀποφασιστικήν των ἀντίρρησιν, νὰ κατακρίνουν τὴν ἀστήρικτον αὐτὴν θεωρίαν καὶ νὰ καταδικάσουν τὰς μεθόδους ποὺ στηρίζονται ἐπ' αὐτῆς.

ΕΠΙΒΡΑΒΕΥΣΙΣ

Εἰς τὴν ἡμικρατικὴν σκηνὴν τοῦ θεάτρου Κοτοπούλη παίζεται ἀπὸ τῆς παρελθούσης Πέμπτης τὸ ἔργον τοῦ Ἀρχισυντάκτου τῆς «Νεολαίας» κ. Ν. Τσεκούρα, «Ἄνθρωπος εἶμαι κι' ἐγώ...». Ἡ γενικὴ ἐντύπωσις ἐκ τοῦ ἔργου ὑπῆρξεν ἀρίστη τόσον εἰς τοὺς θεατρικοὺς ὅσον καὶ εἰς τοὺς λογοτεχνικοὺς κύκλους καὶ εἰς τὸ μεγάλο ἄλλο κοινόν.

Ὁ νέος συγγραφεὺς τὴν παρελθοῦσαν Τρίτην, εἰς τὸ φουαγιὲ τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου, ἔλαβε τὴν τιμὴν νὰ παραλάβῃ καὶ τὸ ἀπονεμηθὲν αὐτῷ παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας βραβεῖον, ὅπερ ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ ἐνεχείρισε διὰ τὸ σχολικὸν θεατρικὸν ἔργον του «Τὰ Σουλιωτόπουλα δὲν πέθαναν».

Η ΕΝΑΡΞΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ Π. Δ.

ΚΑΙ ΟΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΗΡΩΔΟΥ ΤΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ

Ἡ παρελθοῦσα Κυριακή, ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς Β΄ Διασκέψεως τῶν Περιφερειακῶν Διοικητῶν καὶ Διοικητριῶν τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως τῆς Νεολαίας τῆς Ἑλλάδος, εἶχε λάβει ἑορταστικὸν τόνον ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέ-

Ἡ χορῳδία τῆς Π.Δ.Λ.Π. κατὰ τοὺς καλλιτεχνικοὺς ἀγῶνας εἰς τὸ θέατρον Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ.

λους. Ἡ πανηγυρικὴ ἔναρξις τῶν ἐργασιῶν τῆς Διασκέψεως, ἡ σεμνὴ καὶ ἐπιβλητικὴ τελετὴ τῆς καταθέσεως στεφάνου εἰς τὸν Ἄγνωστον Στρατιώτην, ἡ συμβολικὴ καὶ κατανυκτικὴ στέψις τῶν κενοταφίων τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως, ἡ παρουσίασις εἰς τὸν Ἀρχηγόν, ὁ καλλιτεχνικὸς διαγωνισμὸς εἰς τὸ θέατρον Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ καὶ τὸ φιλικὸν γεῦμα εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ «Ἀκρόπολ» πῆραν πραγματικὰ ὅλη ἐκείνη τὴν ἐνθουσιαστικὴ μορφή, ποὺ ἀξίζει στὴ Νεολαία καὶ στοὺς ἀνωτάτους ἡγήτοράς της.

Ἡ αἴθουσα τῶν συνεδριάσεων τῆς διαλυθείσης Βουλῆς, ποὺ χρησίμευε ἐδῶ καὶ λίγα ἀκόμη χρόνια γιὰ νὰ καταδειχθῇ πὼς Ἐθνικὴ ἑνότης δὲν ὑπῆρχε, καὶ ποὺ ἐντατικὰ καὶ συστηματικὰ καλλιεργόταν ἐκεῖ τὸ σπέρμα τοῦ διχασμοῦ καὶ τῆς κατατμήσεως τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων, δέχθηκε τοὺς ἐκπροσώπους, ἂς τοὺς ποῦμε ἔτσι, ὅλου τοῦ Ἔθνους ἑνωμένους ψυχικὰ καὶ πνευματικά, ἀδελφωμένους καὶ νοιώθοντας πὼς εἶναι, ὅλοι μαζί, μιὰ καρδιά, ποὺ σὲ ἐναρμονισμένους παλμοὺς κτυπάει γιὰ τὴν μιὰ καὶ ἀδιαίρετη Ἑλλάδα, ποὺ σήμερα τὴν ὁδηγεῖ στὰ μεγάλα της πεπρωμένα ἡ σύνεσι τοῦ Βασιλέως μας καὶ ἡ ἀποφασιστικότης, ἡ δεξιοτεχνία, τὸ γερὸ καὶ στιβαρὸ χέρι τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ.

Ὅλοι ἔλαβον μέρος στὴ Διάσκεψι... Ὁ Διάδοχος, σὰν Γενικὸς Ἀρχηγὸς τῆς Ε.Ο.Ν. ἀλλὰ καὶ ἐκπρόσωπος τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, ὁ Ἀρχηγός, σὰν Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς μὰ καὶ σὰν Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως, ἡ Κεντρικὴ Διοίκησις σὰν ἐκπρόσωπος ὅλης τῆς Νεολαίας καὶ οἱ Περιφερειακοί, ἐκπρόσωποι τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων καὶ ὅλοι αὐτοὶ μὲ τὴν παρουσία τους. Μὰ μετέσχον νοερὰ καὶ τὸ ἕνα ἑκατομμύριον τῶν ἀγοριῶν καὶ τῶν κοριτσιῶν τῆς Ἑλλάδος, ποὺ ἔστειλε ἐκπροσώπους του τρεῖς διλοχίες γιὰ ν' ἀποτελέσουν τὴν τιμητικὴ φρουρὰ τοῦ συνεδρίου...

Δὲν πρόκειται ἐδῶ νὰ γίνῃ περιγραφὴ τοῦ ἑορτασμοῦ, γιὰ δὲν μπορεῖ νὰ μείνῃ χωρὶς νὰ τονισθῇ ἰδιαίτερα ὅτι οἱ πάταγώδεις ζητωκραυγές, οἱ ἐπευφημίες, τὰ χειροκροτήματα, ποὺ ἔσεισαν χθὲς τὸ παληὸ βουλευτήριο, στὸ ἀντίκρυσμα τοῦ Διαδόχου καὶ τοῦ Ἀρχηγοῦ, δὲν ἀνῆκαν μόνο στοὺς 200 ἢ 300 ποὺ γέμισαν τὴν αἴθουσα. Ἦταν τὰ χειροκροτήματα τοῦ ἑνὸς ἑκατομμυρίου τῶν νέων τῆς Ἑλλάδος καὶ δίπλα σ' αὐτοὺς τῶν ἄλλων ἑπτὰ ἑκατομμυρίων πατέρων καὶ συγγενῶν, ποὺ τοὺς παρακολουθοῦν μὲ στοργὴ στὸ γρήγορο ἀνέβασμα τῆς στάθμης στὸ ἠθικό, ἐθνικὸ καὶ πνευματικό τους ἐπίπεδο. Δὲν ἐπευφήμησαν οἱ τριακόσιοι τῆς αἰθούσης καὶ τῶν θεωρείων. Μίλησε μὲ τὸ στόμα τους καὶ κινήθηκε μὲ τὰ χέρια τους ἡ ἰδία ἡ Ἐθνική, ἡ ἀθάνατη Ἐθνικὴ ψυχὴ τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ Ἀρχηγός, ὅταν ἠθέλησε νὰ πῇ τὰ λιγοστά, μὰ τόσο σοφά, τόσο ζουμερὰ λόγια του, ποὺ θ' ἀποτελέσουν ὄχι μονάχα γιὰ σήμερα, ὄχι μονάχα γιὰ τὶς ἡμέρες ποὺ θὰ διαρκέσῃ τὸ συνέδριο, ἀλλὰ γιὰ πάντα ὑποθῆκες γιὰ τὴν Ἐθνικὴ Νεολαία, ἀναγκάσθηκε μὲ μιὰ χειρονομία, ἀπὸ τὶς χειρονομίες ἐκεῖνες ποὺ κατευθύνουν τὰ πλήθη, νὰ δώσῃ τέρμα στὶς ἐκδηλώσεις, γιατὶ θὰ ἦταν ἴσως-ἴσως δυνατὸ νὰ πάρουν διαστάσεις ἀτελείωτες. Κήρυγμα ἔκαμεν ὁ Ἀρχηγός, κήρυγμα κατὰ τῆς πολυλογίας, τῶν κενῶν φράσεων, τῶν ἀγορεύσεων χωρὶς περιεχόμενο, ποὺ τὶς ξέρουν πολὺ καλὰ ἀπὸ τὸ παρελθὸν οἱ τοῖχοι τοῦ Βουλευτηρίου. Κι' ἐκάλεσεν ὅλους, δίνοντας αὐτὸς πρῶτο τὸ παράδειγμα, νὰ συμμορφωθοῦν στὴ διατύπωσι ὀλίγων λέξεων μὰ συγκεκριμένων νοημάτων...

Γιὰ τὸ συνέδριο δὲν πρόκειται σήμερα νὰ προσθέσουμε περισσότερα. Τὸ προσεχὲς τεῦχος θὰ τοῦ ἀφιερώσῃ πολλὲς ἀπὸ τὶς στῆλές του.

Θὰ παρακολουθήσουμε ὅμως ἀπὸ δῶ ὅλη τὴν ἑορταστικὴ κίνησι μὲ τὴ σειρά της... Ἡ κατάθεσις τοῦ στεφάνου στὸν Ἄγνωστο Στρατιώτη πῆρε τὸν προσήκοντα εὐλαβικὸ τόνο... Ὅλοι μαζὶ ἔφεραν ἀπὸ τὰ πέρατα τῆς Ἑλλάδος, στὸ δάφνινο στέφανο, τὸ αἰώνιο «δόξα» στοὺς ἀθάνατους νεκροὺς τοῦ Ἐθνικοῦ μας ἡρώου, στοὺς ὁποίους ἡ Ἑλλὰς ὀφείλει τὴν ἐλευθερία της καὶ τὴν ἐθνική της τιμή. Αἱ δύο Περιφερειακαὶ Διοικήσεις Ἀχαΐας εἶχαν τὴν τιμὴ — τιμὴ ποὺ θὰ τὴν ἔχουν ἐκ παραδόσεως πλέον, σὰν οἱ πρῶτες Περιφερειακὲς Διοικήσεις ποὺ εἶναι — νὰ καταθέσουν τὸν στέφανο... Καὶ τὸν κατέθεσαν μὲ ρίγη συγκινήσεως καὶ ἡ ὅλη αὐτὴ τελετουργία γίνηκε μυσταγωγία συγκινήσεως καὶ πατριωτικῆς ἐξάρσεως τῶν ἑλληνικῶν ψυχῶν.

Ἐπηκολούθησε σὲ λίγο ἄλλη μυσταγωγικὴ ἑορτὴ εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως, εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν τελετῶν τῆς ὁποίας ὑπάρχουν δύο κενοτάφια: τῶν ἐν πολέμοις πεσόντων καὶ τῶν ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ καθήκοντός των πεσόντων Φαλαγγιτῶν. Ἦταν συγκινητικὴ καὶ ἀξία ἐξάρσεως ἡ ἰδέα ποὺ εἶχεν ἡ Κ. Διοίκησις, νὰ ἀναθέσῃ εἰς τοὺς Περιφερειακοὺς τῶν ἀκριτικῶν ἐπαρχιῶν νὰ καταθέσουν τὸν στέφανον εἰς τοὺς ἐν πολέμοις πεσόντας. Δὲν ἦταν μιὰ ἀπότισις τιμῆς, ἀλλὰ καὶ μιὰ ὑπόσχεσις... Ἡ Ἑλληνικὴ Νεολαία ὑπὸ τὴν δημιουργὸν πνοὴν τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἐθνικῆς μεταβολῆς τῆς 4ης Αὐγούστου θὰ δύναται πάντοτε μὲ τὸ κεφάλι ψηλὰ νὰ διακηρύξῃ ὅτι τὸ αἷμα τῶν ἡρωϊκῶν νεκρῶν δὲν ἐχύθη ἐπὶ ματαίῳ... Καὶ ὅτι τὰ καθαγιασθέντα χώματα μὲ τὸ αἷμα τῶν ἡρώων πολεμιστῶν δὲν θὰ βεβηλωθοῦν...

Καὶ ἡ κατάθεσις στεφάνου εἰς τοὺς πεσόντας Φαλαγγίτας ὑπῆρξεν ἐπίσης ἄκρως συγκινητική...

* * *

Ἡ ἐπαφὴ τοῦ Ἀρχηγοῦ μὲ τοὺς Περιφερειακοὺς Διοικητὰς διήρκεσε πάνω ἀπὸ δυὸ ὧρες. Ὁ Ἀρχηγὸς δέχτηκε ἕνα-ἕνα. Καὶ μαζὶ μὲ τὰς ἐκδηλώσεις τῆς λατρείας πρὸς τὸν Ἀρχηγὸ τοῦ εἶπαν μὲ λίγα λόγια τὰ ζητήματά τους. Δὲν κουράστηκαν ὅμως νὰ τοῦ τὰ ἀναπτύξουν. Ἡ ἐνημερότης τοῦ Ἀρχηγοῦ εἰς ὅλα τὰ θέματα, καὶ τὰ πλέον ἐπουσιώδη, ἦταν καταπληκτική! Ὅλοι ἔμειναν κατάπληκτοι... Ὅλα τὰ ἤξερε, σὲ ὅλα εἶχε ἕτοιμη τὴν ἀπάντησι...

* * *

Τὸ ἀποκορύφωμα τοῦ ἑορταστικοῦ μεγαλείου ἦταν οἱ καλλιτεχνικοὶ ἀγῶνες εἰς τὸ θέατρον Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ, ποὺ ἦταν μία εὔγλωττος, μὲ τῶν πραγμάτων τὴν ἀκαταμάχητη λογική, ἀπόδειξις τί μπορεῖ ν' ἀποδώσῃ ἡ νεολαία ὅταν καθοδηγῆται, ὅταν δὲν ἀφίνεται ἕρμαιο στὴν τύχη της... Δὲν ἦτον καλλιτεχνικαὶ ἐπιδείξεις μαθητουδιῶν... Ἦταν πραγματικὴ καλλιτεχνικὴ ἀπόλαυσις, καλλιτεχνικὸ θαῦμα, ποὺ ὀφείλεται ἀποκλειστικὰ στὴν καλλιέργεια τῶν ταλέντων ἀπὸ τὴν Ε.Ο.Ν. Αὐτὴ βρῆκε τὰ ταλέντα, αὐτὴ τὰ καλλιέργησε, αὐτὴ τὰ δημιούργησε, αὐτὴ ἡ ἴδια τὰ παρουσίασε χθὲς σὲ ἀρτιότητα ποὺ ἀξίζει κάθε ἔπαινο... Δὲν πρόκειται ἐδῶ νὰ κάμουμε κριτική. Ἄλλος εἰς τὸ προσεχὲς φύλλο θὰ ἀναλάβῃ αὐτὸ τὸ ἔργο... Καὶ ἡ σχετικὴ περιγραφὴ δίδεται σὲ ἄλλη σελίδα. Μὰ δὲν πρέπει νὰ ἀφεθῇ χωρὶς ἔξαρσι τὸ γεγονὸς τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τῶν παιδιῶν στὸ ἀντίκρυσμα τοῦ Ἰ. Μεταξᾶ. Δὲν εἶναι αὐτὲς ἁπλὲς ἐκδηλώσεις. Δὲν εἶναι οὔτε κἂν ἐκδηλώσεις. Εἶναι πανζουρλισμός! Εἶναι τὸ ξεχείλισμα τῆς παιδικῆς ψυχῆς, ποὺ ὅταν δίδεται δὲν ἀγαπᾷ· λατρεύει. Καὶ ὅταν λατρεύῃ, θυσιάζεται... Δὲν ἦταν μονότονος ὁ τρόπος τῶν ἐκδηλώσεων. Κάθε παιδὶ ἢ κάθε ὁμὰς εὕρισκε τὸ δικό της μέσον, τὰ ἰδικά της λόγια νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν ἀφοσίωσι της στὸν Ἀρχηγό. «Πατέρα μας», «σὲ λατρεύουμε» καὶ τόσες ἄλλες φράσεις, εἰπωμένες μὲ τὴν πίστι ποὺ ἐκδηλώνεται μὲ ἠχηρὴ φωνὴ ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὰ κατάβαθα τοῦ εἶναι τους, ἦταν οἱ λέξεις μὲ τὶς ὁποῖες τὰ παιδιὰ ἔδειχναν τὸν ἐνθουσιασμό τους γιὰ τὸν Ἀρχηγὸ αὐτὸν ποὺ τὰ κατευθύνει τόσον ὡραῖα καὶ τὰ χειραγωγεῖ ἀπὸ τὴν κατάπτωσι στὴν ἠθικὴ καὶ ἐθνικὴ ἐξύψωσι...

ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ

Εἴσοδος τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ τοῦ Κυβερν. Ἐπιτρόπου εἰς τὸ θέατρον Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ.

ΑΙΣΧΥΛΟΥ: ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ

6. (Συνέχεια)

Τὸ ἴδιο ἡ Κασσάντρα μπροστὰ στὴ στέγη τούτη τῶν Ἀτρειδῶν τὴν αἱματόβρεχτη.

Τὸ κάστρο σηκώνεται σκοτεινὸ στὴν κορφὴ τοῦ λόφου... Σιωπηλό, ὅλο μυστήριο. Οἱ ἄνθρωποι κάτω ἀπὸ τὴν πεδιάδα τὸ βλέπουν κι' ἀνατριχιάζουν. Πόσα δὲ λέγονται καὶ δὲν ψιθυρίζονται γι' αὐτό. Τὰ χορταριασμένα κατώφλια του, οἱ πελώριες πέτρες ποὺ στέκουν σωριασμένες ἡ μία πάνω στὴν ἄλλη ἔχουν πιτσιλιστῆ ἀπὸ αἷμα. Ἐδῶ ὁ Ἀτρέας ἔσφαξε τὰ παιδιὰ τοῦ Θυέστη τοῦ ἀδερφοῦ του κι' ἔκαμε τὸ δυστυχισμένο πατέρα νὰ γευτῆ τὴ σάρκα τους.

Σωστὸ ἀνθρώπινο σφαγεῖο καταραμένο ἀπὸ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους. Ἡ Κασσάντρα δραματίζεται τώρα ὅλες τὶς φοβερὲς τοῦτες σκηνές.

Βρέφη ποὺ στὸ μαχαίρι βόγγουν καὶ σπαρά-
[ζουν
σάρκες ζεστὲς κι' ἀπ' τὸν πατέρα φαγωμένες.

ΧΟΡΟΣ

Τὸ μαντικό σου τ' ὄνομα τὸ εἴχαμε ἀκούσει,
ὅμως γιὰ τοῦτα δὲ γυρέψαμε προφῆτες.

Μὰ ἡ σκλάβα δὲν δραματίζεται μονάχα τὰ περασμένα. Τὸ προφητικὸ χάρισμα ποὺ ἔχει τὴν κάνει νὰ βλέπη μέσα ἀπὸ τοὺς τοίχους τὸ τί γίνεται αὐτὴ ἀκριβῶς τὴ στιγμὴ στὶς ἐσωτερικὲς αἴθουσες τοῦ παλατιοῦ καὶ στὸ λουτρό, ὅπου ἀνυποψίαστος ὁ Ἀγαμέμνονας πῆγε νὰ πλύνη τὸ κορμί του ἀπὸ τὸν ἱδρῶτα τῆς πορείας. Παρακολουθεῖ τὸ δρᾶμα τοῦ φόνου σ' ὅλες του τὶς λεπτομέρειες καὶ παρασυρμένη ἀπὸ τὴ φρίκη ποὺ τῆς γεννᾶ ἀφίνει μισὲς φράσεις καὶ ὑστερικὲς κραυγὲς ἀνάμεσα, ἔτσι ποὺ ὁ χορὸς δὲν καταλαβαίνει καθαρὰ τί λέει κι' ὅλο τὴ ρωτᾶ μὲ ἀγωνία καὶ τὴν παρακαλεῖ νὰ μιλήση καθαρώτερα.

Ἀνατριχιάζει κανεὶς παρακολουθῶντας αὐτὴ τὴ σκηνή. Τὸ εὕρημα τοῦ Αἰσχύλου νὰ δώση μὲ τέτοιο τρόπο τὴν περιγραφὴ τοῦ φόνου ποὺ ἀποτελεῖ τὸ κέντρο τῆς τραγωδίας αὐτῆς εἶναι μοναδικὸ θαρρῶ στὸ παγκόσμιο θέατρο.

Μὰ ἀκοῦστε την καὶ σεῖς.

ΚΑΣΣΑΝΤΡΑ

Στὸ νοῦ της, τρισαλλοίμονο, τί μελετᾷ;
Μεγάλο, ὢ τί μεγάλο μελετᾷ κακό!
Ἀνήκουστο γιὰ φίλους, δίχως γιατρεμὸ
καὶ νὰ μὴ βρίσκεται βοήθεια πουθενά.

ΧΟΡΟΣ

Τὶς προφητεῖες τοῦτες δὲν καταλαβαίνω·
τὶς ἄλλες ὅλη ἡ πολιτεία τὶς διαλαλεῖ.

ΚΑΣΣΑΝΤΡΑ

Δυστυχισμένη, ἀλλοίμονό σου!
Τί πᾶς νὰ κάνης
στὸν ἄντρα που κοιμόταν στὸ πλευρό σου;
Ἀφοῦ μέσ' στὸ λουτρὸ τὸν ἔχεις φέρει
καὶ τὸν ξεκούρασες, στερνά, πῶς νὰ τὸ πῶ,
ποὺ κιόλας καταπιάστηκες τὸ ἔργο τὸ φριχτὸ
καὶ τὄνα σπρώχνει ἀχόρταγο τ' ἄλλο σου
[χέρι;

ΧΟΡΟΣ

Δὲ νοιώθω· μὰ τὰ σκοτεινά σου λόγια τώρα
καὶ τὰ μαντέματά σου ἀκούγοντας τρομάζω.

ΚΑΣΣΑΝΤΡΑ

Ἄχ! ἄχ! ἀλλοίμονο! τί βλέπω;
Δὲν εἶναι τοῦτα βρόχια τοῦ Ἄδη;
Εἶναι ἡ γυναῖκα του τὰ βρόχια
τὸ φόνο ποὺ ἀποφάσισεν ὁμάδι.
Μὰ τῆς γενιᾶς ὁ ἀχόρταγος χορὸς
τὸ θῦμα νὰ μοιρολογήση εἶναι καιρός.

ΧΟΡΟΣ

Ποιὸς πρέπει ἐδῶ στὸ σπίτι νὰ μοιρολογήση;
Τὰ λόγια σου καθόλου δὲ μ' εὐχαριστοῦνε.

Ὁραματίζεται τὴ Κλυταιμήστρα μὲ τὸ μαχαίρι στὸ χέρι.

ΚΑΣΣΑΝΤΡΑ

Ὁ ταῦρος ἀπ' τὴν ἀγελάδα ἂς πάη μακριά.
Στὰ βρόχια ἀνάμεσα περιπλεμένο
τὸ μαῦρο δὲς πῶς τὸν χτυπᾷ ἆ! ἆ!
νάτον στὴ γούρνα ἐκεῖ πεσμένο.

Οἱ κυνηγοὶ γιὰ νὰ πιάσουν τ' ἀγρίμια πολλὲς φορὲς μεταχειρίζονται κάτι δίχτυα γερὰ καὶ μεγάλα· τ' ἁπλώνουν πάνω στὸ θηρίο κι' ἔτσι καταφέρνουν νὰ τοῦ ἀτονήσουν κάθε κίνηση γι' ἀντίσταση. Ὅσο πολεμᾶ νὰ ξεφύγη μὲ νύχια καὶ μὲ δόντια καὶ παλεύει καὶ κυλιέται, ὅσο μανίζει, τόσο περιπλέκεται μέσα σ' αὐτό.

Μιὰ τέτοια δολερὴ παγίδα ἔπιασαν κι' ἔκαμαν ἡ Κλυταιμήστρα καὶ ὁ φίλος της γιὰ τὸν Ἀγαμέμνονα. Δὲν μποροῦσαν βλέπεις διαφορετικὰ νὰ εἶναι βέβαιοι μιὰ γυναῖκα κι' ἕνας δειλός, σὰν τὸν Αἴγισθο, πῶς θὰ καταφέρουν νὰ δαμάσουν τὸ λιοντάρι τῶν Ἀχαιῶν.

Γιὰ τὸ δίχτυ τοῦτο τοῦ θανάτου μιλάει ἡ Κασσάντρα. Μὰ ὁ Χορὸς δὲν καταλαβαίνει.

ΧΟΡΟΣ

Γιὰ ἐξηγητὴς στὶς προφητεῖες δὲν καυκιέμαι.
Ὅμως θαρρῶ τὰ λόγια σου κακὰ μηνοῦνε.

Ἡ Προφήτισσα ὕστερα γυρίζει στὸν ἑαυτό της. Ὅμοια τύχη, σὰν τοῦ Ἀγαμέμνονα τὴν προσμένει καὶ κείνη.

ΚΑΣΣΑΝΤΡΑ

Ὤ, ὤ, μαύρη καὶ μένα ἡ τύχη μου!
Τὴν ἑαυτή μου τώρα θὰ μοιρολογήσω.
Σὲ ποιὸ μ' ἔφερες τόπο τὴ βαρυόμοιρη!
Ἄλλο δὲ μένει πιὰ παρὰ μαζί σου
ν' ἀδικοθανατήσω!

ΧΟΡΟΣ

Τάχα γιατὶ ἡ θεοσταλμένη αὐτὴ μανία
σ' ἔχει κυριέψει
καὶ μὲ στριγγιὰ φωνὴ μοιρολογᾶς
τὴ φοβερή σου προφητεία;
Τὴ στράτα τούτη ποιὸς σοὔχει ὁρμηνέψει
καὶ κακομελετᾶς;

ΚΑΣΣΑΝΤΡΑ

Γάμοι τοῦ Πάρη, ἐσεῖς, καταραμένοι!
Ὠιμὲ σὲ μαύρη συμφορὰ
πέσαν γιὰ σᾶς οἱ ἀγαπημένοι.
Κι' ὢ τοῦ Σκαμάντρου πατρικὰ νερὰ
ὅπου ἔζησα στὸν ὄχτο σας καὶ τράνεψα,
στοῦ Ἄδη, θαρρῶ, γοργὰ τὸν Κωκυτὸ
τὶς προφητεῖες μου θὰ τραγουδῶ.

ΧΟΡΟΣ

Ὢ τί εἶναι τοῦτος ὁ ξεκάθαρος χρησμὸς
ποὺ ἀκόμα καὶ μωρὸ παιδὶ καταλαβαίνει!
Πῶς μοῦ σπαράζεται ἡ καρδιὰ
ν' ἀκούω τὴ μοῖρα σου, καϋμένη.

Ἡ Κασσάντρα λέγοντας τοῦτο ἦταν σὰν ξέφρενη. Οἱ κόρες τῶν ματιῶν της στριφογύριζαν δῶθε κεῖθε ἄγρια... Τὸ κορμί της ἔτρεμε ὁλόκληρο σὰν νὰ ἔβραζε μέσα του μιὰ δύναμη ξένη ποὺ ἡ ἀνθρώπινη σάρκα δὲν μποροῦσε νὰ κρατήση. Ἀκόμα καὶ τὰ χείλη της ἄνοιγαν καὶ πρόφεραν τὰ λόγια σὰν ἀ-

θέλητα, θαρρεῖς, ἀναγκασμένα ἀπὸ τὴ δαιμονικὴ τούτη δύναμη.

Ξαφνικὰ ὅμως δὲς την ποὺ γαληνεύει. Δὲς ποὺ οἱ σκέψεις της παίρνουν μιὰ σειρά, γίνονται πιὸ λογικὲς καὶ δὲν εἶναι πιὰ εἰκόνες στὴν τύχη ριγμένες, θαμπὲς κι' ἀνακατωμένες μὲ μοιρολόγια κι' ὑστερικὲς κραυγές.

—Θὰ σᾶς τὰ πῶ, λέει, ἐπὶ τέλους μὲ λόγια ξέσκεπα. Οἱ Ἐρινύες, οἱ θεὲς τῆς ἐκδίκησης καὶ τῆς τιμωρίας, ποτὲ δὲν ἔλειψαν ἀπὸ τὸ παλάτι τοῦτο. Θρονιασμένες στὸ κατῶϊ καταριοῦνται τὸν πρῶτο πρῶτο ποὺ ἔγινε ἀφορμὴ κι' ἀκολούθησαν οἱ ἄλλες συμφορές.

Ἐδῶ ἡ τραγωδία τοῦ Αἰσχύλου παίρνει καὶ δείχνει τὸ μεγάλο της ἠθικὸ περιεχόμενο. Δὲν ἔχει σκοπὸ ὁ ποιητὴς νὰ δείξη μπροστὰ στὰ μάτια μας ἕνα φοβερὸ κακούργημα καὶ νὰ μᾶς γεννήση ἔτσι ἁπλᾶ τὸν τρόμο.

Τὴ μιὰ ἄνομη πράξη τὴν ἀκολουθεῖ ἄλλη. Τὶς ἁμαρτίες τῶν γονιῶν τὶς πληρώνουν τὰ παιδιά, τὰ ἐγγόνια. Σὰ νἆναι τὸ κρῖμα μέσα στὸ αἷμα καὶ κυκλοφορεῖ καὶ μεταδίνεται ἀπὸ γενιὰ σὲ γενιὰ καὶ ζητᾶ ἐξιλέωση. Τίποτα δὲ γίνεται χωρὶς λόγο καὶ κάθε πρᾶμα ἔχει τὴν ἀφορμή του. Ἡ μυστικὴ ἀκατανόητη μοῖρα κινεῖ τὰ χέρια τῶν ἀνθρώπων καὶ δὲν ξέρεις πιὰ νὰ ξεχωρίσης ποιὸς τιμωρεῖ, ποιὸς τιμωρεῖται, ποιὸς εἶναι ὄργανο τῆς θείας δικαιοσύνης, ποιὸς ἀθῶος καὶ ποιὸς ἔνοχος.

Ἡ Κασσάντρα ποὺ βλέπει ὅλο τὸ φριχτὸ σύμπλεγμα τῶν φόνων καὶ τῶν ἄλλων ἐγκλημάτων, ποὺ βαρύνουνε τὴ γενιὰ τοῦ Ἀγαμέμνονα ἀπὸ τὸν παπποῦ του Πέλοπα ἢ καὶ τὸν ἀρχαιότερο ἀκόμα πρόγονό του τὸν Τάνταλο, τ' ἀναφέρει μὲ εἰκόνες ποὺ κάνουνε κανένα ἀλήθεια ν' ἀνατριχιάση.

Ὁ Ἀτρέας π. χ. ὁ πατέρας τοῦ Ἀγεμέμνονα, καθὼς εἴπαμε καὶ παραπάνω, εἶχε σκοτώσει τὰ παιδιὰ τοῦ ἀδερφοῦ του, τοῦ Θυέστη, ἀπὸ ἐκδίκηση. Τὴ μοιραία τούτη μέρα οἱ νέοι ἐκεῖνοι ἢ καλύτερα οἱ σκιὲς τῶν νέων ἐκείνων περιπλανιοῦνται μέσα στὸ παλάτι καί... Μὰ ἀκοῦστε καλύτερα τὴν εἰκόνα αὐτὴ ὅπως ἡ προφήτισσα τὴν δραματίζεται.

ΚΑΣΣΑΝΤΡΑ

Θωρεῖτε αὐτοὺς τοὺς νέους τοὺς θρονιασμένους
μέσ' στὸ παλάτι ποὺ σὰν ὄνειρο φαντάζουν
παιδιὰ ἀπὸ τοὺς ἀγαπημένους των σφαγμένα.
Τὶς σάρκες τους κρατοῦνε ξέχειλες στὰ χέρια
ἄντερα, σπλάχνα ποὺ γιομάτισε ὁ πατέρας.

Ὁ Ἀγαμέμνονας, «ὁ ναύαρχος καὶ ὁ νικητὴς τῆς Τροίας», ὅπως τὸν λέει ἡ Κασσάντρα, θὰ πληρώση σήμερα γιὰ τὴν πράξη ἐκείνη τοῦ πατέρα του.

ΚΑΣΣΑΝΤΡΑ

Καὶ κάποιος μελετᾶ νὰ πάρη πίσω τὸ αἷμα
λιοντάρι ἀνάξιο στὸ στρῶμα ποὺ λοχεύει
μέσα στὸ σπίτι. Ἄλλοι στὸ ἀφεντικό μου ποὺ ἦρθε·
καὶ λέω στ' ἀφεντικὸ μιὰ καὶ δουλεύω σκλάβα.
Κι' ὁ ναύαρχος καὶ νικητὴς τῆς Τροίας δὲ νοιώθει
μὲ γλῶσσα ἐπίβουλη ἡ σκύλα ἡ κρυφοδάγκωτη,
μὲ πρόσχαρα καμώματα πῶς τοῦ ἑτοιμάζει
μοῖρα κακιὰ σὰ συμφορὰ ποὺ εἶναι γραφτή του!

ΧΟΡΟΣ

Κατάλαβα κι' ἀνατριχιάζω· γιὰ τὸ Θυέστη
μιλεῖ ποὺ γεύτηκε τὴ σάρκα τῶν παιδιῶν του
καὶ τρέμω ἀπὸ τὸ φόβο μου γιατὶ εἶναι ἀλήθεια.
Μὰ ὅσο γιὰ τ' ἄλλα βρίσκομαι πολὺ μακριά.

(Ἀκολουθεῖ) Μ. Ἀναστασίου

Σκέψεις ἐπὶ τῶν πραγμάτων

Ο ΝΑΥΤΙΛΟΣ

Θὰ ἤθελα νὰ ξέρω ἂν μπορῆ νὰ ὑπάρχη ἄνθρωπος, ποὺ νὰ μὴ βάζη στὸ νοῦ του, ὅταν διαβάζη ὅσα γράφονται γιὰ τὸ ρόλο ποὺ παίζει ἡ ἀεροπορία σήμερα στὸν πόλεμο, τὸν ἀρχικὸ ἑλληνικὸ θρῦλο, γιὰ τὸν Ἴκαρο, καὶ ἀκόμη τὰ πρῶτα βήματα τῆς ἀεροπορίας στὸν πόλεμο. Εἶναι βέβαια γνωστό, ἀλλὰ ὄχι ὅσο πρέπει, ὅτι τὰ πρῶτα αὐτὰ βήματα ἔγιναν ἀπὸ τοὺς Ἰταλούς, μὰ περισσότερο ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας. Οἱ Ἰταλοὶ ἐχρησιμοποίησαν τὰ ἀεροπλάνα τους γιὰ ἀναγνωρίσεις στὸ Λιβυκὸ πόλεμο στὰ 1911, καὶ οἱ Ἕλληνες γιὰ καθαροὺς πολεμικοὺς σκοποὺς στὸν πόλεμο τοῦ 1912. Οἱ λίγοι Ἕλληνες ἀεροπόροι πετοῦσαν μὲ τὴν αὐτοθυσία, ποὺ ἀπαιτοῦσαν τότε οἱ πτήσεις, ἐπάνω ἀπὸ τὸ Μπιζάνι καὶ ἔρριχναν μὲ τὸ χέρι τὶς μπόμπες ἐπάνω στὰ ἐχθρικὰ ὀχυρά.

Ἐνήργησαν ὅμως καὶ μερικὲς κατοπτεύσεις σὲ ἄλλους τομεῖς, ποὺ ἴσως νὰ μὴν εἶναι γνωστές, ἀξίζει ὅμως ν' ἀναγραφοῦν στὶς σελίδες τῆς Ἱστορίας.

Οἱ κατοπτεύσεις ἔγιναν ἀπὸ τὸ ὑδροπλάνο τοῦ στόλου «Ναυτίλος» στὰ στενὰ τῶν Δαρδανελλίων τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1913 καὶ συγκεκριμένως στὶς 24 Ἰανουαρίου. Ὁ τότε ἀρχηγὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου, ναύαρχος Κουντουριώτης, ἤθελε νὰ ξέρη ποιὰ ἦταν ἡ πραγματικὴ κατάστασις τοῦ τουρκικοῦ στόλου μετὰ τὴν πρώτη ναυμαχία τῶν δύο στόλων καὶ τότε γιὰ πρώτη φορὰ ἐχρησιμοποιήθη ὁ «Ναυτίλος» ποὺ εἶχε φθάσει πρὶν λίγες ἡμέρες στὸ Μοῦδρο. Θἆταν ἡ πρώτη χρησιμοποίησις ὑδροπλάνου σ' ὅλο τὸν κόσμο γιὰ πολεμικὸ σκοπό.

Τ' ἦταν ὅμως ὁ «Ναυτίλος»; Ἕνα πρωτόγονον, κυριολεκτικῶς, μηχάνημα, τύπου «Φαρμάν», ποὺ ἀγοράσθηκε ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα τὸ Νοέμβριο τοῦ 1912, μὲ κινητῆρα 70 ἵππων καὶ ταχύτητα 70 χιλιομέτρων τὴν ὥρα, ποὺ δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ φέρη τὸ μειδίαμα, ὅταν σκεφθοῦμε πὼς σήμερα τὰ πτητικὰ μηχανήματα διανύουν 700 χιλιόμετρα τὴν ὥρα. Πιλότος τοῦ ὑδροπλάνου ἦταν ὁ ὑπολοχαγὸς τοῦ μηχανικοῦ, Μουτούσης, ποὺ εἶχε πρὶν λίγες ἡμέρες ἐκτελέσει ἐπιτυχῆ πτῆσι πάνω ἀπὸ τὸ Μπιζάνι μὲ ἀεροπλάνο καὶ ποὺ στὴν πτῆσι του πάνω ἀπὸ τὰ Στενὰ ἔχει συνεπιβάτη στὸ ὑδροπλάνο τὸν σημαιοφόρο καὶ ὕπαρχο τοῦ τορπιλλοβόλου «15» Μωραΐτίνη.

Οἱ πληροφορίες τῆς ἐποχῆς μᾶς δίνουν χαρακτηριστικὲς καὶ συγκινητικὲς λεπτομέρειες. Στὶς 9 τὸ πρωῒ τῆς 24ης Ἰανουαρίου, ὁ Μουτούσης καὶ ὁ παρατηρητής του ἐπῆραν 115 λίτρες βενζίνης, τέσσαρες χειροβομβίδες καὶ ἀπὸ ἕνα πιστόλι γιὰ ν' αὐτοκτονήσουν ἂν ἔπεφταν στὸ ἐχθρικὸ ἔδαφος, γιατὶ τότε ἀκόμη δὲν εἶχε ξεκαθαρισθῆ ἂν ὁ ἀεροπόρος, ποὺ θἄπεφτε στὸ ἐχθρικὸ ἔδαφος θἆταν αἰχμάλωτος, ἢ θὰ τυφεκιζόταν ὡς κοινὸς κατάσκοπος. Ἔτσι, τὸ ἡλιόλουστο πρωῒ ὑψώθησαν ἀπὸ τὸ Μοῦδρο καὶ πῆραν κατεύθυνσι πρὸς τὰ Δαρδανέλλια.

Οἱ δυὸ ἀεροπόροι βρῆκαν ἰσχυρὸ ρεῦμα πάνω ἀπὸ τὸ Μοῦδρο καὶ ἔτσι ἀναγκάσθηκαν νὰ πάρουν κατεύθυνσι πρὸς τὴν Σαμοθράκη, τῆς ὁποίας τὰ βουνὰ ἐλεύκαζαν στὸ βάθος. Στράφηκαν κατόπιν δεξιά, ἐπέρασαν σὲ ὕψος χιλίων μέτρων πάνω ἀπὸ τὴν Ἴμβρο, ἀκολούθησαν γραμμὴ πρὸς τὸ Κοὺμ-Καλὲ τῶν Δαρδανελλίων καὶ ἐπέρασαν ἀριστερά, πάνω ἀπὸ τὰ ὑψώματα τῆς Σούβλας καὶ τοὺς λόφους τῆς χερσονήσου τῆς Καλλιπόλεως. Πάνω ἀπὸ τὴν Μάδυτο διέγραψαν τρεῖς κύκλους, προσανατολίσθηκαν καὶ κατηυθύνθησαν στὸν Ναγαρᾶ, ὅπου ἦταν ἠγκυροβολημένος ὁ τουρκικὸς στόλος. Ἐκεῖ μπόρεσαν νὰ διαπιστώσουν ὅτι στὸν ἐχθρικὸ ναύσταθμο ἦσαν τὰ τουρκικὰ πολεμικὰ «Μπαρμπαρὸς Χαϊρεντίν», τρία τορπιλλοβόλα καὶ ἑπτὰ ἀντιτορπιλλικά. Οἱ ἀεροπόροι μας ἔρριψαν τὶς τέσσαρές χειροβομβίδες καὶ ἀφοῦ κατώπτευσαν ἐπιμελῶς τὴ ζώνη τοῦ Ναγαρᾶ, ἐπῆραν τὸν ἐναέριο δρόμο τῆς ἐπιστροφῆς. Ἐνῷ ὅμως ἐπλησίαζαν στὸ Μοῦδρο, ἀναγκάσθηκαν νὰ προσθαλασσωθοῦν, διότι τὸ ὑδροπλάνο των ἔπαθε βλάβη. Εὐτυχῶς, ἐκεῖ κοντὰ ἐπερίμενε τὸ ἀντιτορπιλλικὸ «Βέλος», ποὺ τοὺς περισυνέλεξε καὶ ἐρρυμούλκησε τὸ ὑδροπλάνο στὴ βάσι τοῦ Μούδρου.

Ὁ ναύαρχος Κουντουριώτης διεβίβασε στὸ ὑπουργεῖο τῶν Ναυτικῶν τὴν ἔκθεσί του γιὰ τὴν πρώτη αὐτὴ πτῆσι ὑδροπλάνου σὲ πεδίο πολέμου, καὶ οἱ ἐφημερίδες ὅλου τοῦ κόσμου ἐπὶ πολλὲς ἡμέρες μιλοῦσαν γι' αὐτὸν τὸν ἆθλο τῶν Ἑλλήνων ἀεροπόρων, ποὺ ἄνοιγε εὐρυτάτους ὁρίζοντας στὴν παγκόσμιο ἀεροπορία.

Τὴν ἴδια ἐντύπωσι ἔκαμε ἡ πτῆσις καὶ στὴν Τουρκία, εἶναι δὲ πρὸς τιμὴν τοῦ τουρκικοῦ Τύπου ὅτι δὲν ἐδίστασε νὰ ὁμολογήση ὅτι στὸ κεφάλαιο αὐτὸ ἕνα μικρὸ κράτος, ὅπως ἡ Ἑλλάς, ἐσημείωσε προόδους ποὺ δὲν ἐσημείωσαν Μεγάλες Δυνάμεις.

Ἀπὸ τότε ἐμεσολάβησαν εἰκοσιοκτὼ χρόνια, ἦλθε ὁ πόλεμος τοῦ 1914 μὲ ὅλες τὶς φρικαλεότητες, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ἀφάνταστο πρόοδο σὲ πλείστους τομεῖς τῆς ἀνθρωπίνης δραστηριότητος. Ἰδίᾳ ὅμως στὴν ἀεροπορία ἐσημειώθη πρόοδος καταπληκτική, ποὺ ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἐσημειώνετο, σὲ τέτοιο τοὐλάχιστον βαθμό, ἂν δὲν τὸ ἐπέβαλλαν οἱ ἀνάγκες τοῦ πολέμου. Οἱ ὀλίγες δεκάδες χιλιομέτρων, ποὺ διήνυαν πρὸ τοῦ 1914 τὰ ἀεροπλάνα, ἔγιναν ἑκατοντάδες κατὰ τὸ τέλος τοῦ πολέμου καὶ ἤδη οἱ ταχύτητες τῶν ἀεροπλάνων ἔφθασαν ὅρια, τὰ ὁποῖα ἀναλογίζεται κανεὶς καὶ ἰλιγγιᾶ.

Ἕνα ἐν τοσούτῳ ἀπομένει γεγονός: ὅτι ἡ τόλμη, ποὺ ἐχρειάσθη στὰ πρῶτα βήματα τῆς ἀεροπορίας καὶ στὴν πρώτη χρησιμοποίησι τοῦ ἀεροπλάνου ὡς πολεμικοῦ μέσου, ἀποτελοῦσε ἀληθινὴ τρέλλα, πρὸς τὴν ὁποία μόνον ὁ μεγαλύτερος ἡρωϊσμὸς θὰ ἠμποροῦσε νὰ συγκριθῆ. Καὶ ἐρωτῶ: δὲν πρέπει νὰ καυχώμεθα ποὺ στὰ πρῶτα αὐτὰ βήματα κατέχει τὴν τιμητικώτερη θέσι ἡ Ἑλλάς;

Χρ. Μ. Ἀγγελομάτης

ΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ Υπο Α. Β. Γ.

ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

16. (Συνέχεια)

Σὲ λίγο σηκώθηκε.

— Θὰ πάω νὰ δῶ καὶ τὴν Ἄλκα, εἶπε. Θὰ περιμένη.

— Πήγαινε, παιδί μου, ἔκαμε ἡ μητέρα. Καὶ σοῦ ἔχει ἑτοιμάσει κι᾿ ἕνα δῶρο...

— Τὸ ξέρω, εἶπε ὁ Στέφανος. Τὸ ξέρω. Μοῦ τὄγραψε: ἕνα κέντημα.

Ὁ Στέφανος μὲ δυὸ πηδήματα βρέθηκε στὸ σπίτι τῆς Ἄλκας. Χτύπησε.

Καὶ μονομιᾶς, σὰ νἆταν πίσω ἀπὸ τὴν πόρτα καὶ τὸν περίμενε, ἡ Ἄλκα ἄνοιξε καὶ βρέθηκε μπροστά του.

— Στέφανε, ψιθύρισε κι᾿ ἡ φωνή της ἔτρεμε λίγο.

— Ἄλκα! φώναξε ὁ Στέφανος.

Ὥρα πολλὴ μιλοῦσαν στὴν αὐλή. Ἔλεγαν, ἔλεγαν, δὲ χόρταιναν. Ἔμοιαζαν σὰ δυὸ πουλάκια ποὺ κάθουνται τὴν ἄνοιξι σ᾿ ἕνα ἀνθισμένο δέντρο καὶ κελαηδοῦν καὶ δὲ χορταίνουν.

— Νὰ μοῦ τὰ πῇς ὅλα. Ὅλα! ἔλεγε ἡ Ἄλκα.

Κι᾿ ὁ Στέφανος διηγῶταν τί εἶδε, τί χῶρες πέρασε, τί δάση, τί ποταμοὺς καὶ τί χαρὰ ὅταν εἶδε ἀπὸ μακριὰ τὴ θάλασσα.

Τὴν ἴδια ὥρα κι᾿ ὁ Ἀλέξανδρος καθόταν στὰ πόδια τῆς μητέρας του καὶ τῆς διηγῶταν μὲ λίγα λόγια τὴν ἐκστρατεία τους.

— Αὐτὸ δὲν ἦταν τίποτα, εἶπε τελειώνοντας. Ἕνας μικρὸς περίπατος.

— Σωστά, εἶπε ἡ Ὀλυμπιάδα. Ἕνας μικρὸς περίπατος. Μὰ θἄρθη ἡ μέρα ποὺ θὰ κινήσῃς νὰ κυριέψῃς τὸν κόσμο.

— Πότε; Πότε;

— Βιάζεσαι; βιάζουμαι κι᾿ ἐγώ. Μὰ οἱ θεοὶ ὁρίζουν· αὐτοὶ ξέρουν. Ἂς εἴμαστε ἕτοιμοι.

— Εἶμαι κάθε στιγμὴ ἕτοιμος, μητέρα. Δὲν μπορῶ πιὰ νὰ κοιμηθῶ. Δὲν μπορῶ νὰ χαρῶ. Στέκουμαι πάντα ὄρθιος καὶ περιμένω.

Σηκώθηκε ἀπάνω, πήγαινε κι᾿ ἐρχόταν μέσα στὸ δωμάτιο τῆς μητέρας του, σὰ λιοντάρι στὸ κλουβί. Κοίταζε πάλι τὶς τοιχογραφίες, τὸ θεὸ Διόνυσο, ποὺ ἔπλεε στὴ γαλάζια θάλασσα καὶ κρέμουνταν τὰ μαῦρα σταφύλια ἀποπάνω του κι᾿ ἡ καρδιά του χτυποῦσε.

Κάτω στοὺς βασιλικοὺς σταύλους ἄκουσε πάλι τὸ Βουκεφάλα του νὰ χλιμιντρίζῃ, σὰ νὰ βιάζουνταν κι᾿ αὐτός. Ἕνα χελιδόνι ξαφνικὰ μπῆκε μέσα στὸ δωμάτιο, πέρασε σὰ σαγίτα καὶ βγῆκε ἀπὸ τὸ ἀντικρυνὸ παράθυρο.

— Καλὸ σημάδι! εἶπε ἡ Ὀλυμπιάδα.

— Εἶναι τὸ πρῶτο χελιδόνι ποὺ βλέπω φέτο. Ἔφτασε κιόλας ἡ ἄνοιξι.

Κι᾿ ὕστερα σὲ λίγο πρόσθεσε:

— Πῶς περνᾷ ὁ καιρός, πῶς περνᾷ ὁ καιρός. Θεέ μου, καὶ δὲν κάνω τίποτα!

Φίλησε τὸ χέρι τῆς μητέρας του, βγῆκε ἀπὸ τὸ δωμάτιο. Κατέβηκε γρήγορα στοὺς σταύλους, ὁ Βουκεφάλας τὸν εἶδε, σήκωσε τὸ χοντρὸ κεφάλι του μὲ τὴν ἄσπρη βοῦλλα στὸ μέτωπο καὶ χλιμίντρισε.

Ὁ Ἀλέξανδρος πήδηξε ἀπάνω του καὶ βγῆκε ἔξω, πέρασε τὴν πόλι καὶ μπῆκε στὰ χωράφια.

Ἡ ἀδερφή του ἡ Κλεοπάτρα, ποὺ τὸν εἶδε ὅταν ἔβγαινε ἀπὸ τὸ παλάτι, τρόμαξε. Ἦταν χλωμὸς καὶ φαίνουνταν κουρασμένος.

— Τί ἔχεις, Ἀλέξανδρε; τὸν ρώτησε.

— Τίποτα, τίποτα, Κλεοπάτρα. Θα κάμω ἕναν περίπατο.

Ἔτρεχε, ἔτρεχε τώρα μέσα στὰ χωράφια, μὲ τὰ χρυσᾶ μαλλιά του στὸν ἄνεμο κι᾿ ὁ Ἀριστοτέλης, ποὺ ἔκανε κι᾿ αὐτὸς μὲ δύο μαθητές του τὸν συνηθισμένο του περίπατο καὶ τοὺς μιλοῦσε γιὰ τοὺς ἑφτὰ σοφοὺς τῆς Ἑλλάδος, στάθηκε ὡς τὸν εἶδε καὶ ψιθύρισε:

— Ὁ Ἀχιλλέας!

Ὁ Ἀλέξανδρος πέρασε γρήγορα χωρὶς νὰ τὸν δῇ. Κοίταζε μπροστά του, πέρα, μακριά. Ὁ Ἀριστοτέλης στράφηκε στοὺς δυὸ μαθητές κι᾿ εἶπε:

— Μεγάλη, τρισεύγενη εἶναι ἡ φυλὴ τῶν Ἑλλήνων. Πρὶν ἀπὸ αἰῶνες κατώρθωσε νὰ γεννήσῃ τὸν Ἀχιλλέα, τὸν τέλειο ἔφηβο. Τώρα, κοιτάχτε! Γέννησε πάλι τὸν ἔφηβο τοῦτον, τέλειο στὴν ὀμορφιά, στὴ δύναμι καὶ στὴν εὐγένεια. Τίποτα δὲν τοῦ λείπει.

— Ἕνα μονάχα, τόλμησε κι᾿ εἶπε ὁ μαθητὴς ποὺ στεκόταν δεξιὰ τοῦ μεγάλου διδασκάλου, ἕνας νέος μελαχροινὸς μὲ φλογερὰ μάτια. Ἕνα μονάχα!

— Τί; ρώτησε ὁ Ἀριστοτέλης. Τί τοῦ λείπει;

— Ἕνας Ὅμηρος. Ἕνας μεγάλος ποιητὴς νὰ τὸν ὑμνήσῃ καὶ νὰ μὴν τὸν ἀφήσῃ νὰ πεθάνῃ.

Ὁ Ἀριστοτέλης ἔσκυψε τὸ κεφάλι.

— Ἔχεις δίκιο, Θεόφραστε, εἶπε μὲ σιγανὴ φωνή.

Κεφ. 26.

Ἦρθαν τὰ χελιδόνια, ἔχτισαν τὶς φωλιές τους, ἄνθισαν οἱ μυγδαλιές, ἔβγαλαν τὰ νέα φύλλα τους, ἔδεσαν τοὺς πρώτους καρπούς. Ἡ γῆ σκεπάστηκε πάλι μὲ πράσινη χλόη, βγῆκαν πάλι οἱ ἀνεμῶνες, οἱ παπαροῦνες κι᾿ οἱ κίτρινες μαργαρῖτες.

Ἀπὸ τὸν ἐξώστη τοῦ παλατιοῦ ἔβλεπε ὁ Ἀλέξανδρος νὰ μπαίνουν στὴ μεγάλη λίμνη, ποὺ ἁπλώνουνταν μπροστὰ ἀπὸ τὴν πρωτεύουσα, καράβια ἀπ᾿ ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδας. Κουβαλοῦσαν κρασί, λάδι, σιτάρι, μαλλί, φροῦτα· κι᾿ ἔπαιρναν ἀπὸ τὴ Μακεδονία ξυλεία, δέρματα, πρόβατα καὶ βόδια.

Ἔβλεπε ὁ Ἀλέξανδρος ν᾿ ἀνοίγουν τὰ πανιά τους τὰ καράβια καὶ νὰ φεύγουν, νὰ χάνουνται σὰν ἄσπρα θαλασσοπούλια στὸν ὁρίζοντα. Ἔμπαιναν στὴ θάλασσα, ἄλλα τραβοῦσαν νοτιοδυτικὰ πρὸς τ᾿ ἀκρογιάλια τῆς Ἑλλάδας, ἄλλα νοτιοανατολικά, πρὸς τὴ Μικρὰν Ἀσία.

«Πότε θὰ ξεχειλίσῃ ἡ λίμνη τοῦτη πολεμικὰ καράβια, συλλογίζουνταν, γεμᾶτα στρατὸ καὶ θὰ κινήσουμε πέρα κατὰ τὴν Ἀσία;».

Τέλειωνε πιὰ ἡ ἄνοιξι ὅταν ἔφτασε ἕνα μεγάλο καράβι ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα. Γρήγορα πήδηξαν στὴ στεριὰ τρεῖς ἄντρες καὶ τράβηξαν ἀμέσως, βιαστικά, πρὸς τὸ παλάτι.

Ὁ Φίλιππος τοὺς περίμενε.

— Βασιλιᾶ τῆς Μακεδονίας, τοῦ εἶπαν, μεγάλε μας σύμμαχε, μᾶς στέλ-

Ἔτρεχε, ἔτρεχε μέσα στὰ χωράφια.

νει τὸ Πανελλήνιο συνέδριο καὶ ζητᾷ τὴ συνδρομή σου.

Τὸ πονηρὸ μάτι τοῦ Φίλιππου ἔλαμψε.

— Εἶμαι πρόθυμος νὰ κάμω ὅ,τι μπορῶ, εἶπε. Σᾶς ἀκούω.

Ὁ γεροντότερος ἀπὸ τοὺς τρεῖς ἄρχισε:

— Οἱ κάτοικοι τῆς Ἄμφισσας, εἶπε, καταπάτησαν πάλι τὰ ἱερὰ χωράφια τοῦ μαντείου τῶν Δελφῶν. Τὸ συνέδριο τοὺς καταδίκασε νὰ ἐπιστρέψουν τὰ χωράφια καὶ ν' ἀποζημιώσουν τὸ μαντεῖο. Αὐτοὶ ὅμως ἀρνοῦνται. Ἔχουν μὲ τὸ μέρος τους καὶ τοὺς Θηβαίους. Οἱ Ἀθηναῖοι κι' οἱ ἄλλες πολιτεῖες δὲν τολμοῦν νὰ τοὺς κινήσουν πόλεμο, γιατὶ φοβοῦνται τοὺς Θηβαίους. Ποιὸς λοιπὸν θ' ἀναλάβῃ τὴν τιμωρία τους; Ἐσὺ μονάχα, ὦ βασιλιᾶ τῶν Μακεδόνων, ἔχεις τὴ δύναμι [illegible] Γι' αὐτὸ ἤρθαμε νὰ σὲ παρακαλέσουμε. Δέχεσαι;

Ἄλλο ποὺ δὲν ἤθελε ὁ πονηρὸς καὶ φιλόδοξος Φίλιππος. Μὰ κράτησε τὴ χαρά του νὰ μὴ φανερωθῇ. Ἔσκυψε τὸ κεφάλι, ἔκανε πὼς συλλογίζουνταν πολύ. Οἱ ἀποσταλμένοι τὸν κοίταζαν μὲ ἀγωνία.

Τέλος σήκωσε τὸ κεφάλι:

— Δὲν εἶναι εὔκολο, εἶπε. Πρέπει νὰ σηκώσω ὅλο τὸ στρατό μου, κόπος πολύς, πολλὰ ἔξοδα. Κι' ἐγὼ ἔχω ἐδῶ μεγάλες δυσκολίες ἀπὸ τὶς βάρβαρες φυλὲς ποὺ κατοικοῦν στὸ βορρᾶ.

Σώπασε πάλι κι' ἔκανε πὼς συλλογίζουνταν. Ὁ δεύτερος ἀποσταλμένος μίλησε:

— Ξέρεις, ὦ βασιλιᾶ, πὼς ἡ διχόνοια καταστρέφει τὴν Ἑλλάδα. Ἡ μιὰ πόλι πολεμάει διαρκῶς μὲ τὴν ἄλλη. Ὁ ἐμφύλιος πόλεμος μᾶς ἔφαγε. Μιὰ μονάχα σωτηρία ὑπάρχει γιὰ τὴν Ἑλλάδα· ἐσύ.

Ὁ Φίλιππος ἀναστέναξε. Σηκώθηκε, σὰ νὰ πῆρε ἀπόφασι.

— Καλά, εἶπε. Θὰ κάμω κι' αὐτὴ τὴ θυσία γιὰ τὴν ἀγαπημένη πατρίδα. Δέχουμαι.

Οἱ ἀποσταλμένοι ἄνοιξαν τὴν ἀγκάλη:

— Εὐχαριστοῦμε, φώναξαν, εὐχαριστοῦμε!

— Πηγαίνετε νὰ πῆτε πὼς ἔρχουμαι. Θὰ τιμωρήσω τοὺς ἱεροσύλους. Θὰ βάλω τάξι. Θὰ πάψω τὴ διχόνοια. Θα [illegible] οἱ Ἕλληνες [illegible] καὶ θὰ πολεμήσουμε ὅλοι μαζὶ τοὺς κοινοὺς ἐχθροὺς — τοὺς βαρβάρους.

Προσκύνησαν οἱ πρέσβεις εὐχαριστημένοι, μπῆκαν ἀμέσως στὸ καράβι κι' ἔφυγαν νὰ φέρουν στὴν Ἑλλάδα τὴν καλὴν ἀγγελία.

Ὅταν ἔμεινε μόνος ὁ Φίλιππος ἔτριβε τὰ χέρια ἀπὸ τὴ χαρά.

— Αὐτὸ ἤθελα! [illegible] καὶ [illegible] αἰθ[illegible] ρία νὰ μπῶ στὴν Ἑλλάδα, [illegible] κάσω ὅλες τὶς πολιτεῖες νὰ [illegible] σουν, νὰ μὴν ἀλληλοτρώγουν [illegible] γιὰ τὰ μικρὰ ταπεινὰ τους συμφέροντα.

Κοίταζε πέρα κατὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ χαμογελοῦσε.

— Καὶ θὰ τοὺς [illegible] νακηρύξουν ἀρχιστράτηγο... [illegible]

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΜΙΑΝ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑΝ

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.
ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΙΝ ΕΡΓΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Μία πρὸ καιροῦ περιοδεία ἀνὰ τὴν Πελοπόννησον μᾶς ἔδωκε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀντιληφθῶμεν καὶ ἐκ τοῦ πλησίον τὸ μέγεθος καὶ τὴν [illegible] τῆς, οὔτε εἰς τὸν στίβον τῶν ὡραίων ἰδεολογικῶν ἀγώνων, ἀλλ' ἐκτείνεται καὶ εἰς ἄλλους τομεῖς τῆς ἀνθρωπίνης ἐνεργείας. Εἰς τὸ μεγάλο ἐθνικὸν οἰκοδόμημα, ποὺ τόσον στερεὰ [illegible] ἐθεμελίωσεν ὁ Μεγάλος μας [illegible] Ε.Ο.Ν. ἐφιλοδόξησε, καὶ δικαίως, νὰ [illegible] τὴν ἰδικήν της καρποφό[illegible]. Ἔτσι, ὅταν τὸ σύνθημα τῆς μεγάλης ἐξορμήσεως ἐδόθη ἀπὸ τὸν Ἰωάννην Μεταξᾶν, οἱ Φαλαγγῖται, αἱ Φαλαγγίτισσαι, οἱ [illegible] Ὑποδιοικήσεων καὶ Σχηματισμῶν τῆς Πελοποννήσου, συντεταγμένοι, πειθαρχικοὶ καὶ ἐνθουσιώδεις, ἔγιναν οἱ πρωτοπόροι κάθε ἐκ[illegible]

[illegible] ἐκτέλεσις ἔργων κοινῆς ὠφελείας, ἡ ἀγάπη πρὸς τὸ πράσινον, ἡ ἐφαρμογὴ τῶν νέων [illegible]ματων καλλιεργείας καὶ γενικώτερα ἡ στροφὴ τοῦ Ἕλληνος ἀγρότου πρὸς τὴν γῆν, ἀποτελοῦν τὴν συνισταμένην τῶν προσπαθειῶν τῶν ἀποτελούντων τὴν Ὀργάνωσιν. Καὶ ἡ συμβολὴ τῶν τμημάτων τῆς Πελοποννήσου εἰς ἔργα εἰρήνης καὶ προόδου εἶναι ἀξιόλογος. Δρόμοι [illegible] χιλιομέτρων διηνοίχθησαν καὶ ἐπεσκευά[illegible], μεγάλαι ἐκτάσεις ἐδενδροφυτεύθησαν, πολλαὶ χιλιάδες ἀγρίων δένδρων ἐξημερώθησαν, διάφοροι κοι[illegible] σαν καὶ [illegible] εἰς ποιότητα σίτου, κατὰ γενική[illegible] γίαν εἶναι ὁ καλύτερος τῆς περιφε[illegible] ἐπιτυχία τῶν ὑποδειγματικῶν ἀγρ[illegible] μάτων τῆς Πελοποννήσου ἀποτελε[illegible] [illegible] διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν σκοπῶν τῆς Ὀργανώσεως.

[illegible] τοὺς [illegible] ἐντὸς τοῦ ἔτους, νὰ [illegible] περισσότερα δενδρύλλια. Ἔτσι, [illegible] μηνῶν, ὁ ἕνας μετὰ τὸν ἄλλον, [illegible]

σμοὶ τῆς Ἀρκαδίας εἶχαν δημιουργήσει τὰ ὡραῖα ἀλσύλλια ποὺ βλέπομεν σήμερον εἰς τὸ Ἄστρος, τὸ Λεωνίδιον, τὴν Βλαχέρναν, τὰ [illegible] καὶ ἀλ[illegible] πόλεμον κατὰ τῆς κάμπης, τοῦ τρομεροῦ αὐτοῦ ἐχθροῦ τῆς πεύκης.

Εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀναδασώσεως, [illegible] τοῦ ἐμβολιασμοῦ ἀγρίων δένδρων οὐδόλως ὑστέρησαν καὶ αἱ λοιπαὶ Περιφερειακαὶ Διοικήσεις, ἡ δρᾶσις τῶν ὁποίων εἶναι ζηλευτή. [illegible] χωριὰ ἐδενδροφυτεύθη ἐκ[illegible] στρεμμάτων), τὴν Ἀμαλιάδα, τὸ Πελόπιον, τὸν Πύργον, τὴν Σπάρτην, τὸ Γύθειον, εἰς τὰς περιφερείας τῶν τέως Δήμων Σελασίας Μελιτίνης, Μαλευρίου καὶ Βοιῶν, εἰς τὸ Ναύπλιον, εἰς τὰς Καλάμας, τὴν Μεσσήνην καὶ τὴν περιφέρειαν τῆς Τριφυλίας ἔγιναν δενδροφυτεύσεις εἰς εὐρεῖαν κλίμακα.

Τὰ μέλη τῆς Ε.Ο.Ν., τὰ ὁποῖα, ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τῶν δασικῶν ἀρχῶν καὶ τῶν [illegible]ρων τῆς Ὀργανώσεως, ἔλαβον μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ἀναπτύξεως τοῦ πρασίνου, δὲν συνετέλεσαν μόνον εἰς τὴν καλυτέραν ἐπιτυχίαν τοῦ [illegible] αὐτὴ ἐνασχόλησις θὰ αὐξήσῃ σὺν τῷ χρόνῳ καὶ τὸ αἴσθημα τῆς ἀγάπης πρὸς τὸ πράσινον. [illegible] τοῖον αἴσθημα τόσον μεθοδικὰ προσπαθεῖ νὰ μεταδώσῃ ἡ Ὀργάνωσις. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὄχι μόνον θὰ προστατευθοῦν ἐπαρκῶς τὰ ὑπάρχοντα δάση, ἀλλὰ καὶ ἡ προσπάθεια τῆς δημιουργίας νέων δρυμῶν θὰ τελ[illegible]

Ἀλλὰ μήπως τὰ ἐκτελεσθέντα ἔργα [illegible] ποιίας εἶναι μικροτέρας ἐκτάσεως καὶ [illegible] Φαλαγγιτῶν.

Τὸ ἔργον ἐπομένως τῆς Ε.Ο.Ν. εἰς ὅλους [illegible] σημαντικώτατον καὶ παρέχει τὴν μεγαλυτέραν ἐνθάρρυνσιν διὰ τὸ μέλλον, πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Ὀργανώσεως καὶ τοῦ τόπου.

Ν. Σ. Κ.

λω πιὰ σ' ἐφαρμογὴ τὸ μεγάλο σκοπό μου.

Χτύπησε τὰ παλαμάκια, ὁ ἀρχηγὸς τῆς βασιλικῆς φρουρᾶς ἄνοιξε τὸ βαρὺ παραπέτασμα καὶ πρόβαλε.

— Ἀμύντα, τοῦ εἶπε ὁ βασιλιᾶς, πήγαινε ἀμέσως νὰ φωνάξῃς νὰ ἔρθουν ἐδῶ ὁ Παρμενίων κι' ὁ Ἀντίπατρος!

Οἱ δυὸ πιστοὶ συνεργάτες τοῦ Φιλίππου ἔτρεξαν.

— Ἔφτασε ἡ ἅγια στιγμή, ἀγαπητοί μου φίλοι! τοὺς εἶπε χαρούμενος. Οἱ ἴδιοι οἱ Ἕλληνες μὲ καλοῦν νὰ κατεβῶ μὲ τὸ στρατό μου στὴν Ἑλλάδα [illegible]

Κεφ. 27.

Πρὶν τελειώσῃ ὁ μῆνας τριάντα [illegible]λιάδες στρατὸς ἦταν ἕτοιμος καὶ [illegible] χιλιάδες καβαλλάρηδες.

Ἦταν φθινόπωρο· οἱ μηλιές, οἱ ἀχλαδιές, οἱ συκιὲς ἦταν φορτωμένες καρπούς, εἶχαν ἀρχίσει νὰ τρυγοῦν τ' ἀμπέλια. Ὁ Ἀλέξανδρος γύριζε ἀπὸ τὸν περίπατό του στὴν ἐξοχὴ μαζὶ μὲ τὸ δάσκαλό του, τὸν Ἀριστοτέλη.

— Ἀλέξανδρε [illegible] κρίσιμη στὴν ἱστορία τῆς Ἑλλάδας. Φεύγει ὁ πατέρας σου νὰ φέρῃ τὴν ὁ[illegible] πολιτεῖες, ποὺ τόσ[illegible] ἀλληλοσπαράζουνται.

(Ἀκολουθεῖ)

ΠΕΡΙΠΑΤΟΙ ΣΤΙΣ ΕΡΗΜΙΕΣ

Τρεῖς τεράστιοι γῦπες, ἀπ' αὐτούς πού μόνο σάν μετέωρα ἢ σάν ἀεροπλάνα εἶχα ἰδῆ ὥς τότε ν' ἀρμενίζουν γαλήνια στά ὕψη τῶν οὐρανῶν, καθονταν τώρα σέ κάτι βράχους στό μικρό ἐκεῖνο ἀραίωμα τῶν δέντρων μπροστά μου, ἀσειστοι καί ἐπιβλητικοί, ἄλλος ψηλότερα, ἄλλος χαμηλότερα, ἕνα-δυό μέτρα ὁ ἕνας ἀπό τόν ἄλλονε. Σοβαροί καί κατσουφιασμένοι, ἄφιναν μόλις νά παίζη ἐδῶ ἢ ἐκεῖ τό μάτι τους, σάν βυθισμένοι σέ συλλογή ἢ καλύτερα σάν νά παραστέκονταν σέ κηδεία.

Τωρα πρέπει νά βάλη κανεῖς καλά μέ τό νοῦ του τί μεγαλοπρέπεια μποροῦν νά τήν ἔχουν, καθισμένα δεκαπέντε - εἴκοσι βήματα μπροστά σου τά θεριεμένα αὐτά φτερωτά ἀγρίμια, που εἶναι ἀπάνω ἀπό ἕνα μέτρο ὁλόρθα στό μπόϊ κι' ἀπάνω ἀπό δυόμισυ μέτρα στό ἄνοιγμα, ἅμα τανύσουνε τίς γιγάντειες φτεροῦγές τους. Ἕνα ἀσπριδερό φαλακρό κεφάλι, ὄχι μικρότερο ἀπό κεφάλι σκυλιοῦ λαγωνικοῦ, κι' ἕνας τό ἴδιο γυμνός, στιβαρός λαιμός, ξεπροβέλνουν πάνω ἀπό τόν φουντωτό σάν ἀπό γούνα γιακά, ἐνῶ ὅλη ἡ ἄλλη βαρειά φτερωσιά εἶναι πυρρόξανθη, βουτηγμένη στά κράσπεδά της σέ μαῦρο πένθος.

Τήν ἴδια στιγμή, πού, ἔχοντας παραμερίσει λίγο τά κλαδιά μπροστά μου, κοίταζα καρφωμένος τό ἐπιβλητικό θέαμα, ἄκουσα ἀπό πάνω μου ἕνα σφυριχτό σκίσιμο τοῦ ἀέρα ὅπως σιφουνικό κι' ἀμέσως εἶδα νά προσγειώνεται μπροστά στους ἄλλους τρεῖς ἕνας τέταρτος γύπας, νά ἀνασηκώνη τά φτερά του καί νά κάνη πεντέξη γοργά βήματα. Εἶναι ἀπίστευτο μέ τί ἀσφάλεια καί μέ τί ἐλαφράδα κινοῦνται στούς αἰθέρες τά βαρύτατα αὐτά πουλιά. Ἅμα εἶναι νά κατέβουν κάπου, κλώθουν ἀπό μεσούρανα μέ πλάγιες πτήσεις ὅπως ἀεροπλάνα καί προσγειώνονται ἀνάλαφρα - ἀνάλαφρα, σάν νάναι ἀερινα καί τά ἴδια, καί δέν πέφτουν ὅπως πέτρες, καθώς πέφτουν ἄλλα ὄρνια.

Ἕνα δυνατό φύσημα ἀπ' τίς τεράστιες ἐκεῖνες φτεροῦγες ἔφτασε ὥς τό πρόσωπό μου μέ τήν προσγείωσι τοῦ τέταρτου τῆς συντροφιᾶς κι' ἕνα διπλό κρά - κρα, που ἀμέσως ἀντήχησε ξαφνισμένο, ἐπιβεβαίωσε τήν ὑποψία μου ὅτι δέν εἶχα ἰδῆ ἀκόμη τό σύνολο τῆς σκηνῆς κι' ὅτι ἐκεῖ κάπου βρισκόταν κι' ὁ τόσο βιαστικός λίγο πρίν γείτονάς μας μέ τήν παρέα του.

Μετατοπίστηκα κάπως πιό ψηλά στό παρατηρητήριό μου, ἀνασήκωσα τό κεφάλι καί κοίταξα κατά τό μέρος τῆς ξαφνιασμένης κραξιᾶς. Ναί, ἐκεῖ ἦτανε. Ἀνάμεσα σέ κάτι πέτρες, σ' ἕνα μικρό ἐπίπεδο λίγο πιό δῶθε, κοιτόταν μισοκατασπαραγμένη μιά ψόφια γίδα, κι' ἕνας πέμπτος γύπας ἀποπάνω της ἔχωνε διαβολικά τό κεφάλι του στό ἀνοιχτό κουφάρι, τραβοῦσε μέ δύναμι λουρίδες ξεσκλίδια κρέας καί τά κατάπινε. Ἴσαμε πού νά κατεβάση τή μιά μπουκιά, τό μάτι του καραπαριζε στό κουφάρι τό μέρος πού θάσερνε τήν ἑπόμενη.

Τέσσαρα κορακια, ἀνάμεσα σχεδόν στά πόδια του, τσιμπολόγαγαν ἀποδῶ κι' ἀποκεῖ καί κλέβανε μπουκιές, χωρίς ἐκεῖνος νά τούς δίνη καί τόση σημασια. Ὁ γείτονάς μας ἤτανε πρῶτος καί καλύτερος, — δέ δυσκολεύτηκα διόλου νά τόν ἀναγνωρίσω. Μέ τά πόδια ἀνοιχτά-ἀνοιχτά, ὅπως τά συνηθίζουνε οἱ ναυτικοί στίς φουρτοῦνες, τέντωνε τό κορμί του πλάϊ, τέντωνε τό λαιμό του, κι' ἔκλεβε μπουκιές κι' ἀποκόμματα.

Ὁ νεοφερμένος, αὐτός πού μόλις τώρα εἶχε προσγειωθῆ μέ φανερή καθυστέρησι στό ὅλο τσιμπούσι, σίμωσε κοντά ἀπαιτητικός, μέ μισανοιγμένες λιγάκι τίς φτεροῦγες, ὅπως πανωφόρι ἀνάρριχτο στους ὤμους του. Περίμενα κανέναν καυγᾶ. Ἀλλά μπά. Μέ ἕναν ἀλτρουϊσμό καί μέ μιά διακριτικότητα πού δέν εἶναι συνηθισμένη καθόλου στόν κόσμο ζώων καί ἀνθρώπων, ὁ πρωτιστεριούς ἀποτραβήχτηκε στή στιγμή, παραχωρῶντας, χωρίς καμμιά φανερή δυσφορία, τή θέσι του. Δέν ξέρω. Ἴσως νάχε χορτάσει κιόλας καί νά μήν πολύθελε ἄλλο, ἄν κι' αὐτό μοῦ φαίνεται δύσκολο γιά ἕνα ὄρνιο, που ὀκάδες κι' ὀκάδες σάρκας στήν καθησιά του εἶναι συνηθισμένη ὑπόθεσι.

Οἱ τρεῖς πρωτοι ἐξακολουθοῦσαν νά καθουνται ἀσειστοι ἐκεῖ στίς θέσεις τους, καί ἡ συνοφρυωσί τους ἤτανε φανερό πιά ὅτι δέν ὠφειλόταν σέ καμμιά ἐνοχλητική σκέψι, ὠφειλόταν χωρίς ἄλλο στίς ἀνάγκες μιᾶς καλῆς χώνεψης. Καί μιά γίδα εἶναι μια γίδα πάντα. Δέν εἶναι κανένας βούβαλος γιά νά παραχορτάση ὁ τέταρτος τοῦ τραπεζιου. Ὥστε ὑπάρχει χωρίς ἄλλη ἀλληλεγγύη καί ἀλτρουισμός σέ τούτη τήν περίστασι.

Ὁ γείτονάς μας ὅμως καί ἡ παρέα του δέν εἶχε καμμιά διάθεσι γιά τέτοιες εὐγένειες. Ὄχι μόνο ν' ἀφήση τό τραπέζι στό νεοφερμένο συνδαιτημόνα δέ σκέφτηκε, ἀλλά καί τό ἀντίθετο μάλιστα, ἔγινε πιό ἀποφασιστικός καί πιό θρασύς. Ἴσως εἶπε μέ τό νοῦ του πώς: ἄντε, ὅ,τι κάμομε τώρα κάμαμε, εἰδεμή μέ τοῦτον τόν λιμασμένο που μᾶς ξεφύτρωσε δέ θ' ἀπομείνη τίποτα σέ λιγάκι.

Ὁ ἄλλος φουρκίστηκε τέλος μέ τήν τόση ἀδιαντροπιά. Φούσκωσε ἀκόμη περισσότερο τά φτερά του, ἀναπάτησε μιά - δυό φορές τά χοντροκάμωτα ποδάρια του, φοβέρισε θυμωμένα. Ἀλλά τῶν κοράκων δέν ἵδρωσεν τό αὐτί τους μέ κάτι τέτοια. Αὐτά καί παμπόνηρη ἀλεποῦ νάχη βάλει χέρι σέ κανένα ζουλάπι καί νά τό λιχουδεύεται πουθενά ἔξω, μπαίνουνε ἀναγκαστικοί μουσαφιρέοι καί δέν τρομάζουν οὔτε μέ τους ὑστερικούς θυμούς της, οὔτε μέ τά φουρκισμένα δόντια πού τους γρινιάζει. Ὄχι νά φοβηθοῦνε ἕνα κουτσόρνιτο τώρα, που οὔτε τσιγκελωτά κάν νύχια δέν ἔχει νά τούς φοβερίση. Τό πολύ - πολύ παραμερίζουνε κάνα δυό πηδηχτά βήματα ἴσα-πέρα σέ κάθε νέο ξέσπασμα θυμοῦ, καί μόλις ὁ ἄλλος κάμη πώς συνεχίζει τό φαΐ του, νά σοῦ τα πάλι στή στιγμή μέσα στά πόδια του, νά κλεφτολογοῦνε μπουκιές. Ἐξ ἄλλου, για νά πῆ κανείς καί τοῦ στραβοῦ τό δίκιο, δέν πρόκειται καί τόσο γιά κλεψιά. Τά ζουλάπια, ψοφισμένα ἢ ζωντανά, πού προσφέρνει ἀπό τους κόλπους της ἡ φύσι, δέν εἶναι ἀποκλειστική ἰδιοκτησία οὔτε τῶν ὀρνιων, οὔτε κανενός. Εἶναι κτῆμα κοινό. Καί τά κοράκια ξέρουνε πολυ καλά τά δικαιώματα τους καί δέν ἐννοοῦν νά τά παρατοῦνε στόν ἕνα καί στόν ἄλλο οὔτε μέ φοβέρες οὔτε μέ τίποτα. Μιά φορά εἶδα ἕναν τσίφτη, ἕνα μεγάλο γεράκι, πού εἶχε ἁρπάξει κάποιο λαγό καί τόν ἔτρωγε στήν ἄκρη σέ κάποιο γκρεμό. Ἕνα-δυό ζευγαρια κοράκια τοῦ εἴχανε παραμπῆ φαίνεται στό ρουθούνι μέ τήν ξετσιπωσιά τους, εἶδε κι' ἀποεἶδε κι' αὐτός, σήκωσε τό ἀπομεινάρι τοῦ λαγοῦ στά νύχια του καί τούδωσε φτερό. Ἀλλά ποῦ: Ἀπ' τό κοντό τόν πήρανε κι' αὐτά, φτεροκοπῶντας πίσω του μέ φωνές καί μέ διαμαρτυρίες,— ρέ ποῦ τόν πᾶς τό λαγό, ἀστονε κάτω νά φάμε ὅλοι — σωστή διαδήλωσι.

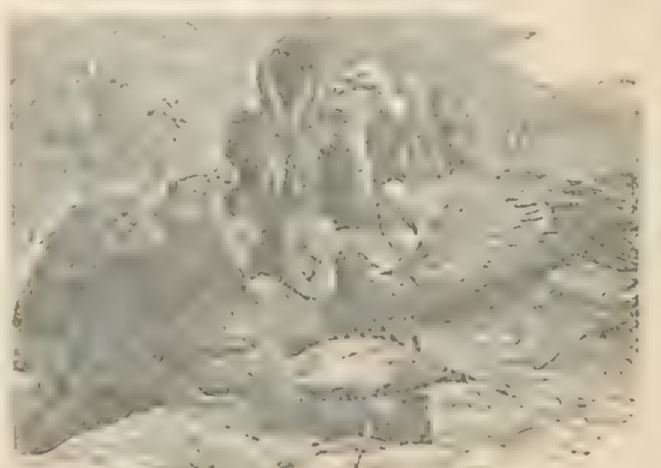
* * *

Ἕνα κοπάδι γίδια ἀκούστηκε μέ τόν τσοπᾶνο του καί μέ τά σκυλιά του νά φτάνη δῶθε ἀπό τό ξάγναντο, κι' ἡ ταραχή αὐτή ἔδωκε τέλος στή σκηνή πού ἔβλεπα. Βαριά - βαριά ἀπ' τό πο- [illegible] ...μα τους στόν οὐρανό.

[illegible] ...πάρχει φαΐ καί ψοφίμι; Ἡ μυρουδιά, ἡ ὄσφρησι, θά εἰπῆ ἀμέσως κανεῖς. Μέ τά ἀνθρώπινα μέτρα μας κρίνουμε καί ἔτσι λέμε. Ἀλλά τί ὄσφρησι εἶναι αὐτή που βρίσκει μέ ἀσφάλεια πυξίδας πώς ἕνα χτεσινό ἀκόμη ψοφίμι ὑπάρχει κάπου σέ δέκα, σέ εἴκοσι καί σέ περισσότερα ἀκόμη χιλιόμετρα ἀπόστασι. Ἄλλες φορές, σέ περίστασι ἀνάλογη, παρακολουθῶντας μέ τά κυάλια στά μάτια, εἶδα νά καταφθάνουν ἀπό τά βάθη τοῦ ὁρίζοντα, ἀπό τή μεριά τῆς θάλασσας, ὁ ἕνας μετά τόν ἄλλονε οἱ γῦπες. Δέν [illegible] τοῦτο, — ἡ μιά ἀναιρεῖ τήν ἄλλη καί καμμιά δέ φτανει νά ξεδιαλυνη ἱκανοποιητικά τό αἴνιγμα. Ἕνα ἀπό τά πάμπολλα αἰνίγματα τῆς ζωῆς, πού ἡ ἀνθρώπινη κρίσι μας δέν καταφέρνει νά ἐξηγήση καί νά φωτιση.

Στό μεταξύ τά ὄρνια, μάλιστα τά κόκκινα ὄρνια (γύψ ὁ πυρρός ἢ λευκοκέφαλος, — σκανίτης ἢ βιτσίλα), που ἰδιαίτερη πατρίδα τους καί ἰδιαίτερα ἀγαπημένος τους τόπος εἶναι ἡ Ἑλλάδα καί τά νησιά μας, ἐξακολουθοῦνε τή ζωή τους καί τήν ἀποστολή τους, που εἶναι νά ἐξαφανίζουν ἀπό τήν ὕπαιθρο κάθε μόλυσμα ψοφημιοῦ.

Β. ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ

Γῦπες τῆς Νοτίου Εὐρώπης.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (2ας Ἰουνίου)

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ παράγων ὁ Ἰησοῦς εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς. Καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· Ῥαββί, τίς ἥμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῇ; Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· οὔτε αὐτὸς ἥμαρτεν οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ. Ἐμὲ δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με ἕως ἡμέρα ἐστίν· ἔρχεται νὺξ ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι. Ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ὦ, φῶς εἰμι τοῦ κόσμου. Ταῦτα εἰπὼν ἔπτυσε χαμαὶ καὶ ἐποίησε πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος, καὶ ἐπέχρισε τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὕπαγε νίψαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ, ὃ ἑρμηνεύεται ἀπεσταλμένος. Ἀπῆλθεν οὖν καὶ ἐνίψατο, καὶ ἦλθε βλέπων.

Οἱ οὖν γείτονες καὶ οἱ θεωροῦντες αὐτὸν τὸ πρότερον ὅτι τυφλὸς ἦν ἔλεγον· οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ καθήμενος καὶ προσαιτῶν; Ἄλλοι ἔλεγον ὅτι οὗτός ἐστιν· ἄλλοι δὲ ὅτι ὅμοιος αὐτῷ ἐστιν. Ἐκεῖνος ἔλεγεν ὅτι ἐγώ εἰμι. Ἔλεγον οὖν αὐτῷ· πῶς ἀνεῴχθησάν σου οἱ ὀφθαλμοί; Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· ἄνθρωπος λεγόμενος Ἰησοῦς πηλὸν ἐποίησε καὶ ἐπέχρισέ μου τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ εἶπέ μοι· ὕπαγε εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωὰμ καὶ νίψαι· ἀπελθὼν δὲ καὶ νιψάμενος ἀνέβλεψα. Εἶπον οὖν αὐτῷ· ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος; Λέγει· οὐκ οἶδα.

Ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς Φαρισαίους, τόν ποτε τυφλόν. Ἦν δὲ σάββατον ὅτε τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἀνέῳξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς. Πάλιν οὖν ἠρώτων αὐτὸν καὶ οἱ Φαρισαῖοι πῶς ἀνέβλεψεν. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· πηλὸν ἔθηκέ μου ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἐνιψάμην, καὶ βλέπω. Ἔλεγον οὖν ἐκ τῶν Φαρισαίων τινές· οὗτος ὁ ἄνθρωπος οὐκ ἔστι παρὰ τοῦ Θεοῦ, ὅτι τὸ σάββατον οὐ τηρεῖ. Ἄλλοι ἔλεγον· πῶς δύναται ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν; καὶ σχίσμα ἦν ἐν αὐτοῖς. Λέγουσι τῷ τυφλῷ πάλιν· σὺ τί λέγεις περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἤνοιξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς; Ὁ δὲ εἶπεν ὅτι προφήτης ἐστίν. Οὐκ ἐπίστευσαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ ὅτι τυφλὸς ἦν καὶ ἀνέβλεψεν, ἕως ὅτου ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς αὐτοῦ τοῦ ἀναβλέψαντος καὶ ἠρώτησαν αὐτοὺς λέγοντες· οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη; Πῶς οὖν ἄρτι βλέπει; Ἀπεκρίθησαν δὲ αὐτοῖς οἱ γονεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπον· οἴδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν καὶ ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη· πῶς δὲ νῦν βλέπει οὐκ οἴδαμεν, ἢ τίς ἤνοιξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμεῖς οὐκ οἴδαμεν· αὐτὸς ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε, αὐτὸς περὶ ἑαυτοῦ λαλήσει. Ταῦτα εἶπον οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβοῦντο τοὺς Ἰουδαίους· ἤδη γὰρ συνετέθειντο οἱ Ἰουδαῖοι ἵνα, ἐάν τις αὐτὸν ὁμολογήσῃ Χριστόν, ἀποσυνάγωγος γένηται. Διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς αὐτοῦ εἶπον ὅτι ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε. Ἐφώνησαν οὖν ἐκ δευτέρου τὸν ἄνθρωπον ὃς ἦν τυφλός, καὶ εἶπον αὐτῷ· δὸς δόξαν τῷ Θεῷ· ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἁμαρτωλός ἐστιν. Ἀπεκρίθη οὖν ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· εἰ ἁμαρτωλός ἐστιν οὐκ οἶδα· ἓν οἶδα, ὅτι τυφλὸς ὢν ἄρτι βλέπω. Εἶπον δὲ αὐτῷ πάλιν· τί ἐποίησέ σοι; Πῶς ἤνοιξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς; Ἀπεκρίθη αὐτοῖς· εἶπον ὑμῖν ἤδη, καὶ οὐκ ἠκούσατε· τί πάλιν θέλετε ἀκούειν; Μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε αὐτοῦ μαθηταὶ γενέσθαι; Ἐλοιδόρησαν αὐτὸν καὶ εἶπον· σὺ εἶ μαθητὴς ἐκείνου· ἡμεῖς δὲ τοῦ Μωϋσέως ἐσμὲν μαθηταί. Ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι Μωϋσεῖ λελάληκεν ὁ Θεός· τοῦτον δὲ οὐκ οἴδαμεν πόθεν ἐστίν. Ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἐν γὰρ τούτῳ θαυμαστόν ἐστιν, ὅτι ὑμεῖς οὐκ οἴδατε πόθεν ἐστί, καὶ ἀνέῳξέ μου τοὺς ὀφθαλμούς. Οἴδαμεν δὲ ὅτι ἁμαρτωλῶν ὁ Θεὸς οὐκ ἀκούει, ἀλλ' ἐάν τις θεοσεβὴς ᾖ καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῇ, τούτου ἀκούει. Ἐκ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσθη ὅτι ἤνοιξέ τις ὀφθαλμοὺς τυφλοῦ γεγεννημένου. Εἰ μὴ ἦν οὗτος παρὰ Θεοῦ, οὐκ ἠδύνατο ποιεῖν οὐδέν. Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· ἐν ἁμαρτίαις σὺ ἐγεννήθης ὅλος, καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς; Καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω. Ἤκουσεν ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω, καὶ εὑρὼν αὐτὸν εἶπεν αὐτῷ· σὺ πιστεύεις εἰς τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ; Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπε· καὶ τίς ἐστι, Κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν; Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἑώρακας αὐτὸν καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ ἐκεῖνός ἐστιν. Ὁ δὲ ἔφη· πιστεύω, Κύριε· καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ.

Ὅλη βέβαια ἡ περικοπὴ τοῦ ἀπέναντι Εὐαγγελίου εἶναι διὰ τοὺς Χριστιανοὺς πολὺ διδακτική, πρὸ παντὸς ὅμως ἡ φράσις τοῦ Θεανθρώπου: «Ἐμὲ δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με ἕως ἡμέρα ἐστὶν» μᾶς λέγει καθαρώτατα ποῖον σκοπὸν εἶχε νὰ ἐκτελέσῃ στὸν κόσμο ποὺ ἦρθε καὶ ποῖα ἔργα ἔπρεπε νὰ πραγματοποιήσῃ. Ἀπὸ ὅταν ἐβαπτίσθη εἰς τὸν Ἰορδάνην ἕως τὴ στιγμὴ ποὺ σταυρώθηκε στὸ Γολγοθᾶ ἐθεράπευε ἀσθενεῖς, ἔδινε τὸ φῶς στοὺς τυφλούς, ἐγιάτρευε παραλύτους, νεκροὺς ἀνάστανε καὶ μαζὶ μ' ὅλα αὐτὰ ἐκήρυττε τὴν ἀλήθειαν, ἐλευθέρωνε τὰς ψυχὰς ἀπ' τὴν ἁμαρτία καὶ ἀδιάκοπα ἔργο του εἶχε νὰ σώσῃ τὸν ἄνθρωπο ποὺ ἐβασανιζόταν ἀπ' τοὺς πειρασμοὺς τοῦ Διαβόλου. Κι' ἔπειτα ὅμως ἀπ' τὸ μαρτυρικό του θάνατο τὸ ἀξιοθαύμαστο ἔργο του συνεχίστηκε ἀπ' τοὺς μαθητάς του καὶ ὡς τὰ σήμερα συνεχίζεται καὶ θὰ συνεχισθῇ σ' ὅλους τοὺς αἰῶνας ἀπ' τὴν Ἐκκλησία του.

Μὲ τὸν σταυρικόν του θάνατον ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐπεσφράγισε τὸ ἔργο του. Ἐπέφερε τὴ συμφιλίωσι τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸ Θεό. Προσέφερε τὸν ἑαυτό του θυσία γιὰ νὰ σώσῃ τὸν ἄνθρωπο. Μὲ τὸ ἔργο του δὲ κατήργησε τὴν ἐξουσία τοῦ Διαβόλου. Τὸ κράτος τῆς ἁμαρτίας διαλύεται. Ἀλλὰ διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὸ μέγιστο αὐτὸ ἔργο πῶς ἐργάσθηκε; Εἰς τὸ ἔργο αὐτὸ τὸ κολοσσιαῖο ἀφωσιώθηκε μὲ πίστι καὶ ἀφοσίωσι ἀφάνταστη. Μέρα καὶ νύχτα, ὅσο ἦταν στὸν Κόσμο, τὸν ἀπασχολοῦσε ἡ φροντίδα τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου. Πολλὲς φορὲς λησμονοῦσε ἀκόμα καὶ νὰ φάγῃ. Καὶ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς κάποτε εἶπε στοὺς μαθητάς του ὅτι ἡ πιὸ γλυκειὰ τροφὴ σ' αὐτὸν ἦτο νὰ κάνῃ τὸ θέλημα τοῦ Πατρός του. Ὅ,τι κι' ἂν ἔκανε, τὸ ἔκανε γιατὶ αἰσθανόταν μεγάλη ἀγάπη γιὰ τὸν ἄνθρωπο. Ὑπέβαλλε τὸν ἑαυτό του σὲ κόπους καὶ στερήσεις ἐξ αἰτίας τῆς μεγάλης του ἀγάπης πρὸς ἡμᾶς. Βλέποντας τοὺς ἀνθρώπους νὰ ἐξουσιάζωνται ἀπ' τὴν ἁμαρτία, τοὺς λυπῶταν καὶ προσπάθησε καὶ τέλος πέτυχε νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ ἀπ' τὸ βαρύ της φορτίο.

Πιὸ πάνω εἴπαμε ὅτι τὸ ἔργο τοῦ Θεανθρώπου συνεχίζεται καὶ θὰ συνεχίζεται γιὰ πάντα ἀπ' τὴν Ἐκκλησία του. Ἀλλὰ ἀφοῦ ἐκεῖνος τὸ εἶχε ἐκτελέσει, γιατὶ νὰ συνεχισθῇ; Τὸ ἔργο αὐτὸ δὲν εἶχε σκοπὸ νὰ σώσῃ μονάχα τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ζοῦσαν τὴν ἐποχὴ ἐκείνη. Ἦταν ἔργο προωρισμένο νὰ σώσῃ καὶ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ποὺ θὰ ζοῦσαν κατόπιν καὶ θὰ ἐξακολουθοῦν νὰ ζοῦν εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἦταν ἔργο νὰ σώσῃ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ὁποιασδήποτε ἐποχῆς. Καὶ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ ἔργο αὐτὸ συνεχίζεται ἀπ' τὴ χριστιανικὴ Ἐκκλησία. Σ' αὐτὴ ἐμπιστεύθηκε ὁ Θεάνθρωπος τὴ συνέχισι τοῦ ἔργου του. Σὲ κάθε ἐποχὴ ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἀνάγκη νὰ ἀκούῃ τὴ θεία διδασκαλία. Ὁ κόσμος γιὰ πάντα θἄχῃ ἀνάγκη ἀπ' τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου. Πρέπει νὰ σωθοῦν ὅλοι ἐκεῖνοι ποὺ θὰ ζητήσουν μὲ εἰλικρίνεια καὶ πίστι τὴ σωτηρία τους. Τὸ Εὐαγγέλιον γιὰ πάντα θὰ εἶναι ὁ ὁδηγός μας. Δίχως αὐτό, θὰ μποροῦσε ἄνθρωποι ποὺ βρίσκονται στὴν πλάνη καὶ τὴν ἄγνοια, μ' ὅλο ποὺ θάθελαν νὰ σωθοῦν, νὰ μὴ μπορέσουν νὰ τὸ ἐπιτύχουν. Ἡ Ἐκκλησία ἔχει προορισμὸ κάθε μέρα νὰ κάνῃ καὶ νέους Χριστιανούς, κάθε μέρα καὶ κάθε στιγμὴ νὰ φροντίζῃ γιὰ τὴ σωτηρία μας. Ἔχει τὸν ὕψιστο προορισμὸ μιὰ μέρα νὰ στεγάσῃ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Γι' αὐτὸν τὸ προορισμὸ ὁ ἐπουράνιος Θεὸς φωτίζει καὶ ἑτοιμάζει τὴν ψυχὴν κάθε ἀνθρώπου, καὶ προσκαλεῖ μὲ τὴν φωνὴν τοῦ Εὐαγγελίου ὅλους τοὺς ἀνθρώπους νὰ πιστεύσουν. Ἀλλὰ καὶ ὅταν πιστεύσουν πάλιν αὐτὸ δὲν φθάνει. Πρέπει μ' ὅλη τους τὴν ψυχὴ νὰ φροντίζουν νὰ κάνουν ἔργα σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Τότε μόνον θὰ σωθοῦν πραγματικά. Τότε μόνον θὰ γίνουν γνήσιοι χριστιανοί. Τότε μόνον θἆναι ἄξιοι ν' ἀπολαύσουν τὰ ἀγαθὰ ποὺ προσφέρει ἄφθονα ὁ Θεὸς στὰ πραγματικὰ παιδιά του.

Λοιπὸν κι' ἐμεῖς ἔχοντες στὸ νοῦ μας πάντα ποιὸ προορισμὸ ἔχουμε νὰ [illegible], ἂς φροντίσωμε νὰ ἀφοσιωθοῦμε στὰ παραγγέλματα τοῦ Εὐαγγελίου μ' ὅλη τὴν ψυχή, καὶ μ' ὅλη μας τὴν καρδιὰ ἂς δείχνωμε τὴν εὐγνωμοσύνη μας στὸ σωτῆρα τῆς Ἀνθρωπότητος, γιὰ νὰ ἀξιωθοῦμε νὰ ζήσωμε κοντά του ἀπολαμβάνοντες τὴν χαρὰν καὶ τὴν ἀγαλλίασιν τῆς ἐπουρανίου του βασιλείας.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΟΥ ΥΠΑΙΘΡΟΥ

ΤΟ ΑΤΤΙΚΟΝ ΦΩΣ

ΚΑΙ "Ο ΘΕΙΟΣ ΑΙΘΗΡ" ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΟΥ Κ. Φ. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

*Ὦ θεῖε αἰθέρα καὶ γοργόφτερες σεῖς αὖρες,
καὶ ποταμῶν πηγὲς κι' ἀμέτρητο σὺ γέλιο
τῶν κυμάτων του πόντου καὶ σὺ Γῆ μητέρα...*

Αἰσχύλου: ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ

Ὅσο κι' ἂν τὸ ὕπαιθριο τοπίο τῆς Ἀττικῆς, ὅσο κι' ἂν τὰ βουνά της γοητεύουν τὴν ὅρασι μὲ τὶς ὑπέροχες γραμμές τους καὶ τὴν ἰδιορρυθμία τους καὶ μᾶς δίνουν τὴν ἰδιαίτερη φυσιογνωμία τῆς Ἀττικῆς, ὅμως ἐκεῖνο ποὺ ἐμψυχώνει τὰ πάντα, ποὺ τὰ δείχνει σὰν ὀπτασία ὀνείρου εἶναι ἡ ἀτμόσφαιρα, ὁ θεῖος αἰθέρας, τ' ἀσύγκριτο φῶς ποὺ διαχύνεται ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς κι' ἀγκαλιάζει καὶ περιλούζει τὰ πάντα μ' ἀσύλληπτους χρωματισμούς. Εἶναι ἀναμφισβήτητο πὼς ὁ αἰθέρας τῆς Ἀττικῆς, «ὁ Θεῖος Αἰθὴρ» τοῦ Αἰσχύλου, προκαλεῖ τὸ λεγόμενο ἀττικὸ θαῦμα, τὴν ἀέναη κι' ἀεικίνητη μεταλλαγὴ τῶν ἀποχρώσεων, ποὺ μοιάζει σὰν τὴ στροφὴ τῶν ἀηδονιῶν, ποὺ δὲν ἐπαναλαμβάνεται ποτὲ ἡ ἴδια. Καμμιὰ περιοχὴ τῆς γῆς δὲν παρουσιάζει αὐτὴ τὴν ποικιλία κι' αὐτὸ τὸν πλοῦτο τῶν χρωματισμῶν, ποὺ σπέρνει πάνω στὶς γραμμὲς ἢ στὶς χαράδρες τῶν βουνῶν, πάνω στὴ χλόη ἢ στὰ πεῦκα, πάνω στὶς ἐλιὲς καὶ τὰ κυπαρίσσια ἡ φωτοπλημμύρα τοῦ Ἀττικοῦ οὐρανοῦ. Νομίζει κανεὶς πὼς ἄπειροι μικροὶ ἥλιοι ἀόρατοι αἰωροῦνται μέσα στ' ἄπειρο καὶ γιομίζουν αὐτὴ τὴν ἀτμόσφαιρα καὶ στέλνουν τὶς ἀχτῖδες τους πάνω στὰ βουνὰ ἢ [illegible] πιὸ ζωηρὸ ἢ πιὸ ἀνοιχτὸ [illegible] πιὸ γλυκόθωρο. Ἡ διαφάνει[illegible] στιλπνότητα τ' οὐρανοῦ τῆς Ἀττικῆς εἶναι κάτι μοναδικὸ στὸν κόσμο, κάτι ποὺ φέρνει τὸν παρατηρητὴ στὴν ἔκπληξι ἢ στὸ θαυμασμό, στὴν ἔκστασι ἢ τὸ θάμπος. Τὰ μάτια σαστίζουν, ὅταν μάλιστα γιὰ πρώτη φορὰ βλέπουν αὐτὴ τὴν αἰθριότητα, αὐτὲς τὶς ἐναλλαγές, αὐτὲς τὶς ἀποχρώσεις, αὐτὴ τέλος τὴν ἀέναη ποικιλία τῶν χρωματικῶν τόνων.

Κι' ἡ διαύγεια αὐτή, αὐτὴ ἡ καθαρότητα συνεχίζεται καὶ τὴ νύχτα, τὴ νύχτα τὴ γιομάτη ἀχνόφως εἴτε μὲ τὴ λάμψι τῆς σελήνης εἴτε μὲ μόνα τ' ἀστέρια, εἴτε μὲ τὸ φῶς τ' Ἀποσπερίτη — τῆς Ἀφροδίτης τῶν Ἀρχαίων — ποὺ λάμπει σὰν ἀτίμητο διαμάντι μέσα στὸ στερέωμα τ' οὐρανοῦ πρὸς τὴ δύσι. Εἶναι νύχτες τόσο φωτεινὲς στὴν Ἀθήνα καὶ στὰ περίχωρα, τόσο διάφανες, ποὺ νομίζει κανεὶς πὼς τ' ἀστέρια χαμηλώνουν κι' ἀστράφτουν σὰν πολύτιμα πετράδια πάνω σ' ἕνα βαθυγάλαζο λεπτοκεντημένο πέπλο. Ἀλλὰ πῶς νὰ παραστήση κανεὶς τὶς νύχτες τῆς Πανσελήνου στὴν Ἀθήνα; Δὲν ξεχωρίζεις καλά, ἂν ἡ αἰθριότητα κι' ἡ γαλαζένια διαφάνεια, ποὺ πλανιέται ἀνάμεσα γῆς κι' οὐρανοῦ, εἶναι μέρα ἢ φωτεινὰ ξημερώματα. Ὑπάρχουν φεγγαρόλουστες νύχτες, τὸν Αὔγουστο ἢ τὸ Γενάρη, ποὺ φέρνουν τὴν ὅρασι καὶ ἔκστασι, ποὺ μεταφέρουν τὴν ὕπαρξι σὲ κόσμους ἄγνωστους μιᾶς παραδεισένιας περιοχῆς. Ἰδίως μέσα στὰ πυκνόφυλλα δάση τῆς Ἀττικῆς ἡ νύχτα εἶναι μυστικώτατη καὶ καταπληκτικὴ καὶ περιδιαβάζοντας κανεὶς αἰσθάνεται πὼς βρίσκεται μέσα σ' ἕνα καινούργιο κόσμο φωτοσκιάσεων. Κι' ὅταν ἡ σελήνη πάη νὰ δύση πρὸς τὰ ξημερώματα, τότε λάμπει σὰν ἀσημένιος κι' ὁλοπόρφυρος δίσκος, ἀκριβῶς ὅπως ὁ ἥλιος ποὺ ξεπροβάλλει στὴν ἀνατολή. Εἶναι νύχτες τῆς Πανσελήνου, ποὺ στέκεται ἀδύνατο στὸν ἄνθρωπο νὰ γύρη καὶ τὸν κυριεύει μιὰ τέτοια ἐγρήγορσι, ὥστε ξεχνιέται εὐχάριστα, χωρὶς νὰ τὸ νοιώθη, χωρὶς ὁ ὕπνος νἄρχεται νὰ τοῦ κλείση τὰ βλέφαρα. Καὶ τὸ συναίσθημα τοῦτο εἶναι τόσον ἀλλόκοτο καὶ ζωικό, ὥστε αἰσθάνεται τὸν ἑαυτό του σὰν ἠλεκτρισμένο, σὰν μαγνητισμένο ἀπὸ ἀόρατα μαγικὰ φίλτρα. Σὲ κανένα μέρος δὲν θὰ ταίριαζαν τόσο οἱ περίφημοι σολωμικοὶ στίχοι, ὅσο στὴν ἀττικὴ νύχτα:

Νύχτα γιομάτη θαύματα, νύχτα σπαρμένη μάγια!
Μάγεμα ἡ Φύσι κι' ὄνειρο στὴν ὀμορφιὰ καὶ χάρι!

Δὲν ὑπάρχει ἐποχὴ τοῦ χρόνου ποὺ νὰ μὴν παρουσιάζη κι' ἕνα ἐξαιρετικὸ καὶ μοναδικὸ θέλγητρο ἡ ἀττικὴ ἀτμόσφαιρα κι' ὁ φωτεινὸς οὐρανός της. Τὸ πανόραμα τῶν ἐναλλαγῶν καὶ τῶν ἀποτόμων ἀλλοιώσεων τοῦ φωτὸς χαρακτηρίζει κάθε περίοδο, μὰ φθάνει στὴν ἐντονώτερη ἀπόδοσι κατὰ τὶς λίγες μέρες τῆς ἀνοίξεως κι' ἰδίως κατὰ τὸ φθινόπωρο, ποὺ βαστάει ἀπὸ τὶς ἀρχὲς τοῦ Σεπτεμβρίου μέχρι τὸ Δεκέμβριο. Οἱ αὐγές, τὴν ἄνοιξι καὶ τὸ φθινόπωρο, ποὺ μοιάζουν καταπληκτικά, χαράζουν μὲ τοὺς πιὸ βαθυκυάνους χρωματισμοὺς κι' ὁ ἥλιος προβάλλει ἀπότομα κατάχρυσος, ἐνῷ τ' ἀπέναντι βουνὰ — Κορυδαλλὸς καὶ Πάρνηθα — βάφονται μενεξεδένια. Ἀλλ' οἱ χρωματισμοὶ αὐτοὶ δὲν διατηροῦνται. Σὲ λίγες στιγμὲς ἔχουν πάρει τὶς πιὸ ἀλλόκοτες ἀλλοιώσεις. Ὁ οὐρανὸς στὴ δύσι γίνεται καταγάλανος, ζαφείρινος, ἐνῷ ἡ ἀνατολὴ χρυσίζει κι' οἱ γραμμὲς τῶν βουνῶν ξεχωρίζουν, παίρνοντας τὴ φυσική τους ἔκφρασι. Τότε τὰ πεῦκα, τὰ κυπαρίσσια κι' οἱ ἐλιὲς φωτίζονται ἀπὸ μιὰ ἐσωτερικό-

Ἕνα μαγευτικὸ τοπίο τῆς Εὐβοίας πλησίον τοῦ Προκοπίου (Ἀχμὲτ-Ἀγά)

"Ολα αὐτὰ τὰ μέτρα ποὺ λαμβάνουν σήμερα τὰ διάφορα κράτη γιὰ νὰ προστατεύσουν τὸ ἐμπόριόν των, οἱ περιορισμοὶ εἰσαγωγῶν καὶ ἐξαγωγῶν, τὰ ἐπιμελητήρια, ὁ ἔλεγχος τοῦ συναλλάγματος καὶ ἡ δίωξις τῆς αἰσχροκερδείας, τὸ ὅπαν δηλαδὴ τῶν σκοπῶν τῶν ὑπουργείων τῆς Ἀγορανομίας καὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, δὲν θὰ ἀπετέλουν διὰ τὸν τυχὸν ἐπανερχόμενον στὴ ζωὴ μιὰ ἡμέρα ἀρχαῖον Ἀθηναῖον τίποτε ἄλλο παρὰ μίαν [illegible] γραφὴν τῶν ὅσων αὐτὸς πρὸ [illegible] καὶ ἐφήρμοσε, διὰ τὴν ἐπ[illegible]

Αἱ Ἀθῆναι [illegible] σιτάρ[illegible] τὴν ἀπαγο[illegible] ποῦσαν ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ ἐξασφαλίσουν ὅσον τὸ δυνατὸν μεγαλειτέρας ποσότητας σίτου καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ ἀπαγορεύσουν τὴν ἐξαγωγὴν ἀπὸ τὴν Ἀττικὴν [illegible] τοῦ ἐπεβάλλετο εἰς ἐκείνους ποὺ κερδοσκοποῦσαν εἰς τὸ σιτάρι.

Ἡ ἰδία ποινὴ ἐπεβάλλετο καὶ εἰς ἐκείνους ποὺ ἐξήγαγον σιτάρι ἀπὸ τὰς Ἀθήνας καὶ ἀκόμη [illegible]

Τὸ σιτάρι τῶν Ἀθηναίων προ[illegible] Χερσονήσου, ἀλλ' ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὴν Ρόδον τὴν Κύπρον τὴν

Η ΜΕΡΙΜΝΑ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΣΙΤΑΡΙ

Σικελίαν καὶ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον καὶ τὴν Συρίαν.

Διὰ νὰ παροτρυνῃ ἡ πολιτεία τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ σίτου εἰς τὰς Ἀθήνας [illegible] τοι, ἐκτὸς τῶν φορολογικῶν δι[illegible] καὶ διὰ κατασχέσεως τοῦ πλοίου του.

Τὸ σιτάρι ποὺ ἔφθανεν εἰς τὸν λιμένα τοῦ Πειραιῶς [illegible] ὑπ' ὄψιν τὸν ἀριθμὸν τῶν κατοίκων τῶν δύο πόλεων.

Καὶ κατὰ μὲν τὸν καιρὸν τῆς εἰρήνης τὰ πάντα ἦσαν σχετικῶς εὔκολα. Οἱ ἐνέργειες αὐτὲς ἐξετελοῦντο ὅπως καθωρίζοντο. Ἀλ[illegible] ηρεις — τοῦ ἐχθροῦ περιπολοῦσαν γιὰ νὰ ἐπιτύχουν τὸν ἀπο[illegible] Πλοῖα φέροντα φορτία [illegible]

σίτου συνελαμβάνοντο καὶ ὡδηγοῦντο εἰς ἄλλους λιμένας. Γιὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς τὸ ἐμπόριον κατὰ τὰς περιόδους τοῦ πολέμου [illegible] λιτείαν. Τότε ἐμπορικὰ σκάφη [illegible]

[illegible] ἑξῆς:

1) Οἱ πωληταὶ σίτου νὰ μὴ κερδίζουν πλέον τοῦ ἑνὸς ὀβολοῦ κατὰ μέδιμνον, εἰς τοὺς παραβά[illegible] 4) Νὰ μὴ ἐξάγωνται ἀπὸ τὰς Ἀθήνας σῦκα (συκοφάνται [illegible]

ταύτης) καὶ 5) Νὰ μὴ ἐξάγεται ξυλεία, πίσσα καὶ λινον.

Τὰς θέσεις αὐτὰς κατελάμβανον ἑκάστοτε προσωπικότητες γνωσταὶ εἰς τὴν ἱστορίαν ἀπὸ τὴν γενικήν των δρᾶσιν. Αἴφνης ὁ μέγας ρήτωρ Δημοσθένης ὑπῆρξεν ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν σιτώνης. Καθήκοντα δὲ τοῦ σιτώνου ἦσαν νὰ διαχειρίζεται τὸ σιτάρι κατὰ τὰς ἐποχὰς σιτοδειῶν. Τότε μεγάλαι ποσότητες σίτου συνεκεντροῦντο εἰς ἀποθήκας καὶ ἐ[illegible] μικροτέραν τιμήν.

[illegible] καὶ αὐτῶν τῶν [illegible]

Τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἐλαμβάνοντο τότε ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἀντεγράφησαν καὶ ἀπὸ ἄλλας πολιτείας, ἠκολουθήθησαν δὲ μετέπειτα καὶ ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους, οἱ [illegible]

τητα σὰν νἆναι ζωντανὲς ὑπάρξεις καὶ φαίνονται σὰ ν' ἀναπνέουν τὸν καθαρὸ ἀέρα τῆς ἀνοίξεως ἢ τοῦ φθινοπώρου. Τὰ μεσημέρια πρὸς τὶς δύο, κι' ὅταν ὁ ἥλιος λάμπη καταμεσῖς τ' οὐρανοῦ, τότε ἡ ἀνατολὴ κι' ἡ δύσι χρωματίζονται μὲ τὰ πιὸ βαθειὰ χρώματα ποὺ φθάνουν στὸ λουλακί.

Ἀλλὰ τί νὰ πῇ κανεὶς γιὰ τὶς ὁλοπόρφυρες δύσεις τῆς Ἀττικῆς; Τότε [illegible] μεταμορφώνονται χρωματικῶς ἀπὸ τὶς συνεχεῖς ἐναλλαγὲς τοῦ φωτός. Νομίζει κανεὶς πὼς εἶναι κατάσπαρτος ἀπὸ μενεξέδες κι' ἄλλοτε ἀπὸ ὁλόχρυσες ἀνταύγειες ποὺ τὸν δείχνουν σὰν πυρ[illegible] ρεῖ νὰ παρακολουθήση κανεὶς αὐτὸ τὸ ἐξαίσιο θέαμα τῆς αὐγῆς ἢ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἥλιου ἢ τῆς δύσης καὶ νὰ τὸ χαρῇ σ' ὅλες του τὶς λεπτομέρειες. Ὑπάρχουν συγκινήσεις, ὑπάρχουν μεταπτώσεις καὶ συναισθήματα, ποὺ ποτὲ δὲν φθάνουμε νὰ διατυπώσουμε, ὄχι ὅπως θέλουμε, ἀλλ' ἁπλῶς νὰ πλησιάσουμε μὲ τὴ σκέψι ἢ φαντασία μας καὶ τέτοια εἶναι ἐκεῖνα ποὺ μᾶς χαρίζει ἡ θέα τ' οὐρανοῦ τῆς Ἀττικῆς μὲ τὶς [illegible] ποὺ τὸν πλημμυρίζουν. Ἴσως μὲ πῆτε ὑπερβολικό. Ἀλλὰ θ' ἀρκεσθῶ ν' ἀναφέρω τὴ γνώμη τοῦ μεγαλειτέρου γεωγράφου κι' ἀστρονόμου τοῦ περασμένου αἰῶνα, τοῦ Reclus, γιὰ τὴν αἰσθητικὴ ἀνωτερότητα τ' [illegible] Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ἀττικῆς.

«Ὁ οὐρανὸς τῆς Ἰταλίας ποὺ τόσο φημίζεται, ὁ οὐρανὸς τῆς ὡραίας Ἰωνίας ποὺ τόσο τραγουδήθηκε, δὲν δύνανται νὰ παραβληθοῦν μὲ τοὺς ζαφειρένιους οὐρανοὺς τῶν Ἀθηνῶν. Ἂν ὑπάρχῃ ἕνα κεφάλαιο στὸ ὁποῖο οἱ ποιητὲς δὲν εἶπαν ψέματα, αὐτὸ ἀναμφιβόλως ἀφορᾷ τὸν οὐρανὸ τῶν Ἀθηνῶν. Ἡ ἔλλειψις μεγάλης ποσότητος ὑγρασίας, ἡ ἀπουσία τῶν νεφῶν ἀπὸ τὸ στερέωμα, ἑνωμένες μ' ἄλλους φυσικοὺς λόγους, δίνουν στὸν οὐρανὸ αὐτὸ τὸ λαμπρὸ χρῶμα, στὴν ἀτμόσφαιρα τὴν ἐξαίσια διαφάνεια, στὸν ὁ[illegible] διαγράφεται καθαρώτατος. Ὅταν τέλος ἡ πανσέληνος λάμπη τὸ φῶς εἶ[illegible] τὸ δυσκολώτερο χειρόγραφο. Κι' αὐτὰ τἄστρα ἀφήνουν φῶς καὶ τ' ἀντικείμενα τῆς γῆς σχηματίζουν σκιὰ πάνω στὸ λευκὸ χρῶμα. Τοῦτο δὲν συμβαίνει παρὰ μόνο στὸ Βιντίλι τῆς Ἰταλίας». Καὶ συμπεραίνει: «Παρόμοιος οὐρανὸς καὶ παρόμοιο φῶς, ἑνούμενα μὲ τὴ φύσι τοῦ ἐδάφους καὶ τὴ γεωλογικὴ μορφὴ τῆς χώρας, δίνουν στὸν ὁρίζοντα τῶν Ἀθηνῶν κάτι ποὺ δὲν δύναται νὰ τὸ συναντήση κανεὶς σ' ἄλλη πόλι τοῦ κόσμου». Σημειώνουμε πὼς τὸ φυτόμετρο δείχνει στὴν Ἀθήνα τοὺς ἀνώτερους βαθμοὺς καὶ τὸ κυανόμετρο φθάνει πολλὲς φορὲς στὰ 11, πρᾶγμα ποὺ δὲν συμβαίνει σὲ καμμιὰ περιοχὴ τῆς γῆς.

Ὅλες [illegible] τὶς αἰσθητικὲς κι' ἐπι[illegible] καὶ τῶν γύρω [illegible]

Ὦ φῶς [illegible] τῆς Ἀττι-
κῆς ἡμέρας,
ὦ καταγάλανοι οὐρανοὶ καὶ σεῖς βου-
νὰ καὶ κάμποι,
[illegible]

ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ ΜΑΣ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΦΙΛΟΙ

Ὑπὸ Η. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

11. (Συνέχεια)

Οἱ νέοι ποὺ ἔκαναν τὸ χρέος τους ἦσαν βέβαιοι πὼς θὰ προκόβανε μαζί του, κι' οἱ γέροι ποὺ εἶχαν ἀποστάσει πιὰ πολεμῶντας ἔπαιρναν γιὰ ἀνταμοιβὴ τῆς ὑπηρεσίας ποὺ πρόσφεραν στὴν πατρίδα, χωράφια καρπερὰ στὴν Ἀσία γιὰ νὰ ζήσουν εἰρηνικὰ τὶς ὑπόλοιπες μέρες τῆς ζωῆς τους.

Ἔτσι πολέμησε τὸν Σεῖφ Ἐδδωλάχ, τὸν φοβερὸ Ἐμίρη τοῦ Χαλεπιοῦ, καὶ τοὺς Σαρακηνοὺς ἄρχοντους τῆς Ταρσοῦ καὶ τῆς Μοσούλης καὶ οἱ περίφημες νῖκες του ἐνάντια σ' ὅλους τούτους δὲν εἶχον ἀφορμὴ μονάχα τὴ στρατηγική του μεγαλοφυΐα μὰ καὶ τὴν ἀφοσίωση τῶν στρατιωτῶν του.

Στὴν οἰκογένεια τῶν Φωκάδων ἡ στρατιωτικὴ τέχνη ἦταν μιὰ παράδοση πιά. Ὁ παπποῦς τοῦ Νικηφόρου, τὸν καιρὸ τοῦ Βασιλείου τοῦ Α', εἶχε λευτερώσει τὴν Ἰταλία καὶ τὴ Σικελία ἀπὸ τοὺς μαύρους κατακτητές. Ὁ πατέρας του ὁ Βάρδας Φωκᾶς ἦταν Μέγας Δομέστικος τῆς Ἀνατολῆς ἄλλοτε, στρατηγὸς ἔνδοξος κι' ἀγαπητὸς ἀπὸ τὸ λαό, ὁ θεῖος του Λέων πολέμησε τοὺς Βουλγάρους καὶ παρὰ λίγο μάλιστα νἄνεβῆ στὸ θρόνο τοῦ Βυζαντίου... Ὅλη ἡ γενιὰ κρατοῦσε στὸ αἷμα της θαρρεῖς τὶς ἀρετὲς τοῦ καλοῦ στρατιώτη, σὰν ἔνστιχτο.

Ἕνας ἄλλος θεῖος του, ὁ Μιχαὴλ Μαλεῖνος ἦταν ἀσκητής, ἅγιος ἄνθρωπος.

Θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ ὑποστηρίξη πὼς ἀπὸ τοῦτον κληρονόμησε τὴ βαθειὰ θεοσέβεια ὁ Νικηφόρος· μὰ στὴν ἐποχὴ τούτη ὅλοι ἦσαν θεοφοβούμενοι ἢ τοὐλάχιστον ἔκαναν τοὺς θεοφοβούμενους.

Ἀπὸ τὰ δυτικὰ ὡς τὰ ἀνατολικὰ σύνορα τῆς αὐτοκρατορίας, ὅπου βρισκότανε ὄμορφο μέρος ξεμοναχεμένο, καλὸ γιὰ ν' ἀποτραβηχτῆ κανείς, νὰ ξεχάση τὰ ἐγκόσμια καὶ ν' ἀφιερωθῆ στὸ θεό, ἔβλεπες νὰ ὑψώνεται κι' ἕνα κοινόβιο ἢ μάντρα ἢ σκήτη. Χιλιάδες τέτοια «πολιτεῖαι ἰσάγγελοι», ἢ «παράδεισοι τῶν καλλικάρπων δένδρων τῶν ἀρετῶν», ὅπως τὰ ἔλεγαν, μὲ διαφορετικοὺς ὀργανισμοὺς καὶ κανόνες ποὺ προσπαθοῦσαν νὰ συντονίσουν τὴ ζωὴ καὶ τὶς ἀπαιτήσεις της σ' ἕνα δρόμο θεάρεστο... Μεγάλο μέρος ἀπὸ τὸν πληθυσμὸ τῆς αὐτοκρατορίας ἦσαν καλόγεροι ἀπὸ κάθε τάξη, ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ καὶ ἄρχοντοι πλούσιοι, ποὺ κρατοῦσαν ἀπὸ βασιλικὲς γενιές, καὶ βασιλιάδες ἀκόμη. Μὰ κι' ὅσοι δὲν εἶχαν «περιβληθῆ τὸ σχῆμα», σὰν νὰ εἶχαν κάποια τύψη, γι' αὐτὸ λογάριαζαν πάντα νὰ ζήσουν τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς τους τραβηγμένοι ἀπὸ τὸν κόσμο μὲ προσευχὲς καὶ νηστεῖες καὶ νὰ ἐξιλεωθοῦν ἔτσι γιὰ κάθε τους ἁμάρτημα «ἑκούσιον ἢ ἀκούσιον».

Στὴν ψυχολογία τῶν ἀνθρώπων σπουδαῖο ρόλο παίζει ὁ φόβος τοῦ θανάτου, μὰ οἱ Βυζαντινοὶ δὲν σκέφτονταν τόσο τὸ θάνατο, ὅσο τὸ τί θ' ἀκολουθοῦσε ὕστερα ἀπ' αὐτόν, τὴν Κόλαση ἢ τὸν Παράδεισο...

Ὡς τόσο ἡ τάση αὐτὴ στὸν καλογερισμὸ παρουσίαζε πολλὰ κακά. Οἱ περισσότεροι, ἀπὸ παρεξήγηση βέβαια, περιώριζαν ὅλες τὶς ἔγνοιες καὶ τὴ δράση τους ἐγωϊστικὰ γύρω ἀπὸ τὸν ἑαυτό τους καὶ ἔδειχναν μιὰ τέτοια ἀδιαφορία γιὰ κάθε τι ἄλλο, ποὺ ἡ αὐτοκρατορία γιὰ νὰ διατηρήση τὴν ἀκεραιότητά της κατάφευγε σὲ μισθοφόρους, καθὼς εἴπαμε καὶ πιὸ πρίν, καὶ μ' αὐτοὺς προσπαθοῦσε νὰ κρατήση τὶς ἐχθρικὲς ἐπιδρομές. Ἐξ ἄλλου τὸ κῦρος τῶν καλογέρων ἦταν μεγάλο ἐπάνω στὸ λαὸ καὶ πολλὲς φορές, ἀπὸ ἀγραμματωσύνη καὶ φανατισμό, γίνονταν κακοὶ σύμβουλοί του καὶ τὸν παρακινοῦσαν σὲ ἔργα, ὄχι βέβαια θεάρεστα. Μεγάλοι ἱεράρχες, ὅπως π.χ. ὁ Εὐστάθιος Θεσσαλονίκης, μ' ὅλο ποὺ ἦταν θερμὸς ὀπαδὸς τοῦ μοναχικοῦ βίου, ἀνάφερε καὶ κατηγόρησε τέτοια ἀνάξια καμώματα.

Ἰδιαίτερα στὸ τέλος τοῦ δέκατου αἰῶνα, βλέπουμε σ' ὁλόκληρο τὸν Χριστιανικὸ κόσμο ἕνα παράξενο φαινόμενο ποὺ μοιάζει μὲ ὑστερικὸ φόβο. Πολλοὶ πιστεύανε πὼς χίλια χρόνια ὕστερα ἀπὸ τὴ γέννηση τοῦ Χριστοῦ θἄρθη τὸ τέλος τοῦ κόσμου. Σωστὴ θρησκοληψία λοιπὸν ἔπιασε προπάντων τὸ λαό. Στὸ κάθε τι ἔβλεπε θεϊκὰ σημάδια κι' ἄκουε πρόθυμα ἐκείνους ποὺ τὰ ἐξηγοῦσαν τάχα, μὰ ποὺ δὲν ἔκαναν τίποτ' ἄλλο παρὰ νὰ μεταχειρίζωνται τὴν κατάσταση τούτη κατὰ τὸ συμφέρο τους.

Ὁ Νικηφόρος Φωκᾶς μ' ὅλη τὴν ἐξυπνάδα του, τὴ βαθειά του κρίση γιὰ τὰ πρόσωπα καὶ τὶς περιστάσεις, δὲν ἔμεινε ἀνεπηρέαστος ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς του. Συχνὰ ἀντάμωνε μὲ καλογέρους κι' ὁ πόθος του, ποὺ ἔμεινε ὅμως ὡς τὸ τέλος ἀνεκπλήρωτος, ἦταν νὰ χτίση μοναστήρι καὶ ν' ἀποτραβηχτῆ ἐκεῖ γιὰ νὰ ζήση τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς του... Πολλὲς φορὲς σὲ στιγμὲς κρίσιμες εἶχε ἀποφασίσει νὰ τὰ παρατήση ὅλα λυτὰ δεμένα, ἀξιώματα καὶ δόξες ἐγκόσμιες. Μὲ πολὺ κόπο ὁ ἀδερφός του ὁ Λέων κατάφερνε τότε νὰ τὸν συγκρατῆ.

«Τὸ χρέος ἐμᾶς τῶν στρατιωτικῶν εἶναι βαρύτερο, τοῦ ἔλεγε, καὶ ἡ ὑπηρεσία ποὺ προσφέρουμε στὸν Χριστιανισμὸ δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ λογαριαστῆ μεθαύριο πρὸς ὄφελός μας. Ὁ Θεὸς σὲ προίκισε μὲ στρατιωτικὴ ἀξία, μὲ ἀνδρεία καὶ γνώση γιὰ νὰ ὑπερασπίσης τὸ ποίμνιό του ἀπὸ τὸ δαίμονα τοῦ κακοῦ καὶ δὲν ἔχεις τὸ δικαίωμα νὰ παρατήσης τὴ θέση σου. Θυμᾶσαι τὴν παραβολὴ τῶν ταλάντων καὶ πὼς τιμώρησε ὁ κύριος τὸ δοῦλο ποὺ ἀπὸ ἐγωϊστικὸ ὑπολογισμὸ ἔκρυψε ὅσα χρήματα τοῦ ἐμπιστεύτηκε βαθειὰ στὴ γῆ;».

Ἂν τὰ λόγια τοῦτα δὲν ἔπιαναν τόπο, ὁ Λέων κατάφευγε τότε σ' ἄλλο μέσο πιὸ συντελεστικό. Τοῦ ἔφερνε τὸν Ἀθανάσιο τὸν Ἀθωνίτη, ἕναν ἅγιο ἄνθρωπο, ποὺ περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλον σεβότανε καὶ ἄκουε ὁ Νικηφόρος. Μὲ τοῦτον εἶχε γνωριστῆ ὅταν ἀκόμα ἦσαν παιδιὰ σὲ κάποιο μοναστήρι στὸν Ὄλυμπο τῆς Βιθυνίας, ὅπου ἡγούμενος ἦταν ὁ Μιχαὴλ Μαλεῖνος.

Μέσα στὸ ἥσυχο κεῖνο περιβάλλον, στὴ γαλήνη τοῦ τοπίου καὶ κάτω ἀπὸ τὶς ὁδηγίες καὶ τὶς συμβουλὲς τῶν ἁγίων πατέρων, τὰ δυὸ παιδιὰ μεγάλωσαν μ' ἕνα πόθο: ν' ἀφιερώσουν γιὰ πάντα τὸν ἑαυτό τους στὸν Κύριο καὶ νὰ ζήσουν μιὰ ζωὴ ἥσυχη, μακρυὰ ἀπὸ τὸν θόρυβο τοῦ κόσμου καὶ τοὺς πειρασμούς του. Ὠνειρευόταν ἀκόμα ν' ἀναμορφώσουν τὴν κοινοβιακὴ ζωὴ μὲ κανονισμοὺς αὐστηροὺς κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Μιχαὴλ Μαλεΐνου, ποὺ ἦταν «ἀνὴρ ἱερὸς καὶ τῆς μοναδικῆς πολιτείας ἀκριβέστατος διδάσκαλος» καὶ νὰ χτίσουν ἕνα μεγάλο μοναστήρι κι' αὐτοί, ποὺ νὰ σταθῆ τὸ πρότυπο καὶ ὁ φωτεινὸς ὁδηγὸς γιὰ ὅλους τοὺς μοναχοὺς τῆς Χριστιανωσύνης.

Ἡ μοῖρα ὅμως τοὺς χώρισε. Ὁ Βάρδας Φωκᾶς, ὁ πατέρας τοῦ Νικηφόρου, τράβηξε κοντά του τὸ γυιό του καὶ τὸν ἀνάγκασε ν' ἀκολουθήση τὸ στρατιωτικὸ στάδιο. Ἔτσι μονάχα ὁ Ἀθανάσιος πῆρε τὸ χρίσμα. Ὡς τόσο οἱ δυὸ νέοι ἐξακολούθησαν νὰ εἶναι φίλοι, ν' ἀλληλογραφοῦν καὶ ὅταν δίδονταν εὐκαιρία νὰ σμίγουν ἢ ν' ἀναθυμοῦνται τὴν ὑπόσχεση ποὺ εἶχαν δώσει συναμεταξύ τους... Καὶ τώρα ἀκόμη, ποὺ ἦταν μεστωμένοι ἄντρες καὶ στὴν κορφὴ τῆς δράσης τους, τώρα ποὺ ὁ ἕνας ἦταν δομέστικος καὶ μάγιστρος τῆς αὐτοκρατορίας καὶ ὁ ἄλλος φημισμένος ἀσκητὴς γιὰ τὴν ἁγιότητά του, μ' ὅλο ποὺ βρίσκονταν σὲ τόσο διαφορετικοὺς δρόμους, δὲν ἔπαψαν νὰ πιστεύουν στὸ παιδικό τους ὄνειρο... Νὰ χτίσουν τὸ μοναστήρι... Αὐτὸ θὰ ἦτο τὸ μέσο ποὺ θὰ ἕνωνε πάλι τὴ ζωή τους κάτω ἀπὸ τὸν ἴδιο σκοπό.

Ὁ Ἀθανάσιος μάλιστα εἶχε βρῆ καὶ τὸν τόπο ποὺ τ' ὄνειρό τους τοῦτο θἄπαιρνε σάρκα καὶ ὀστᾶ... Ὁ Ἄθωνας. Ἡ στενὴ χερσόνησο, ποὺ μπαίνει βαθειὰ στὴ θάλασσα καὶ προσπα-

θεῖ, θαρρεῖς, ν' ἀποχωριστῆ ὁλότελα ἀπὸ τὴν ὑπόλοιπη στεριὰ καὶ νὰ ἐξαγνιστῆ μέσα στοὺς ἄσπρους ἀφροὺς ποὺ τὴν περιβρέχουν... Τὰ ἰσκιερὰ δένδρα περιγιάλια... πέρα ὁ ἀνοιχτὸς ὁρίζοντας ποὺ ἀφήνει τὸ μάτι λεύτερο νὰ ὀνειροπολήση καὶ νὰ χαρῆ τὴν ἀπεραντοσύνη... καὶ κυρίαρχη, πάνω ἀπ' ὅλα τοῦτα, ἡ σκοτεινὴ ἐπιβλητικὴ κορφὴ τοῦ βουνοῦ, σκεπασμένη ὅλο τὸ χρόνο σχεδὸν ἀπὸ σύννεφα. Θαρρεῖς πὼς κεῖ πάνω τὸ αὐστηρὸ πρόσωπο τοῦ Κυρίου τοῦ οὐρανοῦ ἐπιβλέπει τὴ γῆ καὶ «π ο ι ε ῖ α ὐ τ ὴ ν τ ρ έ μ ε ι ν». Τὸ μέρος τοῦτο τὸ γύρισε ὁλόκληρο μὲ τὰ πόδια ὁ Ἀθανάσιος, βυθίστηκε μέσα στὰ δάση, ποὺ θροῦν ἀκόμα καὶ στὴν καρδιὰ τοῦ καλοκαιριοῦ ἀπὸ δροσόπνοες αὖρες, ἀνέβηκε στὰ ξέφωτα, σκαρφάλωσε χέρια-πόδια στὶς βουνοπλαγιὲς καὶ στοὺς γκρεμνούς, σὰν ἀγρίμι ποὺ γυρεύει νὰ βρῆ τόπο νὰ κάνη τὴ μονιά του, κι' ἕνα ἀπομεσήμερο λαχανιασμένος, ξέπνοος, ἔπεσε καὶ κοιμήθηκε κοντὰ σὲ μιὰ πηγή. Εἶδε τότε ὄνειρο...

Σὰ νάτανε λέει κάποιος ἄλλος καὶ ἔστεκε ἐκεῖ στὸ ἴδιο μέρος κι' ἔβλεπε τὸν ἑαυτό του νὰ κοιμᾶται ξαπλωμένο... Καὶ σὰν νάξερε πὼς κάτι θὰ γίνη, ποὺ δὲ χωρεῖ στὸ μυαλὸ τοῦ ἀνθρώπου, ἕνα θαῦμα λόγου χάρη, καὶ πὼς ὁλόκληρη ἡ φύση γύρω τὸ περίμενε τοῦτο τὸ θαῦμα κι' ἔτσι τὰ φύλλα ἔστεκαν ἀκίνητα καὶ τὸ νερὸ ἀκόμα σταμάτησε τὸ μουρμούρισμά του καὶ δὲν ἄκουες λάλημα πουλιοῦ κοντὰ ἢ ἀπόμακρα. Ξαφνικὰ μέσα στὴ γαλήνη ἔλαμψε κάτω ἀπὸ τὰ ἰσκιερὰ δέντρα ἕνα φῶς. Ἕνας ἄγγελος μὲ λευκὴ περιβολὴ καὶ μ' ἕνα θυμιατήρι στὸ χέρι ποὺ σκορποῦσε ὁλοῦθε θεϊκὴ εὐωδία ἀνέβαινε μὲ σκυφτὸ τὸ κεφάλι, σὰν νὰ μετροῦσε θαρρεῖς τὰ βήματά του... Πλησίασε στὸν κοιμισμένο, τὸν σκούντηξε ἐλαφρὰ μὲ τὸ πόδι καὶ σὰν εἶδε πὼς δὲν ξυπνοῦσε ἄρχισε νὰ βαδίζη ὁλόγυρα μὲ τὸν ἴδιο τρόπο ἢ σὰν ν' ἀκολουθοῦσε σημαδεμένα χνάρια κάτω στὸ χῶμα ποὺ μονάχα αὐτὸς ἔβλεπε. Ἔκαμε τὸ γῦρο σὲ μιὰ ὁλόκληρη περιοχὴ τρεῖς φορὲς θυμιατίζοντας κι' ὕστερα σκυφτός, σιωπηλὸς πάντα, τράβηξε ἀπὸ τὸν ἴδιο δρόμο ποὺ ἦρθε καὶ χάθηκε κάτω ἀπὸ τὰ δέντρα.

Ὁ Ἀθανάσιος ξύπνησε μὲ μιὰ τέτοια λαχτάρα ποὺ ἡ καρδιά του χτυποῦσε σὰν τοῦ πουλιοῦ... Ἦταν ὄνειρο τάχα; Στὸν ἀέρα ἔνοιωθε ἀκόμα τὴ μυρουδιὰ ἀπὸ τὸ θυμίαμα. Ὁλοφάνερο πὼς ἐδῶ κατὰ τὴ βουλὴ τοῦ Κυρίου ἔπρεπε νὰ χτίση τὸ μοναστήρι.

Ἔπεσε γονατιστὸς κάτω στὸ χῶμα καὶ προσευχήθηκε μὲ τόση κατάνυξη, τόσο ἀπολησμόνησε τὸν ἑαυτό του καὶ τὸν κόσμο τοῦτο καὶ τὶς ὧρες ποὺ περνοῦσαν πού, σὰν σηκώθηκε νὰ φύγη, ἔλαμπαν τ' ἀστέρια ψηλὰ στὸν οὐρανό...

Τὴν ἄλλη μέρα ἔγραψε γράμμα στὸ Νικηφόρο. Τοῦ ἱστοροῦσε καταλεπτῶς τὸ τί ἔτρεξε καὶ τοῦ ζητοῦσε χρήματα, σύμφωνα μὲ τὴν ὑπόσχεση ποὺ τοῦ εἶχε δώσει.

([illegible]

Μύκονος

ΤΟ ΗΡΩΙΚΟ ΝΗΣΙ ΤΗΣ ΜΑΝΤΩΣ ΜΑΥΡΟΓΕΝΟΥΣ

Ἡ Μύκονος εἶναι κι' αὐτὴ ἕν' ἀπὸ τὰ πιὸ ἀνεμοδαρμένα νησιὰ τῶν Κυκλάδων. Ὅλ' οἱ ἀέρηδες ποὺ χτυποῦν τὴν Τῆνο, κι' ὅλ' οἱ βοριάδες ποὺ κατεβαίνουν ἀπὸ τὸ ὄρος τοῦ Τσικνιᾶ, ξεμπουκάρουν μέσ' ἀπὸ τὸ στενὸ κανάλι ποὺ χωρίζει τὰ δυὸ νησιά, ἀπάνω στὴ Μύκονο. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ θάλασσά της εἶναι πάντα γεμάτη κύματα ἀλλὰ καὶ γεμάτη θαυμάσιες σκοῦρες ἀποχρώσεις, τόσο σκοῦρες, μπλέ, πράσινες, μώβ, ποὺ πολλὲς φορὲς λὲς καὶ ἀγγίζουν τὸ μελανὶ χρῶμα. Μέσα σὲ τέτοιο δυνατὸ σκοῦρο φόντο τὰ κάτασπρα της σπίτια κόβουν τόσο ἀπότομα τὴν ἐκτυφλωτικὴ λευκότητά τους, ὥστε νὰ νομίζη κανεὶς πὼς ἔχει μπρός του μιὰ χιονισμένη πολιτεία, ποὺ μοιάζει μὲ κάτι τὸ φανταστικό, τὸ ἀπίθανο. Ἡ ὁμοιομορφία τῶν σπιτιῶν ποὺ ἐδῶ κράτησαν ἀτόφιο τὸ ρυθμὸ τῆς κυκλαδίτικης ἀρχιτεκτονικῆς, οἱ χαμηλὲς ἐκκλησοῦλες, 360 τὸν ἀριθμό, μὲ παλαιότατες εἰκόνες καὶ ὁλοσκάλιστα βυζαντινὰ τέμπλα, τὰ στενὰ κάτασπρα δρομάκια μὲ τὶς ἀσβεστωμένες σκάλες, οἱ ἀνεμόμυλοι, ποὺ ὁλημερὶς στριφογυρίζουν τ' ἄσπρα τους πανιά, οἱ σκαλιστοὶ περιστεριῶνες ἐδῶ λιγώτεροι ἀπὸ τὴν Τῆνο, τὰ ξερὰ κι' ἐδῶ ὁλόγυρα βουνά, δίνουν ἕνα καθαρὸ προσωπικὸ χαρακτῆρα στὸ ὡραῖο αὐτὸ νησάκι ποὺ μοιάζει μὲ νησὶ μακρινοῦ παραμυθιοῦ.

Μόλις πατήσουμε τὴν προκυμαία τοῦ ἡμιστρόγγυλου λιμανιοῦ της καὶ προχωρήσουμε λίγα βήματα πέφτει τὸ μάτι μας σὲ μιὰ ψηλὴ μαρμάρινη στήλη ποὺ βαστάει μιὰ ὡραία καὶ περήφανη γυναικεία προτομή. Εἶναι ἡ προτομὴ τῆς μεγάλης ἡρωίδος τοῦ Εἰκοσιένα, τῆς Μαντῶς Μαυρογένους. Ἡ ἐξαιρετικῆς ὀμορφιᾶς αὐτὴ κόρη, ποὺ ἡ καταγωγή της κρατοῦσε ἀπὸ μεγάλους ἄρχοντες καὶ τιτλούχους τῆς Μολδοβλαχίας, Ἕλληνες καὶ μάλιστα Κυκλαδῖτες τὴν καταγωγή, ἔβγηκε

Η Μα[illegible]

στὸν ἀγῶνα τοῦ Εἰκοσιένα κι' ἔλαβε ἐνεργὸ μέρος σὲ φοβερὲς μάχες. Ἴσως σὲ καμμιὰ ἄλλη περίστασι μᾶς δοθῆ εὐκαιρία νὰ περιγράψωμε ἐκτενέστερα τὴ ζωή της καὶ τὴ δρᾶσι της. Ἀλλὰ ἐδῶ, μιὰ καὶ βρισκόμαστε στὴ Μύκονο, θὰ ἱστορήσωμε μέσ' ἀπὸ γενικὲς γραμμὲς τὸ πῶς αὐτὴ ἡ μεγάλη ἡρωίδα ἔσωσε τὸ νησάκι αὐτὸ ἀπ' τὴν καταστροφή.

Ὅταν ξέσπασε ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπανάστασι, τὰ νησιὰ ξεσηκώθηκαν ἀμέσως καὶ βγήκανε στὸν ἀγῶνα, κυρίως οἱ Σπετσιῶτες, οἱ Ὑδραῖοι καὶ Ψαριανοί. Κανάρηδες, Τομπάζηδες, Μιαούληδες, Μπουμπουλίνα κι' ἄλλοι θαλασσομάχοι ἀτρόμητοι μὲ τὴν ψυχὴ γεμάτη θάρρος καὶ πίστι στὸν ἱερὸ ἀγῶνα. Τὴ Μύκονο, ποὺ ἦταν ἕν' ἀπὸ τὰ ναυτικώτερα νησιά, τὴν ξεσηκώνει ἡ Μαντῶ Μαυρογένους. Ἁρματώνει πολλὰ καράβια μὲ παλληκάρια καὶ μὲ δικά της χρήματα καὶ τὰ στέλνει νὰ ἑνωθοῦν μὲ τοὺς ἄλλους νησιῶτες στὸ πέλαγος. Μιὰ νύχτα τοῦ Ὀκτωβρίου 1822 ἐφάνηκαν τουρκικὰ καράβια ἀνάμεσα στὴν Τῆνο καὶ στὴ Μύκονο καὶ μιὰ ἀλγερινὴ γαλέρα βάζει πλώρη πρὸς τὴ Μύκονο. Ἡ Μαντῶ προβλέπει ὅτι οἱ ἐχθροὶ ἔρχονται μὲ πρόθεσι ἐπιθετική. Δὲ χάνει ὅμως τὴν ψυχραιμία της. Προσκαλεῖ ἀμέσως ὅσα παλληκάρια εἴχανε ἀπομείνει στὸ νησί, τ' ἁρματώνει καὶ περιμένει τὴ στιγμή. Ὅλοι κρέμονται ἀπὸ τὰ χείλη της, ἀπὸ τὸ βλέμμα της, ἀπ' τὴν παλληκαριά της. Οἱ Τουρκοαραπάδες πλησιάζουν στὴ στεριὰ κι' εἶν' ἕτοιμοι νὰ ὁρμήσουν ἀπάνω στοὺς Ἕλληνες. Ἡ Μαντὼ τότε μὲ τοὺς Μυκονιᾶτες ἀνοίγει ἀκράτητο ντουφέκι κατ' ἀπάνω τους. Βλέπει τὸν πόλεμο σὰν παιχνίδι ἡ ἀτρόμητη ψυχή της, γι' αὐτὸ καὶ τραγουδάει πολεμῶντας ὅπως κι' ὅλοι μαζί της. Καὶ τόσο οἱ Ἀφρικανοὶ λυσσοῦνε ἀπ' τὸ θυμό τους καὶ πέφτουν ἀκράτητοι στοὺς Ἕλληνες οὐρλιάζοντας «Θάνατος στοὺς Γκιαούρ». Ἡ Μαντὼ μὲ ὑψωμένο τὸ σπαθὶ ρίχνεται ἀνάμεσά τους, ἀψηφῶντας τὸ [illegible]ο. Μὲ τὴ φωνή της, μὲ τὴν ἀνδρεία της δίνει θάρρος στοὺς νέους, ποὺ τὴ βλέπουν μπρός τους σὰν πολεμικὸ Ἀρχάγγελο.

Τ' ἀφρικανικὰ κεφάλια πέφτουνε [illegible]δὸν καὶ γεμίζουν τοὺς βράχους [illegible] κρους καὶ ου πληγωμένους, [illegible] γυρά της εἶναι σκορπισμένα τὰ ἐχθρικὰ πυρομαχικά. Τότε ἡ Μαντώ, ὑψώνοντας τὴν Ἑλληνικὴ σημαία, φωνάζει θριαμβευτικά: «Νίκη στὸν Σταυρὸν [illegible] δόξα στοὺς γενναίους [illegible] μαζί της ἀπαντοῦν: «Δό[illegible] στὴν ἀρχηγό μας, δόξα [illegible] Μαυρογένους».

[illegible]

(Συνέχεια εἰς τὴν σελίδα 1088)

1) Σχηματισμ
Ἄρτης. 2) Πα
λαγγιτισσῶν Γυ
μα Ε. Ο. Ν. Θη
τῆς Ρεθύμνης
Ε. Ο. Ν. Θηλέ
ρινθίας. 5)
καὶ Σκαπανεῖ
τοης Ἀχαΐας,
εἰς δενδροφύτ
πανεῖς καὶ Σκα
λοκερίζης. 7)
Ε. Ο. Ν. Θηλ
8) Φαλαγγίτισσ
πάνισσαι Ε. Ο
Ἀργοστολίου. 9
νάτα τῆς Ε. Ο.
10) Τμῆμα Ε. Ο.

ς Νεολαίας
ρέλασις Φα-
θείου. 3) Τμή-
ων Ἐπισκο-
4) Τμῆμα
Πιτσης Κο
λαγγίτισσαι
Χαλανδρι-
σχολο...μενο.
σιν. 6) Σκα
...σαι Ξε
Ὑποδιοίκησις
ν Τυρνάβου.
αι καὶ Σκα-
Ν. Θηλέων
) Ἡ μανδολι-
Ν. Μεσσήνης.
Ν. Θεσπιῶν.

(Συνέχεια
ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ναί, βέβαια, θὰ συνήθιζα γρήγορα. Δὲν ἦταν φυσικώτατο, ἀφοῦ [illegible] θὰ ζοῦσα τώρα μαζί τους, ἦταν ὁ πατέρας μου, ἡ μητέρα μου, ὁ παπποῦς μου, τ' ἀδέλφια μου;

Τὰ πλούσια σπάργανα δὲν εἶχαν βγῆ ἀληθινά... Γιὰ τὴ μάνα - Μπαρμπερίνα, γιὰ τὴ Λίζα, γιὰ τὸν κὺρ-Πέτρο τὸν Ἀκκέν, γιὰ ὅσους μὲ εἶχαν βοηθήσει, αὐτὸ ἦταν κακό. Δὲν θὰ μποροῦσα νὰ κάμω γι' αὐτοὺς ὅ,τι ὠνειρευόμουν, γιατὶ οἱ γυρολόγοι ἔμποροι, ὅταν μάλιστα κατοικοῦν σὲ παράγκα, δὲν εἶναι βέβαια τόσο πλούσιοι... Ἀλλὰ γιὰ μένα, τί κακὸ ἦταν; Δὲν μοῦ ἔφθανε ποὺ εἶχα τώρα μιὰ οἰκογένεια; Ἂς ἦταν φτωχή. Ἡ ἀγάπη ἀξίζει καλύτερ' ἀπ' τὰ πλούτη κι' ἐκεῖνο ποὺ χρειαζόμουν ἐγὼ δὲν ἦταν τόσο τὰ χρήματα, ὅσο ἡ ἀγάπη, ἡ στοργή...

Ἐνῶ ἄκουγα ἔτσι τὴ διήγησι τοῦ πατέρα μου, προσηλωμένος ὅλως διόλου σ' αὐτόν, ἔστρωσαν τὸ τραπέζι, ἔβαλαν κάτι πιάτα μὲ γαλάζια λουλούδια κι' ἔφεραν σὲ μιὰ μετάλλινη πιατέλα ἕνα μεγάλο κομμάτι βωδινό, ψητὸ στὸ φοῦρνο, μὲ πατάτες ὁλόγυρα.

— Πεινᾶτε, παιδιά; μᾶς ρώτησε ὁ πατέρας μου, τὸ Ματτία καὶ μένα.

Ὁ Ματτίας, μ' ἕνα χαμόγελο, ἔδειξε τἄσπρα του δόντια.

— Στὸ τραπέζι λοιπόν!

Ἀλλὰ πρὶν καθήσουμε, ὁ πατέρας ἔσπρωξε τὴν πολυθρόνα τοῦ παπποῦ ὡς τὸ τραπέζι. Ἔπειτα ἐκάθησε μὲ τὴ ράχη κατὰ τὴ φωτιὰ κι' ἄρχισε νὰ κόβη τὸ «ροσμπίφ» ἐκεῖνο καὶ νὰ μᾶς μοιράζη.

Μᾶς ἔδωσε ἀπὸ μιὰ καλὴ φέτα μὲ ἄφθονες πατάτες κι' ἀρχίσαμε ἀμέσως νὰ τρῶμε.

Ἂν καὶ δὲν ἤξερα πολὺ τὰ συστήματα τῶν καλῶν οἰκογενειῶν, γιατὶ ἡ ἀνατροφή μου ὡς τώρα ἦταν τοῦ δρόμου μᾶλλον παρὰ τοῦ σπιτιοῦ, μοῦ ἔκαμε ὅμως ἐντύπωσι [illegible] κρέας τ' ἀδέλφια [illegible]

[illegible] χρησιμεύουν συνήθως στοὺς γυρολόγους. Ἄνοιξε τὴν πόρτα τοῦ ἑνὸς κι' εἴδαμε μέσα δυὸ κρεββάτια, τὸ ἕν' ἀπάνω ἀπ' τὸ ἄλλο.

— Νά τα κρεββάτια σας, μᾶς εἶπε. Καλὸν ὕπνο, παιδιά!

Ἔτσι μὲ ὑποδέχθηκε ἡ οἰκογένειά μου, — ἡ οἰκογένεια Δρίσκολλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΕ'.

Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου..

Φεύγοντας, ὁ πατέρας μου μᾶς ἄφησε τὸ κερί· ἔκλεισε ὅμως ἀπ' ἔξω τὴν πόρτα τοῦ ἀμαξιοῦ μας. [illegible] καὶ χωρὶς ν' ἀνακοινώσουμε τὶς ἐντυπώσεις μας [illegible]

— [illegible] ὁ Ματτίας.

[illegible]

Ἀδύνατο νὰ κλείσω μάτι! κι' ἀφοῦ σβήσαμε τὸ κερί, ἄρχισα νὰ συλλογιέμαι ὅλα τὰ συμβάντα, στριφογυρίζοντας ὁλοένα στὸ στενό μου στρῶμα...

[illegible] ἄκουγα τὸ Ματτία ποὺ ἦταν [illegible] κι' αὐτὸς δὲν μποροῦσε νὰ κοιμηθῆ.

— Δὲν κοιμήθηκες; τὸν ρώτησα σιγά.

— Ἀκόμα.

— Μήπως εἶσαι ἄρρωστος.

— [illegible] μοῦ φαίνεται ἀκόμα σὰ νὰ ταξιδεύω μὲ τὸ βαπόρι, ὅλα γύρω μου γυρίζουν καὶ τ' ἀμάξι ἀνεβοκατεβαίνει...

Αὐτὸ τάχα ἐμπόδιζε τὸ Ματτία νὰ κοιμηθῆ, ἢ οἱ σκέψεις του, ποὺ θἆταν ὅμοιες μὲ τὶς δικές μου;... Μ' ἀγαποῦσε τόσο πολύ, ἤμαστε τόσο στενὰ ἑνωμένοι μὲ καρδιὰ καὶ μὲ νοῦ, [illegible] ὅ,τι [illegible] κι' ἐγώ.

Ὁ ὕπνος δὲν ἐρχόταν κι' ἡ ὥρα ποὺ περνοῦσε [illegible] μ' ἔπιεζε. Στὴν ἀρχὴ δὲν εἶχα καταλάβει κι' ἐγὼ [illegible] τόσες, ποὺ συνωστίζουνταν ἀνακατωμένες στὸ νοῦ μου [illegible]

Οἱ ὧρες περνοῦσαν ἡ μιὰ κατόπι τῆς ἄλλης, ἀλλὰ χωρὶς νὰ ξέρω τί ὥρα ἦταν, γιατὶ [illegible] νὰ κτυπήσουν [illegible] ἀρκετὰ δυνατὰ [illegible] τῆς ἀποθήκης, ποὺ ἔβγαζε [illegible]

[illegible]

[illegible] ἔφερε τότε τὸ [illegible] καὶ μὲ τἄλλο χέρι, ποὺ κρατοῦσε ἕνα [illegible], τοὺς ἔδειξε τ' ἀμάξι [illegible]. Αὐτὸ ἐσήμαινε βέβαια πὼς δὲν ἔπρεπε νὰ κάνουν θόρυβο γιὰ νὰ μὴ μᾶς ξυπνήσουν.

[illegible] νὰ τοῦ φωνάξω πὼς δὲν ἦταν ἀνάγκη ν' ἀνησυχῆ γιὰ μένα, ἀφοῦ δὲν κοιμόμουν· συλλογίσθηκα ὅμως τὸ Ματτία, ποὺ [illegible]

Ὁ πατέρας μου βοήθησε τοὺς δυὸ ἐκείνους ἀνθρώπους νὰ ξεφορτώσουν τὰ δέματά τους. Ἔπειτα ἔφυγε μιὰ στιγμὴ καὶ ξαναγύρισε μὲ τὴ μητέρα μου. Ὅσο ἔλειπε, οἱ ἄνθρωποι εἶχαν ἀνοίξει τὰ δέματά τους. Τὸ ἕνα ἦταν γεμάτο [illegible]

Ὁ πατέρας μου ἔπαιρνε κάθε πράγμα, τὸ κοίταζε καλὰ στὸ φῶς τοῦ [illegible] καὶ τὤδινε στὴ μητέρα μου, ποὺ μ' ἕνα ψαλιδάκι ἔκοβε τὶς ἐτικέττες καὶ τὶς ἔβαζε στὴ τσέπη της.

[illegible]

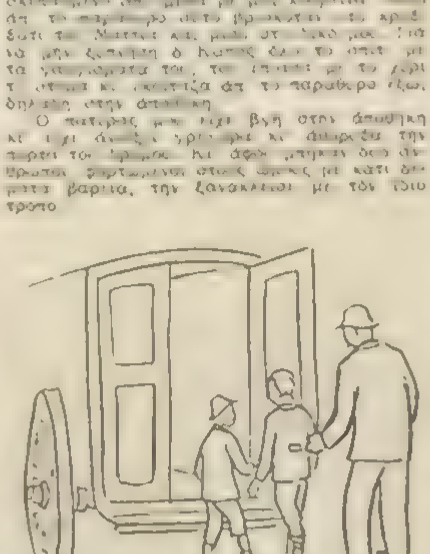
Ἀφοῦ τελείωσε ἡ προσεκτικὴ [illegible] τῶν ἐμπορευμάτων, οἱ γονεῖς μου κι οἱ [illegible] ἄνθρωποι ἔφυγαν ἀπὸ τὴν ἀποθήκη καὶ [illegible] καν στὸ σπίτι. Ἦταν φανερὸ [illegible]

[illegible]

[illegible] Γιατὶ ἡ μητέρα μου [illegible] τὶς ἐτικέττες ἀπὸ τὰ πράγματα [illegible]

[illegible] νὰ μὴ μάθω, κι' ὅμως ἤθελα νὰ ἰδῶ.

[illegible]

— Νά τα κρεββάτια σας. Καλὸν ὕπνο, παιδιά.

νήθηκε στὸ κρεββάτι του, σὰ νὰ ξανάρριχνε τὸ κεφάλι του στὸ μαξιλάρι.

Εἶχε σηκωθῆ λοιπὸν κι' αὐτὸς κι' εἶχε ἰδῆ ὅσα ἔγιναν ἔξω:

Δὲν ἐτόλμησα νὰ τὸν ρωτήσω. Δὲν μ' [illegible] θλίβε πιὰ ἕνας ἀόριστος φόβος. Τώρα ἤξερα γιατὶ φοβώμουν. Κι' ἕνας κρύος ἱδρῶτας μ' ἔβρεχε ἀπ' τὸ κεφάλι ὡς τὰ πόδια.

Ἔτσι ἔμεινα ὅλη τὴ νύκτα. Ἕνας πετεινὸς λάλησε ὕστερα κι' ἀπ' αὐτὸ κατάλαβα πὼς ἐπλησίαζε νὰ ξημερώσῃ. Τότε μόνο ἀποκοιμήθηκα [illegible] ὁ ὕπνος μου ἦταν βαρύς, ἀνήσυχος [illegible].

Ἕνας κρότος στὴν [illegible] μ' ἐξύπνησε κι' ἡ πόρτα τοῦ ἀμαξιοῦ [illegible]. Ἀλλὰ ἐπειδὴ [illegible] πὼς ἦταν ὁ πατέρας μου, [illegible] ἔρχονταν [illegible] ὥρα [illegible], ἔκλεισα τὰ μάτια μου γιὰ νὰ μὴ τὸν δῶ.

— Ὁ ἀδελφός σου ἦταν, μοῦ εἶπε σὲ λίγο ὁ Ματτίας. Μᾶς ἐλευθέρωσε κι' ἔφυγε.

Τότε σηκωθήκαμε. Ὁ Ματτίας δὲν μὲ ρώτησε ἂν κοιμήθηκα καλά, οὔτε ἐγὼ τοῦ ἔκαμα καμμιὰ ἐρώτησι. Καὶ κάθε [illegible] μὲ κοίταζε, γύριζα τὰ μάτια μου ἀλλοῦ.

Μπήκαμε στὸ σπίτι, μὰ δὲν βρήκαμε οὔτε τὸν πατέρα μου, οὔτε τὴν μητέρα μου. Ὁ παπποῦς καθόταν στὴν πολυθρόνα του, μπροστὰ στὴ φωτιά, σὰ νὰ μὴν εἶχε κουνηθῆ ἀπὸ χθές, κι' ἡ μεγάλη μου ἀδελφή, ποὺ τὴν ἔλεγαν Ἄννα, σκούπιζε τὸ τραπέζι, ἐνῷ ὁ μεγάλος μου ἀδελφός, ὁ Ἄλλεν, ἐσάρωνε τὴν κάμαρα.

Ἔκαμα νὰ τοὺς βοηθήσω, ἀλλὰ ἐξακολούθησαν τὴν ἐργασία τους χωρὶς νὰ μοῦ μιλήσουν καθόλου.

Πῆγα τότε στὸν παπποῦ· ἀλλὰ δὲν μ' ἄφησε νὰ τὸν πλησιάσω: μ' ἕνα «κχχχ!», σὰν τὸ χθεσινό, μοὔκοψε τὴ φόρα.

— Ρώτησέ τους, εἶπα στὸ Ματτία, τί ὥρα θὰ ἰδῶ σήμερα τὸν πατέρα μου καὶ τὴ μητέρα μου.

Ὁ Ματτίας ἔκαμε ὅ,τι τοῦ εἶπα κι ὁ παπποῦς μου, ἀκούοντας νὰ τοῦ μιλοῦν [illegible], μαλάκωσε λιγάκι· ἡ φυσιογνωμία του [illegible] τὴ φοβερή της ἐκείνη ἀκαμψία καὶ φάνηκε πρόθυμος ν' ἀποκριθῆ.

— Τί λέει; ρώτησα.

— Πὼς ὁ πατέρας σου βγῆκε καὶ θὰ λείψῃ ὅλη τὴν ἡμέρα, πὼς ἡ μητέρα [illegible], καὶ πὼς μποροῦμε νὰ πᾶμε νὰ [illegible].

Αὐτὸ μόνο εἶπε, ρώτησα, γιατὶ ἡ μετάφρασι τοῦ Ματτία μοῦ φάνηκε πολὺ σύντομη.

Ὁ Ματτίας στενοχωρέθηκε.

— Δὲν ξέρω, εἶπε, ἂν κατάλαβα καλὰ καὶ τἆλλα.

— Πές μου ὅ,τι κατάλαβες.

— Μοῦ φαίνεται πὼς [illegible], πὼς ἂν βροῦμε καμμιὰ καλὴ εὐκαιρία ἔξω, δὲν πρέπει νὰ τὴν ἀφήσουμε [illegible], γι' αὐτὸ εἶπε [illegible]· «Νὰ ξέρῃς καλὰ καὶ νὰ [illegible] πὼς ὁ ἰξένιος πρέπει νὰ ζῇ εἰς βάρος τῶν κουτῶν».

Ὁ παπποῦς μου παρακολουθοῦσε κι' ἐμάντευε [illegible] τὴν ἐξήγησι τοῦ Ματτία, γιατὶ μὲ τὰ τελευταῖα αὐτὰ λόγια, ἔκαμε μὲ τὸ γερὸ χέρι του ἕνα κίνημα σὰ νὰ [illegible] κάτι στὴν τσέπη του καὶ συγχρόνως ἔκλεισε τὸ ἕνα μάτι.

— Πᾶμε, εἶπα στὸ Ματτία.

Δυὸ - τρεῖς ὧρες περπατήσαμε στὰ περίχωρα τοῦ Κόκκινου Λέοντος.

Δὲν τολμούσαμε ν' ἀπομακρυνθοῦμε ἀπὸ τὴ γειτονιά μας, ἀπὸ φόβο μὴ [illegible] τὸ δρόμο καὶ τὴν ἡμέρα [illegible] μοῦ φάνηκε ἀκόμα πιὸ ἀπαίσιο κι' ἀπὸ [illegible] τὸ βράδυ. Παντοῦ, καὶ στὰ σπίτια καὶ στοὺς ἀνθρώπους, δὲν ἔβλεπες παρὰ τὴ [illegible], τὴν ἀθλιότητα, μὲ ὅ,τι ἔχει πιὸ θλιβερό.

Κοιταζόμαστε μὲ τὸ Ματτία, ἀλλὰ δὲν λέγαμε τίποτα.

Καθὼς τριγυρίζαμε βρεθήκαμε σ' ἕνα δρομάκο [illegible] στὴν αὐλή μας, καὶ γυρίσαμε στὸ σπίτι.

Ἡ μητέρα μου εἶχε βγῆ ἀπὸ τὴν κάμαρα της [illegible] ἀπὸ τὴν πόρτα [illegible] τὸ κεφάλι της στὸ τραπέζι. Καὶ νομίζοντας πὼς εἶναι ἄρρωστη, ἔτρεξα νὰ τὴν φιλήσω, ἀφοῦ δὲν μποροῦσα νὰ τῆς μιλήσω.

Τὴν ἀγκάλιασα [illegible] τὸ κεφάλι της [illegible]

[illegible]

— Τοῦ ἔγνεψα καὶ ξαναβγήκαμ' ἔξω.

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ 1821

Ἡ ἑλληνικὴ ἐπανάστασις τοῦ 21 δὲν ἦταν ἡ πρώτη ἐπανάστασις ποὺ ἔκαμαν οἱ πρόγονοί μας ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ ἔπεσε τὸ Βυζάντιον. Καὶ ἄλλες φορὲς εἶχαν σηκώσει τὸ ἀνάστημά των κατὰ τῆς σκληρᾶς δουλείας. Ἀλλ' ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1821 ἐχάρισε τὴν ἐλευθερίαν εἰς ὅλους ἡμᾶς ποὺ τὴν ἀπολαμβάνομεν σήμερον. Κοντὰ ὅμως εἰς τὴν ἐπανάστασιν αὐτήν, ἐγίνετο σιγὰ σιγὰ καὶ μία ἄλλη ἐπανάστασις. Μιὰ ἐπανάστασις ποὺ ἤρχισε ἀρκετὰ χρόνια πρὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης κατὰ τὴν ὁποίαν ὅλοι οἱ Ἕλληνες μὲ μιὰ ψυχὴ καὶ μὲ μιὰ καρδιὰ πῆραν τὰ ὅπλα κατὰ τοῦ δυνάστου.

Ἡ ἐπανάστασις αὐτή, ποὺ προηγήθη, εἶναι ἐπανάστασις πνευματική, διανοητική, ἐπιστημονική. Καὶ εἰς τὴν δευτέραν αὐτήν, ἀλλὰ συνεχῆ καὶ διαρκῶς αὐξανομένην καὶ γιγαντουμένην ἐκπαιδευτικὴν ἐπανάστασιν θὰ ἀφιερωθοῦν αἱ γραμμαὶ τοῦ ἄρθρου τούτου.

* * *

Οἱ Ἕλληνες διανοούμενοι, φεύγοντες τὴν καταστροφὴν καὶ τὸν θάνατον, μετὰ τὴν πτῶσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως μετέφεραν τοὺς πολυτίμους θησαυροὺς τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τέχνης εἰς τὴν Ἰταλίαν, τὴν Γαλλίαν, τὴν Γερμανίαν, ὅπου εὐθὺς ἀμέσως ἤρχισαν οἱ λαοὶ οὗτοι νὰ ἀφυπνίζωνται πνευματικῶς.

Μέχρι τότε, ἠμποροῦμε νὰ εἴπωμεν, ἡ Εὐρώπη δὲν εἶχε νὰ παρουσιάσῃ τίποτε τὸ ἐξαιρετικὸν εἰς τὰ γράμματα, τὰς τέχνας καὶ τὰς ἐπιστήμας. Οἱ σοφοὶ τοῦ Βυζαντίου [illegible] καὶ διδάσκουν εἰς τοὺς λαοὺς αὐτοὺς τὴν ἑλληνικὴν κληρονομίαν. Τὰ πνεύματα ἀφυπνίζονται μετ' ὀλίγον καὶ σημειοῦται ἐν Εὐρώπῃ ὅλη ἐκείνη ἡ κίνησις, διὰ τὴν ὁποίαν δικαίως καυχᾶται σήμερον.

Ἡ Ἑλλὰς ἦτο ὑπὸ τὸν ξένον ζυγόν. Ἦτο ἠναγκασμένη νὰ φροντίσῃ ὥστε νὰ προσαρμοσθῇ ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον μέσα εἰς τὸ πλαίσιον ποὺ τῆς ἐδημιούργησε τὸ κυρίαρχον κράτος. Καὶ ἀφοῦ πέρασαν μερικοὶ αἰῶνες καὶ πάλιν τὸ ἀθάνατον ἑλληνικὸν πνεῦμα ἤρχισε νὰ ζητῇ τὴν παίδευσιν. Σιγὰ σιγὰ οἱ Ἕλληνες νέοι ἔφευγαν διὰ τὰς [illegible] νὰ σπουδάσουν τὰς ἐπιστήμας [illegible] φυσικὰς ἐπιστήμας, ποὺ ἤρχισαν νὰ ἀναπτύσσωνται ἀρκετὰ εἰς τὴν Εὐρώπην. Καὶ ὅταν γύριζαν στὴν ὑπόδουλη πατρίδα των, ἐφρόντιζαν νὰ μεταδίδουν εἰς τοὺς νέους τὰς ἐπιστημονικὰς γνώσεις, ποὺ αὐτοὶ ἀποκτοῦσαν [illegible] τῆς Ἰταλίας, τῆς Αὐστρίας, ὅπου ἐδίδασκαν καὶ πολλοὶ Ἕλληνες, ὡς τακτικοὶ καθηγηταί.

Αἱ Σχολαὶ Ἰωαννίνων, Κωνσταντινουπόλεως, Χίου, Κερκύρας, Ἄθω, Κυδωνιῶν, Καστορίας, Βουκουρεστίου, Ἰασίου κλπ. ἦσαν κέντρα, εἰς τὰ ὁποῖα ἐδίδασκαν τὴν ἑλληνικὴν νεολαίαν καθηγηταὶ ποὺ [illegible] Εὐρώπην.

[illegible] συγγράφουν ἀ[illegible] συγγράμματα καὶ ἄλλοι πλούσιοι Ἕλληνες δίδουν τὰ χρήματα διὰ τὴν ἔκδοσιν αὐτῶν, διότι ἔπρεπε νὰ μοιράζωνται δωρεὰν εἰς τοὺς Ἕλληνας σπουδαστάς.

Ὁ καθηγητὴς καὶ πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν κ. Γερουλάνος τὴν 25ην Μαρτίου ἀνέπτυξε τὴν συμβολὴν τῶν Ἑλλήνων ἰατρῶν ἐπιστημόνων τῆς προεπαναστατικῆς περιόδου εἰς τὸν ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα τοῦ 21. Καὶ εἶπε πράγματα πολὺ σπουδαῖα.

Ἀλλὰ καὶ αἱ φυσικαὶ καὶ μαθηματικαὶ ἐπιστῆμαι δὲν ἐκαλλιεργοῦντο ὀλιγώτερον εἰς τὴν ὑπόδουλον Ἑλλάδα. Ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ 18ου αἰῶνος οἱ Ἕλληνες σοφοὶ φρόντιζαν καὶ γίνονται κύρια μαθήματα εἰς τὰ σχολεῖα τὰ μαθηματικὰ καὶ φυσικά. Ὁ Μέγας τῆς Πύλης Διερμηνεὺς Π. Νικούσιος διδάσκει Ἰατρικὴν καὶ Ἀστρονομίαν εἰς τὴν πατριαρχικὴν σχολὴν Κωνσταντινουπόλεως τῷ 1640. Τὸν διαδέχεται ὁ ἰατρὸς Ἀλ. Μαυροκορδᾶτος. Τῷ 1710 διδάσκει Μαθηματικὰ καὶ Ἀστρονομίαν ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Χρύσανθος Νοταρᾶς, ὁ ὁποῖος εἰργάσθη ἀρκετὰ καὶ εἰς τὸ Ἀστεροσκοπεῖον τῶν Παρισίων. Ὁ ἴδιος συγγράφει ἀξιόλογον βιβλίον Ἀστρονομίας καὶ Γεωγραφίας.

Ὁ Μπαλᾶνος Βασιλόπουλος, διάσημος διὰ τὴν ἐποχήν του μαθηματικός, διδάσκει εἰς τὴν Σχολὴν Ἰωαννίνων καὶ συγγράφει τῷ 1749 τρίτομον ἔργον Φυσικῆς καὶ Μαθηματικῶν.

Ὁ Εὐγένιος Βούλγαρις θεωρεῖται σήμερον ὡς τὸ μεγαλύτερον πνεῦμα μετὰ τὸν Ἀδαμάντιον Κοραῆν. Εἶναι ὁ [illegible] νους πνευματικὰς κινήσεις ποὺ γίνονται εἰς τὴν Εὐρώπην. Διδάσκει νέα φι[illegible] συστήματα καὶ [illegible] διδασκάλους τοῦ Γένους.

Ὁ Νικηφόρος Θεοτόκης διδάσκει Φυσικὴν [illegible] καὶ Μαθηματικὰ εἰς Κέρκυραν [illegible]. Συγγράφει [illegible]

Ὁ Κ. Κ[illegible]

Ὁ Βενιαμὶν ὁ Λέσβιος, καθηγητὴς τῶν Φυσικῶν καὶ Μαθηματικῶν [illegible] ἤρχο[illegible] μέρη νὰ τὸν ἀκούσουν. [illegible] εἰς τὰς ἐκφράσεις του, [illegible].

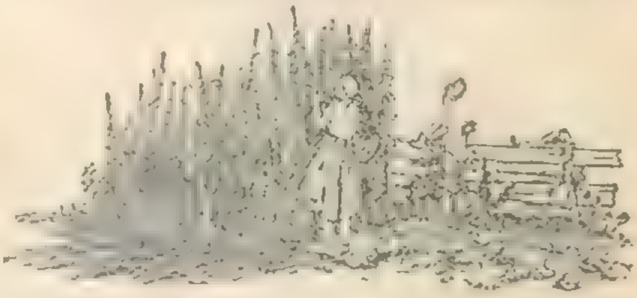
(Συνέχεια εἰς τὴν σελίδα 1088)

Ἡ σελὶς τῶν κοριτσιῶν

✱ ΕΚΘΕΣΙΣ ΑΝΘΕΩΝ ✱

«Τί θὰ κάμετε μέσα σὲ μιὰ κοινωνία ποὺ δὲν ἔχει καλλιτεχνικὴ διάθεσι ;».

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Νέο κορίτσι,

Ἀγαπητὴ Φαλαγγίτισσα,

Πολλοὶ ποιητὲς θέλησαν νὰ ὑμνήσουν τὸ ρόδο, πολλοὶ τραγουδιστὲς τοῦ ἀφιέρωσαν ἁρμονίες, ὅμως κατὰ τὴ γνώμη μου, κεῖνος ποὺ τοῦ ἔδωσε τὴν καλύτερη θέσι εἶναι ἡ νιότη. Ὅταν τώρα τὴν ἄνοιξι κάτω ἀπὸ ἕνα οὐρανὸ πλημμυρισμένο ἀπὸ τὸ γεμᾶτο μυστικὲς ἀνταύγειες κι᾽ ἀκατανόητα χρώματα φῶς ἕνα νέο κορίτσι τοποθετῆ ἕνα ρόδο στὸ στῆθος ἢ ἕνα νέο παιδὶ στὸ πέτο ἢ στ᾽ αὐτί, δίνει στὸ ρόδο καὶ γενικὰ στὸ ἄνθος τὴν ἀξία, ποὺ τοῦ ταιριάζει. Ἡ νιότη πάντα ἀγάπησε τὸν ἀνθὸ καὶ πάντα τὸν ἐτίμησε. Γιατὶ σὰν κάτι πιὸ βαθὺ βρίσκεται ἀνάμεσά τους. Ἡ δροσιὰ τοῦ ἀνθοῦ στὰ λεπτὰ καὶ μυρωδᾶτα πέταλα, ἡ φρεσκάδα τῆς νεανικῆς ψυχῆς ποὺ ξεχειλάει σὰν τὴ μυρωδιὰ τῆς ἄνοιξης.

Ὅμως τὶς προάλλες ἐκεῖ στὴν πλατεῖα Συντάγματος ὄχι μοναχὰ ἡ νιότη, παρὰ ἕνας ὁλόκληρος κόσμος γυρνοῦσε σὰν πολυθόρυβο μελίσσι γύρω ἀπὸ πολλά, πάμπολλα λουλούδια. Ἕνας ξανανιωμένος κόσμος ἀγαλλιοῦσε μέσα σὲ μιὰ ἀνθινη γιορτή. Πόσο καλὴ ἤτανε αὐτὴ ἡ ἰδέα τοῦ ὑπουργοῦ Πρωτευούσης γιὰ τὴν ἔκθεσι τῶν ἀνθέων μέσα στὴν καρδιὰ τῆς Ἀθήνας.

«Γιὰ νὰ συγκινοῦνται οἱ νωθρὲς ψυχὲς χρειάζονται θαύματα», εἶπε κάποιος σοφός. Κι᾽ αὐτὴ τὴ φορὰ ἡ συγκίνησι, ποὺ γέμισε ὅλες τὶς ψυχὲς τῶν ἀνθρώπων, ποὺ γύριζαν τὴν Κυριακὴ ἐκείνη στὴν Πλατεῖα Συντάγματος προήρχετο ἀπὸ τὸ λουλουδένιο θαῦμα! Κι᾽ ἔβλεπε κανεὶς ὄχι μοναχὰ νέα κορίτσια ἀνθοστολισμένα, παρὰ καὶ γηραιὲς κυρίες μὲ τριαντάφυλλα στὸ πέτο καὶ γέρους μὲ γλάστρες, ὀρτενσίες καὶ λεβάντες στὰ χέρια. Πετοῦσε καὶ ξανάνιωνε ἡ καρδιά!

Κι᾽ ἀναρωτιώμαστε σήμερα: Ἤτανε ἀλήθεια τόσο δύσκολο τὸ ζήτημα αὐτὸ καὶ κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἄρχοντας τῆς χώρας μας στὰ πρὶν χρόνια δὲν σκέφθηκε νὰ μᾶς δώση αὐτὴ τὴ χαρά; Γιατὶ ἤτανε μιὰ γνήσια κι᾽ ἀπέριττη χαρά, νὰ βλέπουμε τὸν Ἀρχηγὸ καὶ Κυβερνήτη μας μ᾽ ἀστραφτερὸ μάτι καὶ γελούμενη τὴν ὄψι νὰ γυρνᾶ ἀνάμεσα στὸ πλῆθος ἐκεῖνο τῶν λουλουδιῶν, νὰ γυρεύη τὰ καλύτερα γιὰ νὰ τὰ βραβεύση. Μὲ δυσκολία τὰ βρῆκε, γιατὶ ἀλήθεια ἡ ἀνθοπλήμμυρα ἐκείνη ἤτανε ὁλόκληρη τόσο ὡραία καὶ τόσο καλλιτεχνική.

Δὲν φρόντιζε κανεὶς νὰ μᾶς δίνη πρὶν τέτοιες χαρές, ποὺ νὰ μᾶς ἀνοίγουν τὴν καρδιὰ καὶ νὰ μᾶς μορφώνουν τὸ συναίσθημα τοῦ ὡραίου. Ἡ Ἀθήνα πρὶν ἤτανε μιὰ πέτρινη, μοντέρνα πόλι, ξερὴ καὶ κατακαμένη. Τώρα δένδρα, λουλούδια, πάρκα, συντριβάνια, δεξαμενὲς κι᾽ ἕνα σωρὸ ἄλλα σὲ κεντρικὰ κι᾽ ἀπόκεντρα μέρη.

Κι᾽ ὅταν ἀναλογιστοῦμε τὴν ὁμολογία τοῦ φιλοσόφου Σπινόζα, ποὺ ἔλεγε ὅτι βλέποντας ἕνα λουλούδι ἔνοιωθε τὴ μεγάλη τοῦ Θεοῦ ὕπαρξι, νοιώθουμε τί ἐπίδρασι ἔχουν πάνω στὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου τέτοιες γιορτές. Γίνονται ὁμιλες καλλιτεχνικὲς ποὺ λαξεύουν καὶ πλάθουν τὸν κόσμο τῆς ψυχῆς τῶν λαῶν. Γίνονται σκαλοπάτια, ποὺ ὁδηγοῦν σιγὰ μὰ βέβαια σὲ ἀνώτερες σφαῖρες. Γιατὶ ἡ αἰσθητικὴ τῶν λαῶν δὲν μπορεῖ νὰ ἀναπτυχθῇ μὲ λόγια κούφια καὶ ρητορικὲς φράσεις ποὺ γράφουν καὶ λένε ὅσοι δὲν ἔνοιωσαν νὰ ἀναταράσσεται ἡ ψυχή των ἀπὸ τὸ θαῦμα τῆς φυσικῆς ἀληθινῆς ὀμορφιᾶς. Οἱ λαοὶ πρέπει νὰ ζήσουν τὸ κάθε τι. Τότε μονάχα συγκινοῦνται καὶ ἐξυψοῦνται. Ὅταν οἱ ἄρχοντές των κινήσουν τὰ νερὰ τῆς ψυχῆς τῶν λαῶν, παρουσιάζοντας μὲ ἔργα ὅ,τι θέλουν νὰ τοὺς μεταδώσουν, τότε μόνο οἱ λαοὶ ἐκεῖνοι ζοῦνε τὸν πολιτισμὸ καὶ τὶς ἀξίες του, τότε μοναχὰ συνεργάζονται σὲ κάθε πολιτιστικὴ προσπάθεια.

Ἡ ἔκθεσι τῶν ἀνθέων ἤτανε μιὰ προσπάθεια δημιουργίας καλλιτεχνικῆς διαθέσεως. Ἤτανε ἕνα γερὸ σκαλοπάτι τοῦ νεοελληνικοῦ πολιτισμοῦ.

Σ. Καρ.

ΚΑΛΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ

Ἡ ἐποχή μας εἶναι ἡ πιὸ δύσκολη ἐποχή, ποὺ ἀπὸ αἰῶνες ζῆ ἡ ἀνθρωπότητα. Ἀπαιτεῖ σκέψι ἰδιαίτερη, θάρρος ἀσυνήθιστο, ἐπιμονὴ ἀκαταμάχη-

τη. Ἡ ζωὴ [illegible]

βλέπουμε τὶς λεπτομέρειες, ὅταν ἀφιερώνουμε μερικὲς ὧρες τὸ μῆνα για τὴν σύνταξι καὶ κατάταξι τῆς οἰκονομικῆς πλευρᾶς τοῦ νοικοκυριοῦ μας. Ἂν πρὶν δὲν μᾶς χρειάζονταν μολύβι καὶ χαρτὶ γιὰ νὰ κανονίσουμε τὰ ἔξοδά μας ἀνάλογα μὲ τὰ ἔσοδά μας, τώρα μᾶς εἶναι ἀπαραίτητο γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ κρατήσουμε μιὰ σχετικὴ ἰσορροπία στὴν οἰκονομία μας. Ξέρουμε ὅτι ἕνα σπίτι ποὺ ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἄποψι δὲν κυβερνᾶται καλά, χάνει καὶ τὴν ψυχική του ἡσυχία. Ἔρις καὶ φιλονικία κυριαρχεῖ ἀνάμεσα στὴν οἰκογένεια καὶ ἡ ζωὴ σιγὰ σιγὰ χάνει τὶς ὀμορφιὲς ποὺ ἔχει νὰ μᾶς προσφέρη. Εἶναι ἀλήθεια πὼς μιὰ νοικοκυρὰ μὲ περίσκεψι θὰ κάνη καλὸ καταμερι- [illegible] -ν εὐημερία τῶν μελῶν της. Τώρα πρὸ πάντων εἶναι ἀνάγκη νὰ μάθη τοὺς καλοὺς λογαριασμούς, νὰ ἔχη τὸ βιβλίο της ποὺ ἐπὶ τῇ βάσει ἑνὸς συνετοῦ προϋπολογισμοῦ νὰ μὴν ἐξοδεύη ἄσκοπα οὔτε μιὰ πεντάρα. Ἔτσι δὲν θὰ βρίσκεται ποτὲ ἐκτεθειμένη οὔτε ἀπέναντι τοῦ πατέρα, ἀδελφοῦ ἢ συζύγου, ποὺ τῆς ἐγχειρίζει τὸ χρῆμα γιὰ τὴ διατροφὴ τῆς οἰκογενείας, οὔτε καὶ ἀπέναντι τῶν προμηθευτῶν της, μὴ ἔχοντας νὰ τοὺς πληρώση στὴν κατάλληλη καὶ ὡρισμένη στιγμή. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸν τῶν καλῶν λογαριασμῶν θὰ παγιώση τὴν ἡσυχία ὅλων τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας της, ἔχοντας ἐπίσης ἥσυχη τὴ συνείδησι ὅτι ἐκτελεῖ καλὰ τὸ καθῆκον της.

Η ΠΟΙΗΣΙΣ ΤΟΥ ΑΡΓΑΛΕΙΟΥ

Ἡ τέχνη τῆς ὑφαντικῆς εἶναι ἀρχαιοτάτη, διότι οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι κατ' ἀρχὰς ἐσκεπάσθησαν μὲ φύλλα δένδρων καὶ κατόπιν μὲ δέρματα ζώων, διὰ νὰ προφυλαχθοῦν ἀπὸ τὰς καιρικὰς μεταβολάς, πολὺ γρήγορα ἐσκέφθησαν νὰ ἐπινοήσουν πρακτικώτερον εἶδος ἱματισμοῦ. Οἱ ἀρχαῖοι Αἰγύπτιοι ἐφημίζοντο ἤδη διὰ τὴν λεπτότητα καὶ τελειότητα τῶν ὑφασμάτων των, δείγματα τῶν ὁποίων ἐσώθησαν εἰς τὰ περιτυλίγματα τῶν μουμιῶν. Εἰς ἕνα τοιοῦτο ὕφασμα, ἡλικίας τριῶν ἢ καὶ περισσοτέρων χιλιάδων ἐτῶν, ἐμετρήθησαν 90 κλωσταὶ στήμονος, εἰς ἕνα τετραγωνικὸν δάκτυλον. Πρόκειται δηλ. περὶ λεπτοτάτου ὑφάσματος. Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, ὅπως ἔκαμναν διὰ τὸ κάθε τι, ἐτελειοποίησαν εἰς μεγάλον βαθμὸν καὶ τὴν ὑφαντικήν, ἡ ὁποία ἦτο ὄχι μόνον ἐμπορικὴ βιομηχανία, ἀλλ' ἦτο πρὸ πάντων ἡ κυριωτέρα ἀπασχόλησις τῆς οἰκοδεσποίνης. Εἰς ὅλα τὰ σπίτια ἦτο στημένος ὁ ἐργαλειός, ἡ δὲ ἐργασία ἐξετελεῖτο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τὰς δούλας, ἀλλ' ἡ οἰκοδέσποινα ἦτο ἐκείνη ἡ ὁποία τὰς ἐδίδασκε, διηύθυνε τὴν ἐργασίαν καὶ τὰς ἐνεψύχωνε μὲ τὸ παράδειγμά της, διότι ὕφαινε καὶ ἡ ἰδία. Ὅλοι γνωρίζομεν τὴν θαυμασίαν εἰκόνα τῆς Πηνελόπης ποὺ μᾶς δίδει ὁ Ὅμηρος, ἡ ὁποία ὕφαινε τὸν ἱστὸν της τὴν ἡμέραν καὶ τὸν ἐξύφαινε τὴν νύκτα. Ὅπως δὲ οἱ Ἕλληνες συνέδεον κάθε πρᾶξιν τοῦ βίου των μὲ τὸ θεῖον, ἔτσι εἶχον καὶ διὰ τὴν γυναικείαν χειροτεχνίαν, καὶ ἰδίως τὴν ὑφαντικήν, προστάτιδα τὴν θεὰν Ἀθηνᾶν, τὴν Ἀ θ η ν ᾶ ν Ἐ ρ γ ά ν η ν. «Ἔργα Ἀθηναίας» ὀνομάζει ὁ Ὅμηρος τὴν ὑφαντικὴν καὶ τὰ σχετικά της. Αἱ δὲ Ἑλληνίδες, αἱ ὁποῖαι εἶχον ἐξαιρετικὴν ἐπιτηδειότητα εἰς τὴν τέχνην τοῦ ἐργαλειοῦ, ἀνεγνώριζον τὴν Ἀθηνᾶν ὡς τελείαν καὶ ἀσύγκριτον ὑφάντριαν, ἡ ὁποία εἶχεν ὑφάνει τὰ λαμπρὰ φορέματα τῶν θεῶν. Καὶ ἡ ἑλληνικὴ φαντασία ἔπλεξεν εὐθὺς ἕνα σχετικὸν μῦθον. Διηγοῦντο ὅτι εἰς τὴν Λυδίαν ὑπῆρχε νεαρὰ παρθένος, ἡ Ἀράχνη, ποὺ διεκρίνετο μεταξὺ ὅλων διὰ τὴν τέχνην μὲ τὴν ὁποίαν ὕφαινε καὶ ἐκεντοῦσε θαυμάσια ὑφάσματα. Ἡ ὑπεροχὴ αὐτὴ τὴν ἔκαμε — ὅπως συμβαίνει συνήθως — νὰ τὸ πάρῃ πολὺ ἐπάνω της καὶ νὰ θελήσῃ νὰ συναγωνισθῇ πρὸς τὴν θεάν. Ὕφανε λοιπὸν ὡραιότατον ὕφασμα, εἰς τὸ ὁποῖον παριστάνοντο οἱ ἔρωτες τῶν ἀθανάτων. Προκλήσεις ὅμως πρὸς τοὺς θεοὺς δὲν εἶχον ποτὲ καλὸν τέλος. Ὅπως ὁ δυστυχὴς ὁ Μαρσύας, ποὺ ἠθέλησε νὰ παραβγῇ εἰς τὴν τέχνην τοῦ αὐλητοῦ μὲ τὸν Ἀπόλλωνα, ἔτσι καὶ ἡ Ἀράχνη σκληρὰ ἐτιμωρήθη ἀπὸ τὴν Ἀθηνᾶν. Τὴν μετεμόρφωσεν ἡ θεὰ εἰς τὸ γνωστὸν ἔντομον, τὸ ὁποῖον ὅμως ἐξηκολούθησε τὴν τέχνην τῆς Ἀράχνης καὶ μᾶς καταπλήσσει πάντοτε μὲ τὴν λε-[illegible]

[illegible]

Ἐγνώριζαν δὲ νὰ χωρίζουν τὸ στημόνι εἰς δύο, τρία ἢ καὶ περισσότερα μέρη καὶ νὰ κατασκευάζουν δίμιτον, τρίμιτον ἢ καὶ πολύμιτον ὕφασμα.

[illegible]

Καὶ τότε, ὅπως εἰς τὴν ἀρχαίαν ἐποχήν, ὕφαινον αἱ βυζαντιναὶ ἀρχόντισσαι μετὰ τῶν ὑπηρετριῶν των. Ὑπῆρχε δὲ εἰς τὰς Πάτρας μία πλουσιωτάτη χήρα, ἡ περίφημος Δανιηλίς, ἥτις διηύθυνεν ὁλόκληρα ἐργοστάσια ὑφαντικῆς. Ἡ πατρινὴ ἀρχόντισσα ἔζησε περὶ τὰ μέσα τοῦ ἐνάτου αἰῶνος καὶ τὸ ὄνομά της μᾶς διεσώθη, διότι εἶχε συνδεθῆ μὲ τὸν Βασίλειον τὸν πρῶτον, ὅταν αὐτός, ἄσημος ἀκόμη ἱπποκόμος ἑνὸς βυζαντινοῦ ἄρχοντος, ἦλθεν ὡς ἀκόλουθος αὐτοῦ εἰς τὰς Πάτρας, καὶ ἐκεῖ ἐγνωρίσθη μὲ τὴν Δανιηλίδα. Συνέπεσε δὲ νὰ ἀσθενήσῃ καὶ νὰ μείνῃ ἐπὶ πολλοὺς μῆνας νοσηλευόμενος μετὰ στοργῆς ὑπὸ τῆς πλουσίας χήρας.

Ὅταν ἔγινε αὐτοκράτωρ δὲν ἐλησμόνησεν ὁ Βασίλειος τὴν παλαιάν φίλην του καὶ τὴν προσεκάλεσεν εἰς τὸ Βυζάντιον. Εἶναι ἀφάνταστος ἡ πολυτέλεια τῆς πομπῆς μὲ τὴν ὁποίαν ἐξεκίνησεν ἡ Δανιηλὶς διὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ἀμυθήτου ἀξίας καὶ ἀναρίθμητα ἦσαν τὰ ὑφάσματα τὰ ὁποῖα προσέφερε μαζὶ μὲ πολλὰ ἄλλα δῶρα

πρὸς τὸν αὐτοκράτορα. Ὁ αὐτοκράτωρ τὴν ὑπεδέχθη μεγαλοπρεπῶς καὶ τῆς ἀπένειμε τὸν τίτλον τῆς Β α σ ι λ ο μ ή τ ο ρ ο ς ὡς ὑψίστην τιμήν.

Οἱ χωρικοί μας σήμερον ὀργώνουν τὴν γῆν μὲ τὸ ἄροτρον τοῦ Ἡσιόδου καὶ αἱ χωρικαί μας γνέθουν καὶ ὑφαίνουν μὲ τὴν πατροπαράδοτον ἠλακάτην καὶ τὸν ἐργαλειόν τῶν προγόνων μας. Εὐτυχῶς τὰ τελευταῖα αὐτὰ ἔτη πολλαὶ κυρίαι καὶ δεσποινίδες καταγίνονται μὲ τὸν ἐργαλειόν, ἀπὸ πέρυσι δέ, χάρις εἰς τὴν ἐπιμονὴν τῆς Προέδρου τοῦ Λυκείου Ἑλληνίδων, ἡ ὁποία θὰ ἤθελε ν' ἀναστήσῃ ὅλας τὰς ἀρχαίας παραδόσεις, ἔχουν στηθῆ εἰς τὸ Λύκειον τῶν Ἑλληνίδων τρεῖς ἐργαλειοὶ καὶ φέρουν μάλιστα τὰ ὀνόματα περιφήμων ὑφαντριῶν. Ὁ ἕνας ὀνομάζεται Ἀράχνη, ὁ ἄλλος Ἐργάνη καὶ ὁ τρίτος Εὔα. Εἰς τοὺς ἐργαλειοὺς αὐτοὺς πολλαὶ κυρίαι καὶ δεσποινίδες διδάσκονται καθημερινῶς τὴν τέχνην τοῦ ὑφαίνειν. Εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ ἐργαλειοῦ μας θὰ ἰδῆτε ἀκόμη διάφορα περίεργα ἀντικείμενα, ποὺ εἶναι ὅλα σχετικὰ μὲ τὴν ὑφαντικήν. Διότι μέχρις ὅτου ἔλθῃ ἡ στιγμὴ τοῦ ἐργαλειοῦ προηγοῦνται διάφοροι ἄλλαι ἐργασίαι. Ἂν θέλετε νὰ τὰ εἰποῦμεν ἀπὸ τὴν ἀρχήν, πρέπει νὰ παρακολουθήσωμεν τὸ μαλλὶ ἢ βαμβάκι ἀπὸ τὴν στιγμὴν ποὺ τυλίγονται εἰς τὴν ἠλακάτην, τὴν «ρόκαν».

Ὅταν ἑτοιμασθῇ πλέον μὲ τὴν ρόκαν ἡ κλωστὴ τοποθετεῖται εἰς τὴν αἰθερίαν ἀνέμην διὰ τὸ κ α λ ά μ ι σ μ α. Γρήγορα γρήγορα γυρίζει ἡ ἀνέμη καὶ τυλίγεται ἡ κλωστὴ σ τ ὰ μ α σ ο ύ ρ ι α, μικρὰ κομμάτια καλαμιοῦ ἢ καὶ κυλίνδρους χαρτονιοῦ, τὰ ὁποῖα τοποθετοῦνται εἰς τὸν κ α λ α μ ο σ τ ά τ η ν. Πρέπει δὲ μὲ προσοχὴν νὰ γεμισθοῦν τὰ μασούρια, νὰ μὴ γίνουν ἀνάλυτά, νὰ μὴ πηγαίνῃ πολλὴ κλωστὴ εἰς τὰς δύο ἄκρας κλπ. Καὶ τότε γίνεται ἡ δυσκολωτέρα ἐργασία, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐξαρτᾶται πολὺ ἡ ἐπιτυχία τῆς ὑφάνσεως, τὸ δ ι ά σ ι μ ο. Ἁπλώνεται δηλ. ἡ κλωστὴ εἰς τὴν δ ι ά σ τ ρ α ν καὶ σταυρώνεται.

Μετὰ τὸ διάσιμο γίνεται τὸ τύλιγμα εἰς τὸ ἀ ν τ ὶ τοῦ ἐργαλειοῦ, καὶ ἔπειτα τὸ μ ί τ ω μ α, δηλ. τὸ πέρασμα κάθε κλωστῆς ἀπὸ ἕνα μιτάρι καὶ κατόπιν ἀπὸ τὰ δόντια τοῦ κτενιοῦ, καὶ τέλος τὸ στερέωμα ὅλων αὐτῶν τῶν κλωστῶν εἰς τὸ ἀντίθετον ἄκρον τοῦ ἐργαλειοῦ, εἰς τὸ ἐμπρόσθιον ἀ ν τ ί.

Καὶ τώρα ἑτοιμάζεται ἡ σαΐτα. Τοποθετεῖται τὸ μασοῦρι ἐντὸς τῆς κερκίδος καὶ ὅλα πλέον εἶναι ἕτοιμα διὰ νὰ καθήσῃ ἡ ὑφάντρια καὶ ν' ἀρχίσῃ [illegible]

Εἶναι ἀδύνατον νὰ φαντασθῇ κανεὶς τὴν ἀπόλαυσιν τοῦ ἐργαλειοῦ, ἂν δὲν καθήσῃ ὁ ἴδιος εἰς τὸ σκαμνὶ καὶ ἂν δὲν πιάσῃ μὲ τὸ χέρι του τὴν σαΐταν,

(Συνέχεια εἰς τὴν σελίδα 1088)

ΠΟΛΛΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ

ΔΙΑ ΝΑ ΓΝΩΡΙΣΕΤΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ο [illegible]ος σιδηρόδρομος τής [illegible]λάδος ήρχισε νά λειτουρ[illegible] τό 1869 καί είχε μήκος [illegible] χιλιομέτρων, μέ δια[illegible] ἀπ' Ἀ[illegible]ών εἰς Πειραιᾶ. [illegible] ἔτος 1893 ἡ ἐφη[illegible] [illegible]

— [illegible] εἰς Ἄργος καί Τρίπολιν.

— Ἡ ἀρχαιοτέρα τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀσφαλιστικῶν ἑταιρειῶν ἦτο τό ὑποκατάστημα τῆς «Ἀδριατι[illegible] [illegible] διά Βασιλικοῦ Διατάγματος τοῦ Βασιλέως Ὄθωνος, τήν 15 Ἀπριλίου 1839.

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ

Ο[illegible] στήν Ἑλλάδα γιά ν' ἀναλάβη τήν διακυβέρνησιν τής χώρας, μιά ἀπό τίς πρῶτες του ἐκπολιτιστικές ἐνέργειες ἦταν νά προικίση τήν πατρίδα του καί μέ νομισματοκοπεῖον, πού ἱδρύθηκε στήν Αἴγινα, στίς ἀρχές τοῦ 1828. Τά μηχανήματα ὅμως πού χρησιμοποιήθηκαν γιά τόν σκοπόν αὐτόν δέν ἦταν καινούργια, ἀλλά τά ἴδια ἐκεῖνα πού δύο αἰῶνες πρίν εἶχαν χρησιμοποιήσει οἱ Ἱππόται τῆς Ρόδου γιά τήν κοπή τῶν νομισμάτων τους.

Μετά τήν διάλυσιν τοῦ νομισματοκοπείου τῆς Αἰγίνης, τά μηχανήματα αὐτά μετεφέρθησαν στό Ὁπλοστάσιον τοῦ Ναυπλίου, ὅπου πιθανόν νά βρίσκωνται ἀκόμη καί [illegible]της τά εἶχε [illegible]ταν μέ τήν [illegible]

[illegible] νομίσματα πού ἐκυκλοφόρησαν τότε ἦταν ὁ ἀργυροῦς φοίνικας, τό δεκάλεπτο, [illegible], πού βρίσκονται σήμερα μόνο στό Νομισματικό Μουσεῖο.

ΟΙ ΠΡΩΤΕΣ ΣΦΡΑΓΙΔΕΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Ἀπό [illegible] οἱ δημόσιες σφραγίδες εἶχαν γιά σύμβολο τήν Ἀθηνᾶ. Ὅταν ὅμως παρέλαβε τήν κυβέρνησι τῆς χώρας ὁ Καποδίστριας [illegible]πέστησε αὐτό τό σύμβολο μέ [illegible]

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ

Στάς 24 Σεπτεμβρίου 1828 ὁ Κυβερνήτης Καποδίστριας ὑπέγρ[illegible]ου. Τό ψήφισμα ὅμως αὐτό δέν ἐφαρμόσθηκε ἀμέσως, ἀλλά τόν Μάϊον [illegible]ρίου 1834 καί ἡ μετα[illegible] πρώτου ταχυδρομείου [illegible]κό ἔγινε φυσικά μέ [illegible]

Ο ΕΦΕΥΡΕΤΗΣ ΤΟΥ ΠΙΕΣΤΗΡΙΟΥ

Ο [illegible] τό πρῶτον πιεστήριον, τό ὁποῖον ἦτο πρῶτα ξύλινον καί μετά σιδηροῦν, χειροκίνητον, φυσικά. Ἔπειτα, κατά τόν 19ον αἰῶνα, ὁ Ἄγγλος Γουλιέλμος Νί[illegible]

[illegible] παιγνιδάκι.

Εἰς τήν Γερμανίαν ὅμως ἡ ἐφεύρεσις δέν ἐπροκάλεσε πολύ τό ἐν[illegible] 1811 [illegible] στήρι[illegible] διά [illegible]

Οἱ [illegible] νά [illegible] τήν [illegible] ἑκατο[illegible]

Η ΣΤΗΛΗ ΤΟΥ Γιατρού

ΑΜΟΙΒΑΔΕΣ

Τώρα πού ἀρχίζει τό καλοκαῖρι καί οἱ κίνδυνοι νά κολλήση κανείς ἀμοιβάδες εἶναι συχνότεροι, νομίζομεν ὅτι εἶναι ἀπαραίτητον νά μάθωμε καί γιά τίς ἀμοιβάδες, ὥστε ἀφ' ἑνός νά μπορούμε νά προφυλαχθῶμεν καί ἀφ' ἑτέρου νά ξέρωμεν πῶς θά γιατρευτοῦμε ἐάν κολλήσωμε. Οἱ ἀμοιβάδες, παρ' ὅτι ἐνόμιζαν ἄλλοτε ὅτι εἶναι σπανία ἀρρώστεια στήν Ἑλλάδα, εἶναι ἀτυχῶς πολύ συχνή καί ἀρκετά ἐπικίνδυνος. Ἀπό στατιστική τῶν τελευταίων ἐτῶν βλέπομε ὅτι ἐπί 100 ἀτόμων, 12 πάσχουν ἀπό ἀμοιβάδες, ἀδιάφορον ἐάν παρουσιάζουν ἔκδηλα συμπτώματα ἐλαφρά ἤ δέν παραπονοῦνται δι' οὐδέν σύμπτωμα καί ἀποκαλύπτεται ἡ νόσος ὅλως τυχαίως. Ἡ νόσος εἶναι ἐντελῶς καί πάντοτε κοιλιακῆς μορφῆς, μέ ἐπιπλοκήν μόνον [illegible] ὄργανον, ὅπως κακῶς νομίζουν πολλοί [illegible] τά πράγματα παραμελοῦν συχνότατα τήν διάγνωσιν τῆς πραγματικῆς νόσου καί τήν θεραπείαν της, ἐπειδή βρίσκουν ἀμοιβάδες σέ σαπροφυτική κατάστασι εἰς τά κόπρανα. Ἕνα παράδειγμα: Ἕνας ἄρρωστος παραπο[illegible]ῖται γιά ζαλάδες καί πόνους στήν κοιλιά ἤ στό στομάχι, ὁ γιατρός ὑποπτεύεται ἀμοιβάδες καί κάνει ἐξέτασι τῶν κοπράνων, ἡ ὁποία ἀποδεικνύει ὅτι ὑπάρχουν ἀμοιβάδες. Ἀρχίζει ἡ ἐπώδυνος καί πολυδάπανος θεραπεία, χωρίς κανένα ἀποτέλεσμα. Ἄλλος γιατρός, περισσότερον προσεκτικός, συνιστᾷ ἐξέτασιν αἵματος καί ἀποδεικνύει ὅτι ὅλα τά συμπτώματα ὀφείλονται σέ οὐρία, ἡ ὁποία καί παρέρ[illegible] Πρέπει ἑπομένως νά θέτωμε τή διάγνωσι τῶν ἀμοιβάδων ἀφοῦ βεβαιωθοῦμε [illegible] ὑπάρχει ἄλλη αἰτία τῶν συμπτωμάτων, ἐπίσης ἄν συμβαίνη νά βρίσκωμε καί ἀμοιβάδες δέν εἶναι ὑποχρεωτικό νά τ[illegible] κυρία αἰτία, ἀλλά νά τίς θεραπεύωμε, ὥστε νά μή γίνουν ἀργότερα αἰτία πολλῶν κακῶν.

Οἱ ἀμοιβάδες εἶναι πρωτόζωα τῆς οἰκογενείας τῶν ριζοπόδων, εἶναι δηλ. μονοκυττάριοι ὀργανισμοί μέ πρωτόπλασμα καί πυρῆνα, ὅπως τά κύτταρα πού ἀποτελοῦν τόν ὀργανισμό μας. Κινοῦνται μέ ψευτοπόδια, τά ὁποῖα γίνονται ἀπό τό πρωτόπλασμα διά προεκβολῆς αὐτοῦ. Τόσον οἱ κινήσεις, ὅσον καί τό μέγεθος τῶν ἀμοιβάδων διαφέρει ἀναλόγως τοῦ εἴδους αὐτῶν. Νομίζω περιττόν νά τονίσω ὅτι αἱ ἀμοιβάδες εἶναι ὁραταί μόνον διά τοῦ μικροσκοπίου καί ὄχι διά γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ. Ἀμοιβάδες ὑπάρχουν πολλά εἴδη, τά περισσότερα δέ εἶναι σαπρόφυτα, δηλ. μικρόβια πού βρίσκονται στό ἔντερο τοῦ ἀνθρώπου χωρίς νά προξενοῦν καμμιά βλάβη. Μόνον δέ μία ἀμοιβάς, ἡ λεγομένη αἱματοφάγος ἤ ἱστολυτική, εἶναι παθογόνος καί προκαλεῖ τήν ἀμοιβάδωσιν. Ἐν [illegible] Οἱ ἀμοιβάδες γεννοῦν ὠάρια, τά ὁποῖα ὀνομάζονται κύστεις, καί τά ὁποῖα κατόπιν μεταβάλλονται εἰς ἀμοιβάδες. Αἱ κύστεις μᾶς ἐνδιαφέρουν σπουδαίως, διότι δι' [illegible] καί τοῦτο διότι ἔχουν μεγάλην ἀντοχήν καί παραμένουν ἐπί [illegible] χόρτα, ἐνῷ οἱ ἀμοιβάδες καταστρέφονται εὔκολα ἀπό τήν ἐπίδρασιν τοῦ ψύχους ἤ τοῦ ἡλίου. Εἰς τό ἑπόμενον θά ἀσχοληθοῦμε μέ τά συμπτώματα καί μέ τήν θεραπείαν τῆς νόσου.

Γ. Μπαμπούρης
Παιδίατρος

ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

ΤΟ ΜΑΧΑΙΡΙ ΤΗΣ ΣΦΑΓΗΣ, Τ' ΑΚΟΝΙ ΤΗΣ ΥΠΟΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΚΕΡΙ Τ' ΑΜΑΛΑΧΤΟ

Ἦταν ἕνας πλούσιος μιὰ φορὰ ποὺ εἶχε μιὰ κόρη. Αὐτὴ ἡ κόρη κάθονταν καὶ κεντοῦσε στὸ παραθύρι. Κι' ἐκεῖ ποὺ κεντοῦσε πέρασε ἕνα πουλὶ καὶ τῆς εἶπε: Τί κεντᾶς καὶ τί χρυσώνεις; Ἄντρα πεθαμένο θὰ πάρης.

Τότε κλαίγοντας πάει ἡ κόρη στὸν πατέρα της καὶ τοῦ λέει ὅσα τῆς εἶπε τὸ πουλί. Κι' ὁ πατέρας της τῆς λέει: Πουλὶ εἶναι κι' ἂς λαλῇ!

Καὶ τὸ πουλὶ πήγαινε πολλὲς φορὲς στὸ παραθύρι καὶ τῆς ἔλεγε τὰ ἴδια, κι' ἡ κόρη πήγαινε στὸν πατέρα της, καὶ τοῦ ξανάλεγε, ὅσα τῆς ἔλεγε τὸ πουλί. Καὶ μιὰ φορὰ ποὺ ἦταν μὲ τὶς φίλες της κι' ἔπαιζε ἔξω, τὶς ἔπιασε μιὰ βροχὴ καὶ πῆγαν καὶ στάθηκαν ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὴ σκεπὴ ἑνὸς σπιτιοῦ, ποὺ βρίσκονταν ἐκεῖ κοντά. Κι' ἐκεῖ ποὺ στέκονταν, ἄνοιξε ἡ πόρτα καὶ μπῆκε μέσα, καὶ πάλι ἔκλεισε ἡ πόρτα μοναχή της. Κι' ἐκεῖ ποὺ κάθονταν μοναχή της, περπατοῦσε τὶς κάμαρες μὲ τὴν ἀράδα, κι' ἐκεῖ σὲ μιὰ κάμαρα βρῆκε ἕνα βασιλόπουλο πεθαμένο, ποὺ εἶχε ἕνα χαρτὶ στὸ χέρι του γραμμένο καὶ τὸ διάβασε καὶ εἶδε ποὺ ἔγραφε: Ὅποιος ἔρθῃ ἐδῶ καὶ καθίσῃ, καὶ μείνῃ τρεῖς βδομάδες, τρεῖς μέρες καὶ τρεῖς ὧρες, χωρὶς νὰ κοιμηθῇ, ἐγὼ θὰ σηκωθῶ, κι' ἂν εἶναι ἄντρας θὰ τὸν κάνω ὑπασπιστή μου, κι' ἂν εἶναι γυναῖκα θὰ τὴν πάρω γυναῖκά μου.

Τότες αὐτή, σὰν διάβασε αὐτὸ τὸ χαρτί, ἔκατσε τρεῖς βδομάδες καὶ τρεῖς μέρες χωρὶς νὰ κοιμηθῇ. Κι' ἦταν ἀκόμη νὰ κάτσῃ τρεῖς ὧρες, ὅταν εἶδε ἀπὸ κάτω μιὰ γύφτισσα, καὶ τὴν ἀνέβασε ἀπὸ τὸ παραθύρι καὶ τῆς λέει: Κάτσε ἐδῶ δυὸ ὧρες, κι' ἐγὼ θὰ κοιμηθῶ, κι' ὕστερ' ἀπὸ δυὸ ὧρες νὰ μὲ ξυπνήσῃς. Καλά, τῆς εἶπε ἡ γύφτισσα. Καὶ κείνη ἔπεσε νὰ κοιμηθῇ. Ἡ γύφτισσα ὅμως δὲν τὴν ξύπνησε, μόν' ἔκατσε καὶ τὶς τρεῖς ὧρες μοναχή της. Κι' ὅταν ξύπνησε τὸ βασιλόπουλο βρῆκε τὴ γύφτισσα καὶ τῆς λέει: Ἐσὺ εἶσαι ἡ γυναῖκά μου.

Τότες τοῦ εἶπε ἡ γύφτισσα: Πάρε αὐτὴ ποὺ κοιμᾶται καὶ βάλτ' την νὰ βόσκῃ τὶς χῆνες. Κι' αὐτὸς τὴν πῆρε καὶ τὴν ἔβαλε κι' ἔβοσκε τὶς χῆνες.

Μιὰ μέρα ἦρθε μήνυμα στὸ βασιλόπουλο νὰ πάῃ νὰ πολεμήσῃ, καὶ φώναξε τὴ γυναῖκά του καὶ τῆς εἶπε τί θέλει νὰ τῆς φέρῃ. Καὶ κείνη τοῦ εἶπε νὰ τῆς φέρῃ μιὰ φορεσιὰ χρυσῆ. Καὶ φωνάζει καὶ τὴ χηνοβοσκοῦ καὶ τὴ ρωτάει: Χρειάζεσαι τίποτε νὰ σοῦ φέρω, σὰν γυρίσω;

Καὶ κείνη τοῦ εἶπε: Θέλω νὰ μοῦ φέρῃς τὸ μαχαίρι τῆς σφαγῆς, τ' ἀκόνι τῆς ὑπομονῆς καὶ τὸ κερὶ τ' ἀμάλαχτο· εἰ δὲ μή, νὰ μὴν κινήσῃ τ' ἄλογό σου.

Τότες κίνησε καὶ πῆγε στὸν πόλεμο καὶ νίκησε τοὺς ἐχθρούς του. Κι' ὅταν γύριζε πῆρε τῆς γυναίκας του τὴ χρυσῆ φορεσιὰ καὶ τῆς χηνοβοσκοῦς, ἐκεῖνα ποὺ τοῦ εἶπε, λησμόνησε νὰ τῆς τὰ πάρῃ. Καὶ καθὼς πῆγε νὰ κινήσῃ, δὲν ἤθελε τ' ἄλογό του νὰ πάῃ μπροστά. Τότες κάθησε καὶ συλλογίζονταν. Ὕστερα στοχάστηκε ἐκεῖνα ποὺ εἶχε τάξει τῆς χηνοβοσκοῦς, καὶ ρωτώντας τὰ βρῆκε σ' ἕνα ἐργαστῆρι καὶ τ' ἀγόρασε. Καὶ κεῖνος ὁ πραματευτὴς τοῦ εἶπε: Τίνος τὰ παίρνεις αὐτά;

— Τῆς δούλας μου, εἶπε ὁ βασιλιᾶς.

Σὰν τῆς τὰ δώσῃς, νὰ ἰδῇς τί θὰ τὰ κάνῃ, τοῦ λέει ὁ πραματευτής.

Κι' ὁ βασιλιᾶς τὰ πῆρε καὶ πῆγε στὴν πατρίδα του, κι' ὅταν ἔφθασε, τὸν ρώτησε ἡ γυναῖκά του: Μοῦ ἔφερες ἐκεῖνο ποὺ σοῦ εἶπα;

— Σοῦ τόφερα, τῆς εἶπε ὁ βασιλιᾶς, καὶ τῆς ἔδωσε τὴ χρυσῆ φορεσιά. Ἔδωσε καὶ τῆς χηνοβοσκοῦς τὸ μαχαίρι, τὸ ἀκόνι καὶ τὸ κερί. Κι' αὐτὴ τὰ πῆρε καὶ πῆγε στὸ καλύβι της καὶ κλείστηκε μέσα, κι' ἔβαλε τ' ἀκόνι τῆς ὑπομονῆς κατὰ γῆς, κι' ἀπάνω σ' αὐτὸ ἔστησε τὸ μαχαίρι τῆς σφαγῆς, κι' ἄναψε καὶ τὸ κερὶ τὸ ἀμάλαχτο, καὶ τὸ ἔστησε κι' αὐτὸ κοντὰ στὸ μαχαίρι.

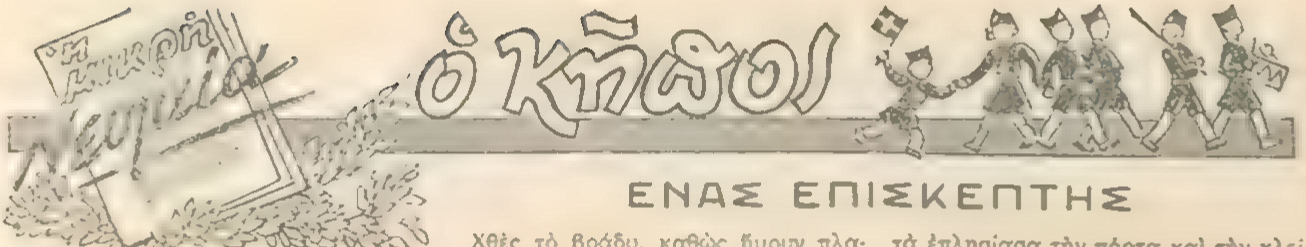
Κι' ὁ βασιλιᾶς τὴν πῆρε ἀπὸ κοντὰ

Ἄναψε μπροστά της τὸ κερὶ τ' ἀμάλαχτο.

καὶ πῆγε καὶ παραμόνευε νὰ ἰδῇ τί θὰ κάνῃ. Κι' αὐτὴ ἄρχισε κι' ἔλεγε: Τί κάθεσαι μαχαίρι τῆς σφαγῆς; Δὲ σηκώνεσαι νὰ κόψῃς τὸ λαιμό μου;

Τότες σηκώθηκε τὸ μαχαίρι νὰ τῆς κόψῃ τὸ λαιμό, καὶ τ' ἀκόνι τῆς ὑπομονῆς τὸ τράβηξε πίσω. Κι' ὅταν σηκώνονταν τὸ μαχαίρι, τρεμόσβηνε τὸ κερὶ τὸ ἀμάλαχτο. Ἐγὼ ἤμουν ἀρχοντοπούλα, κι' ὅταν κεντοῦσα, ἐρχόταν ἕνα πουλὶ καὶ μοῦ ἔλεγε: Τί κεντᾶς καὶ τί χρυσώνεις; Ἄντρα πεθαμένο θὰ πάρῃς· καὶ δὲν τὸ πίστευα. Τί κάθεσαι μαχαίρι; Δὲ σηκώνεσαι νὰ κόψῃς τὸ λαιμό μου; (τότες σηκώθηκε τὸ μαχαίρι, καὶ τ' ἀκόνι τὸ τράβηξε πίσω). Καὶ μιὰ φορὰ ποὺ ἔπαιζα μὲ τὶς φίλες μου, μᾶς ἔπιασε μιὰ βροχή, καὶ στάθηκα στὴν πόρτα τούτου τοῦ παλατιοῦ, ὅσο νὰ περάσῃ ἡ βροχή. Τί κάθεσαι, μαχαίρι τῆς σφαγῆς, καὶ δὲ σηκώνεσαι νὰ κόψῃς τὸ λαιμό μου; (τότες σηκώθηκε τὸ μαχαίρι καταπάνω της, καὶ τ' ἀκόνι τὸ τράβηξε πίσω) κι' ἄνοιξε ἡ πόρτα καὶ μὲ τράβηξε μέσα, κι' ἀφοῦ περπάτησα ὅλες τὶς κάμαρες, πῆγα καὶ στὴν κάμαρα τοῦ βασιλόπουλου, καὶ εἶδα τὸ χαρτὶ ποὺ εἶχε στὸ χέρι του, καὶ τὸ διάβασα. Τί κάθεσαι, μαχαίρι τῆς σφαγῆς, καὶ δὲ σηκώνεσαι νὰ κόψῃς τὸ κεφάλι μου, (σηκώθηκε καταπάνω της, καὶ τ' ἀκόνι τῆς ὑπομονῆς τὸ τράβηξε πίσω). Κι' ἔκατσα τρεῖς βδομάδες καὶ τρεῖς μέρες χωρὶς νὰ κοιμηθῶ, κι' ὕστερα πέρασε ἡ γύφτισσα, ποὺ τὴν ἔχει τώρα γυναῖκα, ἀπὸ κάτω ἀπ' τὸ παράθυρο, καὶ τὴν ἀνέβασα 'πάνω καὶ τῆς εἶπα νὰ κάτσῃ νὰ φυλάξῃ δυὸ ὧρες, κι' αὐτὴ ἔκατσε τρεῖς ὧρες, καὶ δὲ μὲ ξύπνησε, καὶ πῆρε αὐτὴ γυναῖκα τὸ βασιλόπουλο, καὶ μένα μ' ἔκανε χηνοβοσκοῦ. Πῶς τὸ βαστᾶς αὐτό, μαχαίρι τῆς σφαγῆς, ἐγὼ νὰ κάτσω τρεῖς βδομάδες ἄϋπνη καὶ νὰ εἶμαι χηνοβοσκοῦ, κι' αὐτὴ ἡ γύφτισσα νὰ κάτσῃ τρεῖς ὧρες καὶ νὰ γίνῃ αὐτὴ βασιλοπούλα; Πῶς τὸ βαστᾶς μαχαίρι; Τότες σηκώθηκε τὸ μαχαίρι τῆς σφαγῆς ψηλὰ πολύ, ποὺ τ' ἀκόνι τῆς ὑπομονῆς [illegible] λόπουλο, — ποὺ τ' ἄκουγε ὅλα αὐτά, — ἄνοιξε τὴν πόρτα καὶ μπῆκε μέσα, [illegible] καταπάνω τῆς ἀρχο[illegible] τὴν πῆρε καὶ τὴν ἔκανε γυναῖκά του, [illegible] σκα[illegible].

Ο ΑΡΧΗΓΟΣ

Στὸν Τομέα χθὲς εἴχαμε μάθημα Ἐθνικῆς ἀγωγῆς. Ὁ Τομεάρχης ποὺ τὸν ἀγαποῦμε ὅλοι οἱ Σκαπανεῖς, γιατὶ εἶναι βέβαια αὐστηρὸς στὶς ὧρες τῆς ὑπηρεσίας καὶ τῶν ἀσκήσεων, μὰ στὶς διδασκαλίες εἶναι τόσο εὐχάριστος, ποὺ τὸν ἀκοῦμε ὅλοι μὲ χαρά, μᾶς μίλησε γιὰ τὸν Ἀρχηγό. Τί ὡραῖα ποὺ τὰ εἶπε! Μᾶς εἶπε γιὰ τὴν καλωσύνη του, γιὰ τὴν ἁπλότητά του, γιὰ τὴν ἀγάπη του πρὸς ὅλους ἐμᾶς, γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον του σὲ ὅ,τι ἀφορᾶ τὴν ὑγεία μας, τὴν πρόοδό μας καὶ στὸ σχολεῖο, ὅσοι εἴμαστε μαθηταί, καὶ στὶς ἐργασίες μας, ὅσοι δουλεύουμε. Μᾶς εἶπε ἀκόμη πόσο κοπιάζει μὲ τὶς μεγάλες φροντίδες ποὺ ἔχει νὰ διευθύνη τὸ Κράτος ὁλόκληρο: τὸ Στρατό, τὸ Ναυτικό μας, τὴν Ἀεροπορία μας, νὰ στέκη σὰν πατέρας πάνω ἀπ' ὅλον τὸν Λαό, τοὺς γεωργούς, τοὺς τεχνίτας, τοὺς ἐμπόρους, νὰ μαθαίνη τὶς ἀνάγκες ποὺ ἔχουν καὶ νὰ τοὺς βοηθῆ νὰ προοδεύουν. Ὅλη τὴν ἡμέρα καὶ τὴν περισσότερη νύχτα τὴν περνᾶ νὰ ἐργάζεται ἀκούραστα. Καὶ μὲ ὅλο τὸ φορτίο αὐτὸ τῆς ἐργασίας ὁ καλὸς Ἀρχηγός μας βρίσκει ἀρκετὸ χρόνο νὰ παρακολουθῆ σὲ ὅλη τὴν Ἑλλάδα τὴν Ἐθνικήν μας Ὀργάνωσι: τοὺς Φαλαγγίτες καὶ Φαλαγγίτισσες, τοὺς Σκαπανεῖς καὶ τὶς Σκαπάνισσες, καὶ νὰ μαθαίνη κάθε μέρα ἂν γινώμαστε καλύτεροι, ἂν εἴμαστε πειθαρχικοὶ στοὺς ἀνωτέρους μας, ἂν παρακολουθοῦμε τακτικὰ τὶς ἀσκήσεις, τὶς ἐκδρομές, τὰ παιχνίδια... Καὶ ἐτελείωσε τὴ διδασκαλία του ὁ Τομεάρχης μας μὲ αὐτὰ τὰ λόγια:

«Αὐτὸν τὸν καλὸ πατέρα πρέπει ὅλοι νὰ τὸν ἔχουμε διαρκῶς παράδειγμα καὶ νὰ τὸν μιμούμεθα στὴν ἐργατικότητα, στὴν καλωσύνη, στὴν ἁπλότητα, στὴν ἀγάπη του πρὸς τὴν Ἑλλάδα, γιὰ τὴν ὁποία ἐργάζεται νύχτα καὶ μέρα. Καὶ Ἑλλάδα εἴμαστε ὅλοι ἐμεῖς...».

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

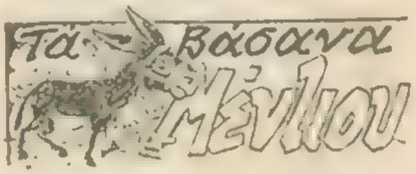
ΕΝΑΣ ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΣ

Χθὲς τὸ βράδυ, καθὼς ἤμουν πλαγιασμένος στὸ κρεββάτι μου, μοῦ ἔκαμε τὴν ἐπίσκεψι κάποιος ἄγνωστος. Καί, πρέπει νὰ τὸ πῶ, ἐφέρθηκε μὲ πολλὴ ἀγένεια, γιατὶ ἐμπῆκε χωρὶς νὰ χτυπήση τὴν πόρτα καὶ νὰ ζητήση τὴν ἄδεια. Ἁπλῶς «ἐσφύριξε ἀπὸ τὴν κλειδαρότρυπα». Ἐπειδὴ συνηθίζω νὰ κοιμᾶμαι δίχως φῶς, καὶ τὸ δωμάτιο ἦτανε σκοτεινό, ὁ κύριος αὐτὸς φαίνεται πὼς ἐσκόνταψε στὸ τραπέζι μου καὶ μοῦ ἀναποδογύρισε ὅλα τὰ χαρτιὰ ποὺ ἦταν ἐπάνω. Ὕστερα μὲ πλησίασε στὸ κρεββάτι μου τόσο πολύ, ποὺ ἔνοιωσα τὴν ἀναπνοή του στὸ πρόσωπό μου καὶ ἦτανε τόσο κρύα ποὺ ἐκατάλαβα ρῖγος σ' ὅλο τὸ σῶμα καὶ ἄρχισα νὰ φτερνίζωμαι. Ὕστερα τὸν ἄκουσα νὰ βγαίνη ἔξω ἀπὸ τὸ ἀνοιχτὸ παράθυρο καὶ νὰ οὐρλιάζη σὰν σκυλὶ ἔξω στὸν κῆπο. Ἐσκέφθηκα τότε: Ἀφοῦ ὁ κύριος αὐτὸς βγαίνει τόσο εὔκολα ἀπὸ τὸ παράθυρο μπορεῖ βέβαια νὰ ξαναμπῆ πάλι ἀπὸ κεῖ. Ἐπήδηξα λοιπὸν ἀπὸ τὸ κρεββάτι καὶ πρῶτα ἐπλησίασα τὴν πόρτα καὶ τὴν κλείδωσα, ὕστερα ἔκλεισα καὶ τὸ παράθυρο: «Τώρα σὰν τοῦ ἀρέση, ἐσκέφθηκα, ἂς σφυρίζη, ἂς σφυρίζη ὅσο θέλει ἀπὸ τὴν κλειδαρότρυπα, τὴν πόρτα ὅμως δὲν θὰ μπορέση, ὅσο κι' ἂν θέλη, νὰ τὴν ἀνοίξη καὶ ἔτσι γλυτώσαμε...»

Ὕστερα ἀπὸ αὐτὰ ἔπεσα πάλι στὸ κρεββάτι μου καὶ δὲν ξύπνησα πιὰ παρὰ ὅταν βγῆκε ψηλὰ ὁ ἥλιος.

Τὸ πρωῒ ποὺ σηκώθηκα, τί νὰ ἰδῶ; Ὁ περίεργος αὐτὸς κύριος φαίνεται ὅτι ἀφοῦ εἶδε πὼς δὲν μποροῦσε νὰ ἐνοχλῆ ἐμένα, τὰ ἔβαλε μὲ τὸν κῆπον μας, μὲ τὸν ὁποῖον τὰ εἶχε βαλμένα ὅλη τὴ νύχτα. Ὅταν λοιπὸν κατέβηκα κάτω εἶδα τὸν κῆπο ἄνω κάτω: Μῆλα, ροδάκινα, ἀχλάδια, ἄνθη καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ φύλλα τῶν δένδρων ἦσαν μαδημένα καὶ εἶχαν πεταχθῆ κάτω στὸ χῶμα!...

Ἐκατάλαβα τότε ποιὸς ἦταν ὁ ἐπισκέπτης μου, ὅπως φαντάζομαι ἐκαταλάβατε καὶ σεῖς καλοί μου φίλοι.

8. (Συνέχεια)

Μοῦ ἔδωσε καὶ μένα ὁ Θεὸς ἕνα χάρισμα. Πρέπει νὰ τὸ χρησιμοποιήσω γιὰ νὰ κάνω ὅσο μπορῶ καλὸ στὸν κόσμο.

—Μεγάλη τιμή μου! ἀποκρίθηκε ἡ θειὰ Ἀλεποῦ. Ἀγόρασα μάλιστα δυὸ εἰσιτήρια. Ἡ συναυλία θ' ἀρχίση τὰ μεσάνυχτα. Τώρα πρέπει νὰ πάω σπίτι ν' ἀλλάξω τουαλέτα. Μετὰ ἕνα τέταρτο θὰ εἶμαι πάλι ἐδῶ. Καλὴν ἀντάμωσι ἀγαπητέ μου!

—Αα-γκα! - Αα-γκά! ἔκαμε ὁ γάϊδαρος, δηλαδὴ γειὰ χαρά! γειὰ χαρά!

—Οὔ!-οὔ!-οὔ! ἔκαμε κι' ἡ κουκουβάγια ἀπὸ τὴν κορφὴ τῆς μυγδαλιᾶς, δηλαδή: Ἀλίμονό σου, Μέντιε! Ἀλίμονό σου, Μέντιε! καὶ πέταξε σὲ ἄλλο δέντρο.

Ἡ ἀλεποῦ ἐξαφνίστηκε ἥσυχη μέσ' στὸ σκοτάδι. Εἶχε πετύχει τὸ σκοπό της. Τοὐλάχιστον ἔτσι νόμιζε.

Ὁ κὺρ Μέντιος ἦταν τρελλὸς ἀπὸ τὴ χαρά του.

«Θὰ πᾶμε στὸν Παράδεισο! Θὰ πᾶμε στὸν Παράδεισο!». Φώναζε καὶ χόρευε μέσα στὴ μαύρη νύχτα.

Συλλογιζόταν τὸν ἑαυτό του στὴ μέση τοῦ Παραδείσου, μὲ τὸ κεφάλι ἀναγερτό, νὰ τραγουδάη, κι' ὁ κόσμος νὰ χαλάη ἀπ' τὰ χειροκροτήματα...

Ποιὸ τραγουδάκι θὰ τοὺς πῶ πρῶτο; συλλογίστηκε. Τὴν «Κερασιά» ἢ ἐκεῖνο τὸ ἄλλο, ποὺ ἔκανα σήμερα πρωῒ γιὰ τοὺς καημένους τοὺς γαϊδάρους;

«Μέσ' στὸν ἥλιο, στὴ βροχή,
καὶ στὴν πράσινη ἐξοχή
τὰ γαϊδούρια τὰ καημένα
πάνε πάνε φορτωμένα
ἀχ, γαϊδούρια μου καημένα
καὶ μοῦ καίγεται ἡ ψυχή!».

Ξάφνου, δυὸ κόκκινες σπίθες ἄστραψαν μέσ' στὴ νύχτα. **Κι' ἕνα-δυὸ** βήματα πιὸ πίσω, δυὸ πράσινες σπίθες, ἀκόμα μεγαλύτερες.

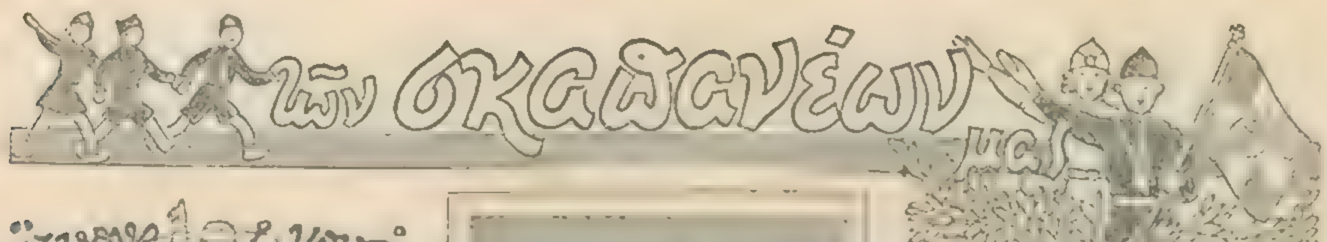
Σιγανὰ βήματα ἀκούστηκαν. Ὁ κὺρ Μέντιος ἔπαψε τὸ τραγούδι του καὶ τέντωσε τ' αὐτί του, ἀνήσυχος.

—Ὦ ἀγαπημένε μου μαέστρο, ἀκούστηκε τότε ἡ φωνὴ τῆς θειὰ Ἀ**λεποῦς, ὦ ἀγαπημένε μου μαέστρο, σταμάτησε τὸ τραγούδι σου γιατὶ** λιγώνουμαι!...

Ὁ κὺρ Μέντιος χαμογέλασε μὲ πολλὴ **συγκατάβασι:**

Καλά, καλά, ἀγαπητή μου φίλη, εἶπε, δὲν τραγουδάω πιά! Μιὰ δοκιμὴ ἔκαμα μονάχα. Μὰ ποιὸς ἔρχεται μαζί σου; ρώτησε ξαφνιασμένος, ὅταν εἶδε τὸ λύκο νὰ ξεπροβάλλη πίσω ἀπὸ τὴν ἀλεποῦ.

Ἐπίτρεψέ μου **νὰ σοῦ συστήσω,**

Ξέρουνε κουτά

Ὁ Τοτὸς ἐξηγεῖ στὴ Λιλίκα τί εἶναι ὑγρὸν ἢ ρευστόν. Καὶ τῆς λέγει:

— Νά, ρευστὸ εἶναι ὅ,τι τρέχει.

Κι' ἡ Λιλίκα:

— Ὥστε κι' ἐμεῖς, ὅταν τρέχουμε, εἴμαστε ρευστά;

— Τοτό, ψωνίσατε γιὰ τὴν ἑορτὴν τῆς μαμᾶς σου;

— Ναί, Μιμή μου. Ὁ μπαμπᾶς ἔφερε μισὸ γάλο καὶ μισὸ ἀρνί.

— Ζωντανὰ ἢ σφαγμένα;

Ὁ Πέτρος καὶ ὁ Κώστας πηδοῦν. Ὁ πρῶτος, ποὺ περνᾶ τὸν δεύτερο στὸ πήδημα, τοῦ φωνάζει θριαμβευτικά:

— Κώστα! σὲ περνῶ δυὸ πόδια!

Καὶ ὁ Κώστας:

— Τὸ ξέρω. Εἶσαι τετράποδο!

Ὁ 2ετὴς Σκαπανεὺς Ἰωάννης Ἀν. Νταλίπης.

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΨΑΡΙ ΤΡΩΕΙ ΤΟ ΜΙΚΡΟ

Ἕνα πολὺ μεγάλο ψάρι, ψάρι φοβερό,
τὰ δόλια τὰ μικρὰ ἐκυνηγοῦσε.
Παρὰ νὰ κοπιάζη μέσα στὸ νερό,
τὸ ὅμοιό του νὰ τρώη προτιμοῦσε...

Καὶ νά ἕνα ψαράκι ξάφνου πέφτει
στὸ στόμα του μπροστὰ τὸ πεινασμένο.
Δὲν ἄργησε ὁ φίλος, κάνει μία, χάπ!...
καὶ στὴν κοιλιά του βρέθηκε θαμμένο!

Ὅμως κι' αὐτὸ δὲν χάρηκε πολὺν καιρὸ
γιὰ τὸ μεγάλο αὐτὸ κατόρθωμά του,
γιατ' ἔνοιωσε νὰ τὸν τραβᾶ σχοινὶ γερὸ...
καὶ σίδερο τρυπάει τὰ σωθικά του...

Κυττάξτε πῶς παιδεύεται, πῶς σπαρταρᾶ,
φαρδὺ πλατύ, στὴ βάρκα ξαπλωμένο,
γιατ' ἦταν τὸ ψαράκι δόλωμα φαρᾶ
καὶ εἶχε ἀγκίστρι μέσα του κρυμμένο...

Δ. Γρ. Καμπούρογλου

ἀγαπημένε μου μαέστρο, ἔκαμε ἡ ἀλεπού, ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλυτέρους θαυμαστές σου. Ἡ εὐγένειά του, ὁ Γέρο Λύκος. Πολὺ φιλόμουσος. Δὲν μποροῦσε πιὰ νὰ ζήση ἂν δὲν ἔκανε τὴ γνωριμία σου.

— Οὐέα! Οὐέα! ἔγρουξε ὁ λύκος

Ὁ κὺρ Μέντιος φαντάζονται ὅτι βρίσκεται στὸν Παράδεισο.

στὴ γλῶσσα του, ποὺ θὰ πῆ: Καλησπέρα, καλησπέρα!

Ὁ κὺρ Μέντιος ἔφριξε. Τὴ φωνὴ αὐτὴ τὴν ἤξερε. Αὐτὸς λοιπὸν ὁ μεγάλος φιλόμουσος, ὁ μεγάλος θαυμαστής του, ἦταν ὁ λύκος, ὁ Γέρο Λύκος, ὁ διάσημος λήσταρχος! Πῶ πῶ! τί ἀντιπαθητικὴ φωνὴ ποὺ εἶχε!

Ἦταν ὅμως πολὺ καλαναθρεμμένος ὁ Μέντιός μας καὶ δὲν εἶπε τίποτα.

— Χαίρω πολύ, εἶπε μονάχα κι' ἀνατρίχιασε σὰ νὰ τοῦ ἔρριχναν ἕναν κουβᾶ κρύο νερὸ στὴν ἀσημένια του ράχι.

— Τί καθόμαστε! Πᾶμε στὸν παράδεισο! φώναξε ὁ λύκος μὲ φοβερὴ βία! Πεινάω!

— Πῶς εἴπατε; ἔκαμε ὁ κὺρ Μέντιος καὶ τινάχτηκε δυὸ βήματα πιὸ πέρα. Τ' αὐτιά του ὀρθώθηκαν ἀπὸ τὴν πολλὴ τρομάρα.

Ἡ θειὰ Ἀλεποῦ χτύπησε μὲ τὴν οὐρά της τὸ στόμα τοῦ λύκου.

— Ἀνόητε! ψιθύρισε.

Στράφηκε ὕστερα στὸν κὺρ Μέντιο:

Ἀγαπητέ μου μαέστρο, εἶπε, ὁ κακόμοιρος ὁ Λύκος εἶναι λίγο ἀνόητος. Μὴν τοῦ δείνεις σὲ παρακαλῶ καμμιὰ σημασία. Δὲν μπορεῖ νὰ μιλήση καὶ τὰ λέει ὅλα ἀνάποδα. Θέλει λόγου χάρι νὰ πῆ: «Εἶμαι εὐτυχὴς ποὺ σᾶς γνώρισα» καὶ λέει: «Πεινάω!» Μα ἐγὼ ξέρω πόσο σὲ θαυμάζει.

Κι' ἔκανε ἡ παμπόνηρη πὼς σκάζει ἀπ' τὰ γέλια.

— Στὸν παράδεισο! Στὸν παράδεισο! φώναξε ὁ Γέρο Λύκος, ποὺ δὲν εἶχε ποτέ του ὑπομονή.

— Στὸν παράδεισο! Στὸν παράδεισο! φώναξε ἡ ἀλεποῦ κι' ἄρπαξε τὸν κὺρ Μέντιο ἀπὸ τὸ πόδι.

Νά σου λοιπόν, μέσ' στὴ βαθειὰ νύχτα, οἱ τρεῖς μας σύντροφοι κίνησαν για τον παράδεισο. Ὁ κὺρ Μέντιος στὴ μέση, ὁ λύκος δεξιά, ἡ ἀλεποῦ ἀριστερά.

Στὴν ἀρχὴ ὁ γαϊδουράκος μας ἦταν πολὺ μελαγχολικὸς κι' ἀπαισιόδοξος. Σιγὰ σιγὰ ὅμως ξέχασε τὶς ὑποψίες του, ἔρριξε τ' αὐτιά στὴ ράχι κι' ἄρχισε νὰ τρέχη.

Ἄχ, καὶ νὰ μποροῦσε ὁ ἀνόητος νὰ καταλάβη τί τοῦ φώναζαν τὰ πουλιὰ καὶ τὰ μικρὰ νυχτόβια ζῶα τοῦ δάσους. Θὰ τὄβαζε στὰ πόδια κι' ὅπου φύγη φύγη. Μὰ δὲν ἤξερε βλέπετε παρὰ τὴ γλῶσσα τῶν γαϊδάρων.

Γιὰ μιὰ στιγμή, ἐκεῖ ποὺ ἑτοιμαζόταν πάλι κάτι νὰ πῆ γιὰ νὰ ἐκφράση τὴ χαρά του, ... σφύριξα καὶ φώναξε μέσα στὸ αὐτί του:

— Ἰιίου! Ἰιίου! Δηλαδή: Γύρισε σπίτι σου! Γύρισε σπίτι σου!

Δὲν ἔμεινε ζωντανὸ μέσα στὸ δάσος νὰ μὴν καταλάβη ποιὸς ἦταν ὁ σκοπὸς τοῦ λύκου.

Ἡ κουκουβάγια ... τὸ φίδι σφύριξε, ἡ νυχτερίδα τσίριξε, τὸ ἀηδόνι λάλησε:

— Ποῦ πᾶς, ποῦ πᾶς, κακόμοιρο γαϊδοῦρι;

Γύρισε γύρισε στὸ ἀχοῦρι!

...

Κατὰ τὰ ξημερώματα, οἱ τρεῖς φίλοι μας ἔφτασαν στὴν ὄχθη τοῦ ποταμοῦ.

(Ἀκολουθεῖ)

ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

Ἀνοιχτομάτης.

Ὁ κὺρ - Κωνσταντῆς, ὁ τυφλός, ἐφύλαγε τὰ λεφτὰ ποὺ μάζευε σὲ μιὰ κρυψῶνα. Κάποιος γείτονας ὅμως τὸν παρακολούθησε μιὰ μέρα, εἶδε τὸ μυστικὸ μέρος κι' ὅταν ἔφυγε ὁ τυφλός, ἔκλεψε ὅλα τὰ λεφτά. Ὁ κὺρ - Κωνσταντῆς ὅταν ἀντελήφθη τὴν κλεψιὰ στενοχωρέθηκε πολύ, ἀλλὰ χωρὶς νὰ δείξῃ τίποτα, εἶπε στὸν γείτονά του, τὸν ὁποῖον εἶχε ὑποψιασθῆ:

—Ἄχ καλέ μου γείτονα, ὁ θεῖος μου πέθανε καὶ μοῦ ἄφησε μιὰ μεγάλη κληρονομία, ἀλλὰ δὲν ξέρω ποῦ νὰ τὴ φυλάξω.

Ὁ ἄλλος πίστεψε τὰ λόγια αὐτὰ καὶ σκέφθηκε νὰ βάλῃ στὸ χέρι τὴν κληρονομιά.

— Δὲν ἔχεις καμμιὰ κρυψῶνα σπίτι σου; τὸν ρώτησε.

—Ἔχω βέβαια.

—Ἐκεῖ λοιπὸν νὰ κρύψῃς τὰ λεφτά σου. Ὅλοι ἔτσι κάνουν.

— Καλά, εἶπε ὁ τυφλὸς κι' ἔφυγε.

Ὁ γείτονας τώρα, γιὰ νὰ μὴ ὑποψιασθῇ τίποτα ὁ κὺρ - Κωνσταντῆς, πῆγε κρυφὰ στὸ σπίτι του καὶ ξανάβαλε στὴν κρυψῶνα τὰ λεφτὰ ποὺ εἶχε κλέψει. «Θὰ τὰ πάρω πίσω μαζὺ μὲ τ' ἄλλα» σκέφθηκε. Ἀλλὰ ὁ τυφλός, ποὺ δὲν εἶχε κερδίσει καμμιὰ κληρονομία, βρῆκε μὲ χαρὰ τὰ λεφτά του στὴ θέσι τους, τὰ πῆρε καὶ τὴν ἄλλη μέρα, ὅταν ἀντάμωσε τὸν γείτονα του, τοῦ εἶπε:

— Εἶμαι τυφλὸς ἀλλὰ ἀπὸ πολλοὺς εἶμαι πιὸ ἀνοιχτομάτης!

Π. Ν. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

Τοὺς ἀστέρας.

Στὸ σχολεῖο, ὁ καθηγητὴς τῆς Φυσικῆς:

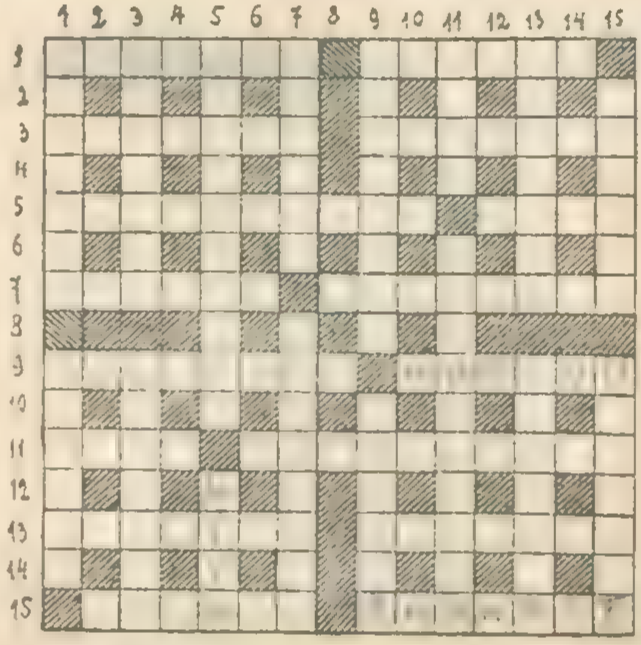
— Πέστε μου μερικὰ φωτεινὰ σώματα. Ποιὰ γνωρίζετε;

— Τὸν ἥλιο, τὴν σελήνη...

— Καλά. Καὶ τοὺς ἀσ....

......Τέρααας!

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ ΜΑΣ

Ὁριζοντίως:

1. Ἰσχυροτάτη — Πόλις τῆς Πελοποννήσου.

3. Βασιλεὺς τῆς Σικελίας καὶ τῆς Νεαπόλεως, πολεμήσας κατὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ ἀφαιρέσας ἀπ' αὐτῶν τὴν Κέρκυραν — Οἱ αἰσθανόμενοι τὸ ψῦχος εὐκόλως.

5. Αἱ ἀπολαύουσαι ἀπολύτου ὑγείας — Πολὺ προσφάτως (ἀρχ.).

7. Πλήρης νηστεία — Ἡ παρεχομένη διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἄδεια εἰς δημοσίαν ὑπηρεσίαν πρὸς δαπάνην ὡρισμένου ποσοῦ καὶ δι' ὡρισμένην αἰτίαν.

9. Συγγενὴς θηλυκοῦ γένους (πληθ.) — Ὁ ἄνθρωπος εἰς μικρὰν ἡλικίαν.

11. Ἐπιγραμματικαὶ φράσεις, ἀποφθέγματα — Φλύαρα, προπετῆ καὶ ἀκριτόμυθα.

13. Ὀστοῦν τοῦ κρανίου — Θρησκευτικὸν ἀφιέρωμα.

15. Ἁρμογή, ἑνοποίησις, συγχώνευσις — Ξενικὴ λέξις, ἐν χρήσει παρ' ἡμῖν καὶ σημαίνουσα τὸ ἐνέχυρον (δημοτ.).

Καθέτως:

1. Νῆσος τοῦ Ἰονίου Πελάγους — Μέρος τοῦ προσώπου.

3. Κάτοικοι ἱστορικῆς Πελοποννησιακῆς πόλεως — Λευκὸν καὶ ἐλαφρότατον μέταλλον τῆς ὁμάδος τῶν ἀλκαλίων, διαδεδομένον κυρίως ἐν τῇ ἑνώσει μετὰ τοῦ χλωρίου.

5. Ἄγριον χόρτον, κοινὸν ἐν Ἑλλάδι (πληθ.) — Αἰχμή.

7. Εὐνοϊκαί, εὐοίωνοι — Ὁ γνωστότερος τῶν Ἑλλήνων ἰμπρεσσιονιστῶν ζωγράφων.

9. Πολυσύχναστος θερινὴ διαμονὴ τῆς Θεσσαλίας — Εὕρημα ἀνέλπιστον ἢ θῦμα καὶ παίγνιον ὑπερτέρων δυνάμεων (πληθ.).

11. Πρωτεύουσα Βαλτικοῦ κράτους — Κοσμήματα καὶ ἄλλα ἀντικείμενα ἀξίας, συνθαπτόμενα μετὰ τοῦ νεκροῦ, παρ' ἀρχαίοις.

13. Ἐνοχλητικός — Πατριωτικὴ ἰδέα, πολιτικὴ γνώμη.

15. Ἀθηναῖος στρατηγός — Μικρὸν ξίφος (δημ.).

Μερικὰ ἀξιοπερίεργα.

— Ἂν μιὰ ἁμαξοστοιχία, μὲ ταχύτητα 40 μιλίων τὴν ὥραν, ἐξεκινοῦσε γιὰ τὸν ἥλιο, θὰ ἔφθανε ἔπειτα ἀπὸ 2.246 χρόνια.

— Μιὰ σφαῖρα κανονιοῦ τῶν 80 λιτρῶν θὰ ἔφθανε στὸν ἥλιο σὲ 9 χρόνια.

— Ἂν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ τηλεφωνήσῃ κανεὶς στὸν ἥλιο, ἡ ὁμιλία του θα ἔφθανε ἐκεῖ καὶ θὰ ἔπαιρνε ἀπάντησιν σὲ μισὴν ὥρα.

Ἀπ' αὐτὰ βλέπουμε πόση ταχύτητα ἔχει ὁ ἠλεκτρισμὸς ὅταν παραβάλλεται μὲ τὸν ἀτμὸ καὶ τὴν μηχανικὴ κίνησι.

— Ὁ καταρράκτης τοῦ Νιαγάρα ἔχει ὕψος 300 ποδῶν καὶ ἀπ' αὐτὸ καταλαβαίνει κανεὶς μὲ πόση δύναμι πέφτουν τὰ νερά του. Οἱ πρακτικοὶ Ἀμερικανοὶ τὴν ἐχρησιμοποίησαν αὐτὴ τὴ δύναμι γιὰ νὰ κάνουν ἠλεκτρισμό, μὲ τὸν ὁποῖον, μεταξὺ τῶν ἄλλων, ἐξησφάλισαν τὴ λειτουργία τῶν τηλεφωνικῶν δικτύων τριακοσίων πόλεων!

Ἐπιγραφή.

Τ Κ Σ Ι Ο Π Ο
Ω   Τ   Κ
Ν   Α
Τ Α Ι Α Κ Α Λ

Ζητεῖται ἡ ἀνάγνωσις τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης.

Στοιχειόγριφος.

Νῆσος εἶμαι τῆς Ἑλλάδος
Στοὺς ἀρχαίους ἱερή.
Ἂν μὲ ἀποκεφαλίσῃς,
Κτύπα με μὲ τὸ σφυρί.

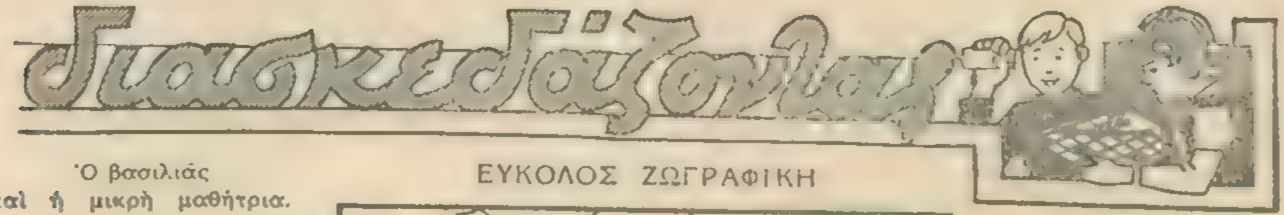
Μεταγραμματισμός.

Τὸ Τᾶ ἐὰν βγάλῃς
καὶ βάλῃς τὸ Μῖ,
χωρὶς ἄλλον κόπο,
θὰ ἰδῇς στὴ στιγμὴ
Γνωστὴ τῶν ἀρχαίων
Θὰ 'ναι νὰ προβάλλῃ
αλλα καὶ συγχρόνως
νὰ χάνεται ἄλλη.

Ποικίλη ἀκροστιχίς.

Τὸ πρῶτον τῆς πρώτης τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων, τὸ δεύτερον τῆς δευτέρας τὸ τρίτον τῆς τρίτης καὶ οὕτω καθεξῆς ἀποτελοῦν διάσημον γυναῖκα τῆς ἀρχαιότητος.

1 Ἔγκλημα, 2 Βασιλεὺς τῆς Ἀττικῆς. 3 Ὁμηρικὴ [illegible]λοπαις. 4 Λόφος τῆς Ρώμης. 5 Μήτηρ ἥρωος.

Ὁ βασιλιᾶς καὶ ἡ μικρὴ μαθήτρια.

Ἕνας βασιλιᾶς ἐπεσκέφθη κάποτε τὸ δημοτικὸ σχολεῖο ἑνὸς μικροῦ χωριοῦ καὶ θέλησε νὰ ἐξετάσῃ λιγάκι τοὺς μαθητάς. Πῆρε λοιπὸν ἀπὸ τὸ τραπέζι ἕνα πορτοκάλλι καὶ ρώτησε μιὰ μικρὴ μαθήτρια:

— Σὲ ποιὸ βασίλειο ἀνήκει αὐτό;

— Στὸ φυτικὸ βασίλειο, Μεγαλειότατε, ἀπεκρίθη ἡ μικρή.

— Καὶ αὐτὸ σὲ ποιὸ βασίλειο ἀνήκει; ξαναρώτησε ὁ βασιλιᾶς, δείχνοντας ἕνα χρυσὸ νόμισμα.

— Στὸ βασίλειο τῶν ὀρυκτῶν, εἶπε ἡ μαθήτρια.

— Κι' ἐγὼ σὲ ποιὸ βασίλειο ἀνήκω; ρώτησε πάλι ὁ βασιλιᾶς.

Ἡ μικρὴ μαθήτρια ἐδίστασε λιγάκι' ἐφοβήθηκε νὰ πῇ «Στὸ βασίλειο τῶν ζώων, Μεγαλειότατε», μήπως κακοφανῇ τοῦ βασιλιᾶ. Ἐσκέφθηκε λοιπὸν λιγάκι, θυμήθηκε πόσο εὐσεβὴς καὶ καλὸς ἦταν ὁ βασιλιᾶς καὶ τοῦ εἶπε:

— Στὴ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν, Μεγαλειότατε.

Ὁ βασιλιᾶς συνεκινήθη καὶ εἶπε:

— Μακάρι, παιδί μου, νὰ φανῶ ἄξιος τῆς βασιλείας αὐτῆς.

Κρυπτογραφικόν.

123456758	= Ἥρως Ὁμηρικός.
234158	[illegible]
32428	[illegible]
4562	[illegible]
5158	[illegible]
621458	[illegible]
72458	= Πτηνόν.
812458	= Ἰχθύς.

Λογοπαίγνιον.

Ποιὸ εἶν' ἐκεῖνο, φίλοι λύται,
τὸ ὁποῖον, ἂν καὶ χάνει,
σὲ χιλιάδες ὁδοιπόρους
εὐεργετικὸν ἐφάνη;

Μεταγραμματισμός.

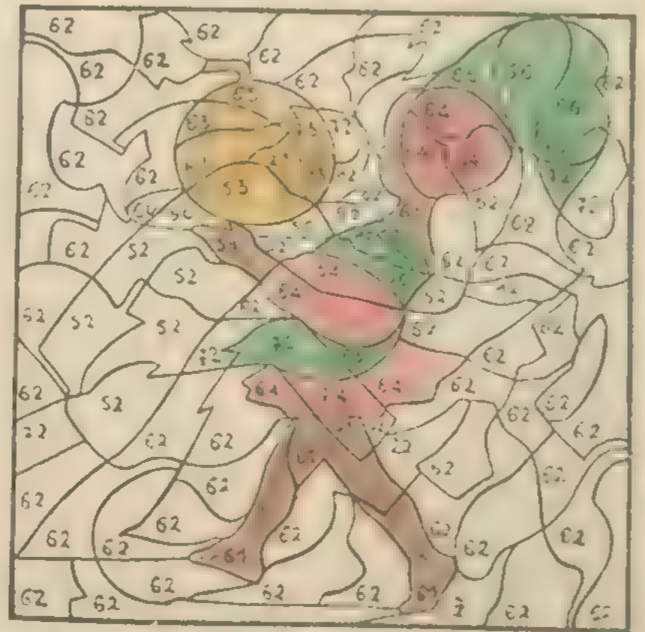
Ἀρχαῖος μάντις μυθικὸς
Ἀλλάζει τὸ λαιμό του
Καὶ γίνεται πολὺ κακὸς...
Φονεύει στὸ θυμό του!

Ἀκροστιχὶς ἐξ ἀντιθέτων.

Τ' ἀρχικὰ τῶν ἀντιθέτων τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν Μοῦσαν:

Δυστυχής, σηκώνω, δύσις, δειλός, ἄσχημος.

ΕΥΚΟΛΟΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

Γιὰ νὰ φτιάξετε τὴν εἰκόνα χωρὶς τὶς γραμμὲς καὶ [illegible] Ἔπειτα, ὁδηγούμενοι ἀπὸ τοὺς πρώτους ἀριθμοὺς ποὺ φαίνονται ἀπὸ κάτω χρωματίσατε μὲ προσοχὴ τὰ μέρη τῆς εἰκόνος ὡς ἑξῆς:

Ὅπου ὑπάρχει 0 μὲ λευκό, 1 μὲ καφέ, 2 μὲ κίτρινο, 3 μὲ πορτοκαλλί, 4 μὲ κόκκινο, 5 μὲ μπλέ, 6 μὲ πράσινο ἀνοιχτὸ καὶ 7 μὲ μαῦρο.

Ἔπειτα χρωματίσατε ἀπ' εὐθείας τὴν εἰκόνα. Αὐτὴ τὴ φορὰ ὅμως πρέπει νὰ λάβετε ὑπ' ὄψιν σας τοὺς δευτέρους ἀριθμούς.

Αἴνιγμα.

Ἄνθρωπος δὲν εἶμαι λύται,
Οὔτε ζῶο, — στὴν τιμή μου! —
Τὴν καρδιά μου γιὰ νὰ βρῆτε,
Ψάξετε στὴν κεφαλή μου.

Τονόγριφος.

Ἑνὸς κράτους τῆς Εὐρώπης
Ἂν ὁ τόνος κατεβῇ,
Στὴ Μακεδονία πόλις
Φθάνει τοῦτο νὰ φανῇ.

Κρυπτογραφικόν.

1234567890	= Μυθικὸν κτίριον.
252362	= Χώρα τῆς Ἀσίας.
39432190	= Ζῷον ἄγριον.
4390	= Ἐξόγκωμα.
5948	= Γυνὴ τῆς Π. Γραφῆς.
6160090	= Ποταμός.
74002	= Π[illegible]
8[illegible]90	= Π[illegible]
9452[illegible]90	= [illegible]
0432[illegible]50	= [illegible]

Λεξίγριφος.

Ἂν σύνδεσμον ἑνώσῃς
Μὲ νῆσο,—γιὰ φαντάσου!—
Δραματικὸς ἀρχαῖος
Θὰ πεταχτῇ μπροστά σου.

Μικτόν.

κ - εα - ν - ιο - προτ - αυο

Γρῖφος.

λι		λι		ον
λι λι	λι	λι		ον
λι	λι	λι		ον
λι		λι	ς	ον
λι		λι		ον
λι		λι		ον

Φωνηεντόλιπον.

*-βρμμνς-τ-βρχ-δν-τ-φβτ

Μαγικὸ γράμμα.

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἑνὸς γράμματος ἑκάστης τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἑνὸς ἄλλου, πάν[illegible]

ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

Ὄχι κύριε!

Ὁ Δάσκαλος:

— Ναί, παιδιά μου, καὶ οἱ τρίχες ἀκόμη τῆς κεφαλῆς μας εἶναι μετρημένες.

— Τότε τί ἀριθμὸ ἔχει αὐτή, κύριε; διακόπτει ὁ μικρὸς Γιαννάκης, ποὺ ξερρίζωσε μιὰ τρίχα ἀπὸ τὰ μαλλιά του καὶ τὴν παρουσίασε γελῶντας στὸ δάσκαλο.

— Αὐτὴ ἔχει τὸν ἀριθμὸ 1 καὶ ἰδοὺ οἱ ἀριθμοὶ 2, 3, 4, 5... λέγει ὁ δάσκαλος τραβῶντας μιὰ τρίχα, καθε φορά, ἀπ' τὴν κεφαλὴ τοῦ μικροῦ ἀτάκτου. Τώρα θέλεις νὰ μάθῃς καὶ τὸ ἄθροισμα;

— Ἄι, ἄι, ὄχι κύριε!...

Γιὰ ἐνθύμιο...

Ἡ σκηνὴ στὸ Δυτικὸ Μέτωπο.

Ἕνας μαῦρος στρατιώτης τοῦ Γαλλικοῦ στρατοῦ, ἰθαγενὴς τοῦ Σουδάν, μαζεύει χιόνι καὶ τὸ βάζει σ' ἕνα μανδῆλι.

— Τί θὰ τὸ κάνῃς τὸ χιόνι; τὸν ἐρωτᾷ κάποιος Γάλλος λοχίας.

— Ἐπειδὴ εἶναι ὄμορφο πρᾶγμα καὶ δὲν βρίσκεται στὴν πατρίδα μου, θὰ τὸ πάρω μαζί μου, γιὰ ἐνθύμιο τοῦ πολέμου.

Μὲ κλειστὰ τὰ μάτια.

Ἡ Τιτίκα ἔκλεισε τὰ μάτια της καὶ στάθηκε μπροστὰ στὸν καθρέπτη.

— Τί κάνεις ἐκεῖ; τὴν ἐρωτᾷ ἡ γιαγιά της.

— Θέλω νὰ ἰδῶ πῶς εἶμαι ὅταν κοιμοῦμαι.

Ποῦ γεννήθηκε;

Τὸν μικρὸ Παῦλο τὸν ἐ[illegible]οῦν ποῦ γεννήθη[illegible]

Ἦταν λυπημένος.

[illegible]

Η Β' ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΔΙΑΣΚΕΨΙΣ

ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΡΙΩΝ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

[illegible]

Ἡ Α.Β.Υ. ὁ Διάδοχος κηρύσσων τὴν ἔναρξιν τοῦ Συνεδρίου τῶν Περ. Διοικητῶν.

κῶν Διοικήσεων Ἀρρένων καὶ Θηλέων Πρωτευούσης καὶ Ἀττικοβοιωτίας. Εἰς τὰ θεωρεῖα τῆς αἰθούσης κατέλαβον θέσεις ἀπὸ ἐνωρὶς βαθμοφόροι τῶν Σχηματισμῶν τῆς Γενικῆς Ἐποπτείας Πρωτευούσης.

Οἱ συναγωνισταὶ σύνεδροι Περιφερειακοὶ Διοικηταὶ καὶ αἱ συναγωνίστριαι Περιφερειακαὶ Διοικήτριαι προσῆλθον τὴν 9ην καὶ 30'.

Εἰς τὴν πανηγυρικὴν αὐτὴν τελετὴν τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Β' Πανελληνίου Διασκέψεως τῶν Περιφερειακῶν Διοικητῶν καὶ Διοικητριῶν τῆς Ε.Ο.Ν. Ἑλλάδος παρευρέθησαν καὶ ἅπαντες οἱ ἐν Ἀθήναις εὑρισκόμενοι Νομάρχαι Γενικοὶ Ἐπόπται τῆς Ε.Ο.Ν.

Ἡ αἴθουσα τῶν συνεδριάσεων τῆς Διασκέψεως ἦτο ἁπλᾶ, ἀλλὰ ἐπιβλητικὰ διακεκοσμημένη μὲ τὴν σημαίαν καὶ τὸ ἔμβλημα τῆς Ε.Ο.Ν. ἀκριβῶς ἄνωθεν τοῦ βήματος.

Πρὸ τῆς ἀνατολικῆς εἰσόδου τῶν Παλαιῶν Ἀνακτόρων, εἰσόδου καὶ διὰ τὴν αἴθουσαν τῶν συνεδριάσεων τῆς Διασκέψεως, ἦσαν παρατεταγμένα διὰ τὴν ἀπόδοσιν τιμῶν τμήματα τῆς Ε.Ο.Ν., μία διλοχία Φαλαγγιτῶν, μία διλοχία Φαλαγγιτισσῶν καὶ μία διλοχία Σκαπανέων μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς παρατάξεώς των τὴν μουσικὴν τῆς 34ης Φάλαγγος.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΙΘΟΥΣΑΝ ΤΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ

Τὴν 9ην καὶ 45' ἡ αἴθουσα τῶν συνεδριάσεων εἶχε καταληφθῆ ἀπὸ τοὺς συνέδρους καὶ τοὺς βαθμοφόρους τῆς Ε.Ο.Ν. Ἅπαντες οἱ συναγωνισταὶ καὶ ἅπασαι αἱ συναγωνίστριαι [illegible] οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ἀνωτάτων [illegible].

Τὴν 10ην ἀκριβῶς ἀφίχθη ἡ Α. Ε. ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Ι. Μεταξᾶς. Ὄρθιοι ὅλοι, μὲ ἐκδηλώσεις ἐνθουσιώδεις καὶ παρατεταμένα χειροκροτήματα, ὑπεδέχθησαν αὐτόν. Ἐπὶ ὁλόκληρα λεπτὰ ἐσείετο ἡ αἴθουσα ἐκ τῶν ἐκδηλώσεων πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν τῶν τεταγμένων ἐπὶ [illegible] τῆς ἱεραρχίας τῆς Ε.Ο.Ν.

[illegible] τοῦ Ἀρχηγοῦ προσῆλθεν [illegible] Υ. ὁ Διάδοχος καὶ Γενικὸς Ἀρχηγὸς [illegible] συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν ὑπασπιστῶν του. Ἡ εἴσοδός του εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν συνεδριάσεων ἐγένετο δεκτὴ μὲ ἐνθουσιώδεις ἐκδηλώσεις, μὲ ἐπευφημίας ζωηρὰς καὶ χειροκροτήματα παρατεταμένα.

Η ΚΗΡΥΞΙΣ ΤΗΣ ΕΝΑΡΞΕΩΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Ἅμα τῇ ἀφίξει τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Ταλαντίου, [illegible]άλη ἁγιασμὸς καὶ χορῳδία Φαλαγγιτῶν ἐξετέλεσε τοὺς Ὕμνους τῆς Νεολαίας, τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ τὸν Ἐθνικὸν Ὕμνον.

Ἀκολούθως ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος ἀνῆλθεν εἰς τὸ βῆμα καὶ ἐκήρυξε τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Διασκέψεως, ὑπὸ συνεχεῖς ἐπευφημίας.

«Κηρύσσω — εἶπεν ὁ Γενικὸς Ἀρχηγὸς τῆς Ε.Ο.Ν. ἡ Α.Β.Υ. ὁ Διάδοχος — τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Β' Πανελληνίου Διασκέ[illegible]ῶν Περιφερειακῶν Διοικητῶν καὶ Διοικητριῶν τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας τῆς Ἑλλάδος».

ΤΟ ΠΡΟΣΚΛΗΤΗΡΙΟΝ

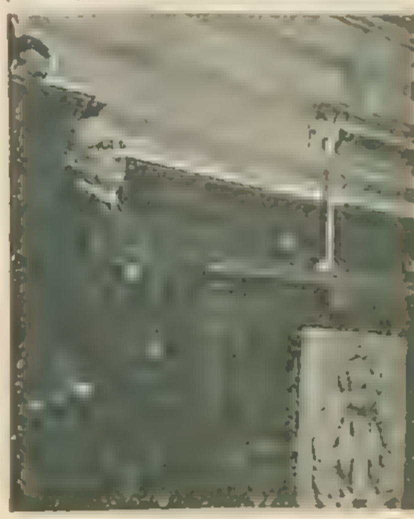
Ἐν συνεχείᾳ ἔγινε προσκλητήριον, κατὰ τὸ ὁποῖον ἦσαν ἅπαντες παρόντες, ἤτοι ὁ Διοικητὴς τῆς Δ.Α.Σ.Α. συναγωνιστὴς Ρεδιάδης, ἡ Διοικήτρια τῆς Δ.Α.Σ.Θ. συναγωνίστρια Μαντζούρα Κλειώ, οἱ Περιφερειακοὶ Διοικηταὶ Ἀρρένων Πρωτευούσης Καψάλης Σταῦρος, Αἰγύπτου Ἐγγλέζος Δημήτριος, Αἰτωλ)νίας Γεωργόπουλος Χαράλαμπ., Ἀργολ)δίας Μουτσούσης Σωτήριος, Ἀρκαδίας Πολυχρονόπουλος Γεωργ., Ἄρτης Σορβῖνος Ἰωάννης, Ἀττικοβοιωτίας Κόντος Δημήτριος, Ἀχαΐας Ζαρκάδας Γεώργιος, Δράμας Δημητρίου Σωτήριος, Ἕβρου Κωστόπουλος Παναγ., Εὐβοίας Χαϊνᾶς Γεώργιος, Ζακύνθου Παπακωνσταντίνου Στρ., Ἠ[illegible]ας Κότσιρας Στέφανος, Ἡρακλείου Βιτού[illegible]ωνστ., Θεσ)νίκης Λαμπέσης Ἀριστείδης, Θεσπρωτίας Βασιλάκος Γεώργιος, Ἰωαννίνων Παπαχαραλάμπους, Καβάλλας Γρηγοριάδης Νικόλ., Κερκύρας Χυτήρης Σταμάτιος, Κεφαλληνίας Ραζῆς Νικόλαος, Κιλκὶς Πετροβᾶς Σταῦρος, Κοζάνης Στάγκος Χρίστος, Κυκλάδων Σιδερῆς Ἀντώνιος, Λακωνίας Παπαηλιοῦ Σπῦρος, Λαρίσης Κοτσαύτης Ἀνδρέας, Λασηθίου Τουτουδάκης Ἐμμαν., Λέσβου Βασιλᾶτος Παναγ., Μεσσηνίας Καρατζᾶς Ἠλίας, Πέλλης Ἀσπετάκης Μιχαήλ, Πρεβέζης Μανόπουλος Ἰωάννης, Ρεθύμνης Δρανδάκης Ἰωάννης, Ροδόπης Κοτρώνης Θεόδωρος, Σάμου Κοκκώνης Γεώργιος, Σερρῶν Φιλιππίδης Εὐριπ., Τρικκάλων Τσίγκος Δημήτριος, Φθιωτιδοφωκίδος Δουδουμόπουλος Νικ., Φλωρίνης Γεωργοῦντζος Παναγ., Χανίων Σηφάκης Ἀντώνιος, Χαλκιδικῆς Καναβὸς Εὐάγγελος, Χίου Σταμούλης Κωνστ. καὶ αἱ Περιφερειακαὶ Διοικήτριαι Πρωτευούσης Μαντζούρα Λουκία, Αἰτωλ)νίας Δαβιώτου Εὐριδίκη, Ἀργολιδ)δίας Λαμπέση Βασιλική, Ἀρκαδίας Μπουρτζουκλῆ, Ἄρτης Χαλκιᾶ—Καψάλη Χρυσ., Ἀττικοβοιωτίας Μπότση Μαρία, Ἀχαΐας Κωτσοπούλου Φωτεινή, Δράμας Παρασκευοπούλου Λίζα, Ἕβρου Μηλιώνη Ὄλγα, Εὐβοίας Νασουλίδου Ἀλεξάνδρα, Ζακύνθου Μεταξᾶ Ἀνδρονίκη, Ἠλείας Πανουτσοπούλου Σοφία, Ἡρακλείου Φασουριάκη Σοφία, Θεσ)νίκης Σχινᾶ Ἀγλαΐα, Θεσπρωτίας Τρουγκάκου Μαρίκα, Ἰωαννίνων Χρήστου Καλλιόπη, Καβάλλας Σαμαλέα Σοφία, Κερκύρας Ζερβουδάκη Μαρία, Κεφαλληνίας Ἐλευθεράτου Ἀναστ., Κιλκὶς Θεμελίδου Δάφνη, Κοζάνης Μπιζάνου Ἑλένη, Κυκλάδων Βραχνοῦ Ἐλισάβετ, Λακωνίας Διαμαντοπούλου Β., Λαρίσης Οὐτσελάτση Μαίρη, Λασηθίου Παπαδημητρίου Μαρία, Λέσβου Κοζύρη Λιλή, Μεσσηνίας Χιου[illegible]ία Ὄλγα, Πέλλης Καπούρη—Παπαπο[illegible] Μαρία, Πρεβέζης Τσιλιβάκου—Πίκολη Σταυρούλα, Ρεθύμνης Παπαδημασίου Πολυξ., Ροδόπης Μαντούλη, Σάμου Θεμελῆ Εὐγενία, Σερρῶν Ἀργυριάδου Ἰουλία, Τρικκάλων Παππᾶ Ρίτα, Φθιωτιδοφωκίδος Δουδουμοπούλου Ζέττα, Φλωρίνης Σπυροπούλου Ἀγγελική, Χανίων Σφακιανάκη Εὐτέρπη, Χαλκιδικῆς Κοτσιάνου Μ. καὶ Χίου Χριστοδούλου Κική.

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ

Μετὰ τὴν ἱεροτελεστίαν τοῦ Ἁγιασμοῦ ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικὸς Ἐπισκοπητὴς τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Ι. Μεταξᾶς ἀπηύθυνε πρὸς τοὺς συνέδρους τὰ ἑξῆς, ἀφοῦ ἐπὶ πολὺ ἐπευφημήθη ὑπὸ τῶν παρισταμένων:

«Ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος καὶ Γενικὸς Ἀρχηγὸς τῆς Ε.Ο.Ν. ἐκήρυξε τὴν ἔναρξιν τοῦ Συνεδρίου σας. Δὲν θὰ σᾶς ἀπασχολήσω σήμερον ὅπως σᾶς ἀπησχόλησα κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος. Ἐπιθυμῶ μόνον ὀλίγας λέξεις νὰ σᾶς εἴπω: Ἡ Ε.Ο.Ν. προβαίνει μὲ βήματα ταχέα καὶ μὲ ὁρμὴν πολλὴν εἰς τὸ νὰ ἑτοιμάσῃ τὴν νέαν γενεὰν τοῦ Ἔθνους εἰς τὰ πεπρωμένα τοῦ Τόπου. Ἐσεῖς οἱ ἐκπρόσωποι τῆς Ε.Ο.Ν., ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ἤλθατε ἐδῶ διὰ νὰ σκεφθῆτε καὶ νὰ συζητήσετε διὰ τὰ ζητήματα, τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν τὴν ὀργάνωσιν τῆς Νεολαίας, τὴν πρόοδον, τὴν ἀκμήν της καὶ ὅλα τὰ ζητήματα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα θὰ καταστήσουν τὴν Νεολαίαν τῆς Ἑλλάδος, ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα της, ἀξίαν νὰ τεθῇ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν τυχῶν τοῦ Ἔθνους. Ἔρχεσθε καὶ συσκέπτεσθε ἐδῶ ὡς ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἐλεύθεροι διὰ νὰ ἀποφασίσητε τὸ καλλίτερον. Τὸ Κράτος ἔχει ἐφ' ὑμῶν τὴν ἐπίβλεψίν του, τὴν καθοδήγησίν του καὶ τὸν ἔλεγχόν του. Ἀφίνει ὅμως μίαν πλήρη αὐτοδιοίκησιν ἐντὸς τοῦ ὁρίου τοῦ ὀρθοῦ καὶ τοῦ πρέποντος. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ὅλοι σας καὶ ὅλαι σας θὰ φανῆτε ἄξιοι τῆς ἐμπιστοσύνης αὐτῆς, τὴν ὁποίαν δίδει τὸ Κράτος πρὸς ὑμᾶς.

Προτοῦ κατέλθω ἀπὸ τὸ βῆμα αὐτὸ θὰ ἤθελα νὰ κάμω μίαν σύστασιν: Ἤλθατε ἐ[illegible] διὰ νὰ συσκεφθῆτε ὡς ἄνδρες καὶ γυναῖκες πρακτικοί. Θὰ σᾶς συστήσω πολὺ νὰ μὴ σᾶς ἐπηρεάσῃ τὸ περιβάλλον τῆς αἰθούσης αὐτῆς, ἡ ὁποία ἔχει κτισθῆ δι' ἄλλους σκοπούς. Νὰ μὴ σᾶς ἐπηρεάσῃ ἐπίσης καὶ τὸ βῆμα αὐτὸ εἰς τὸ ὁποῖον θ' ἀνεβῆτε διὰ νὰ ὁμιλήσετε. Νὰ τὰ σβήσετε ὅλα ἀπὸ τὴν ἐντύπωσίν σας. Ὁποῖος καὶ ὁποία ἀπὸ σᾶς ἔχει νὰ προτείνῃ κάτι πρακτικὸν νὰ τὸ προτείνῃ μὲ θάρρος, νὰ μὴ ἐπηρεασθῇ ἀπὸ τὸ περιβάλλον αὐτὸ καὶ νὰ μὴ ζητήσῃ νὰ κάνῃ λόγους καὶ ἀγορεύσεις! Διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ! Ἐφύγαμεν ἀπὸ αὐτὰ πλέον. Καὶ ἐπαναλαμβάνω ὅτι ὁποῖος καὶ ὁποία ἀπὸ σᾶς ἔχει πραγματικῶς ἐξασκήσει τὸ ἔργον του καὶ τὸ ἔργον της μὲ θάρρος καὶ μὲ πίστιν, βεβαίως θὰ ἔχῃ συσσωρεύσει μέσα του καὶ μέσα της τὰ ἀποτελέ-

Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τοὺς Περιφερ. Διοικητὰς κατὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ Συνεδρίου.

σματα τῆς πείρας της. Αὐτὰ ἠμπορεῖ νὰ τὰ [illegible] μὲ οἱονδήποτε ὕφος. Τὴν ἀξίαν τῶν ὅσων θὰ εἴπῃ δὲν θὰ τὴν δώσῃ οὔτε ἡ γλῶσσα οὔτε τὸ ὕφος, παρὰ μόνον ἡ οὐσία τῶν πραγμάτων. Καὶ ἔτσι θὰ καταλήξωμεν εἰς πρακτικὰ συμπεράσματα.

Θὰ ηὐχόμην, ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ εἴχομεν μίαν ἄλλην αἴθουσαν, ἡ ὁποία νὰ μὴ εἶχε τὴν ἐπισημότητα αὐτήν. Τότε τὰ πράγματα θὰ

ἦσαν εὐκολώτερα διὰ σᾶς. Ἀλλὰ μιὰ φορὰ ποὺ εὑρέθημεν ἐδῶ καὶ δὲν ἔχομεν ἄλλην εἰ[illegible]. μιὰ φορὰ [illegible] ἐδῶ, νὰ μὴ ἐπηρεασθῶμεν ἀπὸ τὸ περιβάλλον αὐτὸ καὶ νὰ μὴ καταλήξῃ τὸ συνέδριόν σας εἰς ἀγορεύσεις, παρὰ μόνον εἰς σκέψεις καὶ εἰς συμπεράσματα πρακτικά, θετικὰ καὶ ἀποτελεσματικά.

Καὶ αὐτὸ σᾶς τὸ εὔχομαι καὶ ἐλπίζω ὅτι θὰ τὸ κατορθώσητε».

ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΝΩΣΤΟΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΝ

Μετὰ τὴν ὁμιλίαν τοῦ Ἀρχηγοῦ ἐλύθη ἡ συνεδρίασις καὶ ἀπεχώρησε πρῶτος ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος μὲ τὰς αὐτὰς ἐκδηλώσεις μὲ τὰς ὁποίας ἔγινε δεκτὸς κατὰ τὴν προσέλευσίν του.

Ἡ Α. Ε. ὁ Ἀρχηγὸς ἀπεχώρησεν εὐθὺς ἀμέσως, προπεμφθεὶς ἐπίσης μὲ ἐνθουσιώδεις ἐπευφημίας.

Τὴν 11 καὶ 30' π. μ. οἱ Περιφερειακοὶ Διοικηταὶ καὶ αἱ Περιφερειακαὶ Διοικήτριαι τῆς Ε.Ο.Ν. ἐν σώματι μετέβησαν εἰς τὸ Μνημεῖον τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Περιφερειακὸν Διοικητὴν Θεσσαλονίκης συναγωνιστὴν Ἀριστ. Λεμπέσην, ὡς τὸν ἀρχαιότερον τῶν Περιφερειακῶν Διοικητῶν, ὅπου παρουσίᾳ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου Νεολαίας συναγωνιστοῦ κ. Α. Κανελλοπούλου κατετέθη στέφανος δάφνης ἐκ μέρους τῶν συνέδρων, ὑπὸ τοῦ Περιφερειακοῦ Διοικητοῦ καὶ τῆς Περιφερειακῆς Διοικητρίας Ἀχαΐας.

Εἰς τὸ Μνημεῖον τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου ἦσαν παρατεταγμένα τμήματα Φαλαγγιτῶν, Φαλαγγιτισσῶν καὶ Σκαπανέων μὲ ἐπὶ κεφαλῆς μουσικὰς τῆς Ε.Ο.Ν., αἱ ὁποῖαι ἐπαιάνισαν κατὰ τὴν τελετὴν αὐτὴν ἀποτίσεως φόρου τιμῆς εἰς τοὺς μεγάλους νεκροὺς τῆς Πατρίδος τοὺς Ὕμνους τῆς Ε.Ο.Ν., τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ τὸν Ἐθνικόν μας Ὕμνον.

ΕΙΣ ΤΑ ΚΕΝΟΤΑΦΙΑ

Μετὰ τὴν κατανυκτικὴν τελετὴν τῆς καταθέσεως τοῦ στεφάνου εἰς τὸν Ἄγνωστον Στρατιώτην, οἱ Περιφερειακοὶ Διοικηταὶ καὶ Διοικήτριαι προσῆλθον εἰς τὴν Κεντρικὴν Διοίκησιν,

Ἡ κατάθεσις τοῦ στεφάνου εἰς τὸν Ἄγνωστον Στρατιώτην ὑπὸ τῶν Περιφ. Διοικητῶν.

ἵνα ἀπὸ κοινοῦ, συμφώνως πρὸς τὸ πρόγραμμα, καταθέσουν τοὺς στεφάνους εἰς τὰ κενοτάφια τῶν πεσόντων ἐν πολέμῳ καὶ τῶν ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ καθήκοντός των πεσόντων Φαλαγγιτῶν.

Συμφώνως πρὸς τὸ πρόγραμμα, στεφάνους κατέθεσαν εἰς τοὺς πεσόντας οἱ ἐκπρόσωποι τῶν [illegible] Περιφερειακῶν Διοικήσεων, ἤτοι Κερκύρας, Θεσπρωτίας, Ἰωαννίνων, Φλωρίνης, Πέλλης, Κιλκίς, Δράμας, Σερρῶν, [illegible] [illegible]την, ὡς καὶ ἡ Κεντρικὴ Διοίκησις. Ἐ[illegible]θη πρὸς τούτοις ὁμὰς ἐξ ἓξ Περιφερει[illegible] Π[illegible] [illegible]κητριῶν, μετὰ τῆς συναγωνιστρίας Λ. Μαντζούφα, ὡς ἐκπροσώπου τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως. Τὸν στέφανον κατέθεσεν ὁ συναγωνιστὴς Πετρόφας Κιλκίς. Οὕτω ὑπὸ τῶν ἀκριτικῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων καὶ τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως, ἐν ἀναλογίᾳ ἀρρένων καὶ θηλέων, κατετέθη στέφανος ἐξ ὀνόματος ὁλοκλήρου τῆς Ὀργανώσεως.

Ὁ συναγωνιστὴς Πετρόφας, καταθέτων τὸν στέφανον, ἐνῷ οἱ ἄλλοι ἐτοποθετήθησαν ἐν κατανυκτικῇ σιγῇ πρὸ τοῦ κενοταφίου, εἶπε τὰ ἑξῆς: «Αἱ Περιφερειακαὶ Διοικήσεις Ἀρρένων καὶ Θηλέων Ε.Ο.Ν. [illegible] Π[illegible] πεσόντας ἥρωας εὐγνωμονοῦσαι καὶ ἕτοιμοι».

Εἰς τὸ κενοτάφιον τῶν ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ καθήκοντος των πεσόντων Φαλαγγιτῶν κατέθεσαν στέφανον ὁ Περιφερειακὸς Διοικητὴς Ἀρρένων Θεσσαλονίκης συναγωνιστὴς [illegible] καὶ ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια Ἀρρ[illegible] [illegible]ρίσης συναγωνίστρια Οὐτοελάτση ὡς ἀρχαιότεροι τῶν Περιφερειακῶν Διοικητῶν, καὶ ὁ συναγωνιστὴς Σπ. Καφάλης ἐκπρόσωπος τῆς Κ. Διοικήσεως, ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του ὡς Γεν. Διευθυντοῦ τῆς Γεν. Ἐπιθεωρήσεως.

ΠΡΟ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ

Τὴν 12ην μεσημβρινὴν εἰς τὴν αἴθουσαν τελετῶν τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως ἐγένετο ἡ παρουσίασις εἰς τὸν Ἀρχηγὸν ἀπὸ τὸν Κ.Ε.Ν. τῶν Περιφερειακῶν Διοικητῶν καὶ Διοικητριῶν καὶ τῶν παρεπιδημούντων ἐνταῦθα Ὑποδιοικητῶν. Ἡ παρουσίασις παρετάθη ἐπὶ δίωρον καὶ πλέον, διότι ὁ Ἀρχηγός, κατατοπισμένος καὶ ἐπὶ τῶν παραμικροτέρων λεπτομερειῶν τῆς ζωῆς καὶ δράσεως κάθε Περιφερειακῆς Διοικήσεως, ἐκράτει παρ' αὐτῷ ἐπ' ἀρκετὸν κάθε Διοικητὴν καὶ κάθε Διοικήτριαν ζητῶν πληροφορίας ἐπὶ τῆς ἐξελίξεως ζητημάτων τῶν Διοικήσεών των καὶ [illegible] ὁδηγίας διὰ τὴν ἐπίλυσίν των ἢ διὰ τὴν μελλοντικὴν ἐργασίαν των.

Ἡ τόσον καταπληκτικὴ τῷ ὄντι κατατόπισις τοῦ Ἀρχηγοῦ ἐπὶ λεπτομερειακῶν ζητημάτων, τὰ ὁποῖα οἱ ἴδιοι Περιφερειακοὶ Διοικηταὶ καὶ αἱ ἴδιαι Περιφερειακαὶ Διοικήτριαι μόνον δύνανται νὰ γνωρίζουν τόσον καλῶς, ὡς παρακολουθοῦντες ταῦτα ἐκ τοῦ πλησίον, ἔκαμε τεραστίαν ἐντύπωσιν εἰς τοὺς παρουσιασθέντας καὶ συζητήσαντας μὲ τὸν Ἀρχηγὸν καὶ ἀπετέλεσε τὸ θέμα τῶν συζητήσεών των μετὰ τὰς [illegible] [illegible] Ἀρχηγοῦ, τοῦ ὁποίου ἡ [illegible] [illegible]μέρωσις προδίδει καὶ τὸ μέγιστον ἐνδιαφέρον του διὰ τὴν Ἑλληνικὴν Νεολαίαν.

ΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

Τὸ ἀπόγευμα εἰς τὸ θέατρον Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ [illegible] γοῦ τῆς Κυβερνήσεως [illegible] τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου, τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν [illegible] ὑπὸ τὴν [illegible] οἱ κ.κ. [illegible] Κα Κοτοπούλη.

Αἱ ἐκδηλώσεις ὑπὲρ τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ πρὸ τῆς ἐνάρξεως καὶ κατὰ τὰ διαλείμματα ἦσαν ἐνθουσιώδεις. Οἱ Φαλαγγῖται καὶ αἱ Φαλαγγίτισσαι τὸν ἐφώναζαν «Πατέρα».

Ἡ [illegible] «Κάτω στὸ γιαλό», καταχειροκροτήθεῖσαι.

Ἄλλη μεγάλη ὁμὰς μὲ ἀρχαϊκὰς ἐνδυμασίας ἐξετέλεσε ταυτοχρόνως ἀπαγγελίαν ἐκ τῆς Ὀ[illegible] τὴν χώραν τῶν Φαιάκων — μὲ ὡραιοτάτην ρυθμικὴν γυμναστικήν. Ἡ ἰδία ὁμὰς ἐχόρευσεν ἑλλ[illegible] χορούς, ἤτοι τὸν Τσιριγώτικον, Τζου[illegible]ικον, Συρτόν, Μπάλον, Τσακωνικὸν καὶ ἄλλους.

[illegible]

Ἐτραγούδησαν, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν κ. Γλυκοφρύδην, «Τὴν ὡραιότητα τῆς παρθενιᾶς σου», «Τὸν ἀργαλειὸ» καὶ ἀπάνθισμα δημοτικῶν τραγουδιῶν.

[illegible]

Ἡ Ἐπιτροπὴ συστασθεῖσα ἐβράβευσε:

1) Τὴν Διοίκησιν Ἀνωτάτων Σχολῶν διὰ τοὺς χορούς.

2) Τὴν Περιφερειακὴν Διοίκησιν Ἀ[illegible]

3) Τὴν Περιφερειακὴν Διοίκησιν Θηλέων διὰ τὸ «Στάσιμο τοῦ χοροῦ» ἀπὸ τὶς «Ἱκέτιδες».

Ἐπίσης ἀπένειμαν ἔπαινον εἰς τὴν Περιφερειακὴν Διοίκησιν Θηλέων διὰ τὸν χορὸν καὶ [illegible] διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ Π[illegible] [illegible] ἀπεφάνθη ὅτι ἡ ὁ[illegible] τοῦ συναγωνιστοῦ Καλαρᾶ ὑπῆρξεν ἀρίστη καὶ τοῦτο ἐκρίθη ἐκτὸς [illegible]

Ὁ Ἀρχηγὸς [illegible] [illegible]νος διὰ τὴν ἐ[illegible] [illegible] συνέστησεν ὅπως οἱ διαγωνισμοὶ οὗτοι συνεχισθοῦν, ἐξέφρασε δὲ τὴν πλήρη αὐτοῦ ἱκανοποίησιν εἰς τὰς Περιφερειακὰς Διοικήσεις [illegible] εἰς τὸν Διευθυντὴν τοῦ Καλλιτεχνικοῦ Τμήματος τῆς Κ. Δ. συναγωνιστὴν κ. Οἰκονομίδην.

Ὁ Ἀρχηγὸς ἀνεχώρησε μετὰ τὸ τέλος τῆς ἑορτῆς ὑπὸ τὰς ἐνθουσιώδεις ἐπευφημίας τοῦ πλήθους.

ΤΟ ΓΕΥΜΑ

Πρὸς τιμὴν τῶν Περιφερειακῶν Διοικητῶν παρετέθη εἰς τὸ «Ἀκρόπολ» φιλικὸν γεῦμα, εἰς τὸ ὁποῖον παρεκάθησαν οἱ Περιφ. Διοικηταὶ καὶ Διοικήτριαι καὶ οἱ Ἐπιτελεῖς τῆς Κεντρικῆς.

ΑΙ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ «ΧΙΟΝΑΤΗΣ»

Τὰ παιδιὰ τῶν Ἀθηνῶν μὲ χαρὰ ἀληθινὴ παρηκολούθησαν τὶς παραστάσεις τῆς «Χιονάτης» τοῦ παραμυθιοῦ τοῦ Ἄντερσεν, ποὺ ἔγινε θεατρικὸ ἔργο καὶ ἀνεβάστηκε ἀπὸ τὸν σκηνοθέτη τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου κ. Μουζενίδη, ἀπὸ τὴν χορογράφο δίδα Αγγελίαν Σακελλαρίου καὶ τὸν συνθέτη κ. Γ. Ποniρίδη, μὲ παραμυθένια σκηνικὰ τοῦ κ. Κ. Κλώνη, σκηνογράφου τῶν Κρατικῶν μας Σκηνῶν. Αἱ παραστάσεις ποὺ δίδονται στὸ «Ρέξ» ἦσαν γιὰ παιδιὰ τῆς Ε.Ο.Ν. — παίζουν [illegible] παιδιὰ τῆς Ε.Ο.Ν. [illegible] [illegible]λους. [illegible] τοὺς μεγάλους. Μοναδικὴ ἦταν ἡ παράστασις τῆς 25ης Μαΐου, τῆς ὁποίας ὅλα τὰ εἰσιτήρια διετέθησαν γιὰ μεγάλους.

Η ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν. «ΛΑΪΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ»

Ταξινομοῦνται ἀπὸ ἡμερῶν ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως τῆς Ε.Ο.Ν. τὰ ἐκθέματα — ἔργα Φαλαγγιτῶν καὶ Φαλαγγιτισσῶν — τῆς Ἐκθέσεως Λαϊκῆς Τέχνης (χειροτεχνίας καὶ βιοτεχνίας) τῆς Ε.Ο.Ν., ἡ ὁποία ἐγκαινιάζεται τὴν Κυριακήν, 26ην Μαΐου, τελευταίαν ἡμέραν τοῦ Β' Πανελληνίου Συνεδρίου τῶν Περιφερειακῶν Διοικητῶν τῆς Ὀργανώσεως [illegible] [illegible]λονται στὴν τέχνη [illegible] καὶ [illegible] Ὀργανώσεώς των.

Ἡ εἴσοδος εἰς τὴν Ἔκθεσιν θὰ εἶναι ἐλευθέρα.

ΠΑΙΔΙΑ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν. ΣΤΙΣ ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΕΞΟΧΕΣ

Τὸ «Πατριωτικὸν Ἵδρυμα Κοινωνικῆς Προνοίας καὶ Ἀν[illegible] [illegible]. Μεταξύ, ὅπως παρέχῃ πᾶσαν δυνατὴν ἐνίσχυσιν εἰς τὰ μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ σκοποῦ ἑκάστου παραρτήματός του.

Εἰς τὰς Ἀθήνας ἡ ἐνίσχυσις πρὸς τὰ μέλη [illegible] ὑπὸ [illegible]

[illegible]

[illegible]

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κίνησις Περιφερειακών Διοικησεων

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

[illegible] ...λητισμού καὶ τῆς Α' Παλλακωνικῆς Ἐκθέσεως, ἥτις γενήσεται εἰς Μυστρᾶν. Μερικοὶ Σχηματισμοὶ ἐκαλλιέργησαν ἀγροὺς καὶ ἐξέδραμον εἰς γειτονικοὺς Σχηματισμοὺς διὰ τὴν ψυχαγωγίαν τῶν μελῶν των.

Ὁ Σχηματισμὸς Ἄρνης εἰς δύο τακτικὰς συγκεντρώσεις του ἐδιδάχθη ὑπὸ ἰατροῦ «[illegible] πρώτων βοηθειῶν» ὡς καὶ «περὶ ἡλιάσεως». Οἱ Φαλαγγῖται παρηκολούθησαν μετὰ προθυμίας καὶ ζήλου τὰς διαλέξεις αὐτάς.

[illegible] πρώτην Μαΐου ἑξήκοντα Σκαπανεῖς [illegible] Ε.Ο.Ν. Σελασίας ἐξέ[illegible] ...ν Σπάρτης, ἑορτάσαντες τὴν Ἐθνικὴν Πρωτομαγιάν. Οἱ ἐκδρομεῖς ἐπέστρεψαν τὸ ἑσπέρας εἰς τὸ χωρίον των κατενθουσιασμένοι.

— Οἱ Φαλαγγῖται τοῦ Σχηματισμοῦ Καρβελᾶς τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα εἰς γενικὴν ἐξόρμησίν των προέβησαν εἰς τὸν ἐμβολιασμὸν 400 γκορτσιῶν.

— Ἐπίσης τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἐξέδραμον οἱ Φαλαγγῖται καὶ Σκαπανεῖς τοῦ Σχηματισμοῦ τούτου εἰς τὸ γειτονικὸν χωρίον Κονάκια. Ἐκεῖ τοὺς ἀνέμενε θερμοτάτη ὑποδοχὴ ἐκ μέρους τῶν συναγωνιστῶν Κονακιων.

— Εἰς συγκεντρώσεις τῶν Σχηματισμῶν Γυθείου ἐγένοντο ὁμιλίαι ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ τοῦ III Γραφείου μὲ θέμα «Ἡ ἑνότης τοῦ ἑλληνισμοῦ» καὶ ὑπὸ τοῦ παρεπιδημοῦντος ἐκεῖ διευθυντοῦ τοῦ περιοδικοῦ «Οἰκογενειακὴ Ζωὴ» μὲ θέμα «Ἡ οἰκογένεια καὶ τὸ σχολεῖον».

— Οἱ Σχηματισμοὶ τῆς πόλεως τοῦ Γυ[illegible] ἀπέστειλαν διάφορα δῶρα εἰς τοὺς Ἀκ[illegible]ς μας.

— Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα Λόχος τῆς Ἰατραρχίας Νεαπόλεως—Βοιῶν ἐξέδραμεν εἰς Δαιμονιάνικα. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐκδρομῆς ταύτης ὡμίλησεν ὁ συνεργάτης τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Ἀν. Σωτηριανὸς μὲ θέμα «Περὶ ἀεροπλάνων». Ἐκ τῆς ἐκδρομῆς ταύτης οἱ μετασχόντες ἔμειναν κατενθουσιασμένοι. Ἐπίσης ἡ Ἰατραρχία Νεαπόλεως προσέφερεν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν μαθητικῶν συσσιτίων ὁ ἀφορᾷ λαχανικὰ δι' ἕνα πλῆρες συσσίτιον πεντήκοντα μαθητῶν.

— Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ὁ Σχηματισμὸς Βοιῶν, ἐκτὸς τῶν τακτικῶν συγκεντρώσεών του, ἐξέδραμεν εἰς τὸ χωρίον Λάχιον, ἔνθα παρέμεινεν ὁλόκληρον τὴν ἡμέραν.

— Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἡ κίνησις τῶν Σχηματισμῶν τῆς πόλεως Σπάρτης ὑπῆρξε λίαν ἱκανοποιητικὴ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως. Ἐγένοντο συγκεντρώσεις, ἀσκήσεις στρατιωτικῆς προπαιδεύσεως, ὁμιλίαι, ἐκδρομαὶ κλπ.

ΝΑΥΠΛΙΟΝ. — Τὴν προπαρελθοῦσαν Παρασκευήν, ἡμέραν τῆς ἑορτῆς τοῦ Πολιούχου τῆς πόλεώς μας Ἁγίου Πέτρου ἐγένετο μεγαλοπρεπὴς ἑορτασμός. Εἰς τοῦτο συνετέλεσε καὶ ἡ συμμετοχὴ τῆς Ὑποδιοικήσεως Θηλέων Φαλαγγίτισσαι ἀπὸ πρωΐας διενήργουν τὸν ἔρανον τοῦ Συλλόγου «Δαναός» ὑπὲρ τῶν σκοπῶν αὐτοῦ. Ἄλλαι δὲ εἶχον παραταχθῆ κατ' ἀντιζυγίαν εἰς τὸν πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ Ναοῦ χῶρον καὶ ἀπέδιδον τιμὰς εἰς τοὺς ἐπισήμους.

[illegible] ...γάλης ἐπιτυχ[illegible] ...ιον [illegible] ...ου [illegible] ...τῆς πόλεώς μας [illegible]

Τὴν παράστασιν ἐτίμησαν ὁ κ. Νομάρχης καὶ Γεν. Ἐπόπτης Ε.Ο.Ν. μετὰ τῆς κυρίας του [illegible] ...κογενείας του, ὁ κ. [illegible] Ἀ[illegible] εἰσι, πλῆθος ἐκλεκτοῦ κόσμου καὶ αἱ ἀρχαὶ Ἄργους καὶ Ναυπλίου. Ἡ ἀπόδοσις τοῦ ἔργου ἦτο ἀρίστη. Αἱ Φαλαγγίτισσαι καὶ τὰ λοιπὰ μέλη τοῦ Καλλιτεχνικοῦ Ὁμίλου ἀπέσπασαν συγχαρητήρια παρ' ὅλων. Ἰδιαιτέρως ἀξίζει νὰ ἀναφερθῇ ἡ προσπάθεια τῆς Φαλαγγιτίσσης ἡ ὁποία ὑπεδύθη τὸν ρόλον τῆς Ἠλέκτρας.

ΚΡΗΤΗ

ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ. — Τὴν 1ην Μαΐου τὸ Τμῆμα Ε.Ο.Ν. Πύργου (323η Φάλαγξ) ἐξέδραμεν εἰς Ἅγιον Γεώργιον Ἐπανωσήφη.

— Οἱ Φαλαγγῖται Ἄνω Βιάννου (327η Φά[illegible]) ...διώρθωσαν κατὰ τὴν περίοδον τῶν [illegible] ...μήματα τῆς ἁμαξιτῆς ὁδοῦ παρὰ τὴν Ἔμπαρον, πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς διακοπείσης συγκοινωνίας.

— Ὁμοίως οἱ Φαλαγγῖται τῶν Τμημάτων τῆς Ὑποδιοικήσεως Ἀνατολικῶν Ἐπαρχιῶν ἔχουν φυτεύσει περὶ τὰς τέσσαρας χιλιάδας ὀπωροφόρων δένδρων καὶ ἔχουν ἐξημερώσει περὶ τὰς πέντε χιλιάδας ἀγρίων δένδρων.

— Τὴν 4ην Μαΐου ἐπεσκέφθησαν τὸ Ἡράκλειον 170 Φαλαγγῖται καὶ Σκαπανεῖς τοῦ [illegible] Τάγματος Μυλοποτάμου τῆς γείτονος Περι[illegible]

Σκαπανεῖς Ε.Ο.Ν. Μυλοποτάμου εἰς τὰ ἐρείπια τῆς Κνωσοῦ.

...ρειακῆς Διοικήσεως Ρεθύμνου, παραμείναντες ἐπὶ διήμερον. Οἱ ἐκδρομεῖς ἐπεσκέφθησαν τὸν ἀρχαιολογικὸν χῶρον τῆς Κνωσοῦ, τὴν κωμόπολιν τῶν Ἀρχανῶν καὶ τὰ ἀξιοθέατα τοῦ Ἡρακλείου.

Τόσον εἰς Ἡράκλειον ὅσον καὶ εἰς Ἀρχάνας κατέθεσαν στεφάνους εἰς τὰ μνημεῖα τῶν πεσόντων. Ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἐκδρομέων ἦτο ὁ Διοικητὴς τοῦ 3ου Τάγματος Μυλοποτάμου ἀνθυπομοίραρχος κ. Παναγιωτάκος.

— Τὴν 3ην Μαΐου ἑξήκοντα Φαλαγγῖται τ[illegible] 254ης Φάλαγγος ἐξέδραμον δι' αὐτοκινήτων εἰς Χουδέτσι. Τὸ πρόγραμμα, περιλαμβάνον κατασκήνωσιν, παρασκευὴν συσσιτίου, [illegible]

— Ἡ Περιφερειακὴ Διοίκησις Ἡρακλείου ἀπέστειλεν ἐν συνόλῳ 107 κιβώτια περιέχοντα δῶρα πρὸς τοὺς Ἀκρίτας μας. Πρώτη εἰς τὴν συλλογὴν τῶν δώρων ἀνεδείχθη ἡ 324η Φάλαγξ Μοιρῶν Καινουρίου, ἀποσπάσασα τὴν εὐαρέσκειαν τοῦ Περιφερειακοῦ Διοικητοῦ.

ΧΑΝΙΑ. — Ἡ ἀγαθοεργὸς δρᾶσις τῆς Ε.Ο.Ν. ὑπῆρξεν ἐξαιρετικῶς σημαντική. Δύο Φαλαγγῖται τοῦ Σχηματισμοῦ Ἀρρένων ἔσωσαν [illegible] ...ριψεν ἀδιάφθαρτον πετρέλαιον εἰς τὰ πέριξ ἑλώδη μέρη.

— Ὁ Τομεὺς Κανδάνου ἀπώλεσεν ἕνα ἐκλεκτὸν μέλος αὐτοῦ, τὸν Α' ἐπιτελῆ τῆς Φάλαγγος Γεωργιακάκην Ἀντώνιον λοχίτην. Ἡ συμμετοχὴ τῆς Ε.Ο.Ν. εἰς τὸ πένθος ἦτο ἐξαιρετικῶς συγκινητική. Εἰς ἔνδειξιν συμπαθείας ὁλόκληρος ἡ δύναμις ἐν στολῇ παρηκολούθησε τὴν ἐκφορὰν πενθηφοροῦσα καὶ κατὰ τὸν ἐνταφιασμὸν ἀποχαιρέτισεν αὐτόν. Ἐπικήδειον ἐξε[illegible]

ΡΕΘΥΜΝΟΝ. — Τὴν παρελθοῦσαν Τετάρτην, ἡμέραν καθιερωμένην διὰ τὴν Ε.Ο.Ν., αἱ μονάδες τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Θηλέων Ρεθύμνης εἰργάσθησαν ὡς κατωθι.

Ἀπὸ τῆς 8—9 π. μ. ἐγένετο τὸ μάθημα χορῳδίας. Τὴν 10ην π. μ. ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια μετέβη εἰς τὸ Γυμνάσιον Θηλέων, ὅπου ἐγένετο τὸ μάθημα οἰκοκυρικῆς. Ἡ Περιφ. Διοικήτρια παρέμεινεν ἐπὶ μίαν ὥραν καὶ πλέον καὶ [illegible] τῶν Ταγμάτων, κατ[illegible] ...λῆς τῶν μονάδων ἔκαμαν τὰ ὑπὸ τοῦ προ[illegible] καθορισθέντα μαθήματα. Τὴν 6ην μ. μ. ἐγένετο ἡ ἔναρξις τοῦ μαθήματος τῆς τοπογραφίας καθ' ἣν Ὑποφαλαγγάρχης ἐδίδαξεν εἰς τὰς Φαλαγγιτίσσας ἐκ τῶν μαθημάτων τοπογραφίας τὰ ἑξῆς: Στοιχεῖα γηΐνου σφαίρας, χάρται, κλίμακες, καταμέτρησις ἀποστά[illegible]

[illegible] ...τρίας τοῦ III ἐπιτελικοῦ Γραφείου τὸ μάθημα πολιτικῆς καὶ ἰδεολογικῆς διαφωτίσεως.

ΗΠΕΙΡΟΣ

ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ. — Μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Περιφερειακὸν Διοικητὴν Ε.Ο.Ν. Θεσπρωτίας τὰ μέλη τῆς 129ης Φάλαγγος Ἡγουμενίτσης καὶ ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ἐν τῇ ἕδρᾳ τοῦ Νομοῦ ὑπηρετούντων ὑπαλλή[illegible] ...μικοῦ Κέντρου, ὡς καὶ τῶν Ὑγειονομοφυλάκων, [illegible] ...ροέβησαν εἰς τὴν ἐπικάλυψιν πλείστων μικροελῶν εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ κάμπου Ἡγουμενίτσης—Γραικοχωρίου—Λαδοχωρίου. Ἡ ἐργα[illegible] ...τομεῖς, ἵνα [illegible] ...λεία ἐξαφάνισις αὐτῶν καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ καταπολέμησις τῆς ἑλονοσίας.

Ὁ κ. Π[illegible] ...θη καὶ ἐπεθεώρησε τὴν [illegible] καὶ τὰ ἐκεῖ Τμήματα Ε.Ο.Ν. Πλαταριᾶς. [illegible]

— Ὁ Α' Ἐπιτελὴς τῆς Περιφ. Διοικήσεως [illegible] εἰς μεγάλην συγκέντρωσιν Φαλα[illegible] τῶν θέμα: «Οἱ [illegible] καὶ ἡ σημασία των».

ΙΩΑΝΝΙΝΑ. — Ὁ 3ος Λόχος Κονίτσης τῶν συνόρων μας ἀπέστειλε πρὸς τὴν Περιφερειακὴν Διοίκησιν Θηλέων Ἰωαννίνων τὴν κατωθι ἐπιστολήν:

[illegible] ...ματε.

Ἡ εὐγενὴς καὶ ἀδελφικὴ αὐτὴ χειρονομία σας [illegible]

[illegible] ...δες μας. Ἡ [illegible] μας θὰ εἶναι ὑπερήφανη [illegible]

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κινησις Περιφερειακῶν Διοικήσεων

μᾶς κάνει νὰ ὑπερηφανευώμεθα ἀκόμη πιὸ πολὺ διότι ἡ ἀδελφὴ τοῦ Στρατοῦ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις ἔχει πάντοτε ἐστραμμένα τὰ βλέμματά της πρὸς τοὺς φρουροὺς τῆς Πατρίδος της.

Διακηρύξατε ἀνὰ τὸ Πανελλήνιον ὅτι οἱ φρουροὶ τῶν συνόρων, εὐγνώμονες πρὸς τὴν Πατρίδα, οὐδέποτε θὰ γίνωσιν ἐπιλήσμονες τοῦ πρὸς αὐτὴν ἱεροῦ καθήκοντός των, ἀλλὰ μνήμονες τῶν ἐθνικῶν καὶ θρυλικῶν παραδόσεών των θὰ προτάξουν τὰ χαλύβδινά των στήθη κατὰ παντὸς κινδύνου καὶ θὰ χύσωσι καὶ αὐτὸ ἀκόμη τὸ τίμιον αἷμά τους ὅταν τὸ καλέση ἡ Πατρίς.

Ὡς ἀντάλλαγμα τῶν ὡραίων δώρων σας δεχθῆτε τοὺς ἀδελφικοὺς ἀσπασμούς μας καὶ τὶς ὁλόθερμες εὐχές μας διὰ τὴν εὐόδωσιν τοῦ ἀναμορφωτικοῦ ἔργου σας, τὸ ὁποῖον μετὰ τόσης ζέσεως καὶ ἀγάπης ἔχετε ἀναλάβει πρὸς τὸ καλὸν τῆς πατρίδος μας.

Οἱ στρατιῶται τοῦ Λόχου μου μετ' ἐμοῦ ἀναφωνοῦσι;

Ζήτω ὁ Βασιλεύς. Ζήτω ὁ Ἀρχηγός σας καὶ Ἀρχηγός μας Ι. Μεταξᾶς. Ζήτω ἡ ἀδελφὴ τοῦ Στρατοῦ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις.

Ὁ Διοικητὴς τοῦ Λόχου»

Παρομοίαν ἐπιστολὴν ἀπέστειλε καὶ ὁ 2ος Λόχος Προκαλύψεως.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΔΡΑΜΑ. — Ἐπανῆλθεν ἐξ Ἀθηνῶν τὸ Τάγμα ἐκδρομέων, τὸ ὁποῖον μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Περιφερειακὸν Διοικητὴν Ε.Ο.Ν. Δράμας κ. Σ. Δημητρίου ἐπεσκέφθη τὰς Ἀθήνας καὶ τὴν Κόρινθον. Οἱ ἐκδρομεῖς τόσον εἰς τὴν πρωτεύουσαν ὅσον καὶ εἰς τὴν Κόρινθον ἐπεσκέφθησαν τὰ ἱστορικὰ μνημεῖα καὶ κατέθεσαν στεφάνους εἰς τὸν Ἄγνωστον Στρατιώτην.

Κατὰ τὴν παραμονήν των εἰς Ἀθήνας καὶ Κόρινθον ἔτυχον ἐξαιρετικῶν περιποιήσεων ἐκ μέρους τῶν Περιφ. Διοικήσεων Ε.Ο.Ν.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ. — Τὴν 15ην τ. μ. εἰς τὸ Στρατόπεδον Ἐργασίας καὶ Χαρᾶς ἐγένετο μία ὡραία τελετή. Ὁ κ. Ὑπουργὸς Γενικὸς Ἐπόπτης Ε.Ο.Ν. ἦλθε καὶ ἀπένειμε τὰ διπλώματα εἰς τὰς νικητρίας τῆς ἀθλητικῆς ὁμάδος ἥτις εἶχεν ἀντιπροσωπεύσει τὴν Περιφ. Διοίκησιν εἰς τοὺς Β' Πανελληνίους ἀγῶνας. Ὡς γνωστόν, ἡ ἀθλητική μας ὁμὰς κατέλαβε τὴν δευτέραν θέσιν εἰς τὴν γενικὴν βαθμολογίαν μετὰ τὴν Πρωτεύουσαν.

Τὸν κ. Ὑπουργὸν προσεφώνησεν ἡ Ὑποδιοικήτρια Θηλέων, παρουσιάσασα τὴν ἀθλητικὴν ὁμάδα καὶ ἐκθέσασα δι' ὀλίγων τὰς νίκας τὰς ὁποίας κατήγαγεν. Κατόπιν ὡμίλησε πρὸς τὰς Φαλαγγιτίσσας ὁ κ. Ὑπουργός, ὁ ὁποῖος δι' ἐμπνευσμένων λόγων ἐξῆρε τὴν δημιουργικότητα καὶ τὴν ἐπίδοσιν εἰς κάθε ἐπίπεδον, εἴτε πνευματικὸν εἴτε σωματικόν, τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς, ἡ ὁποία τὴν διακρίνει ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων ἕως σήμερα. Ἐτόνισεν ὅτι τώρα εἰς τὰς δυσκόλους στιγμὰς τὰς ὁποίας διέρχεται ἡ ἀνθρωπότης εἶναι ἀνάγκη περισσότερον παρὰ ποτὲ νὰ ἐργασθοῦμε ὅλοι μὲ πειθαρχίαν, ἀγάπην πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ πίστιν πρὸς τὴν Ἐθνικὴν ἡμῶν Κυβέρνησιν.

Παρατεταμένα χειροκροτήματα καὶ ἐνθουσιώδεις ζητωκραυγαὶ ἐκάλυψαν τὸ τέλος τῆς ὁμιλίας τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Κατόπιν ἀπένειμε τὰ διπλώματα εἰς τὰς ἀθλητρίας.

— Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ἡ χορῳδία Φαλαγγιτισσῶν τῆς Ε.Ο.Ν. Θηλέων, συνοδευομένη ὑπὸ ἀνωτέρας βαθμοφόρου, μετέβη εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ἀναμορφωτικὸν Ἵδρυμα Μακεδονίας.

ΤΑ ΝΗΣΙΑ

ΚΥΘΗΡΑ. — Ἑκάστην Τετάρτην τὸ καθορισθὲν πρόγραμμα τῆς ἐκπαιδεύσεως ἐκτελεῖται μετὰ πάσης ἐπιμελείας καὶ προθυμίας ὑπὸ τῶν βαθμοφόρων, Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων τῆς Ἀνεξαρτήτου Φάλαγγος Κυθήρων.

Εἰς τὸν Λόχον Καραβᾶ—Γερακαρίου οἱ κ. κ. Διακόπουλος, Χλέντζος Σουρῆς, Κατράκης, Κριθάρης, μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν φίλων τῆς Ε.Ο.Ν., ὡς καὶ ὁ ὑπενωμοτάρχης κ. Ἀντ. Μεγαλοοικονόμος ἐδώρησαν ὕφασμα, ἐξ οὗ κατεσκευάσθησαν 17 ἐνδυμασίαι Φαλαγγιτῶν.

Ὁ Λόχος Καραβᾶ προέβη εἰς τὴν διευθέτησιν τῶν ὑδάτων τῶν χειμάρρων τῆς περιφερείας του καὶ οὕτω ἐξέλιπον τὰ στάσιμα ὕδατα τὰ ὁποῖα ἐσχημάτισαν ἕλη.

ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΝ. — Καθ' ὅλον τὸ τελευταῖον δεκαήμερον ἡ κίνησις Περιφερειακῆς Διοικήσεως Κεφαλληνίας ὑπῆρξε ζωηροτάτη.

Ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν ἐσημείωσε τὸ ὡραῖον ἔργον τοῦ κ. Νίκου Τσεκούρα «Τὰ Σουλιωτόπουλα δὲν πέθαναν», τὸ ὁποῖον ἀνεβιβάσθη ὑπὸ τοῦ καλλιτεχνικοῦ τμήματος τῆς Διοικήσεως. Τὸ ἔργον ἐσημείωσε μεγάλην ἐπιτυχίαν, οἱ Φαλαγγῖται δὲ καὶ αἱ Φαλαγγίτισσαι ὑπεδύθησαν μὲ θαυμαστὴν τέχνην τοὺς ρόλους των.

— Τὴν 1ην Μαΐου τὸ 11 Τάγμα ἐξέδραμε καὶ κατεσκήνωσεν εἰς θέσιν «Σπήλαιον» εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ χώρου τῆς συγκεντρώσεως τῶν ἐργατῶν.

— Τὰ μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. ἐν συναδελφώσει μὲ τὰ μέλη τῶν ἐργατοϋπαλληλικῶν σωματείων, ἐπευφήμησαν κατὰ τὴν ἐνθουσιώδη ὁμιλίαν τοῦ Νομαρχοῦντος καὶ Γενικοῦ Ἐπόπτου Ε.Ο.Ν. κ. Στ. Βαφείδου τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα, τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὰς Ἀρχὰς τοῦ Νέου Κράτους.

ΚΕΡΚΥΡΑ. — Ἤρχισεν ἤδη ὁ καθαρισμὸς τοῦ παραπλεύρως τοῦ Κέντρου τῆς Ὀργανώσεως εὑρισκομένου Δημοτικοῦ Ἄλσους, τὸ ὁποῖον παρεχωρήθη εἰς τὴν Ε.Ο.Ν. ἵνα χρησιμοποιηθῇ ὡς κέντρον ἀναψυχῆς.

— Ἐπίσης ἐγένετο παρὰ τῶν Τμημάτων τῆς

Ναυτοφαλαγγῖται Ε.Ο.Ν. Κερκύρας κατὰ τὴν λιτανείαν τοῦ Ἁγ. Σπυρίδωνος.

πόλεως καθαρισμὸς ἐκ τῆς κάμπης τῶν πεύκων τοῦ πρὸ τῆς Λέσχης Δημοτ. Ἄλσους.

— Εἰς τὴν εὐρυτάτην αἴθουσαν τῶν τελετῶν τῆς Ὀργανώσεως ἐδόθησαν δύο θεατρικαὶ ψυχαγωγικαὶ παραστάσεις τὰς ὁποίας ἐτίμησαν οἱ γονεῖς καὶ κηδεμόνες τῶν μελῶν τῆς Ὀργανώσεως, πλῆθος τῆς κερκυραϊκῆς κοινωνίας, ἅπαντες οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ βαθμοφόροι τῆς Ὀργανώσεως καὶ ὁ κ. Νομάρχης Κερκύρας.

Εἰς τὰς παραστάσεις ταύτας ἡ μουσικὴ τῆς Διοικήσεως ἐπαιάνιζεν ἐκλεκτὰ τεμάχια.

— Ἅπαντα τὰ Τμήματα τῆς πόλεως καὶ ἡ μουσικὴ ἔλαβον μέρος εἰς τὴν παράταξιν τῆς λιτανείας τοῦ Σεπτοῦ Λειψάνου τοῦ Ἁγίου καὶ Θαυματουργοῦ Σπυρίδωνος, ἀποδείξαντα ἀπόλυτον τάξιν καὶ πειθαρχίαν.

Στερεὰ Ἑλλάς

ΛΑΜΙΑ. — Τὴν 7ην τρέχοντος εἰς τὴν συγκέντρωσιν τῶν ἀξιωματικῶν εἰς τὸ Σχολεῖον Βαθμοφόρων ὡμίλησεν ὁ Τετράρχης τῆς Ὑποδιοικήσεως περὶ τῶν ποινῶν καὶ ἀμοιβῶν καὶ τῆς ψυχολογικῆς των δυνάμεως. Τὴν 8ην τρέχοντος ἑωρτάσθη εἰς Γραβιὰν ἡ ἐπέτειος τῆς ἱστορικῆς μάχης εἰς τὸ Χάνι τῆς Γραβιᾶς. Παρέστη ὁ Νομάρχης κ. Παναγιωτόπουλος, ὁ Γεν. Γραμματεὺς τῆς Νομαρχίας, ὁ Διοικητὴς τοῦ 42ου Συν)τος Εὐζώνων, αἱ Διοικήσεις Ἀρρένων καὶ Θηλέων Ε.Ο.Ν. Φθιωτιδοφωκίδος μετὰ τῶν ἐπιτελείων των καὶ τὸ μουσικὸν τμῆμα τῆς Ε.Ο.Ν. Λαμίας.

Μετὰ τὴν δοξολογίαν εἰς τὸν ἱερὸν Ναὸν ἐψάλη τρισάγιον πρὸ τῆς προτομῆς τοῦ Ἀνδρούτσου, ἐξεφωνήθησαν πανηγυρικοὶ ἐξυμνήσαντες τὸν ἡρωϊσμὸν τῶν ἀγωνιστῶν καὶ κατετέθησαν στέφανοι ἐκ μέρους τοῦ κ. Γεν. Ἐπόπτου, τοῦ Δ)τοῦ τοῦ 42ου Συν)τος, τοῦ Δήμου Λαμιέων, τῆς Κοινότητος Ἀμφικλείας, τῶν Διοικήσεων Ἀρρένων καὶ Θηλέων, τῶν διαφόρων Κοινοτήτων καὶ τῶν Σχολείων.

Κατόπιν ὁ κ. Γενικὸς Ἐπόπτης εἰς εἰδικὸν χῶρον παρέδωκε τὴν Σημαίαν εἰς τὴν 361ην Φάλαγγα Ε.Ο.Ν. καὶ ἐπηκολούθησεν ὁρκωμοσία τῶν Τμημάτων τῆς Περιφερείας. Ὡμίλησεν ὁ Α' Ἐπιτελὴς τῆς Διοικήσεως τονίσας τὴν σημασίαν τοῦ ὅρκου καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τῆς Νεολαίας.

Ἐπίσης ὡμίλησεν ὁ Διοικητὴς τῆς Ὑποδ)σεως Ε.Ο.Ν. Παρνασσίδος, διαδηλώσας τὴν ἀφοσίωσιν τῆς Νεολαίας καὶ τῶν κατοίκων ὁλοκλήρου τῆς Περιφερείας πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν καὶ τὴν ἀπόφασιν ὅλων νὰ ἐργασθοῦν διὰ τὴν δημιουργίαν Νεοελληνικοῦ Πολιτισμοῦ. Τὸ τέλος τῶν λόγων ἐκάλυψαν ἐνθουσιώδη χειροκροτήματα καὶ ζητωκραυγαὶ τῆς Νεολαίας καὶ τῶν κατοίκων ὑπὲρ τοῦ Βασιλέως, τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ τῆς Νεολαίας.

Ἐξαιρετικὴν ἐντύπωσιν ἔκαμε τὸ μουσικὸν τμῆμα τῆς Ε.Ο.Ν. Λαμίας, ὡς καὶ αἱ Νεάνιδες Γραβιᾶς καὶ Καστελλίου μὲ τὰς τοπικὰς των ἐνδυμασίας.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ

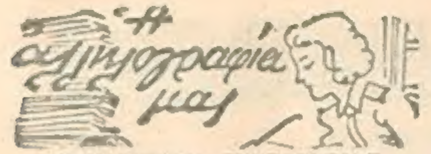
ΛΑΡΙΣΑ. — Ἡ Ὑποδιοίκησις Λαρίσης ἐργάζεται ἐντατικῶς. Τακτικώτατα γίνονται ὅλα τὰ μαθήματα, τὰ ὁποῖα μὲ ἐνθουσιασμὸν παρακολουθοῦν αἱ Φαλαγγίτισσαι καὶ Σκαπάνισσαι. Ἤρχισαν ἐπίσης αἱ Φαλαγγίτισσαι νὰ ἐκπαιδεύωνται εἰς τὰς εἰδικότητας τοπογραφίας καὶ μέσων συνδέσμων καὶ διαβάσεων. Εἷς Λόχος Φαλαγγιτισσῶν ἀσχολεῖται μὲ τὴν σηροτροφίαν. Μία ἐνωμοτία Σκαπανισσῶν ἀνέλαβε τὴν περιποίησιν τοῦ μικροῦ κήπου τῶν Γραφείων τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως. Μία ὁμὰς Φαλαγγιτισσῶν ἐσκάλισε καὶ ἐπότισε τὰ δενδρύλλια που ἐφύτευσαν τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς τοῦ δάσους. Κάθε Σάββατο ἡ ὁμὰς τῆς εἰδικότητος μαγειρικῆς ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν εἰδικοῦ βαθμοφόρου ἐκπαιδεύεται εἰς τὴν παρασκευὴν διαφόρων φαγητῶν καὶ γλυκισμάτων. Τὴν Τετάρτην 20ὴν Ἀπριλίου εἷς Λόχος Φαλαγγιτισσῶν Λαρίσης συνεδύασε πορείαν καὶ ἐκπαίδευσιν εἰς τὴν Γεωργικὴν Σχολήν, ὅπου ἐπεσκέφθησαν διαφόρους ἐγκαταστάσεις. Εἷς Λόχος Φαλαγγιτισσῶν ἔλαβε μέρος εἰς τὴν ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ ἑορτῇ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως παράταξιν. Αἱ Φαλαγγίτισσαι προσφέρουν καθημερινῶς τὰς ὑπηρεσίας των εἰς τὰ συσσίτια.

— Ἡ Ὑποδιοίκησις Τυρνάβου παρουσιάζει μίαν λαμπρὰν ἐργασίαν κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον. Στὶς 7 τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου μετὰ τὸν ἐκκλησιασμὸν αἱ συναγωνίστριαι τοῦ Τυρνάβου παρηκολούθησαν μὲ μεγάλον ἐνθουσιασμὸν τὴν διάλεξιν τοῦ καθηγητοῦ κ. Σχίζα μὲ θέμα: «Ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις Νεανίδων Ἑλληνίδων καὶ οἱ σκοποὶ αὐτῆς κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς 4ης Αὐγούστου». Ἔγιναν μαθήματα Ἐθνικῆς ἀγωγῆς, οἰκοκυρικῆς, χειροτεχνίας, γεωργικῆς. Ἐπίσης πρὸ πολλοῦ ἤδη ἤρχισαν τὰ μαθήματα οὐλαμοῦ βαθμοφόρων.

— Ἡ Ὑποδιοίκησις Φαρσάλων ἀνεβίβασεν ἀπὸ σκηνῆς τὸ πατριωτικὸν ἔργον τοῦ κ. Ν. Τσεκούρα «Τὰ Σουλιωτόπουλα δὲν πέθαναν» μὲ μεγάλην ἐπιτυχίαν.

ΤΡΙΚΚΑΛΑ. — Οἱ αὐτοκινητισταὶ Νικόλαος Χειράκης καὶ Νικηφόρος Γίδας δι' ἐπιστολῆς των πρὸς τὴν Ὑποδιοίκησιν Ε.Ο.Ν. Καλαμπάκας γνωρίζουν ὅτι θέτουν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ὑποδιοικήσεως ἐντελῶς δωρεὰν τὰ ἰδιόκτητα αὐτοκίνητά των διὰ τὴν ἐκτέλεσιν πάσης ἐργασίας τῆς Ε.Ο.Ν. Ἡ Ὑποδιοίκησις Καλαμπάκας ηὐχαρίστησε θερμῶς τοὺς δύο αὐτοκινητιστάς.

Ἡ Ὁμοσπονδία ἐκδρομικῶν Σωματείων τῆς Ἑλλάδος ἀπένειμε βραβεῖον εἰς τὸν κ. Γ. Δορκοφίκην, τακτικὸν φωτογράφον τοῦ περιοδικοῦ μας, διὰ τὰς καλλιτεχνικὰς αὐτοῦ φωτογραφίας.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΗΝ ΝΑΥΠΛΙΟΥ. Πολὺ καλὴ ἡ ἔκθεσις τῆς μαθητρίας-Φαλαγγιτίσσης ποὺ μᾶς στείλατε. Ἔχει ὑπερβῆ τὰ ὅρια μιᾶς συνηθισμένης ἐκθέσεως καὶ εἶναι μιὰ ἐπιτυχὴς περιγραφὴ τοῦ Ναυπλίου. Θὰ τὴν δημοσιεύσουμε. — ΝΙΚΗΝ ΠΕΛΕΚΑΝΟΥ. Μπράβο! Τί ὡραῖα, ἁπλᾶ καὶ ζεστὰ διατυπώνετε τὰ αἰσθήματά σας! Θὰ τὸ δημοσιεύσουμε. — ΣΤΡΑΤΗΝ ΤΣΙΡΑΤΖΙΔΗΝ. Ὡραία ἡ ἔμπνευσις καὶ ἐπιτυχὴς ἡ ἐκτέλεσις τοῦ σημειώματός σας γιὰ τὴ Σημαία. Θὰ τὸ δημοσιεύσουμε. — ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΗΝ Β' ΓΥΜΝΑΣ. ΑΘΗΝΩΝ. Πολὺ καλὴ ἡ ἔκθεσις τῆς μαθητρίας σας καὶ θὰ τὴ δημοσιεύσουμε. Εἶναι πραγματικὰ εὐχάριστο καὶ εὐοίωνο νὰ διαπιστώνουμε πόσο τὰ παιδιὰ ἔχουν νοιώσει κι' ἔχουν ἐνστερνισθῆ τὴν ἐθνικὴν ἀναδημιουργικὴ πνοὴ τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ τῆς 4ης Αὐγούστου. — ΚΑΙΤΗΝ ΣΓΑΓΙΑ. Ἡ «Μάνα» εἶναι μιὰ καλὴ ἔκθεσις, ἀλλὰ ὄχι ἀκόμη δημοσιεύσιμη· τὸ παραμυθάκι ὑπερτραγικό, καὶ τὰ φρικτὰ καὶ τραγικὰ πράγματα δὲν μᾶς ἀρέσουν. — Γ. ΜΑΚ. Καλογραμμένο τὸ «λογοτεχνικὸ παραμύθι» σας, ὅπως τὸ λέτε, ἀλλὰ πολὺ ἐκτενές· κι' ἔπειτα, ἂν προσέξετε καλὰ τὸ περιεχόμενο τοῦ περιοδικοῦ μας, θὰ ἰδῆτε ὅτι τὸ παραμύθι σας δὲν περιορίζεται μέσα στὶς γραμμές του. — ΜΕΛΕΤΙΟΝ Γ. ΠΑΠΠΑΝ. Τὸ φυσιολατρικὸ κομμάτι ποὺ μᾶς στείλατε δονεῖται ἀπὸ τὴν ἀγάπη τῆς Ἑλληνικῆς Φύσεως καὶ ἔχει φαντασία καὶ περιγραφικὴν ἱκανότητα. Μόνο ποὺ εἶναι λιγάκι μεγάλο. Θὰ προσπαθήσουμε ὅμως νὰ τὸ δημοσιεύσουμε. — ΑΠΟΣΤ. ΒΛΑΧΟΝΑΤΣΟΝ. Ἀρκετὰ καλὸ τὸ διήγημά σας, ἀλλὰ μᾶς τὸ στείλατε ἀργὰ κι' ἔχει χάσει τὴν ἐπικαιρότητά του. Θυμηθῆτε νὰ μᾶς τὸ ξαναστείλετε ἐν καιρῷ, ἀφοῦ τοῦ ρίξετε ἀκόμη μιὰ ματιὰ καὶ τὸ χτενίσετε λιγάκι. — ΑΘΑΝ. Φ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΝ. Καλὴ ἡ «Ἀκρογιαλιά» σας καὶ θὰ τὴ δημοσιεύσουμε. Νὰ μὴν ἀδημονῆτε ὅμως· κι' αὐτὸ τὸ λέμε ὄχι μόνο σὲ σᾶς, ἀλλὰ καὶ σὲ ὅλους τοὺς ἄλλους ποὺ ἐγκρίνεται ἡ συνεργασία τους: ὁ χῶρος εἶναι περιωρισμένος καὶ ἡ συνεργασία πολλή· πρέπει λοιπὸν νὰ περιμένετε τὴ σειρά σας, χωρὶς ν' ἀνυπομονῆτε. — ΑΝΝΑΝ ΤΣΙΓΚΟΥ. Πολὺ καλὴ ἡ περιγραφὴ τῆς Τετάρτης, τῆς ἡμέρας ποὺ εἶναι ἀφιερωμένη στὴ Νεολαία, ἀλλὰ μεγάλη. Θὰ δημοσιεύσουμε ἕνα ἀπόσπασμα. — ΝΙΚΟΝ ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗΝ. Τὸ ἀρθράκι σας καλό, ἀλλὰ μᾶς ἦρθε ἀργὰ καὶ ἔχασε τὴν ἐπικαιρότητά του. Καὶ μιὰ συμβουλή: νὰ ἁπλοποιήσετε τὴ γλῶσσά σας. — Μ. Γ. ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΝ. Γιατί τόση ὑπερκαθαρεύουσα στὸ γράμμα σας; Εὐτυχῶς ποὺ τὰ ποιήματά σας δὲν ἔχουν τὴν ἴδια γλῶσσα. Ἀπ' αὐτὰ ἡ «Ἄνοιξις» δὲν εἶναι ἀκόμη δημοσιεύσιμη, πρὸ πάντων γιὰ τὰ τεχνικά της λάθη. Τὸ δεύτερο, «Στὴ Σημαία», εἶναι πολὺ καλύτερο καὶ δημοσιεύουμε ἐδῶ τοὺς ἑξῆς στίχους:

ΣΤΗ ΣΗΜΑΙΑ

Μέσ' σὲ μιὰ σου πτυχὴ
εἶναι πόθοι κρυφοὶ
φυλαγμένοι
κι' ἀπὸ τόσες εὐχές,
τοῦ λαοῦ προσευχές,
μυρωμένοι.
Καὶ γι' αὐτὸ ταπεινὰ
μὲ μιὰ εὐχὴ στὴν καρδιὰ
γονατίζω,
ὅταν μπρός μου τρανή,
δοξασμένη, λαμπρὴ
σ' ἀντικρύζω.

ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΝ ΑΘΑΝΑΣΙΟΝ. Ἀφοῦ σᾶς συγχαρῶμεν διὰ τὰ αἰσθήματά σας πρὸς τὸν τέως Π. Διοικητήν σας, ποὺ φανερώνουν ἕνα λαμπρὸν συναγωνιστήν, σᾶς γνωρίζομεν μετὰ λύπης ὅτι δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ δημοσίευσις τοῦ ἀποσταλέντος καθότι φέρει προσωπικὸν χαρακτῆρα, ὁ δὲ περὶ οὗ πρόκειται Διοικητὴς ὡς καὶ πᾶς ἄξιος τοῦ βαθμοῦ του βαθμοφόρος τῆς Ε.Ο.Ν. δὲν ἔχει ἀνάγκην ἐπαινοιβῶν ἄλλων ἀπὸ τὴν ἡσυχίαν τῆς συνειδήσεως ὅτι ἐξεπλήρωσε τὸ καθῆκόν του ὅπως ὁ ἄξιος τέως Διοικητής σας. — Δ. ΚΑΤΡΙΤΣΗΝ. Γιατί αὐτὴ ἡ ἀπαισιοδοξία; Τέτοια πεισιθάνατα τραγούδια δὲν ταιριάζουν σὲ Νέους, καὶ μάλιστα σὲ Νέους τῆς Ὀργανώσεώς μας, ποὺ πρέπει νὰ τοὺς διαπνέῃ πάντα ἡ αἰσιοδοξία, ἡ χαρά, ἡ θέλησις καὶ ἡ ζωτικότης. — Κ. ΚΟΛΛΙΑΝ καὶ Α. ΜΑΝΟΥΣΟΠΟΥΛΟΝ. Ὡραῖα τὰ αἰσθήματά σας γιὰ τὸν Ἀρχηγὸ καὶ τὴν 4ην Αὐγούστου, μὰ δὲν τὰ καταφέρατε νὰ τὰ κάμετε ποίημα. Δὲν εἶναι ὅμως καὶ τόσο εὔκολο πρᾶγμα, ὅπως φαντάζονται πολλοί, νὰ γίνῃ ἕνα ποίημα· γι' αὐτὸ τὶς περισσότερες φορὲς εἶναι προτιμότερο νὰ ἐκφράζῃ κανεὶς ἁπλᾶ, αὐθόρμητα κι' ἀνεπιτήδευτα τὸ αἴσθημά του ἢ τὴ σκέψι του, χωρὶς νὰ καταφεύγῃ σὲ στίχους ἢ γενικὰ στὴ λογοτεχνία, ὁπότε τὰ χαλάει καὶ τὰ παραμορφώνει. — ΕΛΛΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ. Καλὸ τὸ παραμυθάκι, καθὼς καὶ τὰ ποιήματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα προτιμοῦμε τὸν «Κλεφτοπηλά». Πῆραν σειρὰ γιὰ δημοσίευσι. — ΓΙΑΝΝΑΚΗΝ ΣΑΜΑΡΑΝ. Τί ὡραῖα τὰ λόγια σου, μικρό μας Σκαπανάκι! Μπράβο! — ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ Ν. ΤΣΑΚΑΛΟΝ. Πολὺ μᾶς ἄρεσε τὸ ποιηματάκι σου, ποὺ, ὅπως μᾶς γράφεις, «τὸ ἔκαμες μὲ τὸ νοῦ σου, ἐντελῶς μόνος σου», ἂν καὶ εἶσαι μικρὸς Σκαπανεύς. Μὰ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἔχει τόση χάριν, γιατὶ δείχνει τὸ ἁγνὸ καὶ θερμὸ πατριωτικὸ αἴσθημά σου. Νὰ ἕνα τετράστιχο:

Μὰ κι' ἐγὼ θὰ μεγαλώσω,
δὲν θὰ μείνω ὅλο μικρός,
τὸ σπαθάκι μου θὰ ζώσω
καὶ θὰ γίνω τῆς Πατρίδος ὁ φρουρός.

Ι. Κ. ΒΑΡΥΜΠΟΠΙΩΤΗΝ. Ἐπιτυχημένο καὶ ζωντανὰ ἠθογραφικὸ τὸ ποίημά σας «Ἡ βρύση τοῦ χωριοῦ», ποὺ θὰ τὸ δημοσιεύσουμε.

AI ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΜΑΣ

Ἡ πρώτη: Ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος Παῦλος μετὰ τῆς Α. Β. Υ. τῆς Πριγκηπίσσης Φρειδερίκης καὶ τῆς μικρᾶς Πριγκηπίσσης θυγατρός των Σοφίας.

Ἡ δευτέρα: Ἕνας χαρακτηριστικὸς τύπος Τηνιακοῦ ψαρᾶ.

ΜΥΚΟΝΟΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελίδα 1071)

ὅλα τὰ παλληκάρια μὲ τὴν Καπετάνισσα Μαντὼ στὴ Μητρόπολι τοῦ νησιοῦ, ὅπου ἔγινε εὐχαριστήριος δοξολογία ἀπὸ τὸν κηδεμόνα τῆς Μαντῶς τὸν Παπᾶ Μαῦρο, κι' ὅπου ὅλο τὸ νησὶ προσκυνοῦσε σὰν Ἁγία τὴ μεγάλη ἡρωΐδα ποὺ δόξασε τὴν πατρίδα τους κι' ἔσωσε τ' ὄμορφο νησὶ ἀπ' τὴν καταστρεπτικὴ ἐπιδρομὴ τῶν βαρβάρων.

Βλέποντας τὴν ὡραία μορφὴ τῆς Μαντῶς Μαυρογένους στὴν προκυμαία τῆς Μυκόνου, ὁ νοῦς μας ξαναγυρίζει σ' ἐκεῖνα τὰ ἡρωϊκὰ χρόνια ποὺ καὶ οἱ γυναῖκες εἶχαν ψυχὴ λιονταρίσια προκειμένου νὰ σώσουν τὴν τιμὴ καὶ τὴν ἐλευθερία τῆς Πατρίδας. Τὸ ἀέτειο βλέμμα τῆς Μαντῶς Μαυρογένους, ἔτσι καθὼς κοιτάζει πρὸς τ' ἀνοιχτὸ πέλαγος, πόσα δὲ λέει γιὰ τὸ μεγαλεῖο τῆς ψυχῆς της, γιὰ τὴν αὐτοθυσία της, γιὰ τὴ μεγάλη πίστι της στὴν ἐπικράτησι τῶν ἰδανικῶν τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, ὅπου κι' ἐκείνη πρόσφερε, ὅπως ὅλοι οἱ μεγάλοι μας ἀγωνισταί, τὰ ἅγια τῶν ἁγίων της, γιὰ τὴν πραγματοποίησί τους.

Ἡ Μύκονος, στήνοντας τὴν προτομὴ τῆς μεγάλης ἡρωΐδος της, ἔδειξε πὼς ἡ Ἑλληνικὴ ψυχὴ ξέρει νὰ εὐλαβῆται, νὰ εὐγνωμονῇ καὶ νὰ δοξάζῃ τοὺς μεγάλους της εὐεργέτες καὶ σωτῆρες της. Ὅταν ἐπέθανε στὴν Πάρο τὴν ἔθαψαν στὸν περίβολο τῆς Καταπολιανῆς κι' ὁ θάνατός της θεωρήθηκε μεγάλη ἐθνικὴ ἀπώλεια, ἀλλὰ ἡ δόξα της ἔμεινε ἀθάνατη.

Ἀθηνᾶ Ταρσούλη

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ 1821

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελίδα 1075)

Μὲ τὰ μαθήματά του ἐνθουσιάζει τοὺς νέους.

Διὰ τὴν σημειωθεῖσαν μετὰ τὸ 1453 ἀνάπτυξιν τῶν ἐπιστημῶν ἐν τῇ Δύσει ἔλεγε τὰ ἑξῆς: «Καθότι τέλος πάντων ἡ τύχη ἐμβλέψασα μὲ ὄμμα ἱλαρὸν πρὸς τοὺς Δυτικούς, ἠθέλησε νὰ ἐξάξῃ καὶ αὐτοὺς ἐκ τῆς θηριότητος. Καὶ μὴ εὑροῦσα ἄλλο μέσον, κατέστρεψε τὴν Αὐτοκρατορίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐξαπέλυσεν εἰς Ἰταλίαν κλπ. τοὺς Ἕλληνας ἐπιστήμονας, οἱ ὁποῖοι...».

Ἡ ἐκπαιδευτικὴ αὐτὴ ἐπανάστασις, διὰ τὴν ὁποίαν εἰργάσθησαν οἱ Διδάσκαλοι τοῦ Γένους, ἐπροπαρασκεύασε τὸ ἔδαφος διὰ νὰ γίνῃ ἐκεῖνο ποὺ ἔγινε τῷ 1821.

Οἱ Ἕλληνες σοφοί, κοντὰ στὸ ἐπιστημονικόν τους ἔργον, εἶχαν καὶ τὸ ἄλλο τὸ ἐθνικόν. Καὶ οἱ καρποὶ τῆς ἐπαναστατικῆς ἐργασίας των συνετέλεσαν ὥστε καὶ τὰ γράμματα καὶ αἱ ἐπιστῆμαι νὰ ἀναζωογονοῦνται εἰς τὴν ὑπόδουλον Ἑλλάδα. Ὁ καιρὸς ὅμως τοῦ λυτρωμοῦ εἶχεν ἔλθει.

«Ὡς φαίνεται, ἔγραφε τῷ 1820 ὁ Βενιαμίν, ἡ Θεία Πρόνοια ηὐδόκησεν εἰς τὸν 19ον αἰῶνα νὰ ἐπιστραφῶσιν αἱ Πιερίδες Μοῦσαι εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν πατρίδα καὶ νὰ ἔλθωσιν εἰς τὸν Παρνασσόν. Καὶ τὸ φῶς εὐαγγελισθὲν διὰ μεγάλης Ἠοῦς, διεχύθη εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ παρόντος αἰῶνος, καὶ διαχυθὲν δέδωκε δύναμιν καὶ ἐνέργειαν εἰς τὰς κινήσεις τῆς ζωῆς, ἥτις ἦν ἀνύπαρκτος πρότερον».

Ἦσαν οἱ τελευταῖοι μῆνες τῆς μακρᾶς δουλείας!

Δ. Κς

Η ΠΟΙΗΣΙΣ ΤΟΥ ΑΡΓΑΛΕΙΟΥ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελίδα 1077)

καὶ δὲν βάλῃ τὰ πόδια του εἰς τὶς πατῆθρες.

Τί ὡραῖα εἶναι, ὅταν, καθὼς πατήσῃ κανεὶς τὸ πόδι, χωρίζωνται αἱ χίλιαι κλωσταὶ τοῦ στήμονος εἰς δύο, καὶ ρίπτῃ τὴν σαΐταν ἀνάμεσά των, τί ἀπόλαυσις καὶ τί θρίαμβος, ὅταν ἡ σαΐτα γλιστρήσῃ κανονικὰ καὶ φθάσῃ μὲ τὸ ὑφάδι αἰσίως εἰς τὴν ἄλλην ἄκραν. Εἶναι τόσον θαυμάσιον πρᾶγμα, ὥστε δύσκολα ξεκολλᾷ κανεὶς ἀπ' ἐκεῖ. Δυστυχῶς, ἐκεῖ ποὺ πηγαίνουν ὅλα καλά, ἡ σαΐτα πηγαινοέρχεται σὰν γρήγορη βαρκούλα καὶ τὸ χτένι κτυπᾷ ρυθμικὰ καὶ τακτοποιεῖ τὰς κλωστάς, ἐνῷ σᾶς ἔρχεται εἰς τὸν νοῦν κάποιο ὡραῖο δίστιχον, σὰν π. χ. τό:

«Τιμὴ μεγάλη καὶ τρανὴ ποὺν' ὁ ἐργαλειὸς στὸ σπίτι
Τὸ κάθε δόντι τοῦ χτενιοῦ ἀξίζει μαργαρίτη»,

ἐνῷ βλέπετε τὸ ὕφασμά σας ν' αὐξάνῃ καὶ νὰ πλάττετε τόσα ὄνειρα εἰς τί θὰ τὸ χρησιμοποιήσετε, κράκ! σπάζει μία κλωστή! Αὐτὸ εἶναι τὸ βάσανο τοῦ ἐργαλειοῦ. Ἀλλὰ καὶ ποῖον ρόδον δὲν ἔχει τὸ ἀγκάθι του καὶ ποία ἐργασία δὲν ἔχει τὰς δυσκολίας της; Ἀλλ' ἡ σπασμένη κλωστὴ ἐδέθη, τὰ μιτάρια ἐτακτοποιήθησαν καὶ ἡ σαΐτα ἀρχίζει πάλιν τὸ πέταγμά της.

Τώρα ὁ νοῦς γυρίζει πάλιν στὰ ὡραῖα δημοτικὰ τραγουδάκια, διότι ἡ δημοτική μας ποίησις ἔχει πολὺ τραγουδήσει τὸν ἐργαλειό.

«Μιὰ λυγερὴ στὸν ἀργαλειὸ
φαίνει καὶ τραγουδάει.
Μ' ἑξῆντα δυὸ πατήματα, μὲ δεκοχτὼ σαΐτες».

Μαρία Μομφερράτου

ΓΙΑ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ

Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἀναγνῶστες τοῦ περιοδικοῦ μὲ ἐπιστολάς των ἀπὸ καιρὸ μᾶς ζητοῦσαν πληροφορίες πῶς θὰ μποροῦσαν νὰ σχηματίσουν βιβλιοθήκην ἀπὸ κατάλληλα βιβλία, ὥστε νὰ μποροῦν νὰ παρακολουθοῦν τὴν Νεοελληνικὴ πνευματικὴ παραγωγή.

Κάθε νέος ποὺ αἰσθάνεται αὐτὴ τὴν ἀνάγκη πρωτίστως βέβαια πρέπει νὰ ἔχῃ στὴ βιβλιοθήκη του τὰς ἐκδόσεις τῆς Ε. Ο. Ν. Γιὰ τὴν ἀπόκτησι δμως καὶ τῶν νέων Ἑλληνικῶν ἐκδόσεων, ὁ Ἐκδοτικὸς Οἶκος «Πυρσὸς» προσεφέρθη εὐχαρίστως νὰ ἀποστέλλῃ μὲ σημαντικὴν ἔκπτωσιν τὰς ἐκδόσεις του εἰς τοὺς ἐπιθυμοῦντας.

Περιοδικῶς θὰ δημοσιεύωνται πίνακες ὡρισμένου ἀριθμοῦ τοιούτων ἐκδόσεων, ἐπὶ τῆς συνολικῆς ἀξίας τῶν ὁποίων θὰ γίνεται ἡ ἀνάλογος ἔκπτωσις.

ΠΙΝΑΞ Α΄.

Βενέζη: Γαλήνη	Δρχ.	60.—
Κύρου: Ὄνειρα	»	50.—
Τερζάκη: Μενεξεδένια Πολιτεία	»	50.—
Καζαντζάκη: Ἰαπωνία—Κίνα	»	50.—
Κουσίδη: Θρησκεία, Ἐπιστήμη	»	20.—
Καραγάτση: Συντ/ρχης Λιάπκιν	»	40.—
Ἴωνος Δραγούμη: Ὁ Ἑλληνισμός μου	»	30.—
Ἀξία ἐν ὅλῳ	Δρχ.	300.—
Ἔκπτωσις	»	30.—
Ὑπόλοιπον	Δρχ.	270.—

Τὸ ἀνωτέρω ποσὸν τῶν δραχ. 270 δέον νὰ ἀποστέλληται διὰ ταχ. ἐπιταγῆς πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ βιβλιοπωλείου «Πυρσὸς» ὁδὸς Βουκουρεστίου 6β - Ἀθήνας.

